

יִוֹד שְׁנֵי שָׁמַיִם בְּבֶשֶׁר הַקֹּדֶשׁ מְכַל שְׁאָר הַרְשׁוּמִים
שֶׁל הָעוֹלָם.

וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ – זֶה אֵלֶיהוּ שְׁטֵט אֶת כָּל
הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע טִיסוֹת לְהִיּוֹת שָׁם בְּאוֹתָהּ
הַמִּילָה שֶׁל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ. וְצָרִיךְ לְסַדֵּר לוֹ כִּסֵּא,
וְלְהַזְכִּיר בְּפִיו: זֶה הַכִּסֵּא שֶׁל אֵלֶיהָ"ו. וְאִם לֹא –
אֵינוֹ שׁוֹרֵה שָׁם. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתְּנִינִים
הַגְּדֹלִים – שְׁנֵי אֵלֶּה עָרְלָה וּפְרִיעָה. הַמִּילָה שֶׁל
הָעָרְלָה, וְאַחַר כֵּן הַפְּרִיעָה. וְהֵם זָכָר וּנְקֵבָה. וְאֵת
כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת – זֶה הַרְשָׁם שֶׁל אוֹת
בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי
שְׁאֵמֶרנוּ. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם – הַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים
שֶׁנִּמְשְׁכוּ אֵלֶיהָ שֶׁל אוֹת הַרְשָׁם הַזֶּה.

וּבְגִלְגָּלִי זֶה נִרְשָׁמוּ יִשְׂרָאֵל בְּרָשָׁם קְדוּשׁ וְטָהוֹר
לְמַטָּה. כְּדָגְמַת אוֹתָם רְשׁוּמִים קְדוּשִׁים,
לְהַכִּיר בֵּין צַד הַקֹּדֶשׁ לְצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמָאָה,
אִף יִשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים לְהַכִּיר בֵּין צַד הַקֹּדֶשׁ
לְעַמִּים עֲכוּוֹ"ם, שְׂבָאִים מְצַד הָאֲחֵר שֶׁל טְמָאָה,
כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר. וְכְמוֹ שְׁרוּשָׁם אוֹתָם, כֵּן רוּשָׁם
הַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת שֶׁלָּהֶם לְבֵהמוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל
הָעַמִּים עֲכוּוֹ"ם. אֲשֶׁרִי חִלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

מִצְוָה שְׁמִינִית – לְאַהֲבֹת אֶת הַגֵּר שֶׁנִּכְנַס לְמוֹל
 אֶת עַצְמוֹ וּלְהַכְנִס תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה.
 וְהִיא מְכַנִּיסָה אוֹתָם תַּחַת כַּנְּפֵיהָ לְאוֹתָם
 שֶׁנִּפְרָדִים מִצַּד הַטְּמֵאָה הָאֲחֵר וּמִתְקַרְבִּים אֵלֶיהָ,
 שֶׁכְּתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִם תֹּאמַר
 שֶׁנֶּפֶשׁ הַחַיָּה הַזֹּאת שֶׁכְּלוּלָה בְּיִשְׂרָאֵל הִיא מְזַמְנֶת
 לְכָל – חֹזֵר וְאֹמֵר לְמִינָהּ. כִּמְהָ אַכְסְדְרָאוֹת
 וְחֲדָרִים זֵה לְפָנָיִם מִזֵּה יֵשׁ לְאָרֶץ הַזֹּאת שֶׁהִיא חַיָּה.
 תַּחַת כַּנְּפֵיהָ.

כַּנָּף יָמִין, יֵשׁ לָהּ שְׁתֵּי אַכְסְדְרָאוֹת. וּמִהַכַּנָּף הַזֶּה
 נִפְרָדִים לְשְׁתֵּי אֲמוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן קְרוֹבוֹת
 בְּיַחְוֹד לְיִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיסָם לְתוֹךְ הָאַכְסְדְרָאוֹת
 הַלְלוֹ. וְתַחַת כַּנָּף שְׁמָאל יֵשׁ שְׁתֵּי אַכְסְדְרָאוֹת
 אַחֲרוֹת, וְנִפְרָדִים לְשְׁתֵּי אֲמוֹת אַחֲרוֹת, שֶׁהֵם עֲמוֹן
 וּמוֹאָב. וְכֻלָּם נִקְרָאִים נֶפֶשׁ חַיָּה. וְכִמְהָ חֲדָרִים
 סְתוּמִים אַחֲרֵים וְהֵיכְלוֹת אַחֲרֵים בְּכָל כַּנָּף וְכַנָּף,
 וּמִהֶם יוֹצְאוֹת רוּחוֹת לְהַפְרִיד לְכָל אוֹתָם הַגֵּרִים
 שֶׁמִּתְגַּיְרִים, וְנִקְרָאִים נֶפֶשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ.
 וְכֻלָּם נִכְנָסִים תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה וְלֹא יוֹתֵר.

אֲבָל נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל יוֹצֵאת מִתּוֹךְ הַגּוֹף שֶׁל הָאֵילָן
 הַהוּא, וּמִשָּׁם פּוֹרְחוֹת הַנְּשָׁמוֹת לְתוֹךְ הָאָרֶץ
 הַזֹּאת לְתוֹךְ מַעֲיָה לְפָנָיִם וּלְפָנָיִם, וְהַסּוֹד – (מִלֵּאכִי ג) כִּי

תהיו אתם ארץ חפץ. ועל זה ישראל בן יקר
 שָׁהֲמוּ מַעֲיָה עָלָיו, וְנִקְרְאוּם (ישעיה מו) הַעֲמָסִים מִנִּי
 בָטָן, וְלֹא מֵהַכֹּנָפִים הַחוּצָה. וְעוֹד, לַגָּרִים אֵין
 חֶלֶק בְּאֵילָן הָעֲלִיּוֹן, וְכָל שֶׁכֶּן בַּגּוֹף שָׁלוּ. אָבֵל
 הַחֶלֶק שֶׁלָּהֶם הוּא בַּכֹּנָפִים וְלֹא יוֹתֵר, וְהִגֵּר תַּחַת
 כֹּנָפֵי הַשְּׂכִינָה וְלֹא יוֹתֵר. גַּרֵי הַצֶּדֶק הֵם שְׁשׁוּרִים
 שָׁם וְנֶאֱחָזִים, וְלֹא לַפְּנִים, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וּמִשׁוּם
 כֵּן תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְלִמִּי? בְּהֵמָה
 וְרִמָּשׁ וְחַיִּתוֹ אָרֶץ לְמִינָהּ. כֻּלָּם שׁוֹאֲבִים נֶפֶשׁ
 מִהַחַיָּה הַהִיא, אָבֵל כָּל אֶחָד לְמִינָהּ פָּרְאוּי לָהּ.

מוצָוה תְּשִׁיעִית – לַחֵן אֶת הָעֲנִיִּים וְלִתֵּת לָהֶם
 טָרֶף, שְׁכַתוֹב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 כְּדַמוֹתֵנוּ. נַעֲשֶׂה אָדָם – מִשְׁתָּף, כֻּלָּל שֶׁל זָכָר
 וְנִקְבָּה. בְּצַלְמֵנוּ – עֲשִׁירִים. כְּדַמוֹתֵנוּ – עֲנִיִּים.
 שְׁהָרִי מֵצֵד הַזָּכָר עֲשִׁירִים, וּמֵצֵד הַנִּקְבָּה עֲנִיִּים.
 כְּמוֹ שֶׁהֵם בְּשִׁתְּפוֹת אַחַת וְזֶה חָס עַל זֶה, וְזֶה נוֹתֵן
 לְזֶה וְגוֹמֵל לוֹ חֶסֶד, כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְמַטָּה שְׂיָהִיו
 עֲשִׁיר וְעֲנִי בְּחִבּוּר אֶחָד, וְלִתֵּת זֶה לְזֶה וְלִגְמֹל
 חֶסֶד זֶה לְזֶה.

וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' – הַסּוּד שֶׁלָּנוּ רְאִינוּ בְּסִפְרוֹ
 שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָס עַל
 הָעֲנִיִּים בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לֹא מִשְׁתַּנָּה דְמוּתוֹ לְעוֹלָם

מִדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם הָרָאוּן. וְכִיּוֹן שְׂדֵמוּתוֹ שֶׁל אָדָם נִרְשָׁמָה בּוֹ, הוּא שׁוֹלֵט עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (בראשית ט) וּמִוֹרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיֵּי הָאָרֶץ וְגו'.

כֵּלָם זְעִים וּפּוֹחֲדִים מֵאוֹתָהּ הַדְּמוּת שֶׁנִּרְשָׁמָה בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזוֹ הִיא מִצְוָה מְעֵלָה שֶׁיִּתְעַלֶּה בֶּן אָדָם בְּדֵמוּתוֹ שֶׁל אָדָם עַל כָּל שְׂאֵר הַמִּצְוּוֹת.

מִנֵּין לָנוּ? מִנְּבוֹכְדִנְצַר [הִרְשָׁע]. אֵךְ עַל גַּב שְׂחָלָם אֶת הַחֲלוּם הַהוּא – כָּל זְמַן שֶׁהָיָה מְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים, לֹא שָׂרָה עָלָיו חֲלוּמוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָי רָעָה שְׂלֵא לְרַחֵם עַל עֲנִיִּים, מֵהַ כָּתוּב? (דניאל ד) עוֹד הַדְּבָר בְּפִי הַמְּלָךְ וְגו'. מִיֵּד הַשְּׂתַנְתָּה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי הָאָדָם. וּמִשּׁוּם כֵּךְ נַעֲשֶׂה אָדָם. כָּתוּב כָּאֵן עֲשִׂיָה, וְכָתוּב שָׁם (רות ב) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בַּעֲזוֹ.

מִצְוָה עֲשִׂירִית – לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וּלְהַשְׁלִים אֶת עֲצָמוֹ בְּדֵמוּת הָעֲלִיּוֹנָה, שְׂכָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. פָּתַח וְאָמַר, (שיר ז) רֵאשֶׁף עָלֶיךָ כְּכַרְמֶל. הַפְּסוּק הַזֶּה הָעֲמִדְנוּהוּ וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל רֵאשֶׁף עָלֶיךָ כְּכַרְמֶל – זֶה הָרָאוּשׁ הָעֲלִיּוֹן, תְּפִלִּין שֶׁל רֵאוּשׁ, שְׁמוֹ שֶׁל הַמְּלָךְ הַקָּדוֹשׁ יְהוָה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת, וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרָשָׁה

אחת, השם הקדוש חקוק בסדור של האותיות
 כראוי. ושנינו, (דברים כח) כי שם ה' נקרא עלִיךָ
 ויראו ממך - אלו תפלין של ראש, שהם שם
 קדוש בסדור של אותיותיו.

פְּרָשָׁה ראשונה - (שמות יג) קִדַּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, זו
 " שהיא קִדַּשׁ, הבכור של כל הקדשים
 העליונים. פטר כל רחם - בשביל הדק ההוא
 שיורד מיו"ד, שהוא פותח את רחמה לעשות
 פרות ואבים כראוי, והוא קִדַּשׁ עליון.

הפְּרָשָׁה השנייה - (שם) וְהָיָה כִּי יבֹאָךְ, זו ה'
 ההיכל שנפתח רחמה מתוך יו"ד
 בחמשים פתחים, אכסדראות וחדרים הנסתרים
 שבו. שהפטר ההוא שעשה יו"ד בהיכל הזה
 לשמע בה קול שיוצא מתוך השופר הזה, משום
 שהשופר הזה הוא נסתר בכל הצדדים, ובא
 יו"ד ופתח אותו להוציא ממנו קול. וכיון
 שפתח אותו, תקע לו והוציא ממנו קול להוציא
 עבדים לחרות. ובתקיעת השופר הזה יצאו
 ישראל ממצרים, וכך עתיד בפעם אחרת בסוף
 הימים. וכל גאלה באה מן השופר הזה, ומשום
 כך יש יציאת מצרים בפְּרָשָׁה הזו, שהרי
 מהשופר הזה בא בכח של יו"ד שפותח רחמה

ומוציא קולו לגאֹלַת הַעֲבָדִים. וְזוּ ה, הַ, הָאוֹת
הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית – סוד הַיְחוד שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
(דברים ו). זוּ וָא"ו שְׁכוּלֶלֶת הַכֹּל וּבָה
הַיְחוד שֶׁל הַכֹּל, וּבוּ מְתִיחִדִים וְהוּא נוֹטֵל הַכֹּל.
הַפְּרָשָׁה הַרְבִּיעִית – (שם ה) וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ,
כְּלִלוֹת שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים שְׁנֵאֲחֻזַּת בָּהֶם כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, הַגְּבוּרָה שְׁלֵמָה. וְזוּ ה' הָאֲחֻרֹנָה
שְׁנוֹטֵלֶת אוֹתָם וְנִכְלָלֶת מֵהֶם. וְהַתְּפִלִּין הֵם מִמַּשׁ
אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וְעַל כֵּן, רֵאשֶׁן עַלֶיךָ
כְּכַרְמֵל – אֵלּוּ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ. וְדַלַת רֵאשֶׁן –
הַתְּפִלָּה הַהִיא שֶׁל יָד, שֶׁהִיא עֲנִיָּה כְּלָפֵי מַעְלָה,
אֵף כֶּךָ שְׁלֵמוֹת יֵשׁ לָהּ כְּמוֹ שְׁלֵמַעְלָה.

מִלְךָ אֲסוּר בְּרֵהוּטִים – הוּא קָשׁוּר וְאֲחֻזוֹ בְּאוֹתָם
הַבְּתִימִים לְהֵאֲחֻז בְּשֵׁם הַקָּדוֹשׁ הַהוּא כְּרֵאוּי.
וְעַל כֵּן מִי שֶׁמִּתְתַּקֵּן בָּהֶם הוּא בְּצֹלֵם אֱלֹהִים. מָה
בְּאֱלֹהִים מְתִיחֵד בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, אֵף הוּא
מְתִיחֵד בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּרֵאוּי. זָכַר וְנִקְבָּה בְּרֵא
אֹתָם. תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ וְתְּפִלָּה שֶׁל יָד, וְהַכֹּל אֶחָד.

מִצְוָה אַחַת עֲשֶׂרָה – לְעֵשֶׂר מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ. כָּאֵן
יֵשׁ שְׁתֵּי מִצְוֹת – אַחַת לְעֵשֶׂר מַעֲשֵׂר שֶׁל

הָאָרֶץ, וְאַחַת בְּכוֹרִים שֶׁל פְּרוֹת הָאֵילָן, שְׁכָתוּב (בראשית א) הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ. כָּתוּב כְּאֵן הִנֵּה נָתַתִּי, וְכָתוּב שָׁם (במדבר יח) וְלִבְנֵי לִוֵּי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל, וְכָתוּב (ויקרא כז) וְכָל מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרֵי הָעֵץ לֵה' הוּא.

מִצְוָה שְׁתִּים עֶשְׂרֵה – לְהַבִּיא בְּכוֹרֵי הָאֵילָן, שְׁכָתוּב (בראשית א) וְאֵת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּו פְּרֵי עֵץ זֶרַע זֶרַע. כָּל מֵה שְׂרָאוּי לִי, לָכֶם אָסוּר לְמַאֲכָל. הַתִּיר לָהֶם וּנְתַן לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֵׂר שְׁלוֹ וּבְכוֹרֵי הָאֵילָנוֹת. נָתַתִּי לָכֶם – לָכֶם וְלֹא לְדוֹרוֹת שְׂאֲחֵרֵיכֶם.

מִצְוָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה – לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן לְבָנוֹ לְקָשֶׁר אוֹתוֹ בְּחַיִּים. שְׁשָׁנֵי מְמָנִים הֵם, אֶחָד שֶׁל חַיִּים וְאֶחָד שֶׁל מוֹת, וְעוֹמְדִים עַל הָאָדָם. וְכִשְׁפִּדְהָ הָאִישׁ אֶת בְּנוֹ, מִיַּד הַמּוֹת הֵהוּא הוּא פוֹדֶה אוֹתוֹ, וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו. וְזֶה סוּד שֶׁל וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, בְּכָלֵל, וְהִנֵּה טוֹב – זֶה מְלֶאךְ חַיִּים, מְאֹד – זֶה מְלֶאךְ הַמּוֹת. וְעַל כֵּן בְּפְדִיוֹן הֵהוּא מִתְקַיֵּם זֶה שֶׁל חַיִּים, וּנְחַלֵּשׁ אוֹתוֹ שֶׁל הַמּוֹת. בְּפְדִיוֹן הַזֶּה קוֹנֶה לוֹ

חיים, כמו שַׁנְתָּבָאָר. וְאוֹתוֹ הֵצֵד הָרַע עוֹזֵב אוֹתוֹ
וְלֹא אוֹחֵז בוֹ.

מִצְוָה אַרְבַּע עָשָׂר – לְשֹׁמֵר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת,
שֶׁהוּא יוֹם הַמְּנוּחָה מִכָּל מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. כָּאֵן כָּלִילוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת – אַחַת
שְׁמִירַת יוֹם הַשַּׁבָּת, וְאַחַת לְקֹדֵשׁ אוֹתוֹ הַיּוֹם
בְּקִדּוּשׁוֹ. לְשֹׁמֵר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁהִזְכַּרְנוּ
וְהִעֲרַנּוּ עָלָיו, שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל מְנוּחָה לְעוֹלָמוֹת,
וְכָל הַמַּעֲשִׂים נִשְׁתַּכְּלָלוּ בוֹ וְנִעְשׂוּ עַד שֶׁהִתְקַדֵּשׁ
הַיּוֹם. כִּיּוֹן שֶׁהִתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם, נִשְׁאַרָה בְּרִיאָה שֶׁל
רוּחוֹת שֶׁלֹּא נִבְרְאוּ לָהֶם גּוֹפּוֹת. וְכִי לֹא יָדַע
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַכְבֵּי לְקֹדֵשׁ אֶת הַיּוֹם עַד
שֶׁיִּבְרְאוּ גּוֹפּוֹת לְרוּחוֹת הַלָּלוּ? אֲלֵא עַץ הַדַּעַת
טוֹב וְרַע עוֹרֵר אֶת אוֹתוֹ הֵצֵד הָאֲחֵר שֶׁל הָרַע
וְרָצָה לְהִתְחַזֵּק בְּעוֹלָם, וְנִפְרְדוּ כַּמָּה רוּחוֹת
בְּכַמָּה מִיָּנִים לְהִתְחַזֵּק בְּעוֹלָם בְּגוֹפּוֹת.

כִּיּוֹן שֶׁרָאָה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּן, נִתְעוֹרֵר מִתּוֹךְ
עַץ הַחַיִּים נְשִׁיבַת רוּחַ וְהִכָּה בְּאֵילָן אַחֵר,
וְהִתְעוֹרֵר צַד אַחֵר שֶׁל טוֹב וְהִתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם. שֶׁהָרִי
בְּרִיאַת גּוֹפּוֹת וְהִתְעוֹרְרוֹת רוּחוֹת בְּצַד הַטוֹב הֵיא
בְּלִילָה הַזֶּה, וְלֹא בְּצַד הָאֲחֵר. וְאֵלְמָלֵא הַקִּדּוּשׁ
הֵצֵד הָאֲחֵר בְּלִילָה הַזֶּה טָרַם שֶׁיִּקְדִּים צַד הַטוֹב,

לא יכול העולם לעמד לפניהם אפלו רגע אחד. אבל הקדוש ברוך הוא הקדים רפואה - שדלג לפניו קדוש היום, והקדים לפני הצד האחר, והתקיים העולם. ומה שחשב הצד האחר להבנות בעולם להתחזק, נבנה בלילה הזה צד הטוב והתחזק, ונבנו גופות ורוחות קדושות בלילה הזה מצד הטוב. ומשום כך עונתן של חכמים שיודעים את זה משבת לשבת.

שְׁהַרִי אז רואה את זה הצד האחר, שכמו שהיא חשבה לעשות - עשתה צד של הקדשה. הולכת ומשוטטת בכמה צבאות והצדדים שלה, ורואה את כל אותם שמשמשים את מטתם בגלוי של גופם לאור היר, וכל אותם הבנים שיוצאים משם הם נכפים, שהיו שרויים עליהם רוחות מהצד האחר ההוא. ואותם הרוחות הערטילאיות של הרשעים שנקראים מזיקים, ושורה בהם לילי"ת והורגת אותם.

בִּיּוֹן שהתקדש היום והקדשה שולטת על העולם, אותו הצד האחר מקטין עצמו ונטמן כל ליל שבת ויום השבת, פרט לאסימו"ן, וכל הכת שלו שהולכים על הגרות בסתר לראות את הגלויים של התשמישים, ואחר כך נטמנים

בְּתוֹךְ נֶקֶב הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל. כִּיּוֹן שְׂיִצְאָה הַשְּׂבֵת,
כָּמָה צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת פּוֹרְחִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם,
וְעַל כֵּן תִּקַּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים שְׁלֵא יִשְׁלְטוּ עַל הָעַם
הַקְּדוֹשׁ. לְאִיזָה מְקוֹם מְשׁוֹטְטִים בְּלִילָה הַהוּא?
כְּשִׁיּוֹצְאִים בְּחַפְזוֹן וְחוֹשְׁבִים לְשֵׁלֵט בְּעוֹלָם עַל
הָעַם הַקְּדוֹשׁ, וְרוֹאִים אוֹתָם בַּתְּפִלָּה וְאוֹמְרִים אֵת
הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וּבְרֵאשִׁית מְבַדִּילִים בַּתְּפִלָּה
וּמְבַדִּילִים עַל הַכּוֹס, פּוֹרְחִים מְשֵׁם וְהוֹלְכִים
וּמְשׁוֹטְטִים וּמְגִיעִים לְתוֹךְ הַמְּדַבֵּר. הֲרַחֲמֵן
יְצִילֵנוּ מֵהֶם וּמֵהַצְּדָדִים הָרָעִים.

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, שְׁלֹשָׁה הֵם
שְׂגוֹרְמִים רְעָה לְעֶצְמָם: אֶחָד – מִי
שְׂמַקְלֵל אֶת עַצְמוֹ. הַשֵּׁנִי – מִי שְׂזוֹרֵק לְחֵם אוֹ
פְּרוּרִים שֵׁישׁ בָּהֶם כְּזֵית. הַשְּׁלִישִׁי – מִי שְׂמַדְלִיק
נֵר בְּמוֹצָאֵי שְׂבֵת בְּטָרֵם שְׂמְגִיעִים יִשְׂרָאֵל לְקַדְשָׁהּ
דְּסוֹדְרָא, שְׂגוֹרֵם לְאֵשׁ הַגִּיהֵנָם לְהַדְלִיק בָּאֵשׁ הַזֹּאת
טָרֵם שְׂהַגִיעַ זְמַנָּם. שְׂמַקְלֵם אֶחָד יֵשׁ בְּגִיהֵנָם
לְאוֹתָם שְׂמַחְלָלִים שְׂבֵתוֹת, וְאוֹתָם שְׂעַנּוּשִׁים
בְּגִיהֵנָם מְקַלְלִים אֶת אוֹתוֹ שְׂהַדְלִיק נֵר טָרֵם
שְׂהַגִיעַ זְמַנּוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ: (ישעיה כב) הִנֵּה ה' ^{ה'}
מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְגוֹ', (שם) צָנוּף יִצְנַפְּךָ
צָנַפָּה כְּדוֹר אֶל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם.

משום שאין ראוי הוא להדליק אש כשיוצאת שבת עד שישאל מבידילים בתפלה ומבדילים על הכוס, משום שעד אותו הזמן שבת היא, וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבדילים על הכוס, כל אותם החילות וכל אותם המחנות שהתמנו על ימות החל, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

משום שכשנכנסה שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושולט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקומם. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקומם עד הזמן שישאל אומרים ברוך אתה יי' המבדיל בין קדש לחל. אז הקדש מסתלק, והמחנות שהתמנו על ימות החל מתעוררים ושבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום [שמאור האש ששופע] [נ"א שמסוד עמוד האש] ומיסוד האש באים כלם ושולטים על העולם התחתון. וכל זה כשאדם מדליק נר טרם השלימו ישראל את הקדשה דסדרא.

אָבֵל אִם הוּא מִמֵּתִין עַד שִׁשְׁלִימוֹ קִדְשָׁה
 דְּסִדְרָא, אוֹתָם הִרְשָׁעִים שְׁבִגְיֵהֶנָּם
 מִצְדִּיקִים עֲלֵיהֶם אֶת דִּינֵוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וְהֵם מְקִימִים עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ כָּל הַבְּרָכוֹת
 שְׂאוּמְרִים הַצְּבוּר (בראשית כז) וְיִתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים
 מִטַּל הַשָּׁמַיִם (דברים כח) בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר וּבְרוּךְ
 אַתָּה בַּשָּׂדֶה וְגו'. (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. בְּיוֹם רַע הִיָּה צָרִיךְ לַהֲיוֹת,
 מַה זֶה בְּיוֹם רָעָה? הַיּוֹם שֶׁשׁוֹלֶטֶת הַרְעָה הֵיא
 לְקַחַת אֶת נִשְׁמָתוֹ. אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל – זֶהוּ
 שֹׁכֵיב מֵרַע לְרַפָּאוֹ מִחֻטָּאוֹ אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. דְּבַר אַחֵר – זֶה הַיּוֹם שֶׁהַדִּין שׁוֹרֵה עַל
 הָעוֹלָם, נִצּוֹל מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּיוֹם רָעָה
 יִמְלִטְהוּ ה'. הַיּוֹם שֶׁנִּמְסַר הַדִּין לְאוֹתָהּ רָעָה
 לְשֵׁלֵט עַל הָעוֹלָם.

בְּרֵאשִׁית

בְּרֵאשִׁית [נ"א בְּרֵאשִׁית בְּחֻכְמַת הַמֶּלֶךְ חֶקֶק] רְצוֹן
 הַמֶּלֶךְ חֶקֶק חֶקִיקוֹת בְּאוֹר עֲלִיוֹן נִיצוֹן
 חֶזֶק, וְיִצָּא תוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּרִים מֵרֵאשִׁית [נ"א
 מִסוּד] הָאִי"ן סו"ף עֲשֵׁן בְּגִלְמֵ נְעוּץ בְּטַבְעֵת, לֹא
 לְבָן וְלֹא שָׁחַר וְלֹא אָדָם וְלֹא יָרַק וְלֹא גֹן כָּלָל.

כְּשֶׁמֵדַד מְדִידָה, עֲשֵׂה צוּרוֹת לְהָאִיר. לְפָנִים בְּתוֹךְ
הַמָּאוֹר יֵצֵא מֵעֵין אֶחָד שְׁמֵמָנוּ נִצְבְּעוּ הַצּוּרוֹת
לְמַטָּה. נִסְתַּר תּוֹךְ הַנְּסֻתָרִים שֶׁל סוּד הָאֵי"ן סו"ף
בְּקַע וְלֹא בְּקַע אֶת הָאוֹר שֶׁלוֹ לֹא נוֹדַע כָּלֵל, עַד
שֶׁמִּתּוֹךְ דַּחֲק הַבְּקִיעָה שֶׁלוֹ מְאִירָה נִקְדָּה אַחַת
נִסְתַּרְתָּ עַלְיוֹנָה אַחַר אוֹתָהּ נִקְדָּה לֹא נוֹדַע כָּלֵל,
וְלִכֵּן נִקְרָאת רֵאשִׁית, הַמְּאָמֵר הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַכֹּל.
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים "אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
"הָאָרֶץ, רֵאשִׁי תְבוֹת אֱהו"ה, שְׁבו

נִבְרָאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. א"ה - בּוֹ נִבְרָאוּ הַשָּׁמַיִם.
ו"ה - בּוֹ נִבְרָאָה הָאָרֶץ וְכֹל מֵה שֵׁישׁ בָּהּ. וְהוּא
נִתֵּן תְּשׁוּקָה בְּכֹל הָאֵילָנוֹת וְהָעֵשְׂבִים שֶׁבָאָרֶץ,
שֶׁהוּא מֵה שְׁאֵמְרוּ, אֵין לָךְ כָּל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב
מִלְמַטָּה שְׁאֵין מִמֶּנָּה עָלָיו מִלְמַעְלָה וְשׁוֹמֵר
אוֹתוֹ, שֶׁמֶכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ גְּדֹל, שְׁנֵאמַר (אִיּוֹב
לח) הִידְעַתְּ חֻקוֹת שָׁמַיִם אִם תְּשִׁים מִשְׁטָרוֹ בָּאָרֶץ:
וְהַפְּשִׁילִים יִזְהָרוּ כִּזְהַר הָרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי
הָרַבִּים כִּפְּכוֹכִים לְעוֹלָם וָעֶד

(דניאל יב). הַזְהָר הַנְּסֻתָר שֶׁל הַנְּסֻתָרִים הִכָּה בְּאוֹר
שֶׁלוֹ [שֶׁהִגִּיעַ וְלֹא הִגִּיעַ] [וְהָאִיר] בְּנִקְדָּה זוֹ
[אוֹר], וְאִזְ הִתְפַּשְׁטָה הָרֵאשִׁית הַזֹּאת, וְעֲשֵׂה לוֹ
הֵיכָל לְכַבוֹדוֹ וְלִתְשַׁבְּחָתוֹ, [כְּבוֹד לְהֵיכָלוֹ

וּלְשַׁבְּחוּ] [נ"א וְלִכְבוֹדוֹ וְלְהִיכְלוֹ וּלְתַשְׁבְּחוּתוֹ],
 שֵׁם זָרַע זָרַע קֹדֶשׁ לְהוֹלִיד לְתוֹעֵלַת הָעוֹלָם, וְזֶה
 סוּד (ישעיה ו) זָרַע קֹדֶשׁ מִצְבֹּתָהּ. זֶהר שְׁזַרַע זָרַע
 לְכְבוֹדוֹ, כְּמוֹ זָרַע הַמָּשִׁי הַזֶּה שֶׁל אַרְגָּמָן טוֹב
 שֶׁמִתְכַּסֶּה לְפָנָיִם וְעוֹשֶׂה לוֹ הֵיכָל שֶׁהִיא תַשְׁבְּחוֹתוֹ
 וְתוֹעֵלַת לְכָל. בְּרֵאשִׁית הַזֶּה בְּרָא אוֹתוֹ נִסְתָּר שֶׁלֹא
 נוֹדַע אֶת הַהֵיכָל הַזֶּה. הֵיכָל זֶה נִקְרָא אֱלֹהִים,
 וְסוּד זֶה – בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.

הַזֶּהר שֶׁמִּמֶּנּוּ כָּל הַמְּאֻמְרוֹת נִבְרְאוּ בְּסוּד
 הַתַּפְּשֻׁטוֹת שֶׁל הַנִּקְדָּה שֶׁל הַזֶּהר
 הַנִּסְתָּר הַזֶּה. אִם בְּזֶה כְּתוּב בְּרָא, אֵין תְּמִיָּהּ,
 שְׁכָתוּב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצִלְמוֹ. זֶהר זֶה סוּד בְּרֵאשִׁית, הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַכֹּל,
 שְׁמוֹ אֶהְיָה, שֵׁם קְדוֹשׁ חֲקוּק בְּצִדּוֹ [נ"א מְאִיר,
 בְּחֻקֵּי מְאִיר] אֱלֹהִים, חֲקוּק בְּעֵטְרָה [נ"א
 בְּחֻקֵּי הָעֵטְרָה] אֲשֶׁר הֵיכָל נִסְתָּר וְגִנוּז,
 הָרֵאשִׁית שֶׁל סוּד שֶׁל רֵאשִׁית אֲשֶׁר רֵאשִׁית
 שְׁיוּצָא מֵרֵאשִׁית.

וּכְשֶׁהִתְתַּקֵּן לְאַחַר הַנִּקְדָּה וְהֵיכָל [כְּסֻדָּר]
 כְּאַחַד, אֲזִי בְּרֵאשִׁית כּוֹלֵל
 רֵאשִׁית, רֵאשִׁית עֲלִיוֹנָה בְּחֻמָּה. אַחַר כֵּן
 הַתְּחִלָּה גוֹן אוֹתוֹ הַהֵיכָל וְנִקְרָא בֵּית. [נ"א וּמִמֶּנּוּ

הַתַּחֲדָשׁ הַהֵיכָל] נִקְדָּה עֲלֵיוֹנָה נִקְרָאת רֵא"שׁ,
 כּוֹלֵל זֶה בְּזֶה בְּסוּד בְּרֵאשִׁית, כְּשֶׁהַכֹּל הוּא יַחַד,
 בְּכֹל אֶחָד, כְּשֶׁטָרַם הָיָה יָשׁוּב בְּבֵית. כִּיּוֹן שְׁנֹזְרַע
 לְתַקּוֹן הַיָּשׁוּב, אִזּוּ נִקְרָא אֱלֹהִים טָמִיר נִסְתָּר.

זֶהר נִסְתָּר וְגִנוּז כְּשֶׁבָנִים [ס"א עַד שְׁבָנִים]
 בְּתוֹכוֹ לְהוֹלִיד, וְהַבֵּית קַיָּם בְּפִשְׁטוֹת שֶׁל
 תַּקּוֹן שֶׁל אוֹתָם זֶרַע קֹדֶשׁ, וְעַד שֶׁלֹּא הוֹסְרָה וְלֹא
 הַתְּפֹשֵׁטָה הַתְּפֹשְׁטוֹת הַיָּשׁוּב, לֹא נִקְרָא אֱלֹהִים,
 אֲלֹא הַכֹּל בְּכֹל שֶׁל בְּרֵאשִׁית. אַחַר שֶׁהַתַּתְּקַן
 בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים, הוֹצִיא אוֹתָם תּוֹלְדוֹת מֵאוֹתוֹ
 זֶרַע שְׁנֹזְרַע בּוֹ. מִי הוּא אוֹתוֹ זֶרַע? אֵלּוֹ אוֹתִיּוֹת
 חֻקּוֹקוֹת סוּד שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁיִּצְאוּ מֵאוֹתָהּ נִקְדָּה.

אוֹתָהּ הַנִּקְדָּה זֶרַע בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הֵיכָל סוּד [זֶרַע]
 שֶׁל שְׁלֵשָׁה נִקְדוֹת: חל"ם, שו"ק,
 חיר"ק. וְנִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה וְנִעְשׂוּ סוּד אֶחָד. קו"ל
 שְׁיֹצֵא בְּחִבּוּר אֶחָד, בְּשַׁעַה שְׁיֹצֵא, יוֹצֵאת עֲמוּ
 בַת זוּגוֹ שְׁכוּלְלֵת כָּל הָאוֹתִיּוֹת, שְׁכָתוּב א"ת
 הַשְּׁמִי"ם, קוֹל וּבַת זוּגוֹ. הַקוֹל הַזֶּה שֶׁהוּא שְׁמִים
 (תַּפְּאֵרֶת), הוּא אֶהֱיָה אַחֲרוֹן. הַזֶּהר שְׁכוּלֵל כָּל
 הָאוֹתִיּוֹת וְהַגְּוֹנִים כְּמוֹ [נ"א זֶרַע] זֶה.

עַד כָּאן, יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה, אֵלּוֹ שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת
 כְּנֶגֶד הַסּוּד הַזֶּה הָעֲלִיּוֹן בְּרֵאשִׁית בְּרֵא

אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית - סוּד רֵאשׁוֹן. בְּרֵ"א - סוּד
 נִסְתָּר לְהִתְפַּשֵּׁט מִשֵּׁם הַכֹּל. אֱלֹהִי"ם - סוּד לְקִיָּם
 הַכֹּל לְמִטָּה. אֵת הַשָּׁמַיִם - שְׁלֵא לְהַפְרִידֵם זָכָר
 וּנְקֵבָה כְּאֶחָד.

א"ת - כְּשִׁלּוּקַח הָאוֹתִיּוֹת כָּלָם, הַכָּלֵל שֶׁל כָּל
 הָאוֹתִיּוֹת הֵם רֵאשׁ וְסוּף. אַחַר כֵּן מִתּוֹסֵף
 ה"א לְהִתְחַבֵּר כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִם ה"א, וְנִקְרָא
 אַתָּה, וְעַל זֶה (נחמיה ט) וְאַתָּה מְחִיָּה אֵת כָּלָם.
 אֵת - סוּד אַדְנִי וְכֵן נִקְרָא. הַשָּׁמַיִם - זֶה יְהו"ה
 סוּד עֲלִיוֹן.

וּא"ת - תְּקוּנַת זָכָר וּנְקֵבָה. וְאַ"ת - סוּד וִיהו"ה,
 וְהַכֹּל אֶחָד. הָאָרֶץ - זֶה אֱלֹהִים כְּדִגְמַת
 עֲלִיוֹן, לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאֲבִים. שֵׁם זֶה כָּלוּל
 בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת, וּמִשֵּׁם נִפְרָד שֵׁם זֶה לְכַמָּה
 צְדָדִים. עַד כָּאֵן סוּד שֶׁל סֵתֵר הַסֵּתְרִים שֶׁחֲקַק
 וּבָנָה וְהָעֲמִיד בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר בְּסֵתֵר שֶׁל פְּסוּק אֶחָד.
 מְכַאֵן וְהִלָּאָה:

מִשְׁנָה. קְשָׁרִים רָמִים, שָׁרִים מוֹשְׁלִים
 בְּמִמְשָׁלָה, קָרְבוֹ וְשִׁמְעוּ. מִי מְכַסֵּם
 שְׁעָלָה וַיֵּרַד, מִי כָּנַס רוּחַ בְּיָדוֹ, יָקוּם וַיֵּדַע, בְּשַׁעָה
 שְׁעָלָה בְּרִצּוֹן שֶׁל הָרֵאשׁ הַלְּבָן לַעֲשׂוֹת כְּבוֹד

לְכַבּוּדוֹ, עֲלֶה אֹר אֶחָד נִסְתָּר בְּרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל,
 נִשֵּׁב בָּהּ וְהוֹצִיא קְלָפוֹת מְאִירוֹת מִתַּחְבְּרוֹת הַכֹּל
 כְּאֶחָד, וְעָלוּ וַיִּרְדּוּ וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל אֶחָד, וְאוֹתוֹ אֹר
 נִסְתָּר כְּשֶׁנִּשְׁבַּב בָּהּ וְהֵאִיר נִקְרָא אֶהְיֶ"ה. אוֹתוֹ אֹר
 עֲלֶה וַיִּרְדּוּ וְזָרַק נִיצוּצוֹת וְנִשְׁבַּב בָּהּ, וְהוֹצִיא כַח
 טְמִיר אֶחָד, וְנִקְרָא שְׁמוֹ אֲשֶׁר אֶהְיֶ"ה. בְּחֻקֵּי
 טְמִירָה וְנִסְתָּרָת, אוֹתָם קְלָפוֹת מְאִירוֹת
 שֶׁהִתְחַבְּרוּ מִתּוֹךְ סֵלַע אֶחָד נִסְתָּר, יֵצְאוּ בְּחֻקֵּי
 בְּכַח שֶׁל אוֹתוֹ אוֹת עֲלִיּוֹן, וְנִקְרָא יְהוֹ"ה.

עוֹד נִשְׁבַּב בָּהּ וְהוֹצִיא זִיקִים נוֹצְצִים זוֹרְקִים לְכֹל
 עֵבֶר, וְהוֹצִיא כַח אֶחָד טְמִיר שְׁנוּצֵץ לְכֹל צַד
 וְנִקְרָא א"ל. עוֹד אוֹתוֹ אֹר טְמִיר נִסְתָּר נִשְׁבַּב בָּהּ,
 וְעָלָה וַיִּרְדּוּ וְעָלָה בְּאֶלְף וּמֵאֵתִים קְשׁוּרִים שֶׁל אֵשׁ,
 וְהוֹצִיא כַח אֶחָד טְמִיר וְנִקְרָא אֱלֹהִים, וְזוֹ
 הַגְּבוּרָה. מִזֶּה מִתְפַּשְׁטִים כַּחוֹת טְמִירִים לוֹהֵטִים
 לְכֹל צַד, מֵהֶם שְׁמֵתֻקְנִים בְּתֻקְנֵי יָפִים, וּמֵהֶם
 שְׁמֵתֻקְנִים בְּתֻקְנֵי אַחֲרִים.

עוֹד נִשְׁבַּב בָּהּ וְהוֹצִיא כַח טְמִיר אֶחָד שֶׁנִּקְרָא
 יְהוֹ"ה, מִדַּת רַחֲמִים, וְנִקְרָא שְׁמִים. וְעוֹמֵד
 בֵּין שְׁנֵי חִילוֹת שֶׁנִּקְרָאִים צְבָאוֹת. מִזֶּה יֵצְאוּ כָּל
 הַחִילוֹת וְכֹל הַמַּחְנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד

למינו לקיים ולהנהיג את העולמות, עליו כתוב
(תהלים פד) ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך:

בראשית, ברא שי"ת, מקצה השמים ועד
קצה השמים, ששה צדדים
שמתפשטים מסוד עליון בהתפשטות [נ"א
משלש נקודות] שברא מתוך נקדה ראשונה.
ברא התפשטות של נקדה אחת שלמעלה.
וכאן נחקק סוד השם של ארבעים ושתיים
אותיות.

והמשפלים יזהרו (דניאל יב), כדגמת תנועות
[נ"א טעמים] שמנגנות, ובנגון
שלםם הולכים אחריהם אותיות ונקדות
ומתנענעים אחריהם, כמו חילים אחרי מלכם.
הגוף אותיות, והרוח נקדות. כלם נוסעים
במסעותיהם אחר התנועות ועומדים במקומם.
כשנגון הטעמים נוסע, נוסעות האותיות
והנקדות אחריהם. כשהוא פוסק, הם אינם
נוסעים ועומדים במקומם.

והמשפלים יזהרו - אותיות ונקדות. כזהר
- נגון הטעמים. הרקיע -
התפשטות הנגון כמו אלה שמתפשטים

בְּהִתְפַּשְׁטוֹת וְהוֹלְכִים בְּנִגּוּן. וּמִצְדִּיקֵי הָרַבִּים
 - אוֹתָם פְּסוּקֵי הַטְּעָמִים שְׁפוֹסָקִים
 בְּמִסְעוֹתֵיהֶם, שְׁבַגְלָל כֶּךָ נִשְׁמַע הַדָּבָר. יִזְהִירוּ
 אוֹתֵיזוֹת וּנְקָדוֹת, וּמְאִירִים כְּאֶחָד בְּמִסְעוֹת
 בְּסוּד שֶׁל סֵתֵר בְּמִסְעֵי כְּאוֹתָם שְׁבִילִים נִסְתָּרִים.
 מִזֶּה מִתְפַּשֵּׁט הַכֹּל. וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֹהֵר
 הָרְקִיעַ - אוֹתָם עֲמוּדִים וְאֲדָנִים שֶׁל אוֹתוֹ
 אֶפְרַיִן. הַמְשַׁכְּלִים - אוֹתָם עֲמוּדִים וְאֲדָנִים
 עֲלִיוֹנִים שֶׁהֵם מִסְתַּכְּלִים בְּהַשְׁכֵּל בְּכֹל מֵה
 שְׁצָרִיךְ אוֹתוֹ אֶפְרַיִן וְאֲדָנִים שְׁלוֹ. הַסֵּתֵר הַזֶּה
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל.
 יִזְהִירוּ - שְׁאֵם לֹא יִזְהִירוּ וְלֹא מְאִירִים, לֹא
 יְכוּלִים לְעֵיץ וְלִהְסֵתֵכֵל בְּאוֹתוֹ אֶפְרַיִן בְּכֹל מֵה
 שְׁצָרִיךְ.

כְּזֹהֵר הָרְקִיעַ - אוֹתוֹ שְׁעוּמָד עַל גְּבֵי אוֹתָם
 הַמְשַׁכְּלִים, שְׁכָתוּב בּוֹ (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
 עַל רְאֵשֵׁי הַחֲזֵה רְקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא. זֹהֵר
 שְׁמֵאִיר לְתוֹרָה, זֹהֵר שְׁמֵאִיר לְאוֹתָם רְאֵשִׁים שֶׁל
 אוֹתָהּ חֲזֵה, וְאוֹתָם רְאֵשִׁים הֵם מִשְׁכִּילִים
 שְׁמֵאִירִים תָּמִיד וּמִסְתַּכְּלִים לְאוֹתוֹ רְקִיעַ לְאוֹתוֹ
 הָאוֹר שְׁיוּצָא מִשָּׁם, וְזֵהוּ אוֹר הַתּוֹרָה שְׁמֵאִיר
 תָּמִיד וְלֹא פּוֹסֵק.

ספר הבהיר השלמה מההשמטות (סימן ל)

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, מַה זֶה שְׁכָתוּב וְהָאֲרֵץ הִיְתָה
תְּהוֹ? מַה מִּשְׁמִיעַ הִיְתָה? שְׁכָבֵר הִיְתָה,
וּמַה זֶה תְּהוֹ? דְּבַר הַמִּתְּהַה אֶת בְּנֵי אָדָם. וּמַה זֶה
בְּהוֹ? דְּבַר שְׂיֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ, שְׁכָתוּב בְּהוֹ – בּוֹ הוּא,
עַל שֵׁם מַה שְׁכָתוּב (קהלת ז) גַּם אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה
עָשָׂה הָאֱלֹהִים. בְּרָא בְּהוֹ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם.
בְּרָא תְּהוֹ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרַע. בְּהוֹ בְּשָׁלוֹם, שְׁכָתוּב
(איוב כה) עָשָׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. מְלַמֵּד שְׁמִיכָאֵל
שֶׁר יְמִינוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – מִיָּם וּבְרָד,
וּגְבֻרֵי אֵל שֶׁר שְׁמָאֵלוֹ – אֵשׁ. וְשֵׁם שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם
מְכַרִּיעַ, וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב עָשָׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. וּמִנִּין
לָנוּ שְׁבִהוֹ שָׁלוֹם? שְׁכָתוּב (ישעיה מה) עָשָׂה שָׁלוֹם
וּבוֹרָא רַע, הֵא כִּי־צַד? רַע מִתְּהוֹ, וְשָׁלוֹם מִבְּהוֹ.
בְּרָא תְּהוֹ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרַע, שְׁנֶאֱמַר עָשָׂה שָׁלוֹם
וּבוֹרָא רַע. בְּרָא בְּהוֹ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר
עָשָׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו:

וְהָאֲרֵץ הִיְתָה תְּהוֹ וּבְהוֹ וְגו', הִיְתָה דוֹקָא
מְקַדָּם לְזֶה, שְׁלַג בְּתוֹךְ הַמַּיִם. יִצְאָה
מִמֶּנָּה זֶה־מָה בְּאוֹתוֹ כַּח שֶׁל שְׁלַג בְּמַיִם, וְהִכָּה
בָּה אֵשׁ חִזְקָה וְהִיְתָה בָּה פְּסֻלַּת, וְהוֹסְרָה
וְנִעְשְׂתָה תְּהוֹ מִמְּקוֹם [מְדוֹר] הַזֶּה־מָה, קַן

הפסלת. ובה"ו - ברור שהתברר מתוך פסלת והתישב בה החשך, הסוד של אש חזקה. ואותו חשך כסה על אותו תה"ו על גבי אותה פסלת והתקנה ממנו.

ורוח אלהים - רוח הקדש שיצאה מאלהים חיים, וזו מרחפת על פני המים. אחר שרוח זו נשבה, נבררה דקיות אחת מתוך אותה פסלת כמו שביב הזהמה. כשנבררה ונצנפה ונצרפה פעם ופעמים, עד שנשארה אותה זהמה שאין בה כלל זהמה, כשהתהו הזה נברר ונצרף, יצא ממנו רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים, אותו שראה אליהו. נברר בהם ונצרף, ויצא ממנו רעש, שכתוב (ס) ואחר הרוח רעש. ונברר החשך ונכלל בסוד שלו אש, שכתוב ואחר הרעש אש. נברר הרוח ונכלל בסוד שלו קול דממה דקה.

תה"ו - מקום שאין בו גון ולא דמות ולא נכלל בסוד הדמות, עכשו הוא בדמות, כשסתכלים בו אין לו דמות כלל. לכל יש לבוש להתלבש פרט לזה [שנראה בו ואיננו כלל ולא היה].

בד"ו - לְזֶה יֵשׁ צִיּוּר וּדְמוּת אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת
 בְּתוֹךְ הַחֲקִיקָה [נ"א קְלָפָה] שֶׁל תְּהוֹ
 יוֹצְאִים מִתּוֹךְ חֲקִיקָה הַשְׁקוּעָה שָׁם, וּמִשָּׁם
 מוֹשְׁכִים תּוֹעֵלֶת לְעוֹלָם בְּצִיּוּר שֶׁל לְבוּשׁ,
 מוֹשְׁכִים תּוֹעֵלֶת מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, וְעוֹלָה מִמַּטָּה
 לְמַעֲלָה, וְעַל זֶה הֵם נְקוּבִים וּמְפֹלְמִים, [חֲלוּנוֹת]
 אֵלֶּה תְּלוּיִים בְּאוּר. לְפַעֲמִים תְּלוּיִים בְּאוּר
 שְׁעוֹלִים מִשָּׁם לְמַעֲלָה, וְלְפַעֲמִים הֵם מִתְּחַבְּאִים
 בַּיּוֹם הַמְעַנֵּן, וּמוֹצִיאִים מִים מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם לְהַזִּין
 אֶת הַתְּהוֹ"ו מִשָּׁם, שְׁהָרִי אֲזוּ חֲדוּהָ וּשְׁטוֹת [נ"א
 וְשַׁעָה] [שְׂאִיז] שְׁמֵת־פֶּשֶׁט הַתְּהוֹ בְּעוֹלָם.

חשף הוּא אֵשׁ שְׁחוּרָה חֲזָקָה בְּגוּן. אֵשׁ אֲדָמָה
 חֲזָקָה בְּמֵרָאָה. אֵשׁ יִרְקָה חֲזָקָה בְּצִיּוּר.
 אֵשׁ לְבָנָה, הַגּוּן שְׁכוּלֵל הַכֹּל. חֲשָׁף חֲזָק בְּכֹל
 הָאֲשִׁים, וְזֶה מְחַזֵּק אֶת הַתְּהוֹ"ו. חֲשָׁף הוּא אֵשׁ,
 וְלֹא אֵשׁ חֲשׂוּכָה, פָּרֵט לְמַתִּי שְׁמִחֲזָקָת אֶת הַתְּהוֹ,
 וְזֶה סוּד (בְּרֵאשִׁית כו) וְתִכְהִינָה עֵינָיו מֵרֵאוֹת וַיִּקְרָא
 אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשָׁף פָּנֵי רַע שְׁמִסְבִּיר פָּנִים לְרַע,
 וְאֲזוּ נִקְרָא חֲשָׁף שְׁשׂוּרָה עָלָיו לְחַזֵּק אוֹתוֹ, וְזֶהוּ
 סוּד וְחֲשָׁף עַל פְּנֵי תְּהוֹם.

ר"ח הוּא קוֹל שְׁשׂוּרָה עַל בְּהוֹ, וּמְחַזֵּק אוֹתוֹ
 וּמְנַהֵיג אוֹתוֹ בְּכֹל מָה שְׁצָרִיף, וְזֶה סוּד

(תהלים כט) קול ה' על המים. וכך רוח אלהים מרחפת על פני המים. אבנים שקועות בתוך התהומות שמהם יוצאים מים, ועל זה נקראו פני המים. רוח מנהיגה ומחזקת לאותם פנים, פני תהום, זה כמו שצריך לו וזה כמו שצריך לו. תה"ו, עליו שורה שם שד"י. בה"ו, עליו שרוי שם צבאו"ת. חשך, עליו שרוי שם אלהים. רוח, עליה שרוי שם יהו"ה.

סדר הלימוד ליום ו תשרי (יום 6 בשנה)

רוח חזק מפרק הרים לא ברוח ה' וגו', שם זה אין בו, שהרי שד"י שולט עליו בסוד [של סתר] התהו.

ואחר הרוח רעש לא ברעש ה', שהרי שם צבאות שולט בו בסוד הבהו, ועל כך נקרא הבהו רעש, שאינו בלא רעש. ואחר הרעש אש לא באש ה', שהרי שם אלהים שולט בו מצד החשך. ואחר האש קול דממה דקה. כאן נמצא שם יהו"ה. ארבעה פרקים כאן, שהם פרקי הגוף ואיברים ידועים של אותם ארבעה, והם שנים עשר, וכאן שם חקוק של שתים עשרה אותיות שנמסר לאליהו במערה.

רבי בנימן לוי, מִצְאֲתֵי כְּתוּב שֵׁם בֶּן י"ב אוֹתִיּוֹת
 יָהּ יָהּ וְהָ וְהָ יָהּ : תַּה"ו בְּמִסְפָּר קָטָן עִם
 ג' אוֹתִיּוֹת גִּימְטְרִיא ש' ש"ד שד"י. בַּהוּ בְּמִסְפָּר
 קָטָן גִּימְטְרִיא צְבָאוֹת כָּזָה ב' ב"ה בַּהוּ. חֲשׁף
 בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכוֹלֵל גִּימְטְרִיא אֱלֹהִים. רוּחַ
 בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכוֹלֵל בְּגִימְטְרִיא יְהו"ה בְּמִסְפָּר
 קָטָן. רַעַשׁ בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכוֹלֵל גִּימְטְרִיא בַּהוּ.
 קוּל דְּמָמָה דְּקָה בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכוֹלֵל יְהו"ה
 וי"ב יוֹתֵר כְּנֻגַד שֵׁם י"ב הַנְּמָסֵר לְאֱלִיָּהוּ בַּמְעָרָה.
 וְכֵן דְּקָה בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַשְּׁלֶשֶׁה אוֹתִיּוֹת
 גִּימְטְרִיא יב"ק. נלעד"ן :

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. מִכָּאן הַיָּא
 הֲרֵאשִׁית לְמִצָּא גְנָזִים אֵיךְ נִבְרָא הָעוֹלָם
 בְּפֶרֶט. שְׁעַד כָּאן הָיָה בְּכָלֵל, וְאַחַר כֵּךְ חֲזַר לְהִיּוֹת
 כָּלֵל, לְהִיּוֹת כָּלֵל וּפְרֵט וּכְלָל. עַד כָּאן הָיָה הַכֹּל
 תְּלוּי בְּאוֹר מְסוּד אֵין סוּף. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּפִשֵׁט הַכֹּחַ
 בְּהִיכָל הָעֲלִיּוֹן הַסּוּד שֶׁל אֱלֹהִים, כְּתוּב בּוֹ
 אֲמִירָה, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. שֶׁהָרִי לְמַעְלָה לֹא כְּתוּב
 בּוֹ אֲמִירָה בְּפֶרֶט, וְאֵף עַל גַּב שְׁבְרָאשִׁית הוּא
 מְאָמֵר, אֲבָל לֹא כְּתוּב בּוֹ וַיֹּאמֶר.

וַיֹּאמֶר הַזֶּה הוּא עוֹמֵד לְשֶׁאֵל וּלְדַעַת. וַיֹּאמֶר,
 כֹּחַ שֶׁהַתְּרוּמָם וְהַרְמָתוֹ בְּחֲשָׁאֵי מְסוּד

אין סוף בסוד [נ"א בראש] המְחֻשְׁבָּה. ויאמר
 אֱלֹהִים. עֲכָשׁוּ הוֹלִיד אוֹתוֹ הֵהִיכַל מִמֶּה שֶׁהוֹסֵר
 מְזַרַע שֶׁל קֹדֶשׁ וְהוֹלִיד בְּחֻשָּׁאֵי. וְהָהוּא שְׁמֵתִילַד,
 נִשְׁמַע בַּחוּץ מִי שֶׁהוֹלִיד אוֹתוֹ. הוֹלִיד בְּחֻשָּׁאֵי
 שְׁלֵא נִשְׁמַע כָּלָל. כִּיּוֹן שְׁיֻצָּא מִמֶּנּוּ מֵה שְׁיֻצָּא,
 נַעֲשֶׂה קוֹל שֶׁנִּשְׁמַע בַּחוּץ.

יְהִי אֹר - כָּל מֵה שְׁיֻצָּא בְּסוּד זֶה יֻצָּא. יְהִי - עַל
 סוּד שֶׁל אָבָא וְאֵמָא, שֶׁהוּא י"ה. אַחַר כֵּן
 חֲזַר לְנִקְדָּה הָרֵאשׁוֹנָה לְהִיּוֹת רֵאשִׁית לְהִתְפַּשֵּׁט
 לְדַבֵּר אַחַר אֹר. וְיְהִי אֹר - אֹר שְׁכָבֵר הָיָה. אֹר
 זֶה סוּד נִסְתָּר, הִתְפַּשְׁטוֹת שֶׁהִתְפַּשְׁטָה וְנִבְקָעָה
 מִסוּד שֶׁל סֵתֵר הָאֹוִיר הָעֲלִיּוֹן הַנִּסְתָּר. בְּקַע
 בַּתְּחִלָּה וְהוֹצִיא נִקְדָּה נִסְתָּרָת אַחַת מִסוּד שְׁלוֹ,
 שֶׁהָרִי אֵין סוּף בְּקַע מֵאֹוִיר שְׁלוֹ וְגַלְהָ נִקְדָּה זו י' .
 כִּיּוֹן שִׁי' זו הִתְפַּשְׁטָה, מֵה שֶׁנִּשְׁאָר נִמְצָא אֹר
 מֵאוֹתוֹ סוּד שֶׁל אוֹתוֹ אֹוִיר נִסְתָּר.

כְּשֶׁנִּמְצָאָה מִמֶּנּוּ נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה, י' הִתְגַּלְתָּה
 אַחַר כֵּן עָלְיוֹ, הִגִּיעַ וְלֹא הִגִּיעַ.
 כִּיּוֹן שֶׁהִתְפַּשְׁט, יֻצָּא, וְהוּא הוּא הָאֹר שֶׁנִּשְׁאָר
 מֵאֹוִיר, וְהֵינּוּ אֹר שְׁכָבֵר הָיָה, וְזֶה עוֹמֵד. יֻצָּא
 וְהִסְתַּלַּק וְנִגְנַז, וְנִשְׁאָרָה נִקְדָּה אַחַת מִמֶּנּוּ שֶׁתְּהִיָּה
 מִגִּיעָה תָּמִיד בְּדֶרֶךְ גְּנִיזוֹת בְּאוֹתָהּ נִקְדָּה, מִגִּיעַ

וְלֹא מַגִּיעַ. מֵאִיר בּוֹ בְּדֶרֶךְ נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה שִׁיִּצְאָה
 מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן הִכַּל אַחֲזוֹז זֶה בְּזֶה, מֵאִיר בְּזֶה וּבְזֶה.
 בְּשֵׁעוֹלָה, הִכַּל עוֹלִים וְנֶאֱחָזִים בּוֹ, וְהוּא מַגִּיעַ
 וְנִגְנָז בְּמִקוֹם אִי"ן סו"ף, וְהִכַּל
 נַעֲשֶׂה אֶחָד. אוֹתָהּ נִקְדַּת אוֹר, הִיא אוֹר. וּמִתְפַּשֵּׁט
 וּמֵאִירִים בּוֹ שְׁבַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל א"ב וְלֹא קָרְשׁוֹ,
 וְלַחִים הָיוּ. יֵצֵא חֲשֵׁךְ אַחֵר כֶּךָ, וְיֵצְאוּ בּוֹ שְׁבַע
 אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הָא"ב וְלֹא נִקְרְשׁוּ, נִקְרְשׁוּ
 וְעוֹמְדִים לַחִים. יֵצֵא רְקִיעַ שֶׁהַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל
 שְׁנֵי צְדָדִים, וְיֵצְאוּ בּוֹ שְׁמוֹנֵה אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת. אִז
 כ"ב. דְּלִגְנוֹ שְׁבַע אוֹתִיּוֹת שֶׁל צַד זֶה וְשְׁבַע שֶׁל צַד
 זֶה, וְנִחְקְקוּ כָּלֶם בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ, וְהָיוּ עוֹמְדִים
 לַחִים. נִקְרַשׁ אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְנִקְרְשׁוּ הָאוֹתִיּוֹת,
 וְהִתְגַּלְמוּ וְהִצְטִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶם, וְנִחְקְקָה שָׁם
 הַתּוֹרָה לְהָאִיר הַחוּצָה.

יְהִי אוֹר - שֶׁהוּא אֵל גָּדוֹל סוּד שִׁיִּצְא מֵאוֹר
 ראשון. וְיִהְיֶה - סוּד שֶׁל חֲשֵׁךְ שֶׁנִּקְרָא
 אֱלֹהִים, אוֹר שֶׁנִּכְלָל שְׁמֵאל בְּיָמִין. וְאִז מְסוּד שֶׁל
 אֵל יֵשׁ אֱלֹהִים, נִכְלָל יָמִין בְּשְׁמֵאל וּשְׁמֵאל בְּיָמִין.
 וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב - זֶה עֲמוּד
 הָאֲמֻצָּעִי. כִּי טוֹב - הָאִיר מֵעֵלָה וּמִטָּה

וּלְכֹל שְׁאֵר הַצְּדִדִּים בְּסוּד יְהו"ה, הַשֵּׁם שְׂאוּחַז
אֶת כָּל הַצְּדִדִּים. וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים וְגו' - הַפְּרִיד
מַחְלֶקֶת לַהֲיֹוֹת הַכֹּל שְׁלָם.

כְּתוּב (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכָתוּב
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. בֹּא רְאֵה,
אוֹר זֶה שְׁלֹמֶטָה, כְּשִׁמְאִיר מִכַּח שְׁנַתָּן לוֹ מֵהַטּוֹב
שְׁלֹמֶעֱלָה, וְלִכֵּן מִנִּין יְמוֹת הַחֲמָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
וְשָׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה, אַרְבָּעִים וַתְּשַׁעַה שְׁבוּעוֹת. מֵהֶם
כִּנְגַד דְּרָגָה זוֹ שֶׁל צְדִיק שְׁנִקְרָא טוֹב, וְהוּא
שְׁבִיעִי, וַיּוֹנֵק מִמֶּנּוּ הַשֶּׁמֶשׁ הַזֶּה שְׁלֹמֶטָה. שְׁבַעַה
שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים, כִּנְגַד שְׁבַעַה שְׁבוּעוֹת שְׁבַע
פְּעָמִים, שֶׁהוּא יוֹנֵק מֵהָאֵם הָעֲלִיוֹנָה שְׁנִקְרָאת
יּוֹבֵל, וְכִנְגַד שְׁנוֹת יּוֹבֵל שְׁלֹמֶטָה. נִשְׂאָרוֹ מִשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם יָמִים, כִּנְגַד
עֶשְׂרִים וְשָׁשִׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן עוֹמֵד עָלֵיהֶם.

שְׁהָרִי צְדִיק שְׁלֹמֶעֱלָה נִקְרָא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב,
וְכִשְׁהַשְׁתַּלְמוֹ אוֹתָם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים
וַחֲמִשָּׁה יָמִים, שְׁבַעִים שְׁנִית לְקַבֵּל מִדְּרָגָה זוֹ שֶׁל
טוֹב, שְׁדִרְגָה זוֹ וְכֹל אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁבוֹת שְׁנִית לְקַבֵּל מִן הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, וְהַדְּרָגָה
הַזֹּאת שֶׁהִלְבְּנָה שְׁשׁוֹלֶטֶת בְּלִילָה יוֹנֶקֶת מֵהַדְּרָגָה

הזו שְׁנִקְרָאת שְׁכִינָה תַּחְתּוֹנָה, שְׁיוֹנְקַת מְאוֹתוֹם צְדִיק. וּבְגַלְל שְׁאוֹתוֹ צְדִיק מִמְּלֵא אוֹתָהּ מְאוֹתָם תַּפְּנוּקִים עֲלִיוֹנִים וְיוֹנְקַת מִמֶּנּוּ, (נְקֵרָאת) לְבָנָה.

שְׁכִמוּ שֶׁהַלְבָּנָה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּה אֵין לָהּ אוֹר מֵעֲצָמָה אֶלָּא רַק מֵה שֶׁנִּתֵּן לָהּ מֵהַשֶּׁמֶשׁ, כִּי גַם אוֹתָהּ דְרָגָה שְׁלִמְעָלָה, וְדְרָגָה זוֹ נְקֵרָאת יָם הַחֲכָמָה לְמַעְלָה. וְעוֹמְדִים שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שְׁלֹשָׁה לְצַפּוֹן וְשְׁלֹשָׁה לְדָרוֹם, וְשְׁלֹשָׁה לְמַעְרָב וְשְׁלֹשָׁה לְמִזְרָח, וְיָם הַחֲכָמָה הַזֶּה עֲלֵיהֶם.

וּבְנִגְדָם לְמַטָּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים עוֹמְדִים סְבִיב הַמְזֻבָּח כְּדָגְמָה הַזֹּאת. וּבְנִגְד הַדְרָגָה הַזֹּה עָשָׂה שְׁלֵמָה הַיָּם שְׁלִמְטָה עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר, וְהַיָּם הַזֶּה לְמַעְלָה נְקֵרָא יָם. מָה הַטַּעַם נְקֵרָא יָם? אֶלָּא מִשּׁוּם אוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל צְדִיק שֶׁמְמַלֵּאת הַיָּם הַזֶּה נְקֵרָא יוֹם, שְׁכַתּוּב (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכַתּוּב (תהלים צז) אוֹר זָרַע לְצְדִיק, וְזֶה מְאִיר בְּסוּד שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, שְׁכּוּ מִמְּלֵא לַיָּם הַזֶּה שְׁנִקְרָא ה"א תַּחְתּוֹנָה (אֲתֵרוֹנָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ). זֶהוּ שְׁכַתּוּב (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶת הַיָּם, וְכֹל זֶה דְרָגַת הַצְּדִיק שְׁנִקְרָאת כֹּל, מִשּׁוּם שֶׁכֹּל הַתַּפְּנוּקִים

יוצאים ממנו. הנחלים אלו חמש הדרגות שעמו, הולכים אל הים למלא אותה, וזו הדרגה נקראת בת שבע. וכשמאיר הצדיק הזה לדרגה הזו בסוד של שבעה שבועות שבע פעמים השמש התחתונה מאירה בסוד של שבעה שבועות, שבע פעמים ללבנה.

משום כך שנת הלבנה שלש מאות וחמשים וחמשה ימים, ארבעים ותשעה שבועות, מהם כנגד הדרגה השביעית הזו הים העליון, שמאירה מהצדיק בתשעה וארבעים שבועות אורות עליונים. נשארו תריסר ימים לחשבון שלש מאות וחמשה וחמשים כנגד שנים עשר שבטים שסביב הים הזה לשמר משמרת המשכן בתריסר שערים עליונים שיש בירושלים העליונה, (ומדר) ודרך אותם שערים עליונים יונקים אותם שבטים מאמא תחתונה, כל אחד לצדו כראוי לו, זהו שכתוב (יחזקאל מח) שער יהודה אחד, ועל זה כתוב (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי, זו דרגת צדיק שמאיר בכח של שמי. ולכבודי בראתיו - להאיר לאותו מקום שנקרא כבודי בראתיו, וזהו ים החכמה שנקרא כבוד ה' שנתגלה במשכן.

יִצְרָתִיו – זה סוד היום שְׁלִמְטָה שֶׁהוּא כְּנֻגַד כֹּל שְׁלִמְעָלָה, וְעַל כֵּן כָּתוּב (שם מה) יוֹצֵר אור. ובצדיק הַזֶּה שְׁלִמְעָלָה לֹא כָתוּב בּוֹ יִצְיָרָה, עַד שִׁיתְגַּלֶּה מַעֲשֵׂהוּ לְמִטָּה וּמֵאִיר לְעוֹלָם שְׁלִמְטָה מִמֶּנּוּ. אִף עֲשִׂיתִיו – זוֹ הִלְבְּנָה לְמִטָּה, זֶהוּ שְׁכָתוּב וּבּוֹרָא חֲשֵׁךְ. כְּשֶׁהִתְחַבְּרוּ, אֲזֵ עוֹשֶׂה שְׁלוֹם, שְׁלוֹם לְעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית א) וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר יוֹם אֶחָד. וְאֲזֵ יַחֲוֹד לְמַעְלָה יַחֲוֹד לְמִטָּה, שְׁלוֹם לְמַעְלָה שְׁלוֹם לְמִטָּה.

כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לְמִטָּה, שֶׁהָרִי אָחוֹז בְּצַדִּיק שְׁלִמְעָלָה. כְּשֶׁמִּשְׁתַּלֵּם לְמִטָּה, מוֹסִיף שְׁלוֹם בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת וּבְכֹל הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים. כָּתוּב כָּאֵן (שם טל) וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְכָתוּב שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם יַעֲמַס לָנוּ. מִשׁוֹם שְׁלֹא שָׁמַע לְאַשְׁת פּוֹטִיפֵר יוֹם יוֹם, אֲזֵ יָמִים הָעֲלִיוֹנִים בְּשְׁלוֹם וּבְרָכוֹת בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקיעַ הַשָּׁמַיִם (בראשית א), שָׁם שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֶה זֶה שְׁכָתוּב (שיר ד) כָּלֶךְ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ בָּךְ?

בֹּא רֵאֶה, כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עָשָׂאוּ מֵאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעְלָה, וּבָרָא

אֶת הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ רָקִיעַ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָרָאוּ בְּתַחֲלָה, וְאוֹתוֹ הָרָקִיעַ
הוֹלִיד כָּל שְׁאֵר הָרָקִיעִים שֶׁנִּתְּהוּ מִמֶּנּוּ.

וְאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ הָרָקִיעַ הוֹלִיד
כָּל הַמְּאוֹרוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמְקַבֵּל
מִלְּמַעְלָה, וּכְשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רָקִיעַ, נָטַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאוֹרוֹת
וְהַנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רָקִיעַ הַנִּקְרָא רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רָקִיעַ נִתְּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר
רַב, הָרָקִיעַ הֶעֱלִיז הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתָּיו, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת הָרָקִיעַ הַזֶּה, וְנִקְרָאוּ
רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְנָטַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאוֹרוֹת
הַלְלוּ וּנְתַנֵּם בּוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאוֹרוֹת הַלְלוּ וְהַנִּיחָם בְּזֶה הָרָקִיעַ
לְהִיּוֹת מִמְּשָׁלָה עַל הָאָרֶץ וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם
הַבְּרִיּוֹת, וּשְׁנִיָּהּ נִתְּנוּ אוֹרָם בְּשׂוּהָ. אָמְרָה
הַלְבְּנָה, אֵין נָאָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ וּלְהַתְּנַהֵג בְּשְׁנֵי
כְּתָרִים בְּשׂוּהָ. מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
הִמְעִיט אוֹתָהּ, וְהִינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ
חֲדָשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (במדבר כח) חֲטָאת לָהּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שָׁנִינוּ אֶת זֶה, וְלֹא הִתִּישַׁב בְּלִבִּי הָעֲנָיִן. כְּשָׁבָא רַב נַחְמָן, בָּאוּ וְשָׂאוּ אוֹתוֹ. אָמַר כְּמִשְׁמַעוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב, כָּלוּם אֶתָּה רוֹצֵה לְעֵבֵר עַל דְּבַרֵי חֲבֵרִיךָ? שְׂתַק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא בָּא לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנוֹ. יִצְאָה בְּתוֹ וְלִקְחָה יָדָיו לְנִשְׁק אוֹתָם. אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי עֲצָמַךְ מִלְּפָנַי בְּעֵלְךָ, שֶׁהוּא קָדוֹשׁ. שָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, עֲכָשׁוּ יַדְעֵתִי, אֲנִי נֹזֵכֵר בְּדָבָר אֶחָד, שֶׁהִיא מִרְגְּלִית יִקְרָה שְׁנֵאמַר עַל הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לְלִבְנָה לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ, שֶׁחֲשָׁבָה הַלְּבָנָה שְׁלֹא נָתַן לָהּ שְׁלִטוֹן. אָמַר לוֹ חֲמִיו, כִּף אֲנִי שְׁמַעֵתִי וְכִף הִיָּה מְסֻדָּר בְּלִבִּי, וְכִדֵּי שְׁלֹא לְעֵבֵר עַל דַּעַת חֲבֵרִי שְׂתַקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים לג) אֲשֶׁרִיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּה' מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי גְאוֹתָם שָׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא? לֹא כִף! שֶׁהִרִי הַחָרַב נִתְּנָה לְעֲשׂוֹ, שְׁכַתוֹב (בראשית כז) וְעַל חֲרָבְךָ תַחֲיֶה. אֶלֶּא כִף שְׁמַעֵתִי מֵאֲבִי, שָׂאוּ תִלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׁכָאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים דְּבָר וְלֹא מִתִּישַׁב בְּלִבָּם, וְהֵם

עוֹרְכִים קָרַב זֶה עִם זֶה כְּאוֹתָם עוֹרְכֵי קְרִבוֹת
 בְּחֶרֶב, וְרוֹצִים לְהַרְג זֶה אֶת זֶה עָלֶיהָ, וְדָבַר זֶה
 שֶׁאָמְרוּ חֲבֵרֵינוּ כִּךָּ הִיא, וְכִךָ גִּזְרָנוּ בְּסוּד מִשְׁנַתְנוּ.
שְׂבַאֲשָׁר בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַשְּׁמַשׁ
 וְאֶת הַלְּבָנָה, גִּזַּר עַל הַשְּׁמַשׁ לְהִיּוֹת
 שְׁלֹטוֹן שֶׁל עֵשׂוֹ, וְעַל הַלְּבָנָה לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם
 הַזֶּה שְׁלֹטוֹן שֶׁל יַעֲקֹב, וּמִנָּה עָלֶיהֶם גְּדוּלִים
 וְתַקִּיפִים עַד שֶׁיִּבְאוּ שְׁתֵּי הָאֲמוֹת הַלָּלוּ, וְאוֹתוֹ
 גְּדוֹל שֶׁהִתְמַנָּה עַל הַלְּבָנָה בְּשִׁבִיל הָאֵמָה שֶׁל
 יַעֲקֹב, רְצָה מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁינַתֵּן שְׁלֹטוֹן
 לְלִבְנָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּלוּמַר לְאֵמָה שֶׁל יַעֲקֹב.
 אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי מָה אֲנִי צָרִיךְ אֵמָה
 שֶׁל יַעֲקֹב (חֲסֵר כַּאֲז). אֲלָא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלִשְׁלֹט
 בָּהֶם עַל כָּל הָאֲמוֹת, אֲבָל בְּעוֹלָם הַזֶּה לְכִי
 וּמַעֲטִי אֶת עֲצַמְךָ וְהִשְׁתַּעֲבָדִי בַּגְּלוּת לְזִכּוֹת
 אוֹתָךְ לְעוֹלָם הַבָּא.

וּכְשֶׁבָאוּ אֵמָה שֶׁל יַעֲקֹב וְהִתְרַעְמוּ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַל שֶׁנִּטַּל מֵהֶם הַשְּׁלֹטוֹן
 וְנָתַן לְעֵשׂוֹ, אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְכִי מָה
 אַתֶּם רוֹצִים שְׁלֹטוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה? שֶׁהָרִי אֲנִי עָרַב
 לְהַשְׁלִיט אֶתְכֶם לְעוֹלָם הַבָּא עַל כָּל הָאֲמוֹת, וְלִכֵּן
 הִבִּיאוּ כִפְרָה עָלַי. כְּלוּמַר, עַל אוֹתָהּ הַבְּטָחָה

שְׁאֲנֵי עָרֵב. לָכוּ וְהִבִּיאוּ כַפָּרָה וְהִתְעַסְקוּ בַתּוֹרָה, וְעָלִי לָתֵת לָכֶם שְׂכָר טוֹב, וְעָלִי לְהַשְׁלִיט אֶתְכֶם עַל כָּל הָעַמִּים, שְׁעַל מְנַת כֵּן מַעֲטַתִּי אֶת הַיָּרֵחַ בְּעוֹלָם. בָּא רַבִּי יוֹסֵי וּנְשָׁקוּ בְּרֹאשׁוֹ, וְקָרָא לְבִתּוֹ וְאָמַר לָהּ, כָּלִי הַגָּדוֹל שֶׁל הָאוֹר וְהַמְּנוֹרָה שֶׁנִּחְלָקָה בְּטוֹבוֹת יֵשׁ לָךְ. אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקָךְ, וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקֵי שְׁזָכִיתִי לְרֹאוֹת כָּךְ.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, זָכוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָאִיר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֵינָם צָרִיכִים לְמָאוֹר אַחֵר, שְׁכָתוֹב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, כִּיּוֹן שֶׁנִּתְחַלַּף לָהֶם הַשְּׁלֵטוֹן, מוֹנִים חֲשָׁבוֹן לְלִבָּנָה שְׁבָה מְנַהֶגֶת נִהַג כְּצֵאֵן יוֹסֵף. וּמוֹם אֵין בָּךְ - שְׁלֹא נִמְצָא בָּהּ חֶסֶד בְּשִׁבִיל מוֹעֲדִים וְזִמְנִים:

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים וְגו'. מֵהוּ וַיִּקְרָא? קָרָא וְהַזְמִין לְהוֹצִיא מֵהָאוֹר הַשְּׁלֵם הַזֶּה שְׁעוֹמֵד בְּאֲמֻצַּע אוֹר אֶחָד שֶׁהוּא יְסוֹד הָעוֹלָם שֶׁעָלָיו עוֹמְדִים הָעוֹלָמוֹת. וּמֵאוֹתוֹ אוֹר שְׁלֵם, עֹמֵד הָאֲמֻצָּעִי, הַתְּפֹשֵׁט יְסוֹד חַי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא יוֹם מִצַּד הַיָּמִין. וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא לִילָה - קָרָא וְהַזְמִין וְהוֹצִיא מִצַּד הַחֲשֵׁךְ נִקְבָה אַחַת, הַלִּבְנָה שֶׁשׁוֹלֶטֶת בַּלִּילָה וְנִקְרָאת לִילָה, הַסּוֹד

שֶׁל אַדְנִי, אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. נִכְנָס הַיָּמִין
 בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד הַשָּׁלֵם שֶׁבְּאֲמֻצֵּעַ כָּלֹל בְּסוּד
 הַשְּׂמַאל, וְעֵלָה לְמַעְלָה עַד נִקְדָּה רִאשׁוֹנָה,
 וְלוֹקַח וְאוֹחֵז שֵׁם דְּבָר [נ"א כַח] שֶׁל שָׁלֵשׁ
 נִקְדוֹת: חוֹלָ"ם שׁוּר"ק חִיר"ק זֶרַע קֹדֶשׁ.
 שְׁהָרִי אֵין זֶרַע שֶׁנִּזְרַע מִלְבָּד בְּסוּד הַזֶּה,
 וְהִתְחַבֵּר הַכֹּל בְּעֲמוּד הָאֲמֻצֵּי וְהוֹצִיא יְסוּד
 הָעוֹלָם, וְלָכֵן נִקְרָא כֹל, שֶׁאוֹחֵז אֶת הַכֹּל בְּאוּר
 הַהִשְׁתַּוְּקוּת.

הַשְּׂמַאל לֹוֵהט בְּכַח וּמְרִיחַ, בְּכֹל הַדְּרָגוֹת מְרִיחַ
 רִיחַ. וּמֵאוֹתוֹ לֵהט שֶׁל אֵשׁ הוֹצִיאָהּ
 אוֹתָהּ נִקְבָּה הַסֵּהר, וְאוֹתוֹ הִלְהִט הָיָה חֲשָׁךְ,
 בְּגִלְל שְׁהָיָה מִחֲשָׁךְ. וּשְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ הוֹצִיאֻ
 שְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ, אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נִקְבָּה. הַיְסוּד
 אֶחָז בְּעֲמוּד הָאֲמֻצֵּי מֵאוֹתָהּ תּוֹסַפֵּת אוּר
 שְׁהִיתָה בּוֹ. שְׁכִיּוֹן שְׁאוֹתוֹ עֲמוּד הָאֲמֻצֵּי
 הַשְּׁתֵּלָם וְעָשָׂה שְׁלוֹם לְכָל הַצְּדָדִים, אִזּוּ נוֹסֵף בּוֹ
 אוּר מִלְמַעְלָה וּמִכָּל הַצְּדָדִים בְּחִדּוֹה שֶׁהַכֹּל בּוֹ,
 וּמֵאוֹתָהּ תּוֹסַפֵּת שֶׁל חִדּוֹה יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים
 וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצֵאוּ כָּל הַצְּבָאוֹת לְמַטָּה
 וְרוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צְבָאוֹת,
 אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מֵצַד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ
 חֶשֶׁךְ. וּבְגִלְגַּל שְׁתַּאוֹת אוֹתוֹ הַחֶשֶׁךְ
 לְהִתְכַלֵּל בְּיָמִין וְנִחְלַשׁ כַּחוֹ, הַתְּפֹשֵׁט מִמֶּנּוּ
 הַלַּיְלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמֵתְחִיל לְהִתְפֹּשֵׁט הַלַּיְלָה הַזֶּה
 כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּים, אוֹתוֹ חֶשֶׁךְ נִכְנָס וְנִכְלָל
 בְּיָמִין, וְהַיָּמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וְנִשְׁאָר בְּחֶסְרוֹן הַלַּיְלָה
 הַזֶּה. וְכִמוֹ שְׁתַּאוֹת הַחֶשֶׁךְ לְהִכְלִיל בְּאוֹר, כִּף
 הַלַּיְלָה תַּאוֹתוֹ לְהִכְלִיל בְּיוֹם. הַחֶשֶׁךְ גּוֹרֵעַ אוֹרוֹ,
 וְלִכֵּן הוֹצִיא דְרָגָה בְּחֶסְרוֹן וְלֹא בְּאוֹר. הַחֶשֶׁךְ לֹא
 מֵאִיר, אֶלֶּא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר. לַיְלָה שְׂיוֹצֵא מִמֶּנּוּ
 לֹא מֵאִיר אֶלֶּא כְּאֶשֶׁר נִכְלָל בְּיוֹם. חֶסְרוֹן הַלַּיְלָה
 לֹא מִשְׁתַּלֵּם אֶלֶּא בְּמוֹסָף. מֵה שְׁנוֹסָף כָּאֵן –
 נִגְרַע כָּאֵן.

בְּמוֹסָף הָיָה בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הַעֲלִיוֹנָה וְסוּד
 שֶׁל עֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי בְּכָל הַצְּדָדִים, וְלִכֵּן
 נוֹסְפוּ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בְּלַיְלָה נִגְרַעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי
 אֱלֹהִים, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְגֵרַע מִמֶּנּוּ וַיִּוֹ,
 וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבָעִים וּשְׁתֵּים
 אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל כְּתוּר עֲלִיוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגוֹ'. כָּאֵן
 בְּפֶרֶט הַסוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים
 לְתַחְתּוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. [נ"א וְנִבְרָא] כָּאֵן

מחלקת בסוד השמאל. שעד כאן סוד הימין הוא, וכאן הוא סוד השמאל, ולכן הרבו מחלקת [בין] בגלל זה לימין. הימין הוא שלמות הכל, ולכן בימין כתוב הכל, שהרי בו תלויה כל השלמות. כשמתעורר שמאל, מתעוררת מחלקת, ובאותה מחלקת מתחזקת אש הרגז, ויוצא ממנה מאותה מחלקת גיהנם. וגיהנם מתעורר בשמאל ונדבק.

חכמתו של משה, בזה הסתכל ובמעשה בראשית השגיח התבונן. במעשה בראשית היתה מחלקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו. העמוד האמצעי שהוא יום שלישי, נכנס ביניהם והפריד המחלקת והסכים לשני צדדים. וגיהנם ירד למטה. ושמאל נכלל בימין, והיה שלום בכל.

כמו זה מחלקת קרח באהרן, שמאל בימין. הסתכל משה במעשה בראשית. אמר לי, ראוי להפריד מחלקת בין ימין ושמאל. השתדל להסכים ביניהם. ולא רצה השמאל, והתחזק קרח בתזקו. אמר, ודאי גיהנם בכח של המחלקת שמאל צריך להתדבק [למעלה ולהכלל בימין]

הוא לא רצה להדבק למעלה ולהכליל בימין,
 ודאי ירד למטה בכח הרגז שלו.

ועל זה לא רצה קרח להסכים מחלקת זו ביד
 משה, בגלל שלא היה לשם שמים, ולא
 חשש לכבוד שלמעלה והכחיש מעשה בראשית.
 כיון שראה משה שהכחיש מעשה בראשית
 ונדחה הוא החוצה, אז ויחר למשה מאד.

ויחר למשה – על שהכחישו אותו שלא הסכים
 לאותה מחלקת. מאד – על שהכחישו
 מעשה בראשית. ובכל הכחיש קרח – במעלה
 ובמטה, שכתוב (במדבר כו) בהצותם על ה'. הרי
 למטה ולמעלה. ועל זה נדבק כמו [במה]
 שראוי לו.

מחלקת שהתקנה כמו שלמעלה, ועולה ולא
 יורדת, ומתקימת בדרך ישר – זו
 מחלקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא
 הפריד ביניהם והסכים להם, וזו היתה מחלקת
 לשם שמים. ושמים הפרידו מחלקת, ועל זה
 התקיים. וזה היה כמו שמעשה בראשית. וקרח
 במעשה בראשית הכחיש את כל, ומחלקת של
 שמים היתה. ורצה להכחיש דברי תורה. ודאי
 היה בהתדבקות הגיהנם, ועל זה נדבק בו.

וְסוּד זֶה בְּסִפְרוֹ שֶׁל אָדָם. כְּשֶׁחֲשֵׁף מִתְעוֹרָר,
 מִתְעוֹרָר בְּכחוֹ וּבְכֹרָא בּוֹ גִּיהֶנָם וְנִדְבֵק אֶתוֹ
 בְּאוֹתָהּ מִחֻלְקָתָהּ. כִּיּוֹן שֶׁשׁוֹכֵף הָרְגֹז וְהַכֹּחַ,
 מִתְעוֹרָר מִחֻלְקָתוֹ בְּגוֹן אַחֵר, מִחֻלְקָתוֹ שֶׁל אֱהָבָה.
 וּשְׁתֵּי מִחֻלּוֹקוֹת הֵיוּ, אַחַת רְאשִׁית וְאַחַת סִיּוּם.
 וְזוֹהִי דְרָךְ הַצְּדִיקִים – רְאשִׁית שְׁלֵהֶם בְּקִשֵׁי, וְסוּף
 שְׁלֵהֶם בְּמִנוּחָהּ. קִרְחַ הִיָּה רְאשִׁית הַמִּחֻלְקָתָהּ כְּפִי
 רְגֹז וְכֹחַ וְנִדְבֵק בְּגִיהֶנָם. שְׁמַאי הַסּוּף שֶׁל
 הַמִּחֻלְקָתָהּ. כְּשֶׁרְגֹז שְׂכָף, צָרִיךְ לְעוֹרָר מִחֻלְקָתוֹ שֶׁל
 אֱהָבָה וְלִהְיוֹת עַל יְדֵי הַשָּׁמַיִם.

וְזֶה סוּד יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְיִהְיֶה מִבְּדִיל. זו
 מִחֻלְקָתוֹ רְאשׁוֹנָה, הַתְּעוֹרָרוֹת שֶׁל רְגֹז וְכֹחַ
 רְצָה לְהַפְרִיד, וְהַתְּעוֹרָר גִּיהֶנָם עַד שֶׁהָרְגֹז וְהַכֹּחַ
 הַצֵּטְנָנוּ. וְאֵז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ וְגו',
 הַתְּעוֹרָרָה מִחֻלְקָתוֹ שֶׁל אֱהָבָה וְחִבִּיבוֹת וְקִיּוּם
 הָעוֹלָם, וּבְסוּד זֶה הַמִּחֻלְקָתָהּ שֶׁל שְׁמַאי וְהַלֵּל,
 שְׁתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה נִכְנָסָה בְּאֱהָבָה לְתוֹרָה שְׁבַכְתָּב
 וְהִיוּ בְּקִיּוּם שָׁלֵם.

הַבְּדִילָה הִיא וְדַאי בְּשִׁמְאָל. כְּתוּב כֹּאן הַבְּדִילָה
 – וְיִהְיֶה מִבְּדִיל, וְכְתוּב וַיִּבְדֵּל, וְכְתוּב
 שָׁם (שם טז) הַמְּעַט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו', וְכְתוּב
 (דברים ו') בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל ה' אֶת שִׁבְטֵי הַלְוִי.

שְׁהָרֵי וּדְאֵי אֵין הַבְּדֵלָה אֶלָּא בְּשָׁנֵי בְּמָקוֹם
 שְׁמַאל. וְאִם תֵּאמַר הַבְּדֵלָה הִיא בְּשָׁנֵי וּדְאֵי, לְמָה
 הַבְּדֵלָה בְּלוֹי שְׁהוּא שְׁלִישִׁי? הַבְּדֵלָה צָרִיף
 בְּשִׁמְעוֹן שְׁהוּא שְׁנִי! אֶלָּא, אֶף עַל גַּב שְׁלוֹי הוּא
 שְׁלִישִׁי, לְדַעַת יַעֲקֹב הָיָה שְׁנִי, וְלַעֲוֹלָם בְּשָׁנֵי הָיָה,
 וְהַכֹּל בְּדֶרֶךְ יֵשׁוּר בְּדֶרֶךְ שְׁלָם כְּרָאוּי.

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שְׁפַת בֵּין אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
 בִּימֵי הַחַל לְשַׁבַּת. וְכִשְׁיוֹצֵאת הַשַּׁבַּת,
 עוֹלָה מִגִּיהֶנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הָרַעָה [ס"א מִשְׁחִית
 מִמֶּנָּה רַע] שְׁרוּצָה לְשִׁלְט בְּשַׁעָה שְׁיִשְׂרָאֵל
 אוֹמְרִים (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וְיוֹצֵא
 מֵאוֹתָה דְרָגָה שְׁנִקְרָאת שְׁמַאל [שְׁאוּל], וְרוּצָה
 לְהַתְּעָרֵב בְּזַרַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלֹט עַל יִשְׂרָאֵל.
 וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהַדָּס וְיֵין וְאוֹמְרִים
 הַבְּדֵלָה, וְנִפְרָד מֵהֶם, וּמָף אוֹתוֹ צַד
 וְנִכְנָס לְמָקוֹמוֹ בְּשְׁאוּל, בְּמָקוֹם שְׁקָרַח וְעַדְתוֹ
 שָׁם, שְׁפָתוֹב (במדבר יט) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכֹל אֲשֶׁר לָהֶם
 חַיִּים שְׁאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשָׁם עַד שְׁעוֹשִׂים
 יִשְׂרָאֵל הַבְּדֵלָה מֵהֶם, שְׁפָתוֹב (שם) הַבְּדֵלוֹ מִתּוֹף
 הַעֲדָה וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדֵלָה הִיא בְּשָׁנֵי, שְׁהוּא שְׁמַאל
 בְּרָאשִׁית וְרִגְזוּ שְׁמַעוֹרֵר הַשְׁמַאל

במחלקת, עדין שלא שוכך במנוחה, ונברא בו גיהנם. אז נבראו כל אותם מלאכים שמקטרגים לרבונו למעלה, ואכלה אותם האש ונשרפו, וכן כל שאר אלה שמתבטלים, ואין להם קיום ונאכלו באש. כמו זה קרח למטה, והכל כמו זה. יהי רקיע – התפשטה התפרדות זו מזו. א"ל – כתף של ימין א"ל גדול התפשט התפרדות מתוך המים להשתלם השם הזה א"ל ולהתכלל באותה התפרדות זה בזה, והתפרד מאל אלהים הי"ם. אלה התפרדו והתפכו להיות מים תחתונים ימ"ה, אותה התפרדות שהתפשט בשני מים עליונים הי"ם, זה הי"ם גדול. הי"ם מים עליונים. ההפך של האותיות האלה ימ"ה, מים תחתונים. כיון שהתקנו, נעשו הכל כלל אחד והתפרד שם זה בכמה מקומות.

מים עליונים זכרים, ומים תחתונים נקבות. בתחלה היו מים במים, עד שנפרדו, להכיר מים עליונים ותחתונים, זה אלהים [מים עליונים]. וזה אדנ"י [מים תחתונים]. וזו ה' עליונה וה' תחתונה. מה כתוב? ויעש אלהים את הרקיע. התפשטות זו לקח שם זה אלהים מים עליונים, ומים תחתונים אדנ"י. ועם כל זה, כיון

שֶׁהַשְּׁתַּלְמוּ מֵיָם זְכָרִים בְּמֵיִם נוֹקְבִים, שֵׁם אֱלֹהִים
הַתַּפְּשֵׁט בְּכָל.

וְאִף עַל גַּב שֶׁהַפְּרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים
לְתַתּוֹנִים, מַחְלֶקֶת לֹא הַתְּבַטְּלָה עַד יוֹם
שְׁלִישִׁי, וְהַסְכָּמָה הַמַּחְלֶקֶת, וְהַכֹּל הַתִּישֵׁב
בְּמִקוֹמוֹ כְּרָאוּי. וּבְגִלּוֹל מַחְלֶקֶת זֶה, אִף עַל פִּי
שֶׁהוּא קִיּוֹם הָעוֹלָם, לֹא כָּתוּב כִּי טוֹב בְּשָׁנִי, שֶׁלֹּא
הַשְּׁתַּלְּם הַמַּעֲשֵׂה. מַיִם עֲלִיוֹנִים וּמַיִם תַּתּוֹנִים
הָיוּ כְּאַחַד, וְלֹא הָיוּ תוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם עַד שֶׁנִּפְרְדוּ
וְנוֹדְעוּ, וְלָכֵן עָשׂוּ תוֹלְדוֹת.

וְעַם כָּל זֶה, אִף עַל גַּב שֶׁהַבְּדֵלָה הִיְתָה בְּשָׁנִי
וְהַמַּחְלֶקֶת בּוֹ הִיְתָה - יוֹם הַשְּׁלִישִׁי
הַסְּכִימִים בְּכָל, שֶׁהוּא שֵׁם שֶׁנַּחֲקֶק בְּחֻקֵּי קִוּוֹ
[יְהו"ה] הו"ה לְהַסְכִּימִים בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים וּמַיִם
תַּתּוֹנִים. ה' עֲלִיוֹנָה ה' תַּתּוֹנָה, ו' בִּינִיָּהם
לְהַשְּׁלִימִים בְּשָׁנֵי צְדָדִים. וְסִמֵּן זֶה מִי הִירְדָן,
מַיִם עֲלִיוֹנִים, קָמוּ גַּד אֶחָד. מַיִם תַּתּוֹנִים יָרְדוּ
לָיִם, וַיִּשְׂרָאֵל הֵלְכוּ בְּאֶמְצַע.

חֲמוּשָׁה רְקִיעִים כְּתוּב כָּאֵן, וְחֵי הָעוֹלָמִים הוֹלֵךְ
בָּהֶם וּמְנַהֵיג בָּהֶם, וְכֹלָם כְּלוּלִים זֶה
בְּזֶה. וְאַלְמָלָא מַחְלֶקֶת זֶה שֶׁהַסְכָּמָה עַל יְדֵי

הָאֲמָצַע, לֹא נִכְלְלוּ וְלֹא הִשְׁתַּיְרוּ [נ"א נְתִישְׁרוּ]
 זֶה בְּזָה. חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים הֵם שְׁעַץ הַחַיִּים דְּבִק
 בָּהֶם לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָם, וְכֹל מִימֵי
 בְּרֵאשִׁית שְׁשׁוּפְעִים וְנִמְשָׁכִים מִבְּרֵאשִׁית נִחְלָקוּ
 תַּחֲתָיו עַל יְדוֹ, וְדוֹד הַמְּלֶךְ לְקַח הַכֹּל, וְהוּא חֵלֶק
 אַחֵר כֶּךָ, שְׁכָתוֹב (שְׁמוּאֵל-ב ו) וַיִּחְלַק לְכֹל הָעָם לְכֹל
 הַמּוֹן וְגו', וְכָתוֹב (תְּהִלִּים קד) תִּתֵּן לָהֶם יִלְקוּטוֹן,
 וְכָתוֹב (מִשְׁלֵי לֹא) וְתָקַם בְּעוֹד לֵילָה וְתִתֵּן טָרֶף וְגו'.
בְּשַׁעַה שְׁמַחֲלֶקֶת מִתְעוֹרֶרֶת בְּחִזְקַת הַשְּׂמֵאל,
 מִתְרַבֶּה וּמִתְחַזְּקֶת שְׁלֵהֶבֶת הַדִּינִים,
 וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם קְלָפוֹת, וְנִקְרְשׁוּ מִיַּד בְּלֵי לַחֹת כָּלָל,
 וְהָיוּ זָכָר וְנִקְבָּה. וּמֵהֶם נִפְרְדוּ מִיָּנִים רָעִים
 לְמִינֵיהֶם, וְכֵאֵן הַתְּקִיפוֹת שֶׁל רוּחַ הַטְּמֵאָה בְּכֹל
 אוֹתָן קְלָפוֹת חֲזָקוֹת, וְהֵם סוֹד הָעֶרְלָה. אֵלֶּה
 הַתְּחִזְקוּ בְּמִינֵים חֲזָקִים, אֶחָד אֶפְעָה וְאֶחָד
 נַח"שׁ, וְשְׁנֵיהֶם אֶחָד. אֶפְעָה מוֹלִיד [לְשִׁבְעִים]
 לְשִׁבְעַת שָׁנִים בְּחִבּוּר אֶחָד. חוֹזֵר הַכֹּל לְשִׁבְעַת שָׁנִים
 שֶׁל נַחֲשׁ.

כָּאן הוּא סוֹד הַגִּיהֵנִם שֶׁנִּקְרָא בְּשִׁבְעָה שְׁמוֹת.
 יֵצֵר הָרַע נִקְרָא בְּשִׁבְעָה שְׁמוֹת. וּבְכַמָּה
 דְּרָגוֹת הַתְּפִשְׁטָה הַטְּמֵאָה מִכָּאן לְעוֹלָם, וְהַכֹּל
 מִסוֹד הַשְּׂמֵאל טוֹב וְרַע, וְהוּא יָשׁוּב הָעוֹלָם. כָּאן

שם חקוק של שמונה עשרה אותיות ממנה על
גשמי רצון נדבה וברכה ישוב של העולם.

ויאמר אלהים יקוו המים וגו'. בדרך קו להיות
בדרך ישרה, שהרי מסוד של אותה
נקדה ראשונה הכל יצא בנסתר, עד שהגיע
והתכנס להיכל עליון, ומשם יצא בקו ישר לשאר
הדרגות, עד שמגיע לאותו מקום אחד שכוונס
הכל בכלל של זכר ונקבה. ומיהו? חי העולמים.

המים שיוצאים מלמעלה מה' העליונה. מתחת
השמים ו' קטנה. ועל זה ו'ו, אחד שמים
ואחד מתחת השמים. אז ותראה היבשה, זו ה'
תחתונה. זה התגלה, וכל השאר התכסה. ומתוך
האחרונה הזו נודע בשכל אותו שהתכסה. אל
מקום אחד, בגלל שכאן הוא קשר היחוד של
העולם העליון.

יהו"ה אחד ושמו אחד. שני יחודים, אחד של
העולם העליון להתיחד בדרגותיו,
ואחד של העולם התחתון להתיחד בדרגותיו.
קשר היחוד של העולם העליון הוא עד כאן.
חי העולמים שם מתבשם, ונקשר העולם
העליון ביחוד שלו, ולכן נקרא מקום אחד. כל

הַדְרָגוֹת וְכָל הָאֵיבָרִים מִתְפַּנְּסִים שָׁם, וְנִהְיִים כְּלָם בּוֹ אֶחָד, בְּלִי פְרוּד כָּלֵל. וְאֵין דְרָגָה שְׁמִתִּיחַדֵּת שָׁם בְּיַחְוּד אֶחָד אֲלֵא זֶה, וְבוֹ מִתְכַּסִּים כְּלָם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר בְּהַשְׁתַּוְקָקוֹת אַחַת. עַד כָּאֵן בְּדֶרֶגָה זֶה מִתִּיחַד הָעוֹלָם הַנִּגְלָה בְּעוֹלָם הַנִּסְתָּר.

הָעוֹלָם הַנִּגְלָה מִתִּיחַד גַּם כֵּן לְמִטָּה, וְעוֹלָם הַנִּגְלָה הוּא עוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. (ישעיה ו)
וְאַרְאֶה אֶת ה', (שמות כד) **וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,** (במדבר יד) **וְכְבוֹד ה' נִרְאָה,** (שם יז) **וַיֵּרָא כְבוֹד ה',** (יחזקאל א) **כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו', כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְלָה סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוֹת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ סוּד וְתִרְאֶה הַיְבֻשָּׁה.**

(שם) **כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת – זֶה חַי הָעוֹלָמִים. וְזֶהוּ אֶת קִשְׁתִּי נָתַתִּי בְּעַנָּן, זֶה מַלְכוּת, נָתַתִּי מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. בְּיוֹם מְעַנָּן כְּשֶׁנִּרְאִית הַקֶּשֶׁת [כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַשְּׂמַאל לְהִתְגַּבֵּר], מִרְאֵה דְמוֹת כְּבוֹד ה' מִתְעוֹרֵר הַשְּׂמַאל לְהִתְגַּבֵּר. יוֹצֵאת רַחַל וְתִקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בְּצַד זֶה, רְפָא"ל בְּצַד זֶה, גְּבִרִיא"ל בְּצַד זֶה, וְהֵם הַגּוֹנִים שֶׁנִּרְאִים בְּאוֹתָהּ דְמוֹת – לְבָן וְאָדָם וַיִּרְק.**

סדר הלימוד ליום ז תשרי [יום 7 בשנה]

כִּן מְרָאָה הַנִּגְהָה סְבִיב, הָאֹר שְׁהַתְּכַפֶּסָה בְּגִלְגּוּל
 מְרָאָה הָעֵינָן, הוּא מְרָאָה דְּמוּת כְּבוֹד ה' .
 הַגּוֹנִים שְׁהַתְּיַחַדוּ הַיַּחַד הַתְּחַתּוֹן הֵם לְפִי יַחַד
 שְׁהַתְּיַחַד יַחַד עֲלִיּוֹן. ה' אֱלֹהֵינוּ ה' . גּוֹנִים
 נִסְתָּרִים שְׁלֹא נִרְאִים וּמִתְקַשְּׂרִים אֶל מְקוֹם אֶחָד
 יַחַד אֶחָד בְּעֲלִיּוֹן, הַגּוֹנִים בְּקִשְׁתָּ לְמַטָּה
 לְהַתְּיַחַד בָּהֶם. לְבֵן אָדָם וַיִּרְק כָּמוֹ גּוֹנִים
 נִסְתָּרִים. וְהֵם יַחַד אַחֵר, סוּד וּשְׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ
 שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - הַיַּחַד
 שְׁלִמְטָה. יַחַד עֲלִיּוֹן - (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד. זֶה כְּנִגְדָּ זֶה. יְקוּוּ -
 מְדִידוֹת שֶׁל קוּ וּמְדָה. כָּאֵן שֵׁשׁ תְּבוּת, וְכָאֵן
 שֵׁשׁ תְּבוּת.

מְדִידַת הַנִּיצוּץ הַחֲזָק, שְׁכַתּוּב (ישעיה מ) מִי מְדַד
 בְּשַׁעֲלוֹ מַיִם. וְזֶהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. כָּאֵן
 שְׁעוֹר שֶׁל יוֹצֵר הָעוֹלָמוֹת יוֹדֵה"א וְא"ו ה"א.
 קְדוּ"ש קְדוּ"ש קְדוּ"ש - זֶהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. ה'
 צְבָאוֹת - זֶהוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד בְּסוּד שֶׁל שֵׁם זֶה.
 מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - זֶה וְתִרְאָה הַיְכָשָׁה. סוּד
 חֲקִיקַת שֵׁם הַיַּחַד כּוּז"ו בְּמוֹכַס"ז כּוּז"ו.

תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ דְּשֵׂא עֵשֶׂב וְגו', כָּאֵן הוֹצִיאָהּ כַּח
בְּאוֹתָם מִים שֶׁהִתְכַנְּסוּ לְמָקוֹם אֶחָד
וְשׁוֹפְעִים בְּתוֹכָם תוֹךְ טְמִירוֹת נִסְתַּרְתָּ, וְיוֹצְאִים
בְּתוֹכָם טְמִירִים עֲלִיוֹנִים וְצִבְאוֹת קְדוּשִׁים, שְׁכָל
אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מִתְקַנְּיִם אוֹתָם בְּתִקּוּן הָאֱמוּנָה
בְּאוֹתָהּ עֲבוֹדַת רְבוֹנָם.

וְזֶה סוּד (תהלים קד) מְצַמִּיחַ חֲצִיר לְבִהְמָה וְגו'. זו
בְּהֵמָה שְׂרוּבֻצָת עַל אֶלֶף הָרִים, וּמְגִדְלִים
לָהּ בְּכָל יוֹם אוֹתוֹ חֲצִיר, וְחֲצִיר הַזֶּה, אוֹתָם
מִלְּאָכִים שְׁלִיטִים לְפִי שְׁעָה שֶׁנִּבְרָאוּ בְּשָׁנֵי
וְעוֹמְדִים לְמֵאֲכָל שֶׁל הַבְּהֵמָה הַזֹּו. בְּגִלְל שֵׁשׁ
אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ.

וַיַּעֲשֶׂב לְעֲבוֹדַת הָאָדָם – עֵשֶׂב זֶה הָאוֹפְנִים
הָאֵלֶּה וְחִיּוֹת וְכְרוּבִים, שְׁכָלֵם מִתְקַנְּיִם
תוֹךְ תְּקוּנֵיהֶם וְעוֹמְדִים לְהִתְתַּקֵּן בְּשְׁעָה שְׁבִנֵי
אָדָם בָּאִים לְעֲבוֹדַת רְבוֹנָם בְּקִרְבְּנֵיהֶם וּבִתְפִלָּה,
שְׁזוּהֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם. וַעֲשֶׂב זֶה מְזַמֵּן וּמוֹכֵן
לְעֲבוֹדַת הָאָדָם לְהִתְתַּקֵּן בְּתִקּוּנוֹ כְּרָאוּי. וְכִשְׁהֵם
מִתְתַּקְּנִים בְּאוֹתָהּ עֲבוֹדַת הָאָדָם, אַחֲרֵי כֵן יוֹצְאִים
מֵהֶם מְזוֹנוֹת וְטָרֵף לְעוֹלָם, שְׁכָתוּב (שם) לְהוֹצִיא
לֶחֶם מִן הָאָרֶץ. וְזֶהוּ עֵשֶׂב מְזַרְיעַ זֶרַע, שֶׁהֵרִי

חֲצִיר לֹא מְזַרְיעַ זֶרַע, אֲלֵא מְזַדְמֵן לְמֵאֲכָל שֶׁל אִשׁ
קְדוּשָׁה, וְעֹשֵׁב לְתִקּוּן הָעוֹלָם.

וְכֵן זֶה לְהוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ. כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁל
בְּנֵי הָאָדָם שֶׁמִּתְקַנִּים אֶת עֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֶּה,
שֶׁעֲבוּדָתָם לְרַבּוּנָם לְסַפֵּק עַל יָדָם מֵאוֹתָהּ אָרֶץ
טָרַף וּמְזוֹנוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה וּלְהַתְּכַרֵּךְ בְּנֵי אָדָם
מִבְּרֻכּוֹת שֶׁל מַעֲלָה.

עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי – דְּרָגָה עַל דְּרָגָה, זָכָר וּנְקֵבָה.
כְּמוֹ שֶׁעֵץ פְּרִי מוֹצִיא כַּח שֶׁל עֵץ עֹשֶׂה פְּרִי,
גַּם כָּאֵן הוּא מוֹצִיא, וּמִיְהוּ? אֵלֶּה אוֹתָם כְּרוּבִים
וְתַמְרוֹת. מַה זֶה תַּמְרוֹת? אֵלֶּה אוֹתָם שְׁעוֹלִים
בְּעֵשֶׂן הַקָּרְבָן וּמִתְתַקְּנִים יַחַד עִמּוֹ וּמַעֲמִידִים
[וּנְקֵרָאִים] תַּמְרוֹת עֵשֶׂן, וְכֻלָּם קִיָּמִים בְּתַקּוּנֵיהֶם
לְעִבּוּדַת הָאָדָם, מַה שֶׁלֹּא קִיָּם כֵּן הַחֲצִיר, שֶׁהֵרִי
מוֹכֵן לְמֵאֲכָל, שֶׁפְּתוּב (אִיּוֹב מ) הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֹאכֵל.

עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי – דְּמוּת זָכָר וּנְקֵבָה. וּדְמוּת
פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, אֵלֶּה אֵינָם כְּאוֹתָם
כְּרוּבִים. אֵלֶּה פְּנִים גְּדוֹלוֹת בְּדְמוּת חֲתוּמָה.
כְּרוּבִים, פְּנִים קְטַנּוֹת כְּמוֹ תִּינוֹקוֹת. פְּנֵי אָדָם,
כָּל הַדְּמִיּוֹת כְּלוֹלוֹת בָּהֶם. בְּגִלּוֹל שֶׁהֵם פְּנִים

גְּדוּלוֹת וּמִצְטַיִרִים בָּהֶם צִיּוּרִים חֲקוּקִים כְּמוֹ
חֲקִיקוֹת שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם,
מִזְרָח מִעַרְב צָפוֹן וְדָרוֹם.

מִיכָאֵל רוּשֵׁם רִשׁוֹם לְצַד דָּרוֹם, וְכֹל הַפָּנִים
מִסְתַּכְּלִים אֵלָיו. פְּנֵי אֲדָם, פְּנֵי
אַרְיֵה, פְּנֵי שׁוֹר, פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם הוּא זָכָר
וּנְקֵבָה, וְלֹא נִקְרָא אָדָם פָּרֵט לְאֵלֶּהָ. מִצְטַיִרִים
צִיּוּרִים שֶׁל רֶכֶב אֱלֹהִים רַבּוֹתִים, שְׁכַתוֹב (תהלים
סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רַבּוֹתִים אֵלֶּפֶי שְׁנָאן.

שְׁנָאן כָּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁוֹר נֶשֶׁר אַרְיֵה.
ן' זֶהוּ אָדָם, הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁנִּכְלָלָה בְּאֶחָד
בְּסוּד זָכָר וּנְקֵבָה. וְכֹל הָאֲלָפִים וּרְבֻבוֹת, כָּלֵם
יוֹצְאִים מֵהַסּוּד הַזֶּה שְׁנָאן. וּמֵהַדְּמִיּוֹת הִלְלוּ
נִפְרָדִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצַדֵיהֶם כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם.
וְאֵלֶּה הֵם שְׁמֵשְׁלָבִים אֶחָד בְּאֶחָד, וּכְלוּלִים
אֶחָד בְּאֶחָד, לְהִיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּלוּל בְּחֵבְרוֹ. שׁוֹר נֶשֶׁר אַרְיֵה אֲדָם
מִתְנַהֲגִים בְּסוּד שֶׁל אַרְבָּעָה שְׁמוֹת חֲקוּקִים
עוֹלִים לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל שׁוֹר אֶל פְּנֵי אָדָם.
עוֹלָה שֵׁם אֶחָד מִתְעַטֵּר מְחַקֵּק בְּסוּד

שֶׁל שְׁנֵי גִּוְנִים, וְהוּא א"ל. אִז חוּזַר לְאַחוֹר,
וְהִכְסֵּא חוּקֵק וְגוֹלֵף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג
בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִסְתַּכֵּל נֶשֶׁר אֶל פְּנֵי הָאָדָם.
עוֹלָה שֵׁם אַחַר, מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל
שְׁנֵי פָּנִים גִּוְנִים לְהִיּוֹת מוֹאָר וְלַעֲלוֹת בְּעֲלִיָּה
בְּעֵטוֹר שְׁלֹמֵעֵלָה, וְהוּא גְדוֹל. אִז חוּזַר לְאַחוֹר,
וְהִכְסֵּא חוּקֵק וְגוֹלֵף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִסְתַּכֵּל אֲרִיָּה אֶל פְּנֵי אָדָם.
עוֹלָה שֵׁם אַחַר מִתְעַטֵּר מִתְחַקֵּק בְּסוּד
שֶׁל שְׁנֵי פָּנִים גִּוְנִים לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְיַשֵּׁר בְּתַקְיָה,
וְהוּא גְבוּר. אִז חוּזַר לְאַחוֹר, וְהִכְסֵּא חוּקֵק וְגוֹלֵף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

אָדָם מְסִתְפֵּל בְּכֹלָם, וְכֹלָם עוֹלִים וּמְסִתְפֵּלִים
בוֹ. אִז כָּלָם הִצְטִירוּ בְּחֻקֵּיקָתָם בְּצִיּוּר זֶה
בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז כָּתוּב עֲלֵיהֶם
(יחזקאל א) וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים
בְּדַמּוֹת הַזֶּה. וְהַדַּמּוֹת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת אוֹתָם.

יַעַל סוּד זֶה נִקְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (נחמיה ט)
הַיֵּל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנוֹרָא. שְׁהַרֵי הַשְּׁמוֹת

הָלְלוּ חֻקוֹקִים הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד הַמְרַכְּבָה
הַעֲלִינָה, כְּלוּלָה בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא
הַשֵּׁם שְׁכוּלָל הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה מְחַקְקוֹת
וּגְלוּפוֹת בְּכֶסֶף, וְהַכֶּסֶף חֻקוֹק מְרָקִם בָּהֶם, אֶחָד
לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים וְאֶחָד לְאַחֹר,
רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.

הַכֶּסֶף, כִּשְׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם בְּאַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת
הָלְלוּ. אַרְבַּעַת הַשְּׂמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים הָלְלוּ
לוֹקָחִים אֶת הַכֶּסֶף הַזֶּה, וְהַכֶּסֶף נִכְלָל בָּהֶם, עַד
שְׁלוֹקָח וְלוֹקֵט נִפְשׁוֹת וְעַנּוּגִים שֶׁל כְּסוּפִים. כִּיּוֹן
שְׁלוֹקָח וְלוֹקֵט אוֹתָם עַנּוּגִים וְכְסוּפִים, יוֹרֵד
מֵלֵא כְּמוֹ עֵץ שְׂמֵלֵא עֲנָפִים לְכָל צֶד וּמֵלֵא
פְרוֹת. כִּיּוֹן שֶׁהוּא יוֹרֵד, יוֹצֵאִים אַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת
הָלְלוּ מְצִירִים בְּצִיּוּרֵיהֶם חֻקוֹקִים מְאִירִים
נוֹצְצִים מְלֵהֻטִים, וְהֵם זוֹרְעִים זֶרַע עַל הָעוֹלָם,
וְאֵז נִקְרָא עֹשֵׁב מְזֵרִיעַ זֶרַע, הָעֹשֵׁב שֶׁהֵם זוֹרְעִים
זֶרַע עַל הָעוֹלָם.

כִּיּוֹן שִׁיּוּצֵאת דְמוֹת אָדָם שְׁכוּלָלָת כָּל הַדְּמִיּוֹת,
אֵז כְּתוּב עֵץ פְּרִי עֲשֵׂה פְרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זָרְעוּ
בוֹ עַל הָאָרֶץ. לֹא מוֹצִיא זֶרַע אֵלָא לְתוֹעֵלָת, דּוֹקָא
עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ. מִכָּאן שְׂאִין רִשׁוֹת לְבָן
אָדָם לְהוֹצִיא זֶרַע מִמֶּנּוּ לְבִטְלָה. הַחֲצִיר [סוּד]

שֶׁל כָּאֵן אֵינוּ מְזַרְיעַ זֶרַע, וְלִכֵּן הִתְבַּטַּל וְלֹא עוֹמֵד
בְּקִיּוּמוֹ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים הָאֵלֶּה, שְׂאִין לוֹ דְמוּת
לְהִצְטִיר וְלִהְחַקֵּק בְּדְמוּת וְצִיּוֹר כָּלֵל. אֲלֵא נִרְאִים
וְלֹא נִרְאִים. כָּל אוֹתָם שְׂלֵא הִצְטִירוּ בְּצִיּוֹר
וְדְמוּת, אֵין לָהֶם קִיּוּם. עוֹמְדִים לְפִי שְׂעָה
וְנֶאֱכָלִים בְּאֵשׁ אוֹכֵלֶת אֵשׁ, וְחוֹזְרִים כְּמוֹ קֶדֶם וְכֵן
בְּכֹל יוֹם.

בֶּן אָדָם לְמִטָּה יֵשׁ לוֹ דְמוּת וְצִיּוֹר, וְאֵינוּ
בְּקִיּוּם כְּמוֹ שֶׁל אֵלֶּה שְׂלֵמְעֵלָה. צִיּוֹר
וְדְמוּת שְׂלֵמְעֵלָה מְצִטִּירִים בְּצִיּוּרֵיהֶם כְּמוֹ
שְׁהִיוּ בְּלִי מְלָבוּשׁ אַחַר לְהִצְטִיר, וְלִכֵּן הֵם
בְּקִיּוּם תָּמִיד. הִצְיּוֹר שֶׁל אָדָם לְמִטָּה, מְצִטִּירִים
בְּצִיּוּרֵיהֶם בְּמְלָבוּשׁ וְלֹא בְּגוֹן אַחֵר. וְלִכֵּן
עוֹמְדִים בְּקִיּוּם שֶׁל זְמַן וְעֵדָן, וּבְכֹל לֵילָה
וְלֵילָה מִתְפַּשֵּׁט רוּחַ מִהַמְּלָבוּשׁ הַזֶּה וְעוֹלָה
[לְמִעֵלָה]. וְאוֹתָהּ אֵשׁ אוֹכֵלֶת, אוֹכֵלֶת אוֹתוֹ.
וְאַחַר כֵּן חוֹזְרִים כְּמוֹ מִקֶּדֶם וּמְצִטִּירִים
בְּלָבוּשֵׁיהֶם, וְלִכֵּן אֵין לָהֶם עֲמִידָה כְּמוֹ
הַדְּמִיּוֹת הַלְלוּ שְׂלֵמְעֵלָה, וְעַל זֶה כָּתוּב (איכה א)
חֲדָשִׁים לְבָקָרִים, בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם חֲדָשִׁים בְּכֹל
יוֹם וְיוֹם. מָה הַטַּעַם רַבָּה אֲמוֹנָתָךְ? רַבָּה הִיא
וְלֹא קִטְנָה.

רַבָּה אָמוּנָתָךְ, וְדַאי גְדוּלָה, שְׂיִכּוּלָה לְקַחַת כָּל
בְּנֵי הָעוֹלָם וְלִהְכָלִילֵם בְּתוֹכָהּ עֲלִיּוֹנָה
וְתַחְתּוֹנָה. מְקוֹם גְּדוּל וְרַב הוּא שְׂכוּלָל הַכֹּל וְלֹא
מִתְמַלָּא יוֹתֵר, וְסוּד זֶה – (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מְלֵא וְגו'. הוֹלְכִים
לַיָּם, וְהַיָּם לוֹקַח אוֹתָם וְאוֹכֵל אוֹתָם בְּתוֹכוֹ, וְלֹא
מִתְמַלָּא. אַחַר כֵּךְ הוּא מוֹצִיא אוֹתָם כְּמוֹ מִקְדָּם
וְהוֹלְכִים, וּבְגִלָּל זֶה רַבָּה אָמוּנָתָךְ.

בְּיוֹם זֶה כְּתוּב כִּי טוֹב כִּי טוֹב פְּעַמִּים. בְּגִלָּל
שְׂיוֹם הַזֶּה אַחֲוֹז לְשְׁנֵי צְדָדִים וּמִפְרִיד
מִחֲלַקַת, אָמַר לְצַד זֶה כִּי טוֹב וּלְצַד זֶה כִּי
טוֹב, וּמִסְפִּים בֵּינֵיהֶם. וְלִכֵּן יֵשׁ בּוֹ פְּעַמִּים
וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר. כָּאֵן הַסּוּד שֶׁל שָׁם שֶׁל אַרְבַּע
אוֹתוֹת חֲקִיקָה מְחוֹקְקַת עוֹלָה לְשִׁתִּים עֲשֶׂרָה
אוֹתוֹת בְּאַרְבַּע דְּמִיּוֹת בְּאַרְבַּעַת צְדָדִים רְשׁוּם
עַל הַכֶּסֶף הַקְּדוּשׁ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת וְכוּ'. מְאֹרֶת חֶסֶד,
שֶׁנִּבְרָאָה אֶסְכְּרָה לְתִינּוּקוֹת. שְׂאֲחַר
שֶׁנִּגְנַז אֹר שֶׁל אֹר הָרֵא שׁוֹן, נִבְרָאָה קְלָפָה לְמַח,
וְאוֹתָהּ קְלָפָה מִתְפַּשְׁטֶת וּמוֹצִיאָה קְלָפָה אַחֲרָת.
כִּיּוֹן שְׂיוֹצֵאת, עוֹלָה וַיּוֹרְדָת, מְגִיעָה לְגַבֵּי פְּנִים
קְטַנּוֹת, רוֹצָה לְהַתְּדַבֵּק בָּהֶם וְלִהְצִטִּיר בְּתוֹכָם,

וְלֹא רוּצָה לְהַפְרֵד מֵהֶם, מִפְּרִיד אוֹתָהּ הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְשֵׁם וּמוֹרִיד אוֹתָהּ לְמַטָּה, כְּשֶׁבָרָא
 אָדָם כְּדִי לְתַקֵּן זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה.

כִּיּוֹן שֶׁרָאָתָה אֶת חוּהַ דְּבוּקָה בְּצִדּוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁל
 יְפִי שֶׁל מַעְלָה וְרָאָתָה דְמוֹת שְׁלֵמָה, פְּרָחָה
 מְשֵׁם, וְרִצָּתָה כְּמוֹ מְקַדָּם לְהַתְדַבֵּק בְּפָנִים קְטַנּוֹת.
 אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים שְׁלֵמַעְלָה לֹא נִתְּנוּ לָהּ. נְזוּף
 בָּהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִטִּיל אוֹתָהּ בְּשִׁפּוּלֵי
 הַיָּם, וַיִּשְׁבָּה שָׁם עַד שֶׁחָטָא אָדָם וְאָשְׁתּוֹ. אַז
 הוֹצִיא אוֹתָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשִּׁפּוּלֵי הַיָּם,
 וְשׁוֹלְטֵת עַל כָּל אוֹתָם תִּינוּקוֹת פָּנִים קְטַנּוֹת שֶׁל
 בְּנֵי אָדָם שְׂרָאוּיִים לְהַעֲנִשׁ בְּחָטָאֵי אָבוֹתֵיהֶם,
 וְהִיא הוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם. מִתְקַרְבֶּת לְשַׁעְרֵי
 גֵן עֵדֶן שֶׁבְּאֶרֶץ וְרוּאָה כְּרוּבִים, שׁוֹמְרֵי שַׁעְרֵי גֵן
 הָעֵדֶן, וַיּוֹשְׁבֵת שָׁם אֶצֶל אוֹתוֹ לְהֵט הַחֶרֶב, בְּגִלְל
 שֶׁהִיא יִצְאָה מֵצַד אוֹתוֹ לְהֵט.

בְּשַׁעֲרָה שְׁמֵתֵהֶפֶךְ אוֹתוֹ לְהֵט, בּוֹרַחַת
 וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם, וּמוֹצֵאת
 תִּינוּקוֹת שְׂרָאוּיִים לְהַעֲנִשׁ, וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם
 וְהוֹרְגַת אוֹתָם. וְזֶהוּ בְּפִגְיַמַת הַלְּבָנָה שֶׁהַקְטִינָה
 אֶת אוֹרָהּ, וְזֶה מְאֵרֶת. כְּשֶׁנּוֹלַד קִיץ לֹא יִכְלָה

לְהַתְּדַבֵּק בּוֹ. אַחַר כֵּן הִתְקַרְבָה אֵלָיו וְהוֹלִידָה
רוּחוֹת וְשָׁדִים וּמְעוֹפְפִים.

אָדָם שֶׁמֶשׁ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנִים עִם רוּחוֹת
נִקְבּוֹת, עַד שֶׁבָּאָה נְעֻמָּה, וּמִתּוֹךְ יִפְיָה
טָעוּ אַחֲרֶיהָ בְּנֵי הָאֱלֹהִים עֲזָ"א וְעֲזָ"ל, וְהוֹלִידָה
מֵהֶם. וּמִמֶּנּוּ הִתְפַּשְׁטוּ רוּחוֹת רָעוֹת וְשָׁדִים
בְּעוֹלָם, שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּלִילָה [נ"א עִם
לִילִית] וְהוֹלֶכֶת בְּעוֹלָם וְצוֹחֶקֶת [נ"א וְצוֹחֶקוֹת]
בְּבְנֵי אָדָם וְעוֹשׂוֹת לָהֶם שִׁישְׁפְּכוּ קָרִי. וּבְכָל
מְקוֹם שֶׁנִּמְצְאוּ בְּנֵי אָדָם יִשְׁנִים יַחֲדִים בְּבֵית,
שׁוֹרֹת עֲלֵיהֶם, וְאוֹחֲזוֹת וְנִדְבָקוֹת בָּהֶם, וְלוֹקְחוֹת
מֵהֶם תְּאוּהָ וּמוֹלִידוֹת מֵהֶם, וְעוֹד פּוֹגְעוֹת בּוֹ
בְּמַחְלוֹת, וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ. וְכָל זֶה בְּפָגִימַת הַלְּבָנָה.

מְאֵרֵת, כְּשֶׁמִּתְקַנֶּת הַלְּבָנָה, מִתְּהַפְּכוֹת
הָאוֹתִיּוֹת (תהלים יח) אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה
מְגִן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ. מְגִן הוּא עַל כָּל אוֹתָם
רוּחוֹת רָעוֹת וּמְזִיקִים שֶׁמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם
בְּפָגִימַתָּה לְכָל אוֹתָם שְׁאֲחוּזִים בּוֹ בְּאֶמוּנַת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ, כְּשֶׁיִּרְדַּ לְעֵמֶק הָאֶגּוֹז, שְׁכַתּוֹב
(שיר ו) אֶל גִּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי, לְקַח קֶלֶפֶת

אָגוּז וְהִסְתַּכַּל בְּכֹל אוֹתָן קְלָפוֹת, וַיֵּדַע [נ"א
וְהִסְתַּכַּל שְׁכַל אוֹתָם לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא מֵעֲנוּגָא]
שְׁכַל אוֹתָם עֲנוּגִים שֶׁל אוֹתָם רוּחוֹת קְלָפוֹת
הָאָגוּז אֵינוֹ אֶלָּא רַק לְהִדְבֵּק בְּבִנְי אָדָם [נ"א
וְלְהִסִּיתָם] וּלְטַמֵּא אוֹתָם, שְׁפָתוֹב (קהלת ב)
וְתַעֲנַגּוֹת בְּנֵי הָאָדָם שְׂדָה וְשָׂדוֹת.

עוֹד, תַּעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם שְׁמַתְעֲנִיגִים בְּשֵׁנַת הַלְּיָלָה
יוֹצֵא מֵהֶם שְׂדָה וְשָׂדוֹת, וְהַכֹּל הַצְּטָרֵף
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא בְּעוֹלָם וְלְהִתְקִין בְּהֶם
אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל מִזֶּה מִבְּפָנִים, וְכַמָּה קְלָפוֹת
חוֹפוֹת עַל הַמִּזְח. וְכֹל עוֹלָם כָּמוֹ זֶה, מַעֲלָה וּמַטָּה
מֵרֵאשׁ סוּד הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה עַד סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת.
כָּלֶם הֵם זֶה לְבוֹשׁ לְזֶה, וְזֶה לְזֶה. זֶה מִזֶּה לְתוֹךְ
מִזֶּה וּקְלָפָה רוּחַ. זֶה לְפָנִים מִזֶּה, וְזֶה לְפָנִים מִזֶּה,
עַד שֶׁנִּמְצָא שְׂדָה קְלָפָה לְזֶה וְזֶה לְזֶה.

נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה הִיְתָה אֹר פְּנִימֵי שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר
לְדַעַת הַזְּדַכְכוּת וְדַקִּיקוֹת וּנְקִיּוֹת שְׁלוֹ, עַד
שֶׁהַתְּפִשְׁטָה מִמֶּנּוּ הַתְּפִשְׁטוֹת, וְאוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת
שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה נַעֲשִׂית הֵיכַל אַחַד לְהַתְּלַבֵּשׁ
אוֹתָהּ נִקְדָּה, אֹר שְׁלֹא יָדוּעַ לְגַדֵּל הַזְּכוּר שְׁלוֹ.
הַהֵיכָל שֶׁהוּא לְבוֹשׁ לְאוֹתָהּ נִקְדָּה נִסְתָּרַת הִיא
אֹר שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר, וְעַם כָּל זֶה לֹא

דְּקִיק וּמְזַכֵּךְ הוּא כְּמוֹ אוֹתָהּ נִקְדָּה רֵאשׁוּנָה
טְמִירָה וּגְנוּזָה. אוֹתוֹ הֵיכֵל הַתְּפִשֵּׁט הַתְּפִשֵּׁטוֹת
אוֹר הָרֵאשׁוֹן, וְאוֹתָהּ הַתְּפִשֵּׁטוֹת הִיא לְבוּשׁ
לְאוֹתוֹ הֵיכֵל דְּקִיק וּמְזַכֵּךְ פְּנִימֵי יוֹתֵר.

מִכָּאן וְהִלָּא הַתְּפִשֵּׁט זֶה בְּזֶה וְהַתְּלִבֵּשׁ זֶה
בְּזֶה, עַד שֶׁנִּמְצָא זֶה לְבוּשׁ לְזֶה, וְזֶה
לְזֶה. זֶה מִחַ וְזוֹ קִלְפָּה. וְאֵף עַל גַּב שְׂזֵה לְבוּשׁ,
נִעְשֶׂה הוּא מִחַ לְדִרְגָּה אַחֲרָת. וְהַכֹּל כְּמוֹ זֶה
נִעְשֶׂה כֶּךָ לְמִטָּה, עַד כִּי בְּצִלָּם זֶה הָאָדָם הוּא
בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִחַ וּקִלְפָּה, רוּחַ וְגוּף, וְהַכֹּל הוּא
תְּקוּן שֶׁל הָעוֹלָם.

כִּשְׁהִיְתָה הַלְּבָנָה עִם הַשֶּׁמֶשׁ בְּדַבְּקוֹת אַחַת,
הִיְתָה הַלְּבָנָה בְּאוֹר. כִּיּוֹן שֶׁנִּפְרְדָּה
מִהַשֶּׁמֶשׁ וְהִפְקָדָה עַל כָּל חִילוּתֶיהָ, הַקְּטִינָה אֶת
עֲצָמָהּ, הַקְּטִינָה אֶת אוֹרָהּ, וְנִבְרְאוּ קִלְפוֹת עַל
קִלְפוֹת לְגַנְיזוֹת הַמַּחַ. וְהַכֹּל תְּקוּן שֶׁל הַמַּח. וְעַל
זֶה יְהִי מְאֹרֵת חֹסֵר. וְכֹל זֶה לְתְּקוּן הָעוֹלָם, וְזֶהוּ
שְׁכָתוֹב לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים. וַיַּעַשׂ –
רְבוּי וְתְּקוּן שֶׁל הַכֹּל כְּרֵאוּי. אֶת שְׁנֵי
הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים – בְּהַתְּחַלָּה בְּחִבּוּר אֶחָד. סוּד זֶה

השם השלם יחד הוי"ה אלהים, אף על גב שאינו בגלוי אלא בדרך נסתר. הגדלים – שנבראו [נ"א שנתגדלו] בשם זה כזה להקרא בהם השם של הכל. מצפץ מצפץ אלו שמות עליונים של שלש עשרה מדות הרחמים. הגדלים – אלו התגדלו ועולים למעלה, בגלל שהם עליונים מסוד עליון, ועולים לתועלת העולם שמקיים בהם העולמות. כמו זה שני המארת, שניהם כאחד עולים בגדלות אחת.

לא התישבה הלכנה אצל השמש. זו התיבשה מלפני זו. הלכנה אמרה (שיר א) איכה תרעה. השמש אמרה (שם) איכה תרביץ בצהררים. נר קטן איך מאיר בצהררים? (שם) שלמה אהיה פעטיה, איך אהיה בבושה? אז הקטינה עצמה להיות ראש לתחתונים, שכתוב צאי לך בעקבי הצאן. אמר לה הקדוש ברוך הוא, לכי והקטיני את עצמך.

ומשם אין לה אור, רק מהשמש. שבהתחלה היו יושבים כאחד שקולים, אחר כך הקטינה את עצמה בכל אותם דרגות שלה, אף על גב שהיא ראש עליהם, שהרי אין אשה בגדלות רק עם בעלה כאחד. את המאור הגדל –

יהו"ה. וְאֵת הַמָּאֹר הַקָּטָן - אֱלֹהִים, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף הַמַּחְשָׁבָה. בְּהִתְחַלָּה נִרְשָׁם הוּא לְמַעְלָה בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָאוֹת הַרְבִּיעִית שָׁלוּ, וְאַחַר כֵּן הַקְּטִינָה עֲצָמָה לְהַקְרָא בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים.

וְעַם כָּל זֶה עוֹלָה לְכָל הַצְּדָדִים לְמַעְלָה בְּאוֹת ה' בְּחִבּוּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. אַחַר כֵּן הִתְפַּשְׁטוּ דְרָגוֹת מֵצַד זֶה וּמֵצַד זֶה. הַדְּרָגוֹת שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ מֵצַד שְׁלֹמֶעֱלָה נִקְרְאוּ מִמְשַׁלַּת הַיּוֹם, וְדְרָגוֹת שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ מֵצַד שְׁלֹמֶטָה נִקְרְאוּ מִמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה. וְאֵת הַכּוֹכָבִים - שְׂאֵר הַצְּבָאוֹת וְהַמַּחֲנוֹת שְׂאִין לָהֶם חֲשֻׁבוֹן, שְׁכָלֶם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם חֵי הָעוֹלָמִים, שְׁכָתוּב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ - זו אָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה לְמַטָּה, כְּדָגְמָא זו חֵי הָעוֹלָמִים. וְזֶה לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ, זו אָרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה כְּדָגְמָא שְׁלֹמֶעֱלָה.

מִלְּבוֹת דְּוֹד הַתְּתַקְנָה בְּיוֹם זֶה [וְזֶה הוּא] רַגְלֵ וּתְמִיכָה רְבִיעִית שֶׁל הַכֶּסֶף, הַתְּתַקְנֹו הָאוֹתִיּוֹת וְהִתְיַשְׁרוּ עַל מְקוֹמָן. וְעַם כָּל זֶה, עַד הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהִתְתַקְנָה דְמוֹת הָאָדָם תְּקוּן כְּרָאוּי, לֹא הִתְיַשַׁב בְּמְקוֹמוֹ, וְאִז הַתְּתַקֵּן כֶּסֶף עֲלִיּוֹן

וְכִסָּא תַחְתּוֹן, וְהַעוֹלָמוֹת כְּלָם הִתְיַשְּׁבוּ בְּמִקּוֹמָם,
 וְכָל הָאוֹתוּתוֹת הִתְתַּקְּנוּ עַל גְּלַגְלֵיהֶם בְּהַתְּפַשְּׁטוֹת
 שֶׁל תְּפִיסַת הַקֶּשֶׁר.

יְיּוֹם רְבִיעִי הוּא יוֹם מְאוּס מְבוֹנִים, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיח) אָבֶן מְאֻסוֹ הַבוֹנִים. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (שיר א) בְּנֵי אָמִי נִחְרוּ בִי. שְׁהָרִי אוֹרָה
 זו הַקְּטִינָה עֲצָמָה וְהָאוֹר שְׁלָה, וְהַקְּלָפוֹת נִתְקְנוּ
 עַל מְקוֹמָם. כָּל אוֹתָם הַמְּאוּרוֹת שְׁמַאֲרִים,
 כְּלָם תְּלוּיִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם הַזֶּה לְהִתְקִין בָּהֶם
 כֶּסֶף דָּוָד (מלכות).

הַמְּאוּרוֹת הִלְלוּ מְצִירִים צִיּוֹר שְׁלֵמָטָה לְהִתְקִין
 צִיּוֹר שֶׁל כְּלָם שֶׁהֵם בְּכֻלָּל שֶׁל אָדָם,
 צִיּוֹר פְּנִימִי. שְׁכָל צִיּוֹר פְּנִימִי נִקְרָא כָף. וּמְכַאֵן
 שְׁכָל צִיּוֹר שֶׁנִּכְלָל בְּהַתְּפַשְּׁטוֹת זו נִקְרָא אָדָם. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (יחזקאל לד) אָדָם אַתָּם, אַתָּם קְרוּיִים אָדָם
 וְלֹא שְׂאֵר עַמִּים עֲכוּ"ם.

וְכָף רוּחַ נִקְרָאת אָדָם. רוּחַ שֶׁל צַד קִדְשָׁה גּוֹפּוֹ
 הוּא לְבוּשׁ [שֶׁל אָדָם], וְעַל זֶה כָּתוּב (איוב י)
 עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי וְגו'. בָּשָׂר שֶׁל אָדָם הוּא
 לְבוּשׁ. וּבְכָל מְקוֹם כָּתוּב בָּשָׂר אָדָם, אָדָם לְפָנִים.
 בָּשָׂר, לְבוּשׁ הָאָדָם גּוֹפּוֹ. רוּחוֹת שְׁלֵמָטָה שֶׁנִּתְכַּיִּים

בְּהַתּוֹךְ שֶׁל רוּחַ זֶה הַצְטִירוּ מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים
 שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בְּלְבוּשׁ אַחַר, כְּמוֹ צִיּוּר שֶׁל בְּהֵמוֹת
 טְהוֹרוֹת, (דברים יד) שׁוֹר שֶׁהַכְּבָשִׁים וְשֶׁהָעֲזִים אֵיל
 וְצִבִי וַיִּחַמּוֹר וְגו'. אוֹתָם שֶׁצִּירִיכִים לְהַכְלִיל
 בְּלְבוּשׁ שֶׁל אָדָם, אוֹתוֹ רוּחַ פְּנִימִי שֶׁל אוֹתָם
 צָדְדִים [ס"א צִיּוּרִים] עוֹלָה בְּאוֹתוֹ שֶׁם שֶׁנִּקְרָא בּוֹ
 גּוֹפּוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁם בְּשׂוֹר שׁוֹר. שׁוֹר הוּא
 פְּנִימִי שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף. הַבְּשָׂר שֶׁלוֹ לְבוּשׁ, וְכֵן כָּלֵם.
 כְּמוֹ זֶה בְּצַד הָאֲחֵר הַטָּמֵא, רוּחַ שֶׁהִתְפַּשְׁטָה
 בְּשָׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם יוֹצֵאת מִצַּד
 טָמֵאָה שְׂאִינּוֹ אָדָם. וּמִשׁוּם כֵּן לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם
 זֶה. הַשֵּׁם שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טָמֵא לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם שֶׁל
 אָדָם וְאֵין בּוֹ חֵלֶק. הַגּוֹף שֶׁלוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ
 טָמֵא, בְּשָׂר טָמֵא יִטְמָא לְתוֹךְ בְּשָׂר לְבוּשׁוֹ.
 מִשׁוּם כֵּן, בְּעוֹד שֶׁשׁוֹרָה אוֹתוֹ רוּחַ בְּאוֹתוֹ גּוֹף
 נִקְרָא טָמֵא. יוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹתוֹ הַלְבוּשׁ – לֹא נִקְרָא
 טָמֵא וְלֹא עוֹלָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּשֵׁם.

הַרוּחוֹת לְמִטָּה שֶׁנִּתְּכִים בְּהַתּוֹךְ שֶׁל רוּחַ זֶה
 מִצְטִירִים מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים
 בְּלְבוּשׁ אַחַר כְּמוֹ צִיּוּרֵי בְּהֵמוֹת טָמֵאוֹת, וְהַתּוֹרָה
 פְּתִיחָה בָּהֶם (ויקרא יא) וְזֶה לָכֵם הַטָּמֵא. כְּגוֹן הַחֲזִיר
 וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד, רוּחַ עוֹלָה

בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגּוֹף הַלְּבוּשׁ שְׁלוֹ. וְהַגּוֹף נִקְרָא
 בְּשֵׁר חֲזִיר, חֲזִיר לְתוֹךְ בְּשֵׁר הַלְּבוּשׁ שְׁלוֹ. וְלִכְן
 שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים. אֵלֶּה נִכְלְלוּ בְּסוּד
 אָדָם, וְאֵלֶּה נִכְלְלוּ בְּסוּד שֶׁל טֵמָא. כֹּל מִיִּן הוֹלֵךְ
 לְמִינוֹ וְחוֹזֵר לְמִינוֹ.

הַמְּאֻרָּוֹת הָעֲלִיוֹנִים שְׂמֵאִירִים, מְאִירִים בְּאוֹתוֹ
 רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ', לְצִיר לְמִטָּה
 צִיּוּרִים כְּרֵאוּי, שְׂכֵתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְלִמְשַׁל בְּיוֹם וּבַלַּיְלָה. שְׁלִטוֹן שֶׁל
 שְׁנֵי אוֹרוֹת אֵלּוֹ זֶהוּ שְׁלִטוֹן כְּרֵאוּי.

הַמְּאֻרָּוֹר הַגָּדוֹל שְׁלִטוֹנוֹ בְּיוֹם, מְאֻרָּוֹר קָטָן
 שְׁלִטוֹנוֹ בַּלַּיְלָה. וְסוּד זֶה, מְכַאֵן
 שְׁלִטוֹן הַזְּכָר בְּיוֹם לְצוּוֹת [נ"א לְמֵלֵא] לְבֵיתוֹ
 בְּכֹל מֵה שְׂצָרִיךְ וְלִהְכֻנֵּס בּוֹ טָרֵף וּמְזוּן. כִּיּוֹן
 שְׂנַכְנֵס הַלַּיְלָה וְהַנְּקֵבָה לּוֹקַחַת הַכֹּל, אֵינן שְׁלִטוֹן
 הַבַּיִת - רַק בְּנִקְבָּה, שְׁהָרִי אֲזֵה שְׁלִטוֹן שְׁלָה [וְלֹא
 שֶׁל הַזְּכָר], שְׂכֵתוֹב (מִשְׁלֵי לֵא) וַתִּקַּם בְּעוֹד לַיְלָה
 וַתִּתֵּן טָרֵף לְבֵיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם
 שֶׁל הַזְּכָר, וּמְמַשְׁלֵת הַלַּיְלָה שֶׁל הַנְּקֵבָה.

[מְאֻרָּוֹר גָּדוֹל זֶהוּ הַשְּׂמֵשׁ, וַיֵּשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשֶׂר
 פְּתָחִים, יֵשׁ בּוֹ שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת,

וְשֵׁם שׁוֹלֵט עַל הַיּוֹם. הַמָּאוֹר הַקָּטָן יֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם
עָשָׂר פְּתָחִים, וְזוֹ הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵטָת עַל הַלַּיְלָה,
וּבַלַּיְלָה יֵשׁ שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה שָׁעוֹת, וְעַל זֶה בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. הַשֶּׁמֶשׁ וְשְׁנַיִם
עָשָׂר פְּתָחִים נַעֲשִׂים שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה מְדוֹת הַרְחָמִים.
לַיַּל הַלְּבָנָה וְשְׁנַיִם עָשָׂר פְּתָחִים וְנַעֲשׂוּ שְׁלֹשָׁה
עָשָׂר. וְנַעֲשׂוּ הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְּבָנָה אֶחָד, וַיּוֹם וְלַיְלָה
אֶחָד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בַקָּר יוֹם אֶחָד,
וְסוּד זֶה לְמַעְלָה]. וְאֵת הַכּוֹכָבִים – כִּיּוֹן שְׁהַנְּקָבָה
פּוֹקֶדֶת אֶת הַבַּיִת וּמִתְכַּנְּסֶת לְבַעֲלָהּ, אֵינן שְׁלֵטוֹן
לְבַיִת אֶלָּא רַק לְעֵלְמוֹת שְׁנִשְׁאָרוֹ בְּבַיִת לְהִתְקִין
כָּל תְּקוּנֵי הַבַּיִת, וְאַחֵר כֶּךָ חוּזֵר הַבַּיִת לְשֵׁלֵטוֹן
הַזְכָּר בַּיּוֹם, וְהַכֹּל כְּרָאוּי.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמָּאוֹרֹת. זֶה מָאוֹר וְזֶה
מָאוֹר. מִשּׁוּם כֶּךָ אוֹתָם מָאוֹרוֹת שְׁעוֹלִים
לְמַעְלָה נִקְרָאִים מָאוֹרֵי אוֹר, וְאוֹתָם מָאוֹרוֹת
שְׁיָרְדוּ לְמַטָּה נִקְרָאִים מָאוֹרֵי אֵשׁ, שֶׁהֵם דְּרָגוֹת
לְמַטָּה וְשׁוֹלֵטִים כָּל יְמֵי הַחֹל. וְעַל כֵּן, כְּשֶׁהַשֶּׁבֶת
יוֹצֵאת, מְבָרְכִים עַל גֵּר, שֶׁהִרִי נִתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת
לְשֵׁלֵט. הָאֲצָבָעוֹת שֶׁל בֶּן אָדָם הֵם סֵתֵר שֶׁל
דְּרָגוֹת וְסוּדוֹת שְׁלֵמַעְלָה, וַיֵּשׁ בָּהֶם פְּנִימִיִּים
וְאַחוּרִיִּים. אַחוּרִיִּים הֵם לְחוּץ, וְהֵם רָמְזוּ לְצַפְרָנִי

הָאֲצָבָעוֹת. וְלִכְן יֵשׁ רְשׁוּת לְהִסְתַּכֵּל בְּצַפְרָנִים
בְּמוֹצָאי שַׁבַּת, שֶׁהָרִי מְאִירִים מֵאוֹתוֹ הַיָּר
וּמְאִירִים מֵאוֹתָהּ אֵשׁ לְשֵׁלֵט.

אֵלֶּה נִרְאִים. אֲצָבָעוֹת שֶׁל בְּפָנִים אֵין רְשׁוּת
לְהִרְאוֹת בְּאוֹתוֹ נֵר, שֶׁהָרִי מְלַמֵּעֵלָה
מְאִירִים וְנִקְרָאִים פְּנִים פְּנִימִיּוֹת. וְזֶה סוּד וְרֵאִיתָ
אֶת אַחֲוֵרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ. שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל בֶּן אָדָם
בְּמוֹצָאי שַׁבַּת בְּאֲצָבָעוֹת לְפָנִים בְּשָׁעָה שְׁאוּמֵר
בוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲוֵרֵי – אֵלוֹ פְּנִים
שֶׁל בַּחוּץ שֶׁנִּרְמְזוּ בְּצַפְרָנִים. (שם) וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ –
אֵלוֹ הָאֲצָבָעוֹת לְפָנִים. אֵלֶּה שׁוֹלְטִים בְּשַׁבַּת,
וְאֵלֶּה שׁוֹלְטִים בַּחֹל.

וּבְיוֹם הַשַּׁבַּת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵט לְבָדוּ
בְּאוֹתָם פְּנִים פְּנִימִיִּים עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ,
וְכֹלֵם נִכְלָלִים בּוֹ וְהַשְּׁלֵטוֹן הוּא שְׁלוֹ. וְלִכְן
מוֹרִישׁ מְנוּחָה לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וְיִוְרְשִׁים יִרְשֶׁה זֶה
הָעָם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁנִּקְרָאִים עִם אֶחָד בְּאֶרֶץ.
מְאוּרֵי אֹר מִצַּד הַיָּמִין שֶׁהוּא אֹר רֵאשׁוֹן שֶׁהִיָּה
בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. שֶׁבְּיוֹם הַשַּׁבַּת מְאִירִים אוֹתָם
מְאוּרֵי אֹר בְּלְבָדָם וְשׁוֹלְטִים, וּמֵהֶם מְאִירִים
כֹּלֵם לְמַטָּה.

וְכַשִּׁיּוֹצֵאת שַׁבָּת, נִגְנְזִים [אוֹתָם] מְאוּרֵי אוֹר
שְׁלֹא מִתְגַּלִּים, וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ
שׁוֹלְטִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל מְקוֹמָם. מִתִּי
שׁוֹלְטִים בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת? עַד עָרֵב יוֹם הַשַּׁבָּת.
וְעַל זֶה צְרִיכִים לִהְיוֹת מוֹאֲרִים מְאוּתוֹ הַגֵּר
בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת.

וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב, שְׁלֹא יְכוּלָה הָעֵיִן לְשַׁלֵּט
בָּהֶם בְּגִלְל שְׁהֵם רְצוּא וְשׁוּב. חֲיוֹת
שְׁמִתְגַּלוֹת הֵם שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹפֵן נִמְצָא בְּתוֹכָם,
וּמִיְהוּ זֶה? מִטְטְרוֹ"ן, שֶׁהוּא גְדוֹל וְנִכְבָּד מִשְׁאָר
אֵלֶּה [נ"א הַצְּבָאוֹת], וְעֲלִיּוֹן חֲמֵשׁ מְאוֹת
פְּרָסוֹת. חֲיוֹת שְׁמִסְתְּרוֹת הֵן [רְבוּצוֹת] תַּחַת שְׁתֵּי
אוֹתוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שְׁמִתְכַּסּוֹת. י"ה אוֹתוֹת
שׁוֹלְטוֹת עַל ו"ה. אֵלֶּה מְרַכְּבָה לְאֵלֶּה. וְאוֹתוֹ
הַטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים שְׁלֹא נוֹדָע כָּלֵל שׁוֹלֵט
עַל הַכֹּל וְרוֹכֵב עַל הַכֹּל. הַחֲיוֹת שְׁמִתְגַּלוֹת הֵם
לְמִטָּה תַּחַת אֵלֶּה הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁנִסְתְּרוֹת וּמוֹאֲרוֹת
מֵהֵן, וּמִתְנַהֲגִים בְּגִלְלָם.

הַחֲיוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת כָּלֵן כְּלוֹלוֹת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְעֲלִיָּהֶם כְּתוּב יְהִי מְאוֹרַת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְהִיוּ לְמְאוֹרַת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. כָּלֵם
תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. הָרַקִּיעַ שֶׁעַל גִּבֵּי

החיות, זה אותו שכתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח. זה אותו קדמון [נ"א ה' הקדמון].

שְׁהָרִי מִשָּׁם וְהִלָּא אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִסְתַּכֵּל וְלָדַעַת. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר בַּמַּחְשָׁבָה, וּמַחְשַׁבֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טְמִירָה וְנִסְתָּרַת עַלְיוֹנָה. מַחְשַׁבֶת בֵּין הָאָדָם בְּכָל הָעוֹלָם [לֹא יִכּוּל] לְהִתְדַבֵּק וְלָדַעַת אוֹתָהּ. דְּבָרִים הַתְּלוּיִים בַּמַּחְשָׁבָה עַלְיוֹנָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהַשִּׁיג אוֹתָם. הַמַּחְשָׁבָה [עַלְיוֹנָה] מִמָּשׁ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. לְפָנִים מִהַמַּחְשָׁבָה מִיְהוּ שְׁעוֹשֶׂה רַעִיוֹנוֹת? שְׁהָרִי אֵין הַשְּׂכֵלָה לְשֶׁאֵל, וְכָל שָׁכֵן לָדַעַת.

בְּאִי"ן סו"ף אֵין בּוּ רֶשֶׁם כָּלָל, וּשְׂאֵלָה לֹא תְלוּיָה בּוּ, וְלֹא רַעִיוֹן לְהִסְתַּכְלוֹת הַמַּחְשָׁבָה כָּלָל. מִתּוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּר, מֵרֹאשׁ תַּחֲתִית שֶׁל הָאֵין סוּף, מֵאִיר אֹר דְּקִיק וְלֹא יְדוּעַ, נִסְתָּר בְּסִתָּר [נ"א בְּרֶשֶׁם] כְּחוֹד הַמַּחֲט. סוּד נִסְתָּר שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לֹא יְדוּעַ, עַד שְׁמַתְפָּשֵׁט מִמֶּנּוּ אֹר. בְּמָקוֹם שֵׁישׁ בּוּ רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הָאוֹתוֹת, מִשָּׁם יוֹצְאִים.

בְּרֵאשׁ הַכֹּל. א ראש וְסוּף שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת.
הַרְשֵׁם שֶׁנֶּרְשָׁמִים בּוֹ כָּל הַדְּרָגוֹת, וְלֹא
נִקְרָא אֲלָא אֶחָד. לְהִרְאוֹת שְׂאֵף עַל גַּב שֵׁישׁ בּוֹ
דְּמִיּוֹת רַבּוֹת, אֵינוֹ אֲלָא אֶחָד. וְדַאי הִיא הָאוֹת
שֶׁעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהּ. רֵאשִׁית שֶׁל
אֶל"ף, סֵתֵר שֶׁל סוּד הַמַּחְשָׁבָה הַעֲלִיּוֹנָה. וְאוֹתָהּ
הַתְּפֹשֵׁטוֹת שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, הַכֹּל נִסְתָּר
בְּאוֹתוֹ הָרֵאשׁ. בְּגִלְלֵי שֶׁכְּשִׁיּוּצֵאֵת א' מְרַקֵּיעַ הַזֶּה,
בְּדַמּוֹת שֶׁל סוּד רֵאשׁ הַמַּחְשָׁבָה יּוֹצֵאת. בְּאוֹתוֹ
אֲמַצֵּעַ שֶׁל אֶל"ף כְּלוּלִים בּוֹ שֵׁשׁ דְּרָגוֹת, סוּד שֶׁל
כָּל הַחַיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת [ס"א שְׁעוּלוֹת]
[ס"א שְׁתְּלוּיּוֹת] מֵתוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה.

אוֹר אֶחָד שֶׁמֵּאִיר וְנִגְנָז, זֶה אוֹר שֶׁל אוֹת ט שֶׁל
בְּרֵאשִׁית. חֵם הַיּוֹם שֶׁהִיָּה יּוֹשֵׁב אֲבָרְהָם
פָּתַח הָאֵהֶל, שֶׁהוּא פָּתַח מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, וְחֵם
הַיּוֹם מֵאִיר עַל אוֹתוֹ פָּתַח וּמֵאִיר מִשָּׁם.

שְׁנַי, אוֹר שֶׁהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת חֲשׁוּךְ לְעֵת פְּנוֹת עֶרֶב.
הַסוּד שֶׁל תְּפִלַּת יִצְחָק לְהִתְקִין דְּרָגָה זוֹ,
שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה
לְפָנוֹת עֶרֶב. הַסְתַּכְלוֹת שֶׁל עֶרֶב, וְחֲשׁוּכִים כָּלֵם
אֲצִלוֹ. בְּפָנוֹת הָעֶרֶב הַזֶּה הַסְתַּכַּל יַעֲקֹב בְּאוֹתוֹ
מִמְנַה שֶׁל עֶשׂוֹ.

שְׂאִישׁוֹ, אור שְׂכּוֹלֵל שְׁנֵי אֱלוֹ, אור שְׂמֵאִיר
 בְּרַפּוּאָה, סוד הַכְּתוּב בְּיַעֲקֹב (בראשית
 לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדַאי כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאֹתוֹ
 פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה וְהוּא צִלַּע עַל יְרֵכּוֹ. זֶהוּ
 נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַל יְרֵכּוֹ, יְרֵכּוֹ כְּתוּב וְלֹא יְרֵכּוֹ, זוֹ דְרָגָה
 רְבִיעִית, שְׁלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵּא
 שְׂמוּאֵל, וְעָלִיו כְּתוּב (שמואל-א טו) וְגַם נִצַּח
 יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲזִי נִתְקַן שֶׁהָיָה חֲלָשׁ כְּשֶׁהִסְתַּכֵּן
 יַעֲקֹב אֲבִינוֹ עִם הַמַּמְנָה שֶׁל עֵשׂוֹ.

וַיִּגַע בְּכַף יְרֵכּוֹ. כְּשֶׁבֵּא אֶצֶל יַעֲקֹב, לָקַח כַּחַ
 מֵאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקֶּשֶׁה. וַיַּעֲקֹב הָיָה
 נִכְלָל בּוֹ וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיִּרְא כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיִּגַע
 בְּכַף יְרֵכּוֹ. לָקַח תְּקֵף הַדִּין מִשָּׁם, בְּגִלְלֵי שְׂרִירָה
 הוּא מַחוּץ לַגּוּף. שִׁיעֲקֹב הָיָה גּוּף, וְגוּפוֹ הָיָה
 כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׁתֵּי דְרָגוֹת בְּסוּד שְׁנֵי אָדָם.
 כִּיִּן שֶׁלָּקַח תְּקֵף מַחוּץ לַגּוּף, מִיָּד - וַתִּקַּע כַּף
 יְרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵּא שְׂמוּאֵל, וְעַל
 זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם
 הוּא. יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁכְּתוּב

(במדבר כז) וּנְתַתָּה מִהוֹדֶךָ עָלֵינוּ הוֹד. וְזוֹ דַרְגָּה חֲמִישִׁית. נִצַּח – יָרַךְ שְׁמֹאל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלִכְן בָּא דוֹד וְכָלֵל אוֹתוֹ בִּימִין, שְׁפָתוֹב (תהלים טז) נְעֻמוֹת בִּימִינֶךָ נִצַּח. יְמִינֶךָ לֹא כָתוּב אֶלָּא בִימִינֶךָ. מָה הַטַּעַם נִחְלְשָׁה יָרַךְ יַעֲקֹב? בְּגִלְל שְׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד הַטַּמְאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כַח, וְהִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל. וְעַל זֶה בָּא לְהַזְכִּיר שְׁזָהוּ יָרַךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בַּדִּין בְּרֵאשִׁית וּלְבִסוּף.

וְעוֹד, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל אוֹתוֹ אַחַר כָּף בַּהוֹד, מִתִּי? לְאַחַר שְׁמֹשֶׁח מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא שָׁקוּל כַּמֶּשֶׁה וְאַהֲרֹן. מָה מֶשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּשָׁנֵי צַדִּדִּים שְׁלֹמְעֵלָה – גַּם הוּא לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁאוֹתָם שְׁנֵי הַצַּדִּדִּים, וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד, כְּמוֹ שְׁמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שְׁלֹמְעֵלָה. וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוֹזוֹת זו בְּזוֹ, שְׁפָתוֹב (שם טז) מֶשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנֵינוּ וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. שְׁהָרִי שְׁשָׁה צַדִּדִּים נִכְלְלוּ וְאַחֲזוֹזוֹת זו בְּזוֹ.

כְּמוֹ שְׁאֵלָה אַחֲזוֹזִים, מֶשֶׁה וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל – כָּף גַּם אַחֲזוֹזִים יַעֲקֹב מֶשֶׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב בְּעַל הַבַּיִת. מֵת יַעֲקֹב – נִטַּל מֶשֶׁה אֶת הַבַּיִת, וְצוּהָ אוֹתָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף עַל יְדֵי יַעֲקֹב וּמֶשֶׁה הָיָה צַדִּיק.

וּשְׁנִיָּהֶם לֹא שָׁמְשׁוּ הַבַּיִת אֶלָּא בַּיּוֹסֵף, בְּגִלְלָה
שֶׁהָיָה צְדִיק].

יַעֲקֹב בַּיּוֹסֵף לָקַח אֶת הַבַּיִת, שְׁכָתוּב (בראשית לו)
אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף. מִשֶּׁה לֹא שָׁמַשׁ
בָּה עַד שֶׁלָּקַח אוֹתוֹ אֶת יוֹסֵף. כְּשִׁיצְאָה הַשְּׂכִינָה
מִהַגְלוֹת, לֹא יָכוֹל לְהִזְדוּג בָּה, רַק בַּיּוֹסֵף, שְׁכָתוּב
(שמות יג) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. לְמָה
כָּתוּב עִמּוֹ? אֶלָּא גוֹף לֹא מִזְדוּג בְּנִקְבָה עַד
שֶׁמִּזְדוּג עִם הַבְּרִית. וְעַל זֶה מֹשֶׁה לָקַח לוֹ אֶת
יוֹסֵף עִמּוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהָיָה עִמּוֹ, שָׁמַשׁ בְּנִקְבָה כְּרְאוּי.
וְלָכֵן יַעֲקֹב מֹשֶׁה וַיּוֹסֵף הוֹלְכִים כְּאַחַד.

יַעֲקֹב מֵת, וְגוֹפּוֹ הִכְנִיסוּ אוֹתוֹ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.
יוֹסֵף מֵת, גוֹפּוֹ לֹא נִקְבַר בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
אֶלָּא עֲצָמוֹתָיו. מֹשֶׁה [מֵת] – לֹא זֶה וְלֹא זֶה,
לְמָה? אֶלָּא יַעֲקֹב בְּעֵלְיָה הָרְאשׁוֹן שֶׁל הַגְּבִירָה
הָיָה. מֵת יַעֲקֹב – הִזְדוּגָה בְּמֹשֶׁה. וּבְעוֹד שֶׁמֹּשֶׁה
הָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, צָוָה אוֹתָהּ כְּרְאוּי, וְהוּא הָיָה
בְּעֵלְיָה הַשֵּׁנִי. אֶת יַעֲקֹב הִכְנִיסוּ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
כְּשֶׁגוֹפּוֹ שָׁלֵם, בְּגִלְלָה שֶׁהוּא גוֹף. יוֹסֵף – עֲצָמוֹתָיו
וְלֹא גוֹפּוֹ, בְּגִלְלָה שֶׁעֲצָמוֹת הֵם צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת
שֶׁלְמַעֲלָה, וְכֵלָם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ צְדִיק. וְהַצְדִּיק
נִקְרָא צְבָאוֹת. מָה הַטַּעַם? בְּגִלְלָה שֶׁכָּל צְבָאוֹת

וּמַחְנֹת עֲלִיּוֹנִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה עֲצֻמוֹתָיו,
שֶׁהֵן צְבָאוֹת, נִכְנְסוּ לָאָרֶץ.

מִשֶּׁהָ הָיָה בַּחוּץ, וְלֹא נִכְנַס לְשֵׁם לֹא גוּפוֹ וְלֹא
עֲצֻמוֹתָיו. אֲלֹא נִכְנְסָה הַשְּׂכִינָה לָאָרֶץ.
אַחַר שֶׁמֶשֶׁה מֵת וְחֹזֵרָה לְבַעֲלָהּ הָרֵאשׁוֹן, וְדָאִי
הוּא יַעֲקֹב. מִכָּאֵן נִקְבְּהָ שְׁנַשְׂאָת לְשָׁנִים בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, הִיא חוֹזֶרֶת לְרֵאשׁוֹן. מִשֶּׁהָ הָיָה בַּחוּץ,
כִּיּוֹן שֶׁבַעֲלָהּ הָרֵאשׁוֹן הָיָה בְּאָרֶץ.

סדר הלימוד ליום ח תשרי [יום 8 בשנה]

מִשֶּׁהָ זָכָה בְּחַיָּיו מֵהַ שְׁלֵא זָכָה בּוֹ יַעֲקֹב. יַעֲקֹב
שָׁמַשׁ בָּהּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וּמִשֶּׁהָ בְּעוֹלָם
הַזֶּה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁזֶה הָיָה הַחֲסָרוֹן שֶׁל מִשֶּׁהָ –
לֹא כִּדְ! אֲלֹא כְּשִׁי צִאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִצַּד
הַיּוֹבֵל הָיָה, וְכָל אוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא הָיוּ מֵעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן. וּבְאוֹתָהּ הַדְּמוּת הִלְכוּ בַּמִּדְבָּר, וְאַחַד
מֵהֶם לֹא נִכְנַס לָאָרֶץ, אֲלֹא בְּנֵיהֶם תּוֹלְדוֹתֵיהֶם
כְּרֵאוּי, שֶׁהֵם תְּקוּן הַלְּבָנָה, וְכָל מַעֲשֵׂי הָאָרֶץ הָיוּ
תְּקוּן הַלְּבָנָה.

מִשֶּׁהָ שָׁמַשׁ בַּלְּבָנָה בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּגוּף וְצוּנָה
אוֹתָהּ לְרִצּוֹנוֹ, וְכִשְׁנִפְטַר מֵהָעוֹלָם הַזֶּה,
עָלָה בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְחֹזֵר בְּרוּחַ

לְיֹובֵל הָעֲלִיּוֹן (בִּינָה), וְשֵׁם נִדְבֵק בְּאוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא שְׁהִיּוּ שְׁלוֹ. מַה שְּׁלֹא הָיָה כֵן לְיַעֲקֹב, שֶׁהוּא חֹזֵר בְּרוּחַ לְתוֹךְ הַשְּׂמִטָּה מַה שְּׁלֹא הָיָה כִּף בְּחַיֵּיו, [הַיּוֹת] כִּיּוֹן שְׁבִית אַחַר הָיָה לוֹ.

וְאָרִיץ הַקְּדוּשָׁה נִתְתַקְנָה בְּתַקוּן [הָעוֹלָם שְׁלִמְטָה] בְּכַח שְׁלִמְעָלָה. וְעַל זֶה לֹא רָאוּי לְהִיּוֹת כָּלָם כְּאַחַד. אֱלֹה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הָיּוּ לְבָדֵם כָּלָם בְּרוּחַ, וְאֱלֹה שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הָיּוּ כָּלָם לְבָדֵם בְּגוֹף, וְלֹא רָאוּיִים לְהִיּוֹת אֱלֹה וְאֱלֹה בְּתוֹךְ הַלְבָנָה, אֲלֵא אֱלֹה תוֹךְ הַלְבָנָה וְאֱלֹה בְּחוּץ, לְהָאִיר אֱלֹה מִתּוֹךְ אֱלֹה. וְכָלָם שְׁנַכְנְסוּ בְּאָרֶץ, דְּמוֹת הָרְאוּשׁוֹנִים הָיוּ, וְלֹא הָיוּ בְּעֲלִיָּה עֲלִיוֹנָה כְּמוֹתָם, בְּגִלְל שְׁלֹא יִהְיֶה דוֹר וְלֹא הָיָה מְקַדֵּם כְּמוֹ אוֹתָם רְאוּשׁוֹנִים שְׁנִרְאָה לָהֶם זִיו כְּבוֹד רְבוּנָם פְּנִיִם בְּפְנִיִם.

יַעֲקֹב שִׁמַּשׁ בְּנִשְׁוֹתָיו בְּגוֹף, אַחַר כֵּן נִדְבֵק רוּחַ בְּרוּחַ. מֹשֶׁה נִפְרַד מֵאַשְׁתּוֹ וְשִׁמַּשׁ כְּשֶׁהוּא בְּגוֹף בְּאוֹתָהּ רוּחַ קְדוּשָׁה. אַחַר כֵּן נִדְבֵק רוּחַ בְּרוּחַ עֲלִיוֹנָה טְמִירָה שֶׁל מַעְלָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת הָיוּ נִדְבָקִים כֻּלָּן כְּאַחַד. רוּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הִיא מֵהַיּוֹבֵל, גּוֹפוֹ מֵהַשְּׂמִטָּה. רוּחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְהַתְדַבֵּק בְּשְׂמִטָּה. גּוֹף שֶׁל נִשְׁוֹתָיו הָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. כָּל

אוֹתָם מְאוּרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּדַמוֹת שְׁלֵהֶם לְמִטָּה
 בְּאַרְץ נִ"א בְּדַמוֹתָם לְמִטָּה מֵהֶם בְּדַמוֹתָם לְמִטָּה
 בְּאַרְץ], וְכֹלָם תְּלוּיִים בְּרִקיעַ הַשָּׁמַיִם. כָּאֵן סוּד
 שֶׁל שְׁנֵי שְׁמוֹת כְּלוּלִים כְּאַחַד וְתִקּוּנָם שְׁלֹשָׁה,
 וְחוּזְרִים לְאַחַד זֶה כְּנֶגֶד זֶה. וְהוּא שֵׁם גְּלוּף חֲקוּק
 כְּלוּלִים בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. סוּד ה' לִירְאָיו וְגו' (תהלים כה).

פָּתַח אֶתְּךָ זֶקֶן הַזְּקֵנִים וְאָמַר:
 שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן, מִי הוּא שְׁאֹמֵר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 נַעֲשֵׂה אָדָם? מִיֵּהוּ כָּאֵן אֱלֹהִים זֶה? בֵּין כֶּף פָּרַח
 אוֹתוֹ זֶקֶן הַזְּקֵנִים וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ. וְכִמוֹ שֶׁשָּׁמַע
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, שֶׁהָיָה קוֹרֵא לוֹ שְׁמַעוֹן וְלֹא רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, אָמַר לְחֻבְרֵיו: וַדַּאי זֶהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שְׁנֹאמֵר בּוֹ (דְּנִיאל ז') וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב. הָרִי
 כָּעֵת זוֹהִי שְׁעָה לְפָתַח בְּסוּד הַזֶּה, שְׁוֹדַאי יֵשׁ כָּאֵן
 סוּד שְׁלֹא נִתֵּן רְשׁוּת לְהַתְּגַלוֹת, וְכָעֵת מִשְׁמַע
 שְׁנַתְּנָה רְשׁוּת לְהַתְּגַלוֹת.

פָּתַח וְאָמַר, (מִשְׁל) לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה לוֹ כְּפֹה בְּנֵינִים
 לְבָנוֹת וְהָיָה לוֹ אֱמֵן, וְאוֹתוֹ אֱמֵן לֹא
 הָיָה עוֹשֶׂה דְּבַר אֶלָּא מִרְשׁוּת הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ
 שְׁאֵתָה אוֹמֵר (מִשְׁלֵי ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ אֱמוּן. הַמֶּלֶךְ
 הוּא וַדַּאי חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה, וְעַמּוּד

הָאֲמַצְעֵי [הוא] מְלַךְ לְמַטָּה. אֱלֹהִים אֲמֵן
 לְמַעַלָּה, וְזוֹ אִם הָעֲלִינָה. אֱלֹהִים אֲמֵן לְמַטָּה,
 וְזוֹ שְׂכִינָה שְׁלֵמָה.

וְלֵאשָׁה אֵין רְשׁוּת לַעֲשׂוֹת דְּבַר בְּלִי רְשׁוּת
 בַּעֲלָהּ, וְכָל הַבְּנֵינִים שֶׁהִיוּ בְּדֶרֶךְ
 אֲצִילוֹת, הִיָּה אוֹמֵר אַבְ"א בְּאֲמִירָה לְאֲמִ"א, יְהִיָּה
 כְּזֶה וְכִזֶּה, וּמְיָד נִהְיָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר לְאֱלֹהִים יְהִי
 אֹר. בַּעַל הַבְּנֵין הוּא אוֹמֵר, וְהָאֲמֵן עוֹשֶׂה מְיָד.
 וְכֵן כָּל הַבְּנֵינִים בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת הִיָּה אוֹמֵר יְהִי
 רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֶת, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה מְיָד. כְּשֶׁהֲגִיעַ
 לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנְּבֻדִים, אָמַר
 הָאֲמֵן לְבַעַל הַבְּנֵין, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ
 כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר בַּעַל הַבְּנֵין, וַדַּאי טוֹב הוּא
 לַעֲשׂוֹתוֹ, אָבֵל עֲתִיד הוּא לְחַטֵּא לְפָנֶיךָ בְּגִלְלֵי
 שֶׁהוּא כְּסִיל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שם י) בֵּין חָכָם יִשְׁמַח אָב
 וּבֵין כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ.

הִיא אֲמָרָה, אַחַר שֶׁחֻטְאוֹ תְּלוּי בְּאֲמִ"א וְלֹא
 בְּאֲבִ"א, אָנִי רוֹצֶה לְבְרָא אוֹתוֹ בְּדַמוֹת
 שְׁלִי. זֶהוּ שְׁכַתוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצִלְמוֹ, וְלֹא רָצָה לְשַׁתֵּף בּוֹ אַבְ"א. בְּזִמְן שֶׁחֻטְא
 מֵהַ כְּתוֹב? (ישעיה נ) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם.

אמר המלך לאמ"א, ולא אמרתי לך שעתידי הוא לחטא?! באותו זמן גרש אותו וגרש את אמו עמו. ולכן כתוב (משלי י) בן חכם ישמח אב ובן כסיל תוגת אמו. בן חכם – זה אדם שהוא בדרך אצילות. ובן כסיל – זה אדם של בריאה.

קמו כל החברים ואמרו, רבי רבי, וכי יש פרוד בין אב"א ואמ"א, שמצד של אב"א הוא בדרך אצילות ומצד האמ"א בבריאה? אמר להם, חברים חברים, לא כך זה, שהרי אדם של אצילות זכר ונקבה היה מצד אב"א ואמ"א, וזהו ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יהי אור מצד האב"א, ויהי אור מצד האמ"א. וזהו אדם דו פרצופים.

אב"א לזה אין בו צלם ודמות, אלא אם העליונה היה לה כנוי אחד שעולה לחשבון אלהים, ואותו כנוי הוא אור וחשך. ובגלל אותו חשך שהיה באותו כנוי, אמר אבא שעתידי לחטא לאדם של אצילות [נ"א של בריאה] שהוא אור לבוש עליון [נ"א עליון].

וזהו האור שבא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון שגנז אותו לצדיקים. ואותו חשך

שֶׁנִּבְרָא בַיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְרִשְׁעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שמואל-א-ב) וּרְשָׁעִים בַּחֲשֵׁךְ יִדְמוּ, וּבִגְלָל אוֹתוֹ חֲשָׁךְ
 שֶׁהָיָה עֲתִיד לַחֲטֹא לְאוֹתוֹ אוֹר, לֹא רָצָה אֲבֹא
 לְהַשְׁתַּתֵּף בוֹ. וּבִגְלָל זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 – אוֹתוֹ הָאוֹר. כְּדַמוּתֵנוּ – אוֹתוֹ חֲשָׁךְ, שֶׁהוּא
 לְבוֹשׁ לְאוֹר, כְּמוֹ שֶׁגּוֹף הוּא לְבוֹשׁ לְנִשְׁמָה. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבְּיֵשְׁנִי. שֶׁמַּחוּ כָלֵם
 וְאִמְרוּ, אֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ שֶׁזְכִּינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֹא
 נִשְׁמְעוּ עַד עֵתָה.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, (דברים לב) רְאוּ
 עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדֵי
 וְגו'. אָמַר, חֲבָרִים שִׁמְעוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים
 שֶׁרְצִיתִי לְגַלּוֹת אַחַר שֶׁנִּתְּנָה [לִי] רְשׁוֹת עֲלִיּוֹנָה
 לוֹמַר. מִי זֶה שֶׁאָמַר רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא?
 אֲלֹא זֶהוּ עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא
 עֲלֵת הָעֲלוֹת, עֲלֵת מִהָעֲלוֹת הָאֵלֶּה, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה
 אֶחָד מִהָעֲלוֹת הַלָּלוּ שׁוֹם מַעֲשֶׂה עַד שֶׁיִּקַּח
 רְשׁוֹת מֵאוֹתוֹ שֶׁעָלְיוֹ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ לְמַעְלָה
 בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדַאי. עַל שְׁנַיִם נֶאֱמַר. שֶׁאָמַר זֶה
 לְאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה. וְלֹא
 עוֹשֶׂה דְּבַר אֲלֹא בְּרְשׁוֹת וְאִמְרָה מֵאוֹתוֹ

שְׁלֹמֶעֱלָה מִמֶּנּוּ. וְאוֹתוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה מִמֶּנּוּ לֹא עוֹשֶׂה דָבָר עַד שְׁלֹקַח עֵצָה מִחֻבְרוֹ. אָבֵל אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא עֲלֵת עַל כָּל עֲלוֹת, שְׂאִין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ וְלֹא לְמִטָּה שְׁוֵה לוֹ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה מ) וְאֵל מִי תִדְמִינִי וְאֲשׁוּה יֹאמֶר קְדוֹשׁ. אָמַר, רָאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי, שְׁלֹקַח מִמֶּנּוּ עֵצָה, כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ שְׂאֶמַר וְיֹאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם.

קָמוּ כָּל הַחֻבְרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי, תַּן לָנוּ רְשׁוּת לְדַבֵּר בְּמָקוֹם זֶה. אָמְרוּ, וְהִרִי לֹא בְּאַרְתָּ לְמַעְלָה שְׁעֲלֵת הָעֲלוֹת אָמַר לְכַת"ר נַעֲשֶׂה אָדָם? אָמַר לָהֶם, הָיוּ שׁוֹמְעִים אֲזַנֵּיכֶם מֵה שְׁפִיכֶם מִדְּבַר! וְהִרִי לֹא אָמַרְתִּי לָכֶם עֲכָשׁוּ שֵׁישׁ מִי שְׁנִקְרָא עֲלֵת הָעֲלוֹת, וְזֶה אֵינּוּ אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא עֲלֵת עַל כָּל עֲלוֹת, שְׁלַעֲלֵת עַל כָּל עֲלוֹת אִין לוֹ שְׁנִי שְׁלֹקַח מִמֶּנּוּ עֵצָה, שֶׁהוּא יַחֲיד לְפָנַי הַכֹּל, וְאִין לוֹ שְׂתַף.

וְלָבֵן אָמַר רָאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי, שְׁלֹקַח מִמֶּנּוּ עֵצָה, שְׂאִין לוֹ שְׁנִי וְלֹא שְׂתַף וְלֹא חֲשִׁבּוֹן. שֵׁישׁ אֶחָד בְּשִׁתּוֹף כְּמוֹ זָכָר וְנִקְבָּה, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (שם נא) כִּי אֶחָד קָרָאתִיו, אָבֵל הוּא אֶחָד בְּלִי חֲשִׁבּוֹן וְלֹא שִׁתּוֹף,

וְלִכְן אָמַר וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי. קָמוּ כָלם
וְהִשְׁתַּטְּחוּ לִפְנֵינוּ וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שָׁרְבוֹנוּ
מִסָּכִים עִמּוֹ לְגִלוֹת סוּדוֹת טְמִירִים שֶׁלֹּא הָיוּ
מִתְגַּלִּים לְמַלְאָכִים קְדוֹשִׁים.

אָמַר לָהֶם, חֲבֵרִים, יֵשׁ לָנוּ לְהִשְׁלִים הַפְּסוּק,
שֶׁכַּמָּה סוּדוֹת טְמִירִים יֵשׁ בַּפְּסוּק הַזֶּה
(דברים לב) אָנִי אֲמִית וְאַחִיָּה וְגו'. אָנִי אֲמִית וְאַחִיָּה
– בַּסְּפִירוֹת. אַחִיָּה – מִצַּד שֶׁל הַיְמִין חַיִּים, וּמִצַּד
הַשְּׂמָאל מוֹת. וְאִם לֹא מִסָּכִימִים שְׁנִיָּהֶם עִם עֲמוּד
הָאֲמָצְעִי, לֹא מִתְקַיֵּם הַדִּין, שֶׁהֵם בְּמוֹשֵׁב שְׁלֹשָׁה
כְּאֶחָד. וְלִפְעָמִים מִסָּכִימִים שְׁלֹשָׁה לְעֵשׂוֹת דִּין,
וְיָבֵא י"ד [יְמִין] שֶׁהִיא פְּשוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים,
שֶׁהִיא יְהו"ה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזוֹ שְׂכִינָה
נִקְרָאת יַד יְמִין מִצַּד הַחֹסֶ"ד. יַד שְׂמָאל מִצַּד
הַגְּבוּרָה. יַד יְהו"ה מִצַּד עֲמוּד הָאֲמָצְעִי. כְּשֶׁבֶן
אָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה, הַיָּד הַזֹּאת מְצִילָה אוֹתוֹ מִהַדִּין.
אָבֵל כְּשֶׁדִּין עֹלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת, נֹאמַר בּוֹ וְאִין
מִיָּדִי מְצִיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נֹאמַר בַּפְּסוּק זֶה אָנִי אָנִי
אָנִי, שְׁיֵשׁ בָּהֶם א' א' א' י' י' י', שֶׁנֶּרְמָזוּ
בְּיו"ד ה"י וְא"ו ה"י יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְיֵשׁ
בָּהֶם שְׁלֹשׁ וָוִים, ו' ו' ו' – וְאַחִיָּה וְאָנִי וְאִין –

שְׁנַרְמְזוּ בַשְּׁמוֹת הָאֵלֶּה. וְעַם כָּל זֶה שֶׁהָרִי בְּאָרוֹ
 אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה הַחֲבָרִים אֶצֶל אֱלֹהִים אַחֲרַיִם,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא – זֶה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשָׁכֵנְתוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֲנִי
 יְהוָה. וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי – זֶה סַמָּא"ל וְנַח"ש.
 אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה – אֲנִי אֲמִית בְּשָׁכֵנְתִי לְמִי
 שֶׁהוּא רָשָׁע, וְאֲנִי אַחִיָּה בָּה אֶת מִי שֶׁהוּא צָדִיק.
 וְאֵין מִיָּדִי מִצִּיל – זֶה י"ד יְהו"ה שֶׁהוּא יְהו"ה
 יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְהוּא כּוּז"ו בְּמוֹכַס"ז
 כּוּז"ו, וְהַכֹּל אֲמֵת. אֲבָל מֶה שֶׁנֶּתְבָּאָר לְמַעְלָה
 עֲלֵת הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת, וְהַסּוּד
 הַזֶּה לֹא נִמְסָר לְכָל חָכָם וְנִבְיָא [נ"א אֲבָל מֶה
 שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעְלָה עַל עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עַל הָעֲלוֹת,
 הַסּוּד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְכָל חָכָם וְנִבְיָא].

בא רֵאָה כַּמָּה עֲלוֹת הֵם נִסְתָּרִים שֶׁהֵם מִתְּלַבְּשִׁים
 וְהֵם מְרַכְּבִים בְּסִפְרֹת, וְהַסִּפְרֹת מְרַכְּבָה
 לָהֶם, שֶׁהֵם טְמִירִים מִמַּחֲשַׁבֶּת בְּנֵי אָדָם, וְעֲלִיָּהֶם
 נֶאֱמַר (קהלת ה) כִּי גְבוּהַ מֵעַל גְּבוּהַ שְׁמֵר וְגו'. אֲוֹרוֹת
 מְצַחֲצָחִים אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. וְאֵלֶּה שֶׁמְקַבְּלִים הֵם
 חֲשׂוּכִים מֵאַחֲרַיִם שֶׁעֲלִיָּהֶם שֶׁמְקַבְּלִים מֵהֵם.
 וְלַעֲלֵת [עַל כָּל] הָעֲלוֹת אֵין אֲוֹר עוֹמֵד לְפָנָיו,
 שֶׁכָּל הָאֲוֹרוֹת חֲשׂוּכִים לְפָנָיו.

זי"ן, מה מעשהו? כמנין ימות השבוע, ללמדך
 שכל יום יש לו כח. ומה מעשהו כאן?
 ללמדך שפשם שיש חכמה גדולה באזן לאין
 תכלית, כך יש הכח ההוא בכל האברים. ואיזה
 אברים? שבע שיש באדם, שכתוב (בראשית ט) כי
 בצלם אלהים עשה את האדם:

רעיא מהימנא

אמר לו, מנורה הקדושה, אחר שאמר (בראשית א)
 נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, מהו שאמר
 אחר כך ויברא אלהים את האדם בצלמו? אמר
 לו, מה שבארו על כך בעלי המשנה, שמהם
 אמרו נברא, ומהם אמרו לא נברא, והקדוש
 ברוך הוא ברא אותו, שכתוב (שם) ויברא אלהים
 את האדם בצלמו.

אמר לו, אם כך הוא, לא יתן חלק ביד אחד
 מהם ולא נעשה בדמות שלהם, אלא
 באיקונין של המלך, בצלמו כדמותו, שהוא צלם
 ודמות תבניתו. אמר, כך נודע? אמר, חס
 ושלום, אלא אני אומר שנברא בכל והשליטו
 על הכל, שאם היה כל אחד נותן בו חלקו, בזמן
 שהיה כועס עליו כל אחד היה נוטל חלקו ממנו,
 כי במה נחשב הוא?

אָחַד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אוֹתוֹ כֹּל אֶחָד
 בְּדַמּוֹתוֹ, זוּהִי מְלֻכּוֹת הַקְדוּשָׁה שֶׁהִיא
 תְּמוּנַת כֹּל, שֶׁבָּהּ הִסְתַּכַּל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָא
 אֶת הָעוֹלָם וְכֹל הַבְּרִיּוֹת שֶׁבָּרָא בְּעוֹלָם, וְכֻלָּל בָּהּ
 עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בְּלִי פְרוּד כֻּלָּל, וְכֻלָּל בָּהּ עֲשׂר
 סְפִירוֹת, וְכֹל הַשְּׁמוֹת וְהַכְּנוּיִים וְהַהֲוִיּוֹת, וְעֵלַת
 עַל הַכֹּל שֶׁהוּא אָדוֹן עַל הַכֹּל, וְאֵין אֱלוֹהִים
 מִבְּלַעֲדָיו, וְלֹא נִמְצָא בְּכֹל הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים
 פְּחוֹת מִמֶּנּוּ.

בְּגִלְגַּל שֶׁהוּא קֶשֶׁר שֶׁל כָּלם וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּלם,
 לְקַיֵּם בוֹ וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה. וּבְגִלְגַּל
 שֶׁלֹא נִמְצָא עֵלַת עַל הַכֹּל בְּעֲלִיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים
 פְּחוֹת מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ בְּאֶחָד מֵהֶם, הִיא [נִקְרְאָת]
 הַתְּקַרְבָּה אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל. וּמִצַּד שֶׁל עֵלַת עַל הַכֹּל
 נֶאֱמַר בָּהּ (דְּבָרִים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כֹּל תְּמוּנָה. אֲבָל
 מִצַּד שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים נֶאֱמַר בָּהֶם [בָּהּ] (כַּמְדַּבֵּר יב)
 וְתְמוּנַת ה' יִבִּיט.

בֵּא הַמְּנוּרָה הַקְדוּשָׁה וּשְׂאֵר הַחֲבָרִים וְהַשְּׁתַּחֲוּוֹ
 לְפָנָיו וְאָמְרוּ, כָּעֵת אֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לְטַל מִמֶּנּוּ
 אֶת חֲלָקוֹ, שֶׁלֹא נָתַן לוֹ אֶחָד מֵהָעוֹלָם, אֲלֹא בּוֹרָא
 הָעוֹלָמוֹת עֵלַת עַל הַכֹּל, וּבוֹ תְלוּי עֲנָשׁוֹ אוֹ שְׂכָרוֹ,
 וְלֹא בְּמִלְאָךְ וּשְׂרָף וְלֹא בְּשׁוּם בְּרִיָּה מֵהָעוֹלָם,

ובגלל כך פְּרִשׁוּהָ חֲכָמֵי הַמְּשָׁנָה, הַמְּשַׁתְּףֵי שָׁמַיִם וְדָבָר אַחֵר נֶעְקָר מִן הָעוֹלָם: ע"כ.

דָּבָר אַחֵר נֶעְשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוֹתֵנוּ – הָרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים עַל מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת שֶׁהֵם אוֹמְרִים אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה. אָמַר לָהֶם, אַחֵר שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים מֶה שֶׁהָיָה וּמֶה שֶׁעָתִיד לִהְיוֹת וְהֵם הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁעָתִיד לַחֲטֹא, לָמָּה רָצוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ? וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁעֲזָא וְעֲזָאֵל הָיוּ מְקַטְרְגִים עָלָיו בְּזִמְן שֶׁאֲמָרָה שְׂכִינָה לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֶעְשֶׂה אָדָם. אָמְרוּ, מָה אָדָם וַתְּדַעְהוּ? מָה אֲתָה רוֹצֶה לְבְרֹא אָדָם, וַתְּדַעְהוּ שֶׁעָתִיד לַחֲטֹא לְפָנֶיךָ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא חַשְׁךָ? שָׁאוֹר הוּא זָכָר, וְחַשְׁךָ נִקְבָּה, שְׂמָאל חַשְׁךָ שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זִמְן אֲמָרָה לָהֶם הַשְּׂכִינָה: בְּזֶה שֶׁאַתֶּם מְקַטְרְגִים, אַתֶּם עֲתִידִים לְנַפֵּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הָיָה וְגו'. [חַשְׁקוּ בָהֶם] וְטַעוּ בָהֶם, וְהִפִּילָה אוֹתָם הַשְּׂכִינָה מִקְּדוֹשָׁתָם.

אָמְרוּ הַחֲבָרִים, רַבִּי רַבִּי, בֵּין כֶּךָ [נ"א אִם כֶּךָ], עֲזָא וְעֲזָאֵל לֹא הָיוּ מְשַׁקְרִים בְּדִבְרֵיהֶם, שְׂוֵדָאֵי בְּנִקְבָּה עָתִיד אָדָם לַחֲטֹא. אָמַר לָהֶם, כֶּךָ אֲמָרָה הַשְּׂכִינָה: אַתֶּם הַזְדַּמְּנֶתֶם לְקַטְרֵג לְפָנַי יוֹתֵר מִצְבֵּא הַמְּרוֹם. אִם אַתֶּם הֵייתֶם יָפִים מֵאָדָם

במעשיכם, נאה לכם לקטרג עליו, אבל הוא עתיד לחטא באשה אחת, ואתם בנשים רבות. החכה שלכם יותר מבני אדם, כמו שכתוב ויראו בני האלהים את בנות האדם. את בת האדם לא נאמר, אלא את בנות האדם. ולא עוד, אלא אם אדם חוטא, הרי מקדים לו תשובה לחזור לרבונו לתקן במה שחטא.

אמרו לו החברים, [רבי רבי], אם כך, למה כל זה? אמר רבי שמעון לחברים, אם לא היה כך שברא הקדוש ברוך הוא יצר טוב ורע, שהם אור וחסך, לא הייתה זכות וחובה לאדם של בריאה, אלא [בגלל] שנברא משניהם, ולכן (דברים ל) ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו'. אמרו לו, כל זה למה? ולא היה יפה שלא נברא ושלל לחטא ולגרם כל מה שגרם למעלה, ולא היה לו לא ענש ולא שכר?!

אמר להם, מן הדין היה לו לבראו כך, בגלל שהתורה בגללו נבראה, שכתוב בה ענש לרשעים ושכר לצדיקים, ולא היה שכר לצדיקים וענש לרשעים אלא בגלל אדם של בריאה, (ישעיה מה) לא תהו בראה לשבת יצרה. אמרו, ודאי כעת שמענו מה שלא שמענו עד עכשו, שודאי לא

בְּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְבַר שְׁלֹא צָרִיךְ, וְלֹא
עוֹד, אֲלֵא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא לְבוֹשׁ
הַשְּׂכִינָה, וְאִם אָדָם לֹא הָיָה עֲתִיד לְהִבְרֹאת
[לְחַטָּא], הִיְתָה הַשְּׂכִינָה בְּלִי כְּסוּי כְּמוֹ עֲנִי. וְלִכֵּן
כָּל מִי שֶׁחָטָא, כְּאֵלוֹ הַפְּשִׁיט לְשְׂכִינָה אֶת
מְלִבוֹשֵׁיהָ, וְזֶהוּ עֲנַשׁ הָאָדָם.

וְכֵן מִי שֶׁמְקַיֵּם מְצוּת הַתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ הַלְבִישׁ
לְשְׂכִינָה אֶת מְלִבוֹשֵׁיהָ. וְלִכֵּן פְּרֻשָׁה בְּכִסּוּי
הַצִּיצִית [וּתְפִלִּין] (שְׁמוֹת כב) כִּי הִיא כְּסוּתָה לְבִדָּה
הוּא שֶׁמְלָתוֹ לְעָרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב, בַּגְּלוּת? וְהָרִי
פְּרֻשָׁה. בֵּא רְאֵה, חֲשׂוֹךְ הוּא שְׁחֹר שֶׁל הַתּוֹרָה,
אוֹר הַלְבָן שֶׁל הַתּוֹרָה.

השלמה מההשמטות (סימן ה)

לְבָן שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכִשְׂאוֹתוֹ אוֹר מְתַלְבֵּשׁ בַּחֲשׂוֹךְ,
נֹאמֵר בַּתּוֹרָה שְׁחֹרָה אָנִי וְנִאֲוָה.
וְכִשְׂמַתְעֵלָה מִשָּׁם אוֹר שֶׁהוּא לְבָן, אוֹמְרַת אֵל
תִּרְאֵנִי שְׂאֲנִי שְׁחֹרְחֹרֶת, וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁבַת עֵינַי,
שֶׁהִיא שְׁחֹרָה וְיָפָה בְּאוֹר שְׂמַאִיר בָּהּ, וְלִכֵּן בַּת
עֵינַי וְהָאוֹר שְׂמַאִיר בָּהּ אָמְרָה ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי
אִירָא. אוֹרִי – אוֹר י', שֶׁהִיא בַת עֵינַי, וְשְׁנֵי גִּנָּנִים
יֵשׁ לָהּ – אוֹר מִבְּפָנַי וְחֲשׂוֹךְ מִבְּחוּץ, לְהִיּוֹת

שׁוֹלֵט בָּהֶם עַל כָּל הַקְּלוּסִים [קְלָפוֹת]. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים קג) וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

בְּרִבּוּשׁ שֶׁל אֹרֵר הִיא שׁוֹלֵטֶת עַל כָּל אוֹתָם
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שמות י) וְלִכְל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הָיָה אֹרֵר בְּמוֹשְׁבֵתָם, וּבְלְבוּשׁ שָׁחַר שׁוֹלֵטֶת עַל
הַרְשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שמואל-א ב) וְרָשָׁעִים
בַּחֲשֵׁךְ יִדְמוּ.

וְעוֹד, אֹרֵר הוּא מְצַד הַיְמִין (חסד), שֶׁהוּא אֹרֵר שֶׁל
יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יְהִי אֹרֵר, זֶה
אֲבָרָהֶם, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹרֵר יוֹם. חֲשֵׁךְ מְצַד
הַשְּׂמָאל, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בְּיִצְחָק (שם כז) וַתִּכְהַיֶּן עֵינָיו
מֵרְאוֹת, וְלַחֲשֵׁךְ קָרָא לְיִלָּה. יַעֲקֹב שֶׁהָיָה לְבוּשׁ
מִשְׁנֵיהֶם בְּאֹרֵר שֶׁל יְמִין וּבַחֲשֵׁךְ שֶׁל שְׂמָאל,
וּבְשֵׁנֵיהֶם עֲמוּד הָאֲמָצְעִי הוּא עֲמוּד.

עֲמוּד הָעֵנָן יוֹמָם וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְיִלָּה לְפָנֵי הָעָם.
הָעֵנָן מְצַד שְׁלוֹ מִים. הַחֲשֵׁךְ מְצַד שְׁלוֹ
אֵשׁ. עֲמוּד הוּא שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (איוב כח)
עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. וּכְשֶׁהוּא בְּאֲמָצֵעַ – וְלֹא
קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלְיָלָה. לֹא קָרַב הַמַּיִם לְאֵשׁ,
וְלֹא אֵשׁ לְמַיִם, שֶׁהוּא מְפָרִיד בֵּינֵיהֶם. וְזוֹהֵי
מַחְלָקַת בֵּית הַלֵּל וּבֵית שְׂמַאי שֶׁהִיא לְשֵׁם שְׂמַיִם,

וּכְנָגְדָם שְׁנֵי אַמּוֹרָאִים שֶׁל הֶרְקִיעַ, מִיכָאֵל
וְגַבְרִיאֵל, וְיֵשׁוּר שְׁלוֹם מְכַרְיעַ בֵּינֵיהֶם, שֶׁהוּא
נּוֹרִיאֵל. אֹרִיאֵל נִקְרָא מִצַּד הַיָּמִין, נּוֹרִיאֵל מִצַּד
הַשְּׂמָאל, וְהוּא אָדָם שְׁלֵמָטָה, מַטְטְרוּן שְׁמוֹ,
שׁוֹלֵט עַל כָּל בְּעָלֵי הַמְּשָׁנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית א)
וַיִּרְדּוּ בַדְּגַת הַיָּם, אֵלֹהֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁמַתְרָבִים
בְּמֵי הַתּוֹרָה, שְׁיֹרְשִׁים מְשֵׁם נֶפֶשׁ חַיָּה.

וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם – אֵלֹהֵי זְכִיּוֹת, שְׁבִזְכוֹתָם
פּוֹרְחִים לְמַעְלָה, וַיֹּרְשִׁים מְשֵׁם רוּחַ
שֶׁהוּא עוֹף יְעוֹפֵף בְּכַנְפֵימָם בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה.
וּבַבְּהֵמָה – אֵלֹהֵי הָאָרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (כמדבר יד)
אֵל תִּירָאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמִנּוֹ הֵם. ע"כ.

(ואם תפלה אינה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, כמו
שנאמר (איכה א) כל רדפיה השיגוה בין המצרים, ולכן מתפללים
(תהלים עח) והוא רחום יכפר עון – זה סמאל שהוא נחש. ולא
ישחית – זה המשחית. והרבה להשיב אפו – זה אף. ולא יעיר כל
חמתו – זו חמה, כדי שלא ירדפו אחר התפלה. וכמה מלאכי חבלה
תלויים מהם. שבעה ממנים הם, ותלויים מהם שבעים, ובכל רקיע
ורקיע הם מקטרגים, ותלויים מהם עשרת אלפים רבוא. ואם תפלה
עולה שלמה בעטוף של מצוה ותפלין על הראש והזרוע, נאמר בהם
(דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליה וראו ממך.
שם ה' פרשוה שהיא תפלין של ראש. ומי שרואה שם יהוה על
הראש בתפלה שהיא אדני (יהוה), מיד כלם בורחים. זהו שכתוב
(תהלים צא) יפול מצדך אלף וגו').

כְּשֶׁהָאֹר הוא, רָנְנוּ צְדִיקִים בְּה', וְזוּ דְרָגָה שֶׁל
 צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים, וּמִשָּׁם רָנָה וְבוּ
 הִגְאֵלָהּ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ירמיה כג) צָמַח צְדִיק, וְדָאִי
 שֶׁהוּא עֲשִׂירִי, וְצְדִיק נוֹסֵעַ מִשְׁמָאל, וְעִמּוּד
 הָאֲמָצַע מִיְמִין. זֶהוּ שְׁפָתוֹב מִיְמִינוּ אֵשׁ דַּת לְמוּ.
בֵּא רָאָה, כָּל הָאוֹתוֹת הֵן מֵצַד אוֹתוֹת הַתּוֹרָה
 שְׁכָלוֹלוֹת בְּשִׁכְיָנָה, וְצְדִיק נוֹסֵעַ מִשְׁמָאל,
 קִץ חַי שֶׁהוּא יִצְחָק בְּהַפּוֹךְ. חַי הָעוֹלָמִים קָשׁוּר
 בְּשְׁמָאל, וְשִׁכְיָנָה תַּחְתּוֹנָה מֵצַד שְׁמָאל נֹאמֵר בְּה
 וְהָאָרֶץ הִיְתָה. מֵצַד הַיְמִין תִּהְיוּ וְבִהּוּ, בּוּ הוּא מֵצַד
 עִמּוּד הָאֲמָצַעִי. וְחִשְׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם – זוּ שִׁכְיָנָה
 הַתַּחְתּוֹנָה. וּמִי גָרַם לָהּ אֵת זֶה? אֵלֶּא הַקִּבְ"ה
 קָדָם שְׁבָרָא אֵת הָעוֹלָם הִיָּה נִסְתָּר יְהוָ"ה, אַחַר
 כִּךְ הַתְּפִשְׁטָה ה' לְמִטָּה, וְנֹאמֵר בְּה וְהָאָרֶץ הִיְתָה
 תִּהְיוּ וְבִהּוּ, וְסוּד הַדְּבָר – אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, בְּה' בְּרָאָם. הִרִי לָךְ שֶׁהִיָּה
 לְבוֹשָׁה תִּהְיוּ.

וּבְגָלָל זֶה כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים, עֲדִין לֹא הִיָּה
 יוֹרֵד הַשֶּׁפַע שְׁלָהּ בְּגָלָל שְׁאָדָם אֵין,
 שֶׁהִיָּה בַעֲלָה נִסְתָּר בְּאֵין. עַד שֶׁהַתְּפִשְׁטָה ה' מִן
 יְהוָ"ו, שֶׁהוּא בִינָה, שֶׁהוּא מְקוֹר הַשֶּׁפַע, שֶׁהִיא
 נִקְדָּה נִסְתָּרָת, וּמִשָּׁם הַשִּׁקָּה אֵת כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה.

וְקָדַם שְׁיָרְדָה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֵה
 עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, בְּגִלְלָה זֶה הָיָה הַשְּׁפַע יוֹרֵד
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הָיָה רְאֵשִׁית מַחְסָד, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים
 פט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. וּבְגִלְלָה זֶה לֹא תִהְיֶה
 בְּרָאָה לְשִׁבְתַּת יִצְרָה, וְנֶאֱמַר בָּהּ לֹא טוֹב הָיִיתָ
 הָאָדָם לְבַדּוֹ, שְׁלֹא תִהְיֶה בְּרָאָה.

וּבְזְמַן שֶׁהָיָה תִהְיֶה, אָמַר אֱלֹהִים לְנַח, קֵץ כָּל
 בֶּשֶׁר בָּא לְפָנַי וְגו', קֵץ שֶׁל יִצְחָק שֶׁנֶּאֱמַר
 בּוֹ כִּי אֶתְּךָ רָאִיתִי צָדִיק לְפָנַי, שְׂאֵם אֶתָּה הָיִיתָ
 מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עָלֶיָהֶם, לֹא נִחְרַבּוּ. וְהוּא הָיָה
 אוֹמֵר לוֹ בְּרִמְזוֹ כְּדֵי שְׂיִבְקֵשׁ רַחֲמִים עָלֶיָהֶם, וְלֹא
 יָמוֹת מְשִׁיחַ שֶׁהוּא מֵצַד הַשְּׂמָאל.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי הָיָה בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן קָדַם
 שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם? אֵלָּא מַגִּיד מֵרְאֵשִׁית
 אַחֲרִית, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כָּל
 הַדּוֹרוֹת שֶׁהָיָה בּוֹנֵה, וְנִחְרַבּוּ קָדַם שֶׁנִּבְרָאוּ. רָאָה
 שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מַעֲשִׂים שִׁיחְרַבּוּ, וְכִיוֹן שֶׁבְּרָא, חָשַׁב
 כְּאֵלּוֹ הַחֲרִיבִים, וְזֶה מְדַבֵּר עַד סוֹף הַיָּמִים שֶׁאֵלָּה
 תּוֹלְדוֹת רְעוֹת, וְהָיוּ גּוֹרְמִים דְּנֶהֱרַ יַחְרַב וְיִבֵּשׁ.
 יַחְרַב בְּבֵית רֵאשׁוֹן, וְיִבֵּשׁ בְּבֵית שְׁנִי. הַנְּבִיעָה
 שֶׁלוֹ בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה וּשְׁכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה. וְלִנְחַ הַתְּגִלָּה מֵהַ שֶׁהָיָה וּמֵהַ שֶׁעָתִיד

להיות, ולא בקש עליהם רחמים, עד שבא משה
 ובקש רחמים, שעתידיים היו ישראל שלא יצאו
 אלא אחד מעיר ושנים ממשפחה, מצד הגבורה
 שהיו דנים, והחזר העולם לתהו.

ובגלגל שמשה בקש עליהם רחמים, השמאל
 דוחה ולא יצאו בה בני ישראל, וימין
 מקרבת שהיא ימין מטה כלפי חסד. ומשה,
 בגלגל שנתן עצמו עליהם, נתן תקף לדרגתו,
 שהיא עמוד האמצעי, שהיא תורה שנתנה בימין.
 זהו שכתוב (דברים לג) מימינו אש דת למו, ובגלגל
 זה הגאלה תלויה בו. זהו שכתוב (בראשית מט) לא
 יסור שבט מיהודה, עד כי יבא "שילה", שהוא
 משה בחשבון.

יסוד צדיק בו סו"ד תהא שמאל דוחה, אף על
 פי שפרשנו בו כל הנפש הבאה לייעקב
 מצרימה ששים ויש, בגלגל שנקשר בשמאל,
 וימין מקרבת כי תלוי ממנה עמוד האמצעי,
 שששים ויש הם ששים מסכתות, וששה סדרי
 משנה שנתנו מגבורה שהיא שמאל. ששים
 גבורים נקראו שנוסעים מגבורה, ששם תורה
 שבעל פה, שהיא שכינה תחתונה, כלל של
 ששים מסכתות וששה סדרי משנה. שתורה

שְׁבַכְתָּב, לָפָה לֹא הִתְגַּלְתָּהּ, בְּגִלְלִי שְׁעַתִּיד
שְׂמָאֵל, שְׁהִיא פָּה, לְהִדְחוֹת.

וְלָבֵן הוּא מִסְתִּיר כֶּף הַגְּאֻלָּה בְּלֵב, וְהִפָּה שְׁהוּא
גְּלוּי לֹא מִתְגַּלָּה הַגְּאֻלָּה, וּבְגִלְלִי שְׁהַכֵּל
תְּלוּי בִּימִין, אָמַר הַנְּבִיא (ישעיה נג) וְזָרַע ה' עַל מִי
נִגְלָתָהּ. עַל מִי וְדָאֵי, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ מִי יִרְפָּא לָךְ, זֶהוּ
שְׁכָתוּב (איכה ב) מ"ה אָעִידָךְ מ"ה אֲדַמָּה לָךְ,
וְאָמְרוּ לִי מ"ה שְׁמוֹ, בְּמ"ה יְבֵא הַזְּמַן, וּבְמ"ה
תָּבֵא רְפוּאָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) מָה אֲשׁוּה לָךְ
וְאֲנַחְמָךְ וְגוֹמֵר, מ"י יִרְפָּא לָךְ, שְׁמֵשָׁה הוּא מ"ה
שְׁמוֹ וּבּוֹ תִּהְיֶה נְחֻמְתָּךְ. וּבְגִלְלִי כֶּף כְּפַל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁמוֹ מֵשָׁה מֵשָׁה, אֶחָד עַל גְּאֻלָּה
הִרְאֵשׁוּנָה, וְאֶחָד עַל הָאֲחֵרוֹנָה, וּבְגִלְלִי זֶה אִז
יִשִּׁיר מֵשָׁה. אִז שָׁר לֹא נֶאֱמַר, אֱלֹא אִז יִשִּׁיר.

עֲשִׂירֵי בְּתַפְלָה, וְזוֹ שְׁכִינָה, וְעֲלִיָּה נֶאֱמַר (תהלים
י) תִּפְלָה לְדוֹד שְׁמֵעָה ה' צְדָק. וְדוֹד
בְּרוּחַ הַקְּדוּשׁ אָמַר בְּאַחֲרִית הַיָּמִים שֶׁל הַגְּלוּת,
אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל (שם) בְּחַנְתָּ לְבִי פְקֻדַת לִילָה, וְאִין
לִילָה אֱלֹא גְלוּת, וּמָה שְׁאָמַר אִיּוֹב הַכֵּל הִיָּה מְשַׁל
עַל יִשְׂרָאֵל שְׁאָמַר כָּלָה עֲנַן וַיִּלֶּךְ, וְהִשְׁטָן רָצָה
לְקַטְרֵג לוֹ, וְאָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִיּוֹב לֹא

בְּדַעַת יְדַבֵּר. אִף בְּיַעֲקֹב כֶּף, בְּגִלְל שְׂרָאָה בְּרוּחַ
קָדְשׁוֹ אֶת דַּחַק הַגָּלוּת: ע"כ.

וַיַּעֲקֹב, בְּגִלְל שְׂרָאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ דַּחַק שֶׁל
הַגָּלוּת הָאֲחֵרוֹנָה בְּסוּף הַיָּמִים, [אָמַר
(בראשית כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ,
וּבָא הַלַּיְלָה שֶׁל הַגָּלוּת, וְאָמַר] (שם לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב
מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ. וַחֲלַק אֶת הָעַם הַקְּדוֹשׁ בְּגָלוּת
לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם לג) וַיִּשֶׂם אֶת
הַשְּׂפָחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רֵאשֻׁנָה, בְּרֵאשׁ בְּגָלוּת
אָדוּם. וְאֶת לֵאָה וַיַּלְדֶיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת רַחֵל וְאֶת
יוֹסֵף אַחֲרָנִים. וּבְגִלְל שְׂרָאָה אַחַר כֶּף עֲנִיּוֹת וְצַעַר
שְׁלֵהֶם, אָמַר (שם כח) וּשְׁבַתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי.
וְאָמַר, וַנִּתֵּן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבָגַד לְלַבֵּשׁ.

וְדוֹד, בְּגִלְל הַגָּלוּת אָמַר (שמואל-ב יז) רַעֲב וְעַיִף
וְצָמָא בַּמַּדְבָּר. בְּגִלְל שְׂרָאָה שְׁכִינָה חֲרָבָה
יְבֵשָׁה, הִיָּה נוֹטֵל צַעַר בְּגִלְלָהּ. אַחַר שְׂרָאָה
שִׁישְׂרָאֵל חוֹזְרִים [בְּתִשְׁבּוּבָה] בְּחֻדוּהָ, תִּקַּן עֲשָׂרָה
מִיָּנִי נְגוּנִים, וּבְסוּף כָּלֶם אָמַר (תהלים קב) תִּפְלָה
לְעַנִּי כִּי יַעֲטֹף [נ"א תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיָּנִי תְלִים, וּבְסוּף
כָּלֶם תִּפְלָה לְדוֹד הִטָּה ה' אֲזַנְךָ עָנְנִי. אַחַת שְׁכָל
הַתִּפְלוּת שֶׁבְּגִלְלָן מִתְעַטְּפִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא
הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תִּפְלוּת הָעַנִּי, אָמַר תִּפְלָה

לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף], וְהִיא תִּפְלֶה שְׁעוֹטְפֹת כָּל
הַתְּפִלוֹת לְפָנֶיהָ עַד שֶׁתִּכְנַס תְּפִלָּתוֹ, לְכֵן הַקָּדִים
עֲנִי לְכֻלָּם.

מַהֲי תְּפִלַּת הָעֲנִי? זוֹ תְּפִלַּת עֲרַבִית שֶׁהִיא רְשׁוֹת
בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלִי בַעֲלָהּ, וּמְשׁוֹם שֶׁהִיא בְּלִי
בַעֲלָהּ, הִיא עֲנִיָּה וַיִּבְשָׂה, וְצָדִיק עֲנִי יִבֹשׁ זֶה זֶרַע
יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּרִשׁוֹת כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְדוֹמָה
לְתְּפִלַּת עֲרַבִית שֶׁהִיא לִילָה שֶׁל הַגָּלוּת.

וּתְּפִלַּת שַׁבַּת הִיא צְדָקָה לְעֵנִי, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה
בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבַּת צְדָקָה
לְעֵנִים [שְׁעֵנִים מִתְנַחֲמִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל שֶׁמֶשׁ שֶׁל
שַׁבַּת]. וְלִכֵּן צָרִיךְ אָדָם לִהְיוֹת כְּמוֹ עֲנִי לְשַׁעַר
הַמֶּלֶךְ בְּתְּפִלַּת עֲמִידָה בְּכֹל שִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל
בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה, וּמִתְעַטֵּף לָהּ בַּעֲטוּף שֶׁל מִצְוָה
שֶׁל צִיצִית כְּמוֹ עֲנִי, וַיְהִי בְּתְּפִלִּין כְּמוֹ אֲבִיוֹן
אַצֵּל הַשַּׁעַר שֶׁהוּא אֲדָנִי. שֶׁכֵּךְ עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן
הֵיכָ"ל. וְזֶהוּ אֲדָנִי שֶׁפְּתִי תְּפִתַּח.

וּכְשֶׁפּוֹתַח פִּי בְּתְּפִלַּת עֲרַבִית, נוֹחַת נֶשֶׁר בִּימֵי
הַחֹל לְקַבֵּל בְּכֻנְפָיו תְּפִלַּת הַלֵּילָה.
וְזֶה נוֹרִיא"ל נִקְרָא אוֹרִיא"ל מִצַּד שֶׁל חֶסֶד,
וְנוֹרִיא"ל מִצַּד שֶׁל גְּבוּרָה, שֶׁהוּא נֵר דּוֹלֵק,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) נֵהַר דִּינּוּר וְגו'.

ובתפלת שחרית אריה נוחת לקבל תפלה
 בזרועותיו וכנפיו, שארבע כנפים
 [יש] לכל חיה, זה מיכאל. ובתפלת מנחה שור
 נוחת לקבל [נ"א תפלה] בקרניו וכנפיו, וזה
 גבריאל. ובשבת נוחת הקדוש ברוך הוא
 בשלשת האבות לקבל הבת יחידה שלו בהם,
 וזה סוד של שבת, ש' בת יחידה שלו. באותו זמן
 החיות העליונות שנקראו בשם של יי', פותחים
 ואומרים, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם והנשאו
 פתחי עולם.

באותו זמן נפתחים שבעה היכלות. היכל
 הראשון - היכל האהבה. שני - היכל
 היראה. שלישי - היכל הרחמים. רביעי - היכל
 הנבואה באספקלריה המאירה. חמישי - היכל
 הנבואה באספקלריה שאינה מאירה. ששי -
 היכל הצדק. שביעי - היכל הדין.

ועליהם נאמר בראשית - ברא שי"ת. אלהים
 היכל שביעי. וכך הם שבעה היכלות
 למטה, וכנגדם שבעה קולות של הבורא,
 ושמונה עשרה אזכרות שבהן משוטט הקדוש
 ברוך הוא בשמונה עשר עולמות (תהלים סח) ברכב
 אלהים רבתיים אלפי שנאן, שהם שמונה עשר

רְבוּא עוֹלָמוֹת, וְכִמָּה שׁוֹמְרֵי שְׁעָרִים יֵשׁ לְהִיכָלוֹת
 שְׁמֻקְבָּלִים תְּפִלוֹת, וְכֹל תְּפִלָּה לֹא תִכְנַס אֶלָּא
 בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל, וְאֵין מִי שְׁעוֹמֵד לְפָנַי שֶׁעַר
 הַתְּפִלָּה, וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (שם קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ
 אֶת אוֹיְבֵים בְּשֶׁעַר, שֶׁהִיא שֶׁעַר הַמֶּלֶךְ. בְּגִלְל
 שְׁתִּפְלָה הִיא מְצוּהָ, וְזוֹ שְׂכִינָה, וְהַתּוֹרָה זֶה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא – לֹא צָרִיךְ בִּינֵיהֶם הַפְּסָקָה.
 וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמְצוּהָ בְּאַהֲבָה וְיִרְאָה.

שְׁפָל מְצוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּלֵן תְּלוּיוֹת מִשֵּׁם
 יְהוָה. כְּמוֹ שְׁבֹאֲרָנוּ סוּד זֶה שְׁמִי עִם י"ה
 – שִׁס"ה מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזֶה זְכָרִי עִם ו"ה –
 רמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה. וְהֵרִי כָּאֵן שִׁס"ה וְרמ"ח, וְהֵם
 רמ"ח תְּבוֹת שְׁבִקְרִיאת שְׁמַע, וְנִתְּנוּ מְאַהֲבָה [שֶׁל
 אוֹת י'] וְיִרְאָה שֶׁל אוֹת ה'. וְלִכֵּן תִּקְּנוּ הַבּוֹחֵר
 בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְהֵם כְּלוּלִים בְּאַבְרָהָם,
 שְׁנֶאֱמַר בּוֹ זֶרַע אֲבָרָהֶם אוֹהֲבֵי.

סדר הלימוד ליום ט תשרי [יום 9 בשנה]

השלמה מההשמטות (סימן ו)

זֶרַע אֲבָרָהֶם אֹהֲבֵי. אֵין מִי שְׁעוֹמֵד לְפָנַי שֶׁעַר
 הַתְּפִלָּה, וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (שם קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִי

יִדְבְּרוּ אֶת אֵיבִים בְּשָׁעַר, שֶׁהוּא שַׁעַר הַמְּלָךְ,
 בְּגִלְל שֶׁתִּפְּלֶה הִיא מְצוּה, וְזוֹ שְׂכִינָה, וְתוֹרָה זֶה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא צָרִיךְ בִּינֵיהֶם הַפְּסָקָה,
 וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמְצוּה בִּירָאָה וְאַהֲבָה, שְׁכָל
 מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה תְלוּיוֹת מִשֵּׁם יְהוָה,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ סוּד זֶה שְׁמִי עִם י"ה - שִׁס"ה
 מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְזֶה זְכָרִי עִם ו"ה - רִמ"ח
 מְצוּוֹת עֲשֵׂה, וְהָרִי כָּאֵן מָאתִים וּשְׁמוֹנֶה
 וָאַרְבָּעִים, וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים, וְהֵן
 מָאתִים וּשְׁמוֹנֶה וָאַרְבָּעִים תְּבוּת שֶׁבְּקִרְיַאת שְׁמַע,
 וְנִתְּנוּ מֵאַהֲבָה וִירָאָה שֶׁל אוֹת ה', וּמִשׁוּם כֶּף
 תִּקְנוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְהֵם כְּלוּלִים
 בְּאַבְרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ישעיה מא) זָרַע אֲבָרָהָם אֲהִיבִי.
תְּפִלִּין הֵן עֹז שֶׁנִּתְּנוּ מִירָאָה שֶׁהִיא לְשִׁמְאֵל, וְזֶה
 פֶּחַד יִצְחָק, שֶׁשֵּׁם כָּל הַמְּקַטְרְגִים עוֹלָם
 לְתַבַּע כָּל הַדֵּינִים, וְלִכְן וּבְזָרוּעַ עֲזוֹ - זֶה תְּפִלִּין,
 י"ה בִּירָאָה, ו"ה בְּאַהֲבָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים לא)
 אֲהָבוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו. בֹּא רֵאָה, יְהוָה כּוֹלֵל
 הַכֹּל, וְלִכְן נֶאֱמַר בִּיעֲקֹב וְהִנֵּה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו,
 שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי לְאַחַר שֶׁהוּקַם. [כְּתוּב
 בְּדִפּוּס, עַד בְּדַמּוֹת שֶׁל רְבוּנוֹ וְדַאִין] שֶׁכֶּאֱשֶׁר
 תִּפְּלְתוּ עוֹלָה לְמַעְלָה, הַכְּרוֹז יוֹצֵא מִן הָרְקִיעִים

וַיֹּאמֶר הָבוּ כְבוֹד לְדַיּוּקָן הַמְּלֶךְ, וְאִין שְׁעַר
שְׁעוּמַד לְפָנַי הַתְּפִלָּה הַזֹּה. אֲדַנִּי שְׁפָתַי תְּפָתַח –
לְהוֹצִיא מְזוֹן לְבָנִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁבֵהִיכֵל הַזֶּה
שֵׁם הַמְּזוֹן.

בְּנֵים חַיִּים ומְזוֹנוֹת מְצַד עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, שֶׁהוּא
בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהוּא עֵץ הַחַיִּים שְׁיוֹצֵא
מֵהַחַיִּים שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהוּא הָעֵץ שֶׁבוּ מְזוֹן לְכָלֶם.
וּבְנֵי הַשְּׂכִינָה הֵם יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, הַחַיִּים שְׁלֵה
תוֹרָה, הַמְּזוֹן שְׁלֵה תְּפִלָּה, שְׁחֻשׁוּבָה כְּקָרְבָן,
וּבִגְלוֹת נֹאמַר אֲצֵל יִשְׂרָאֵל הָבָה לִי בָנִים, וְשְׂכִינָה
הִיא קָרְבָן לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמֻקְבֵל אוֹתָהּ
בְּיָמִין וּשְׂמָאל וְגוֹף, וְיַחְדוֹ עֲמָה בְּצַדִּיק, שֶׁהוּא
אוֹת תְּפִלִּין וְשִׁבְת וְיָמִים טוֹבִים.

וַיֵּשׁ לְשָׂאֵל, לְמָה מִתְּפַלְלִים אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּכִמָּה דְרָגוֹת? לְפַעְעָמִים מִתְּפַלְלִים
אֵלָיו בְּסִפִּירָה יְדוּעָה וּבִמְדָה יְדוּעָה, לְפַעְעָמִים
תְּפִלָּה לְיָמִין – זֶהוּ שְׁנֹאמַר הָרוּצָה לְהַחֲכִים
יְדָרִים, לְפַעְעָמִים לְשְׂמָאל – זֶהוּ שְׁנֹאמַר הָרוּצָה
לְהַעֲשִׁיר יְצָפִין, לְפַעְעָמִים שֶׁל אָב וְאִם הֵם לְיָמִין
וְלְשְׂמָאל, וְלְפַעְעָמִים לְעֲמוּד הָאֲמָצְעִי, לְפַעְעָמִים
לְצַדִּיק, כֹּל תְּפִלָּה עוֹלָה לְדְרָגָה יְדוּעָה. אֲלֵא

וְדַאי יְהוֹ"ה הוּא בְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, וְתַפְלָה
הִיא שְׂכִינָה.

בְּזִמְנָא שְׁמַבְקֵשׁ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם עוֹלָה בְּיָמִין,
וּבְזִמְנָא שְׁמַבְקֵשׁ לַעֲשׂוֹת דִּין בְּעוֹלָם עוֹלָה
בְּשְׂמַאל, וְהַכֹּל אֵל יְהוֹ"ה שֶׁהוּא בְּכָל מְקוֹם, וְלִכְן
זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה, עוֹלָה לַה', וְזוֹ תַפְלָה שֶׁהִיא
שְׂכִינָה קְרִבָּן לַה', וְזוֹ תַפְלָה שֶׁהִיא קְרִבָּנוּ,
וְכַשְׁעוֹלָה אֱלִיו, צָרִיף לְהַכְלִיל עִמָּה אֶת כָּל
הַסְּפִירוֹת, שְׂאִין קַדְשָׁה פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה: ע"כ.

יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹלָה בְּיוֹ"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְסוּד
הַדָּבָר - יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה
לְהַבְרָאתָ. מַחְשָׁבָה - חֲשׁ"ב מ"ה, וְבוֹ תַמְצָא
אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ. וּמִשׁוּם שִׁיעֵקֵב שֶׁהוּא
יִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ,
בְּדַמוֹת רַבּוֹנוּ.

בְּנֵי חַיִּים וּמְזוֹנוֹת מְצַד עֲמוּד הָאֲמִצְעִי, שֶׁהוּא
בְּנִי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. וְהוּא עֵץ הַחַיִּי"ם,
וְהוּא עֵץ שְׁמִזּוּ"ן בּוֹ לְכֹל. וְלִכְן יִשְׂרָאֵל הֵם
הַמְּזוּן שְׁלוֹ תַפְלָה שֶׁנִּחְשָׁבֶת לְקְרִבָּן. וּבַגְּלוּת
נֶאֱמַר (בראשית ל) הָבָה לִי בְנִים וְאִם אֵין מִתָּה אָנֹכִי.
וְשְׂכִינָה הִיא קְרִבָּן שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּנּוּ

בְּיָמִין וּשְׂמָאל וְגוֹף. וּכְשֶׁעוֹלָה אֵלָיו, צָרִיף
 לְהַכְלִיל עִמָּה כָּל עֵשֶׂר הַסְּפִירוֹת, שְׂאִין קִדְשָׁה
 פְּחוֹת מֵעֵשֶׂר, שֶׁהוּא קִדְשָׁתוֹ. וְלִכֵּן כְּשֶׁבֶן אָדָם
 רוֹצֵה לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּה בְּכָל תְּנוּעָתוֹ, [אִם] נֶחֱשׁ
 רוֹצֵה לְקַטְרֵג לְתְּפִלָּה, צָרִיף לַעֲשׂוֹת לוֹ מְקַלֵּעַ,
 וְסוּד הַדְּבָר – זֶרְקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא.

פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, עֲלִיוֹנִים שְׂמַעוּ,
 תַּחְתּוֹנִים הַתְּכַנְּסוּ, אֵלֶּה מוֹרֵי הַיְּשִׁיבָה
 שְׂלַמְעֵלָה וְשְׂלַמְטָה. אֵלֶּיהוּ, בְּשַׁבּוּעָה עָלֶיךָ, קַח
 רְשׁוֹת וְרַד לְכָאן, שְׁהֵרִי קָרֵב גְּדוֹל הַזְּדִמָּן. חֲנוּךְ
 הַמְּנַה, רַד לְכָאן אַתָּה וְכָל מוֹרֵי הַיְּשִׁיבָה שְׂתַחַת
 יָדְךָ, שְׁלֵא לְכַבּוּדֵי עֲשִׂיתִי, אֲלֵא לְכַבּוּד הַשְּׂכִינָה.

פְּתַח כְּמַקְדָּם וְאָמַר, זֶרְקָא וְדָאִי. בְּבוֹאֶיךָ
 לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם יְדוּעַ. כְּמוֹ
 שְׂאוֹתָה אֲבָן הַקֶּלַע שֶׁנִּזְרְקָה לְמְקוֹם יְדוּעַ, כִּי
 צָרִיף לְהַעֲלוֹת מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּתְּפִלָּה בְּאוֹתוֹ כְּתָר אֲבָן
 מְכַלְלָת וּמַעֲטָרָת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כָּל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף
 בְּשֵׁם, שְׂצָרִיף לְהַעֲלוֹתָה לְשֵׁם.

וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂמַעֲלָה אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, אֲפִלוּ
 נֶחֱשׁ כְּרוּף עַל עֵקְבוֹ לֹא יִפְסִיק, אֶף עַל
 גַּב שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנוּ עָקְבִי. אוֹתָהּ הָאֲבָן

שְׁהִיא י' שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (בראשית מט) מִשֶׁם
 רָעָה אָבֶן יִשְׂרָאֵל, לֹא יִפְסִיק. וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ
 [נ"א אוֹתָהּ] עַד אֵין סוּף. וּכְשִׁמּוֹרִיד אוֹתָהּ, נֹאֲמַר
 בּוּ כָּל הַכוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבִרוֹךְ, שְׁצָרִיךְ לְהוֹרִידָהּ עַד
 אֵין תְּכֵלִית, וְלֹא יִפְסִיק [נ"א אוֹתָהּ] מִמָּנּוּ לֹא
 לְמַעַלָּה וְלֹא לְמַטָּה.

לְפַעְמִים בַּעֲלָהּ הוּא ו' בְּצַדִּיק בְּשֵׁשֶׁה פְּרָקִים
 שֶׁל שְׁתֵּי שׁוֹקִים יוֹרֵד אֵלֶיהָ בְּשְׁתֵּי
 שׁוֹקִים. לְפַעְמִים בַּעֲלָהּ הוּא ו' בְּשְׁתֵּי [נ"א
 זְרוּעוֹת], שֵׁשֶׁה פְּרָקִים שְׁעוֹלָה אֵלָיו בְּשְׁתֵּי
 זְרוּעוֹת. לְפַעְמִים הוּא בֶן אָבָא וְאִמָּא, בֶּן י"ה,
 צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת [לָהּ לְמַעַלָּה וְכֹאֲשֶׁר] לְמַעַלָּה לָהּ.
 וּכְשִׁשְׁעוֹלָה שָׁם, לְפַעְמִים הִיא בְּהַפּוֹךְ ו' וּבֵין י' י'
 כְּמוֹ זֶה א צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ אֵלָיו, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ
 (תהלים קיח) אָבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיִּתָּה לְרֹאשׁ פָּנָה.

וּכְשִׁהִיא עוֹלָה לְמַעַלָּה, בְּרֹאשׁ כָּל הָרֹאשִׁים
 הִיא עוֹלָה, וּבִגְלָלָהּ הַמְּלֹאכִים
 אוֹמְרִים אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וּכְשִׁשְׁעוֹלָה לָא'
 [לְמַעַלָּה] כְּמוֹ זֶה א, הִיא כְּתָר בְּרֹאשׁ שֶׁל א'
 עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ כְּתָר. וּכְשִׁיּוֹרְדָת נִקְדָּה לְמַטָּה
 וּמִתְעַטָּרָת, יוֹרְדָת בָּהּ כְּמוֹ זֶה [א קָמִץ].
 וּכְשִׁשְׁעוֹלָה נִקְרָאת כְּתָר בְּסוּד הַטְּעָמִים, וּכְשִׁיּוֹרְדָת

נְקִרְאָת נְקִדָּה. וְכִשְׁמַתִּיחַד עֲמָהּ הִיא [נְקִרְאָת
 אוֹת] ז', הִיא כְּלוּלָה מִמֶּנּוּ אוֹת בְּרִי"ת, שֶׁהוּא
 שְׁבִיעֵי שֶׁל הַכֹּל.

וּבּוֹדֵאֵי שְׁאֵבֵן זֶה הִיא בְּנִין כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְלִכְן
 (דברים כה) אֵבֵן שְׁלֵמָה וְצֶדֶק יִהְיֶה לָךְ.
 הִיא מְדָה בֵּין כָּל סְפִירָה, וְסְפִירָה שֶׁל כָּל סְפִירָה,
 [נ"א וְכָל סְפִירָה] בָּהּ עוֹלָה לְעֶשֶׂר, הַשְּׁעוֹר שְׁלָה.
 וּבָהּ נַעֲשִׂית אִמָּה עֶשֶׂר אַמּוֹת אַרְךָ בֵּין כָּל סְפִירָה
 וְסְפִירָה. וְסוּד הַדְּבָר – עֶשֶׂר אַמּוֹת אַרְךָ הַקָּרֶשׁ,
 וּבֵין הַכֹּל מְאָה. י' הִיא בֵּין פָּרֶק וּפָרֶק עֶשֶׂר
 פְּעָמִים עוֹלָה לְמְדָה [בְּעַל] שֶׁל מְאָה אִמָּה.

כָּל מְדָה וּמְדָה נְקִרְאָת עוֹלָם, וְי"ו הֵם שְׁעוֹר
 וּמְדָה. ו' שְׁקָל, י' מְדָה שְׁלָה. וְשְׁעוֹר הַמְדָּה
 חֲמֵשׁ אַמּוֹת אַרְךָ וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רָחֵב. וְהֵם כְּנֻגָד
 שְׁעוֹר שֶׁל כָּל רְקִיעַ שְׁמַהֲלֶךְ חֲמֵשׁ מְאוֹת אַרְכּוֹ
 וְחֲמֵשׁ מְאוֹת רָחֵבוֹ, וְהֵם ה"ה. הָרִי לָךְ שְׁעוֹר
 קוֹמָה בְּאוֹתִיוֹת יְהו"ה. שְׁאוֹת ו' הוּא רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם. חֲמִשָּׁה רְקִיעִים שְׁלוֹ ה' אֵלֶּה נְקִרְאוּ ה'
 שָׁמַיִם. ה' חֲמִשָּׁה רְקִיעִים שְׁכְלוּלִים בְּשָׁמַיִם,
 חֲמִשָּׁה עֲלִיוֹנִים שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. וְהֵם ה"ה חֲמֵשׁ עִם
 חֲמֵשׁ. ו' רְקִיעַ שְׁשֵׁי לָהֶם. י' שְׁבִיעֵי לָהֶם. י'
 שְׁבַעַה בְּשְׁבַעַה וְעוֹלָיִם י"ד. וְכֵן הֵם הָאֲרָצוֹת

שְׁבַעַה עַל גְּבִי שְׁבַעַה כְּמוֹ גְּלָדֵי בְּצָלִים, וְכָלֶם
רְמוּזִים בְּשֵׁתֵי עֵינַיִם.

י' נִקְרָא עוֹלָם קָטָן, ו' עוֹלָם אָרֶךְ. וְכָל מִי
שְׁרוּצָה לְשָׂאֵל שְׂאֵלוֹת לְעוֹלָם אָרֶךְ, צָרִיף
לְהָאָרִיף בּוֹ. וְכָל מִי שְׁשׂוֹאֵל בְּעוֹלָם קָצֵר, צָרִיף
לְקָצֵר. וְעַל זֶה בְּאֵרוֹ, בְּמָקוֹם שְׁאָמְרוּ לְקָצֵר –
אֵין אָדָם רִשָּׁאֵי לְהָאָרִיף.

לְקָצֵר בְּתַפְלוּת – (כמדבר יב) אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ.
בְּנִקְדָּה שֶׁל י' לְהָאָרִיף [מְצַד שֶׁל אוֹת ו'].
וּלְהַתְנַפֵּל – (דברים ט) [בְּאוֹת פ'. וְהַכֵּל פ"ו] וְאֶתְנַפֵּל
לְפָנַי ה' כְּרָא שְׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה.
הַכֵּל [אַחַד]. מ"ם, י' נִקְדָּה בְּאֶמְצַע נַעֲשִׂית מִי"ם
מְצַד הַחֹסֶד צָרִיף לְהָאָרִיף בְּתַפְלָה וּבִשְׁם
הַקְדוּשׁ, וְעוֹלָה יְהו"ה בְּרַבִּיעַ [וְצָרִיף] לְהָאָרִיף
בְּתַנּוּעָה זוֹ שֶׁהוּא סוּד הַתְּקִיעָה. לְקָצֵר מְצַד
הַשְּׁבָרִים. בִּינוּנֵי – לֹא בְּקָצוֹר וְלֹא בְּאֶרִיכוּת,
בְּתַרּוּעָה שֶׁל הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי שֶׁהִיא שְׁלִשְׁתָּה,
שְׁשֵׁנִיָּהם שְׁקַל הַקְדָּשׁ.

כְּנֻגָד רְבִיעַ שֶׁהוּא עוֹלָה חֵלֶם. שְׁבָרִים כְּנֻגָד
שְׂבָא. זֶה צָרִיף לְהַעֲלוֹת קוֹל, וְזֶה צָרִיף
לְהוֹרִיד אוֹתוֹ. וְלִכֵּן אוֹתָם שְׁבָרִים בְּחֻשָּׁאֵי שְׂכִינָה

תַּחְתּוֹנָה, וְקוֹל לֹא יִשְׁמַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל-א א) וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע. תְּרוּעָה זוֹ שֶׁלִּשְׁלֹת אָחוֹז בְּשִׁנְיָהֶם. וַיֵּשׁ כְּמוֹ הֶרְקִיעַ הַמַּאֲרִיךְ בּוֹ תְּבָה, וְהִיא נִקְוָדָה חִירִיק כְּמוֹ חֶלֶם. אֵין נִקְדָּה שְׂאִין כְּמוֹתֶה בְּטַעַמִּים. סְגוּל אֶל סְגוּלָתָא. שְׂבָא אֶל זָקף גְּדוּל. כְּלָם תְּמַצָּא לָהֶם נִקְדוֹת אֶצֶל הַטַּעַמִּים לְמִי שְׂיודַע סוּדוֹת טְמִירִים. פֶּתַח וְאָמַר, זֶרְקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוּלֵךְ סְגוּלָתָא. [פֶּתַח נִקְדַת יְמִין ה' מְלֶךְ. נִקְדַת סְגוּל שְׂמָאל ה' מְלֶךְ. בְּאֶמְצַע ה' יְמִלוּךְ לְמַטָּה. רַבִּי אַחָא אָמַר, ה' מְלֶךְ זֶה עוֹלָם עֲלִיוֹן, ה' מְלֶךְ זֶה תַּפְאֲרַת, ה' יְמִלוּךְ זֶה אַרוֹן הַבְּרִית].

השלמה מההשמטות (סימן מא)

שְׁנֵינּוּ, עֲמוּד אָחַד מִן הָאָרְץ עַד לָרְקִיעַ וְצַדִּיק שְׂמוֹ עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וּכְשִׁישְׂרָאֵל צַדִּיקִים - מִתְגַּבֵּר, וְאִם לֹא - מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׂכַתוֹב (משלי י) וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, וְאִם חֲלָשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם: ע"כ.

השלמה מההשמטות (סימן זו)

הַצַּדִּיק אָבֵד - כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יָבֵא הַשְּׁפַע אָבֵד, וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (ישעיה יט) וְנִהָר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ. וּבִעַת הַבְּרָכָה - (תהלים ה) כִּי אַתָּה תְּבַרֵךְ צַדִּיק, בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק: ע"כ.

השלמה מההשמטות (סימן ח)

לְמִדְנֹו, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרִקִיעַ וְצַדִּיק
שָׁמוּ עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וּכְשֵׁי שׁ צַדִּיקִים
– מִתְגַּבֵּר, וְאִם לֹא – מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוֹבֵל כָּל
הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב (משלי י) וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם. וְאִם
חָלַשׁ, לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם: ע"כ.

אָלָה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ר"ת תה"ו), הָרִי
פְּרִשׁוּהָ, כָּל מְקוֹם שְׁכָתוּב אֱלֹה – פָּסֵל
אֶת הָרֵאשׁוֹנִים. וְאֱלֹה תּוֹלְדוֹת שֶׁל תְּהוּ
שְׁנַרְמְזוּ בַּפְּסוּק הַשְּׁנִי וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוּ, וְאֱלֹה
הֵם שְׁנַתְבָּאָר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא
עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן. וְלִכֵּן הָאָרֶץ הִיְתָה תּוֹהָה
וּבוֹהָה, אֵיךְ בּוֹרֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹת
לְהַחְרִיבֵם? יִפֶּה הָיָה שְׁלֵא לְבִרָא אוֹתָם! אֱלֹה
וְדַאי כָּאֵן יֵשׁ סוּד. מַה זֶה וּמַחְרִיבֵן? שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא יִשְׁמִיד אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו, וְלֹא
עוֹד, אֱלֹה זֶה הַשָּׁמַיִם שְׁנֵאמַר בָּהֶם (ישעיה נא)
כִּי שָׁמַיִם כְּעֶשֶׂן נִמְלָחוּ וְגו'. אִם כֵּן, הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה וּמַכֶּה!?

אָלָה סוּד הַדְּבָר, כִּף הוּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרָא אֶת הָעוֹלָם וּבְרָא אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ
שְׁבִאָרוּהָ בְּרֵאשִׁית, שְׁנֵאמַר בָּה (משלי ח) ה' קָנְנִי

רֵאשִׁית דְּרָכּוֹ. וּבְרֵאשִׁית הַזֶּה בָּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְאֶת הָאָרֶץ, וְהוּא סִמַּךְ אוֹתָם בָּהּ, בְּגִלְל שְׁבָרִית
 כְּתוּבָה בּוּ בְּכִ'ר'אשִׁית', וְנֶאֱמַר בָּהּ (ירמיה לג) אִם
 לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'. וְאֵלוּ הֵם שְׁנֵאֱמַר
 בָּהֶם (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵה' וְגו'. וְאָרֶץ
 הַחַיִּים הִיא כְּלוּלָה מִשְׁבַּע אַרְצוֹת, שְׁעֵלֵיהֶם
 אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (שם קיו) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה'
 בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

וּבְרֵאשִׁית שָׁמַיִם וְאָרֶץ אַחַר כֵּךְ עַל תְּהוֹ, וְאִין שָׁם
 יְסוּד שֶׁהוּא בְרִי"ת שְׁסוּמָךְ אוֹתָם, לְכֵן
 רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְאַמּוֹת הָעוֹלָם
 עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, שֶׁהוּא בְרִית מִלָּה מִמֶּשׁ, וְלֹא רָצוּ
 לְקַבְּלָהּ, וְנִשְׁאַרָה הָאָרֶץ חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה.

וְזֵהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד
 וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. יְקוּוֹ הַמַּיִם – זֶה הַתּוֹרָה.
 אֶל מְקוֹם אֶחָד – אֵלוּ יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם
 שְׁנִשְׁמוֹתֵיהֶם תְּלוּיּוֹת מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנֵאֱמַר בּוּ
 בְרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד ה' – שְׁכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה. מִמְּקוֹמוֹ – שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה. וְכִיוֹן
 שְׁאוֹתָם נִשְׁמוֹתֵיהֶם מִשָּׁם, שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם בּוֹדָאֵי
 יְהו"ה, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמוֹ.
 וְזֵהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד.

וְהַתּוֹרָה הִיא יָשׁוּב הָעוֹלָם. וְאַמּוֹת הָעוֹלָם,
 שֶׁהֵם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ
 אוֹתָהּ, נִשְׁאַרוּ חֲרָבִים וַיִּבְשׂוּם, וְזֶהוּ שֶׁהִקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, אֵלֶּה שֶׁלֹּא
 שׁוֹמְרִים מְצוּוֹת הַתּוֹרָה. לֹא שִׁישְׁמִיד הוּא
 מֵעַשְׂיו כְּמוֹ שֶׁחֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם. וְלָמָּה יִשְׁמִיד
 אוֹתָם אֶת בְּנָיו, שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵם בְּהִבְרָאָם, בְּה'
 בְּרָאָם? וְאֵלֶּה אוֹתָם שֶׁמִּתְגַּבְּרִים מֵאַמּוֹת הָעוֹלָם,
 בְּגִלְלָם נִפְלָה ה' קִטְנָה שֶׁל אֲבָרָהֶם בְּאֶלֶף
 הַחֲמִישִׁי שֶׁהוּא ה', שֶׁהוּא חָרַב וַיִּבְשׂ. חָרַב בְּבֵית
 רֵאשׁוֹן, וַיִּבְשׂ בְּבֵית שְׁנִי.

וּמִיָּשָׁה, מִשׁוּם שֶׁרָצָה לְהַכְנִיס גְּרִים תַּחַת כַּנְּפֵי
 הַשְּׂכִינָה, וַחֲשַׁב שֶׁהֵיוּ מֵאֵלֶּה שֶׁנִּבְרְאוּ
 בְּה' וְנָתַן בְּהֵם אוֹת ה' שֶׁל אֲבָרָהֶם, גְּרָמוּ לוֹ
 יְרִידָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ב) לֶךְ יֵרֵד כִּי שַׁחַת עָמְדָה.
 מִשׁוּם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הָאוֹת ה' בְּיִרְאָה שֶׁל יו"ד
 וּבִאֲהָבָה שֶׁל ה', הוּא יֵרֵד מִדְּרָגָתוֹ שֶׁהוּא ו'.

וְאוֹת ו' יֵרֵדָה עִמּוֹ כִּדֵּי שֶׁלֹּא יֵאבֵד בֵּינֵיהֶם,
 שֶׁעֲתִיד הוּא בְּסוּד הַגִּלְגּוּל לְהַתְעַרֵּב
 בֵּינֵיהֶם בְּגִלּוֹת בֵּין עַרְב רֹב, שֶׁהֵם נִשְׁמוֹתֵיהֶם
 מֵצַד אֵלֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵם (ישעיה נ"א) כִּי שָׁמַיִם כְּעֶשֶׂן
 נִמְלָחוּ וַגּוֹ'. וְאֵלֶּה אוֹתָם שֶׁלֹּא בְּקֶשׁ נַח רַחֲמִים

עֲלֵיהֶם, וְנֹאמַר בָּהֶם וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ, בְּגִלּוֹל שְׁהִיּוּ
מֵאֵלֶּה שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זֵכֶר
עֲמֹלֶק. וּמֹשֶׁה לֹא נִשְׁמַר מֵהֶם, וְהַפִּיל ה' בֵּינֵיהֶם,
וְלָכֵן הוּא לֹא יִכְנַס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁתָּשׁוּב ה'
לְמִקּוּמָהּ. וְלָכֵן יָרַד הוּא מִדְּרָגָתוֹ, וַיָּרַד בּוֹ ו'. וְלָכֵן
ה' נִפְלָה, ו' יָקִים אוֹתָהּ, ו' שֶׁל מֹשֶׁה.

וּמִשׁוּם שֶׁה"א קִטְנָה, ה' שֶׁל אֲבָרָהָם, שֶׁהִיא שֶׁל
הַבְּרָאָם, נִקְטָן הוּא בְּגִלְלוֹתָהּ, וְנֹאמַר בּוֹ
(ישעיה סג) מוֹלִיךְ לִימִין מֹשֶׁה וְגו'. וְהוֹצִיא אוֹתָהּ
מִשָּׁם בְּכַח שֶׁל ו' וְהִבִּיא אוֹתָהּ עִמּוֹ. מִיַּד שְׂרָתָהּ
עָלְיוֹ י"ה וְנִשְׁלְמָה הַשְּׁבוּעָה, [שֶׁנֹּאמַר] (שמות יז) כִּי
יָד עַל כַּס יְהִי מִלְחָמָה לְה' וְגו'. מַה זֶה מִדֵּר דֵּר?
זֶה מֹשֶׁה, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (קהלת א) דוֹר הֵלֶךְ וְדוֹר בָּא.
וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שָׁאִין דוֹר פְּחוֹת מְשֻׁשִׁים רְבוּא, וְזֶה
מֹשֶׁה, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ שָׁאֵשׁה אַחַת יִלְדֶה שְׁשִׁים רְבוּא
בְּכָרִס אַחַת.

וְחִמְיֹשָׁה מֵיָנִים הֵם בְּעֶרְב רַב, וְהֵם: נִפְּלִים
ג' בּוֹרִים עֲנָקִים ר' פְּאִים עֲמֹלֶקִים.
וּבְגִלְלוֹם נִפְלָה ה' קִטְנָה מִמִּקּוּמָהּ. בְּלַעַם וּבִלְק
הִיוּ מִצַּד שֶׁל עֲמֹלֶק. תִּקַּח ע"ם מִן בְּלַעַם, ל"ק
מִן בִּלְק, יִשְׂאָר בְּבַל, (בראשית יא) כִּי שָׁם בָּלַל ה'
שִׁפְת כָּל הָאָרֶץ. וְאֵלֶּה אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאָרוּ מֵאוֹתָם

שְׁנֵאמַר בְּהֵם (שם ז) וַיִּמַּח אֶת כָּל הַיְקוּם. וּמֵאֵלֶּה
 שְׁנֵשְׂאָרוֹ מֵהֶם בְּגִלוֹת רְבִיעִית, הֵם רְאשִׁים בְּקִיּוּם
 רב, וְהֵם מְעַמִּידִים עַל יִשְׂרָאֵל כְּלֵי חָמֶס, וְעַלֵּיהֶם
 נֵאמַר (שם ו) כִּי מִלְּאָה הָאָרֶץ חָמֶס מִפְּנֵיהֶם. אֵלֶּה
 אוֹתָם עֲמֻלָּקִים.

הַנְּפִילָיִים, עַלֵּיהֶם נֵאמַר (שם) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
 אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבוֹת הָנָה. וְאֵלֶּה
 הֵם מִיַּן שְׁנֵי מֵהַנְּפִילָיִים הָאֵלֶּה מְלַמְעָלָה.
 שְׁכֻשְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת אָדָם,
 שְׂאֵמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ וְגו', רָצָה לַעֲשׂוֹת
 אוֹתוֹ רֵאשׁ לְכָל הָעֲלִיוֹנִים לְהִיּוֹת מִמֶּנָּה עַל כָּל־ם
 וְשִׁיְהִיוּ מִתְמַנִּים עַל יְדוֹ, כְּמוֹ שְׂיוֹסָף שְׁנֵאמַר בּוֹ
 (שם מא) וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל הָאָרֶץ, הֵם רָצוּ לְקַטְרְגוֹ
 וְאָמְרוּ (תהלים ה) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו', שְׁעַתִּיד
 לְחֻטָּא לְפָנֶיךָ. אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אִם
 אַתֶּם הֵייתֶם לְמַטָּה כְּמוֹתוֹ, הֵייתֶם חוֹטְאִים יוֹתֵר
 מִמֶּנּוּ. מִיָּד – וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם
 וְגו', חָשְׁקוּ בְּהֶם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִפִּילֵם
 לְמַטָּה בְּשִׁלְשָׁלוֹת.

וְהֵם עֲזָא וְעֲזָא"ל, שְׁמֵהֶם הַנְּשָׂמוֹת שֶׁל הָעֶרֶב
 רב, שֶׁהֵם הַנְּפִילָיִים, שֶׁהִפִּילוּ עֲצָמָם לְזָנוֹת
 אַחֵר נָשִׁים שֶׁהֵן טֹבוֹת, וְלָכֵן הִפִּילֵם הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא מִהֶעוֹלָם הִבָּא שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם חֶלֶק
שֵׁם, וְנָתַן לָהֶם שְׂכָרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(דברים ז) וּמִשְׁלָם לְשִׁנְאָיו אֶל פְּנֵיו לְהֶאֱבִידוֹ וְגו'.

הַגְּבוּרִים – מִיֵּן שְׁלִישִׁי, עָלִיהֶם נֶאֱמַר (בראשית ז)
הִמָּה הַגְּבוּרִים וְגו' אֲנֹשֵׁי הַשֵּׁם, וְהֵם
מֵצַד אֱלֹהִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם יא) הִבֵּה נִבְנָה לָנוּ עֵיר
וְגו' וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. וּבּוֹנִים בְּתֵי כְּנִסְיוֹת
וּמְדַרְשׁוֹת, וְשָׁמַיִם בָּהֶם סֵפֶר תּוֹרָה וְעֵטְרָה עַל
רִאשׁוֹ, וְלֹא לְשֵׁם ה', אֶלָּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם שֵׁם. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. וְצַד אַחַר מִתְּגַבְּרִים עַל
יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כְּעַפְרֵי הָאָרֶץ, וְגוֹזְלִים אוֹתָם
וּמִתְּבַטְּלֵת הָעֲבוּדָה, וְעָלִיהֶם נֶאֱמַר (שם ז) וְהַמַּיִם
גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל הָאָרֶץ.

הַרְפָּאִים – מִיֵּן רְבִיעִי, אִם יִרְאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
בְּדַחֲקָא, מִתְּרַפִּים מֵהֶם, וַיֵּשׁ לָהֶם
רְשׁוּת לְהַצִּילָם וְלֹא רוּצִים. וּמִתְּרַפִּים מֵהַתּוֹרָה
וּמֵאֱלֹהִים שֶׁמְשַׁתְּדָלִים בָּהֶם לַעֲשׂוֹת טוֹב עִם עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. עָלִיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה כו) רְפָאִים
בֶּל יִקְמוּ. בְּזִמְנֵי שֶׁתְּבֹא פְּקִידָה לְיִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר
בָּהֶם (שם) וְתֵאבֵד כָּל זִכְרָא לָמוֹ.

הַעֲנָקִים – מִיֵּן חֲמִישִׁי, שֶׁהֵם מְזֻלְזָלִים לְאוֹתָם
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (משלי א) וְעֲנָקִים

לְגִרְגָּרְתֶּיךָ, וְעַלֵּיהֶם נֹאמֵר (דברים ב) רַפְּאִים יִחְשְׁבוּ
 אִף הֵם כַּעֲנָקִים. שְׁקוּלִים זֶה לָזֶה. אֵלֶּה אוֹתָם
 שְׁמַחֲזִירִים אֶת הָעוֹלָם לְתַהוּ וְבַהוּ. וְסוּד הַדָּבָר,
 [שְׁבַגְלָלָם] נִחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהָאָרֶץ הִיָּתָה תַּהוּ
 וְבַהוּ, שֶׁהִיא עֶקֶר וַיִּשׁוּב הָעוֹלָם. מִיָּד כְּשִׁיבָא
 הָאוֹר, שֶׁהוּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִמְחוּ מִן הָעוֹלָם
 וַיֵּאבְדוּ. אֲבָל הַגְּאֻלָּה אֵינָה תְלוּיָה אֶלָּא בְּעַמְלָק
 עַד שִׁימְחָה, שְׁבוּ הַשְּׁבוּעָה, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

דָּבָר אַחֵר אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְגו', אֵלֶּה אוֹתָם
 שֶׁנֹּאמֵר בָּהֶם (שמות לב) אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.
 בְּיוֹם שִׁימְחוּ אֵלֶּה, כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ יוֹם עָשָׂה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שָׁמַיִם וָאָרֶץ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ב)
 בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם. בְּאוֹתוֹ זְמַן
 יִהְיֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם שְׁכִינָתוֹ וַיִּתְחַדֵּשׁ
 הָעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
 הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה וְגו'. זֶהוּ בְּיוֹם עֲשׂוֹת.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, וַיִּצְמַח ה' אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל
 עֵץ נִחְמַד וְגו'. אֲבָל בִּהִתְחַלָּה, עַד
 שִׁימְחוּ אֵלֶּה, לֹא יוֹרֵד גֶּשֶׁם שֶׁל הַתּוֹרָה, וַיִּשְׂרָאֵל
 שְׂדוּמִים לְעֵשְׂבִים וְלְאֵילָנוֹת לֹא יִצְמָחוּ, וְסוּד
 הַדָּבָר – וְכֹל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה טָרַם יִהְיֶה בְּאָרֶץ וְכֹל

עֶשֶׂב הַשָּׂדֶה וְגו'. בְּגִלְלֵי שְׂאֵדָם אֵין לְעַבֵּד אֶת
הָאֲדָמָה, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לְעַבֵּד אֶת
הָאֲדָמָה בְּקִרְבָּנוֹת.

דְּבַר אַחַר, וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה – זֶה מְשִׁיחַ רֵאשׁוֹן
– טָרָם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ. וְכֹל עֶשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרָם
יִצְמַח – זֶה מְשִׁיחַ שְׁנִי. וְלָמָּה? מְשׁוּם שֶׁאֵין שָׁם
מֹשֶׁה לְעַבֵּד אֶת הַשְּׂכִינָה, שְׁעָלְיוֹ נֹאמַר וְאָדָם אֵין
לְעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה. וְסוּד הַדְּבָר – (בראשית מט) לֹא
יִסוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה – זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וּמְחַקֵּק
מִבֵּין רִגְלָיו, זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. עַד כִּי יָבֹא
שִׁיל"ה – זֶה מֹשֶׁה. חֲשֻׁבוֹן זֶה כְּזֶה. וְלוֹ יִקְהַת
עַמִּים – אוֹתִיּוֹת וְלוֹ"י קְהָ"ת.

דְּבַר אַחַר, וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה – אֵלוֹ הַצְּדִיקִים
שֶׁהֵם מְצַד שֶׁל צְדִיק ח"י הַעוֹלָמִים. שִׁיחַ
– ש' ח.י. שֶׁלֶשֶׁת עֲנָפֵי הָאֵילָן, וְהֵם שְׁלֹשָׁה
אַבוֹת וּמִן ח"י עוֹלָמִים. לְשׁוֹן אַחַר וְכֹל עֶשֶׂב
הַשָּׂדֶה – ע"ב שִׁי"ן. שְׁלֹשָׁה עָלִים שֶׁהֵם ש
יֵאֱהוּדוֹנָה"י, וְהֵם ע"ב עֲנָפִים שְׁתְּלוּיִים בָּהֶם
בְּחֲשֻׁבוֹן ע"ב. כֹּלָם לֹא נֶאֱחָזִים בְּמָקוֹם שֶׁהֵיא
שְׂכִינָה עַד שְׁיָבֹא אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא אֲדָ"ם, שֶׁהוּ
יִו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזֶהוּ וְאֲדָ"ם אֵין לְעַבֵּד
אֶת הָאֲדָמָה.

וְלִבְךָ נֹאמַר בּוֹ וְכָל עֵשֶׁב הַשָּׂדֶה טָרַם יִצְמַח, עַד
 שִׁיִּצְמַח צְדִיק. וּמִמְנוֹ (תהלים פה) אָמַת מֵאָרֶץ
 תִּצְמַח, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אָמַת אֶרְצָה.
 וְתִלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם דְּשָׁאִים, לֹא צוֹמְחִים
 בְּגִלּוֹת עַד שֶׁאָמַת מֵאָרֶץ תִּצְמַח, וְזֶה מִשֶּׁה
 שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (מלאכי ב) תּוֹרַת אָמַת הִיטָה בְּפִיהוּ, שֶׁלֹּא
 יִהְיֶה מִי שְׁדוֹרֵשׁ אֶת הַשְּׂכִינָה כְּמוֹתוֹ, וּבְגִלּוֹל זֶה
 וְאָדָם אֵין לְעַבֵּד. וּמִיָּד שֶׁהוּא יָבֵא, מִיָּד – וְאִ"ד
 יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ. אִ"ד מִן אֲדֻנִּי עוֹלָה לוֹ וְ
 וְנִעֲשֶׂה בָּהּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. מִיָּד – וְהִשְׁקָה אֶת פְּנֵי
 כָּל הָאֲדָמָה, מִמְנוֹ מְשָׁקִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה
 בְּשִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה. דְּבַר אַחֵר וְאֵד יַעֲלֶה
 מִן הָאָרֶץ, תְּרַגְּמוּ עָנָן יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ. אוֹתָהּ
 שֶׁנֹּאמַר בָּהּ (שמות מ) כִּי עָנָן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן וְגו', וְבוֹ
 מְשָׁקִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּאָרֶץ בְּאוֹתוֹ זְמַן.

וַיִּיצַר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם – אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל.
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִיר אוֹתָם
 בְּצִיּוּרֵים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. וַיִּיצַר,
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּנִיסָם בְּשֵׁמוֹ
 בְּצִיּוּר שֶׁל שְׁנֵי יוֹדִי"ן י' י', וְ בִּינֵיהֶם, שֶׁהֵם
 עוֹלָם לְחֻשְׁבוֹן יְהו"ה. וַיְהִיו מְצִירִים בְּפָנָיו
 בְּפָנִים שְׁלֵהֶם בְּשְׁנֵי יוֹדִי"ן בְּחֻטָּם שְׁלֵהֶם בְּאוֹת

ו'. וְלִכֵּן אָמַר הַכָּתוּב (במדבר כג) כִּי מֵרֵאשׁ צוּרִים
 אָרְאֵנוּ. אֵלֶּה אוֹתֵם צִוּוּרִים שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
 וַיְהִי מִצִּוּרִים בְּפָנֵיהֶם בְּשָׁנֵי לוּחֹת נִכְבָּדִים,
 שֶׁהֵם 'י', שְׁו' הוּא חֲרוּת עָלֵיהֶם. וְעוֹד צִוּר
 אוֹתֵם לְכָל דּוֹר בְּבֵת זוּגוּ הָעֲלִיּוֹנָה, זוּ י"ה, וו' הֵם
 הַיְחוד שֶׁל שְׁנֵייהֶם. וְצִוּר אוֹתֵם בְּאוֹתֵם שֶׁל צִוּר
 שְׁלֹמֶעֱלָה, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, כּוֹלֵל
 שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה, שֶׁהֵם קְרִיאַת שְׁמַע
 עֲרַבִּית וְקְרִיאַת שְׁמַע שְׁחָרִית, וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר עֶצֶם
 מִעֲצָמֵי וּבֶשֶׂר מִבְּשָׂרֵי.

וּמִיָּד בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגֵן הָעֵדֶן
 הַקָּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים,
 אֲב"א וְאֲמ"א. ג"ן - זוּ הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. עֵד"ן
 - זוּ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. אֶת הָאָדָם - זֶה הָעֲמוּד
 הָאֲמֻצָּעִי. הִיא תְהִיָּה נָטַע שְׁלוֹ בֵּת זוּגוּ, וְלֹא תְזוּז
 מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם, וְתִהְיֶה הָעֵדוּן שְׁלוֹ. וַיִּשְׂרָאֵל נָטַע
 אוֹתֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע קָדוֹשׁ
 בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ס) נִצַּר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂה
 יְדֵי לְהַתְּפָאֵר.

וַיִּצְמַח יְהו"ה אֱלֹהִים - אֲבָא וְאֲמָא. כָּל עֵץ
 נִחְמַד - זֶה צִדִּי"ק. וְטוֹב לְמֵאֲכָל - זֶה
 הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שְׁבוּ הוּא מְזַמֵּן מְזוּן לְכָל,

שְהַכֵּל בּוֹ. וְלֹא מִתְפָּרֵנס הַצַּדִּיק אֶלָּא מִמְנוּ
 וּשְכִינָה מִמְנוּ, וְלֹא צְרִיכִים אֶת הַתַּחֲתוֹנִים
 [שְׁלֵהֶם], אֶלָּא כָּלֶם נְזוּנִים לְמַטָּה עַל יָדוֹ.
 שְׁבַגְלוֹת לֹא הָיָה לְשְׁכִינָה וּלְחַ"י הָעוֹלָמִים מְזוּן
 אֶלָּא בַּח"י בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה. אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן
 הוּא יִהְיֶה מְזוּן לְכֹל.

וַעֲיַן הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, יִהְיֶה נְטוּעַ בְּתוֹךְ
 הַגֶּזֶן, שֶׁנֶּאמַר בּוֹ (בראשית ג) וְלָקַח גַּם מֵעֵץ
 הַחַיִּים וְאָכַל וַחֵי לְעֵלָם. וְעַל הַשְּׁכִינָה לֹא שׁוֹלֵט
 הָעֵץ שֶׁל צַד הָאֲחֵר, שֶׁהֵם עָרַב רַב שֶׁהֵם עֵץ
 הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא. זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב (דברים לב) ה' בְּדַד יִנְחֵנוּ וְאִין עִמּוֹ אֵל נִכְר.
 וְלִכֵּן לֹא מְקַבְּלִים גֵּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְתִהְיֶה
 הַשְּׁכִינָה כְּמוֹ גֶפֶן שֶׁלֹּא מְקַבֶּלֶת נֹטַע מִמֵּיִן אֲחֵר.
וַיִּשְׂרָאֵל יִהְיֶה כֹּל עֵץ נִחְמַד לְמַרְאֵהוּ, וַיִּחְזֹר
 עֲלֵיהֶם יְפִי, שֶׁנֶּאמַר בּוֹ (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ
 מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֲרַת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב
 וְרַע נְדַחִים מֵהֶם, וְלֹא מִתְדַבְּקִים וְלֹא מִתְעַרְבִים
 בָּהֶם, שֶׁהָרִי נֶאמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע
 לֹא תֹאכַל מִמְנוּ, שֶׁהֵם עָרַב רַב. וְגִלְהָ לָהֶם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁבִיּוֹם אָכְלוּ מִמְנוּ, גִּרְמוּ
 שְׁאֲבָדוּ שְׁתֵּי אֲבֹדוֹת, שֶׁהֵם בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שֵׁנִי.

זֶהוּ כִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמְּנוּ מוֹת תָּמוּת, פְּעָמִים. וְהִם
שָׁגְרָמוּ שְׂצָדִיק יַחֲרֵב וַיִּבֶשׁ בְּבֵית רֵאשׁוֹן, שֶׁהִיא
שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה, וּבְבֵית שְׁנִי, שֶׁהִיא שְׂכִינָה
תַּחְתּוֹנָה. זֶהוּ (ישעיה יט) וְנָהָר יַחֲרֵב וַיִּבֶשׁ. וְנָהָר זֶה
יַחֲרֵב בְּה' תַּחְתּוֹנָה, בְּגִלְל שְׂתַסְתַּלֵּק מִמְּנוּ שֶׁפֶע
הִי לְאִין סוּף.

וּמִיָּד כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מֵהַגְּלוּת, הָעַם הַקָּדוֹשׁ
לְחֹד, מִיָּד נָהָר שֶׁהָיָה חָרֵב וַיִּבֶשׁ נֹאמַר בּו
וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, זֶה ר', לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְנָהָר –
זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. יֵצֵא מֵעֵדֶן – זו אִמָּא
הָעֲלִיּוֹנָה. לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן – זו שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה.
שְׂבָאוֹתוֹ זְמַן נֹאמַר בְּמֹשֶׁה וּבִיִּשְׂרָאֵל (שם נח) אֲז
תִּתְעַנֵּג עַל ה'. בְּעֵנָג, שֶׁהוּא ע' עֵדֶן, נ' נָהָר, ג' גֶּן.
וַיִּתְקִים הַכְּתוּב (שמות ט) אֲז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וְגו'. שֶׁר
לֹא נֹאמַר, אֲלֵא יִשִּׁיר. וַיִּתְהַפֵּךְ לְעֵרֵב רַב עֲנִי"ג
לְנִג"ע, וּלְאֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, כְּמוֹ
שֶׁפָּרְעָה וְהַמִּצְרִים שֶׁפָּרַח בָּהֶם שְׁחִין אֲבַעְבוּעוֹת,
אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עֲנִי"ג.

וְזֶהוּ וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וּמֹשֶׁה
יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים, שֶׁהֵם חֶסֶד
זְרוּעַ יְמִין. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הָרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים,
וּמַחֲנֶה מִיכָא"ל מְקַבֵּל מִמְּנוּ, וְעֲמוּ מִטָּה יְהוּדָה

וּשְׁנֵי שְׁבָטִים. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׁמַאל. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין, וּמַחְנֵה גְּבִרִיא"ל מִקְּבֵל מִמֶּנּוּ, וְעָמוּ מִטָּה דָן וּשְׁנֵי שְׁבָטִים. נֶצַח שׁוֹק יִמִּין, וּמִמֶּנּוּ מִקְּבֵל מַחְנֵה שֶׁל נוֹרִיא"ל, וְעָמוּ מִטָּה רְאוּבֵן וּשְׁנֵי שְׁבָטִים עָמוּ. הו"ד שׁוֹק שְׁמַאל, שְׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר לִיעֶקֶב (בראשית לב) וְהוּא צֹלַע עַל יָרְכוּ, וּמִמֶּנּוּ מִקְּבֵל מַחְנֵה רְפָא"ל, שֶׁהוּא מִמֶּנּוּ עַל רְפוּאֵת הַגְּלוּת, וְעָמוּ מִטָּה אֶפְרַיִם וּשְׁנֵי שְׁבָטִים.

דְּבַר אַחַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים –
 אֵלֶּה אוֹתָם אַרְבָּעָה שְׁנִכְנָסוּ לְפָרְדֵּס. אַחַד נִכְנָס בְּפִישׁוּ"ן, שֶׁהוּא פִי שׁוֹנֵה הַלְכוֹת. הַשְּׁנַי נִכְנָס בְּגִיחוּ"ן, וְשָׁם הוּא קָבוּר, אוֹתוֹ שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (ויקרא יא)
 כָּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן. גְּבִרִיא"ל – גְּבַר אֵל, עָלָיו נֶאֱמַר (איוב ג)
 לְגִבּוֹר אֲשֶׁר דָּרְכוּ נִסְתָּרָה וַיִּסְךְ אֱלוֹהִים בְּעַדּוֹ. וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהִתְגַּלָּה שָׁם, וְזֶהוּ רִמְזוֹ, וְדִי לְחֻכְמָא בְּרַמִּיזָא. שְׁלִישִׁי נִכְנָס בְּחֻדְקָ"ל – חֹד קָל, וְזוֹ לְשׁוֹן מַחְדָּדֵת קָלָה לְדָרְשָׁה. רְבִיעִי נִכְנָס בְּפָרָ"ת, שֶׁהוּא הַמַּחַ, שָׁבוּ פָרְיָה וּרְבִיָּה. בֶּן זֹמָא וּבֶן עֲזַאי שְׁנִכְנָסוּ לְקַלְפוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, הָיוּ לוֹקִים בָּהֶם. רַבִּי עֲקִיבָא שְׁנִכְנָס בַּמַּחַ, נֶאֱמַר בּוֹ שְׁנִכְנָס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם.

[אמר רבי אלעזר, אבא, יום אחד הייתי בבית המדרש, ושאלו החברים, מהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנו בעצמכם, שכתוב (תהלים קא) דבר שקרים לא יכון לנגד עיני? בין כך הנה זקן הזקנים. ירד ואמר להם, רבנן, במה אתם משתדלים? אמרו לו, ודאי בזה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו'. אמר להם, ודאי סוד עליון יש כאן, והרי פרשה בישיבה העליונה, וכדי שלא תטעו ירדתי לכם, וכדי לגלות סוד זה ביניכם, שהוא סוד עליון טמיר מבני הדור].

[בודאי אבני שיש טהור הם שמהם יוצאים מים זכים, והם רמוזים באות א' בראש ובסוף. ו' שהוא נטוי ביניהם הוא עץ החיים. מי שאוכל ממנו - וחי לעולם. ושני היודים האלה רמוזים בויצור, והם שתי יצירות, יצירה של העליונים ויצירה של התחתונים. והם חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי הם תעלומות מחכמה עליונה שתחת פתח עליון].

וְיָהִים כְּנֶגֶד שְׁתֵּי עֵינַיִם שְׂבָהֶם שְׁתֵּי דַמְעוֹת
 יורדות לַיָּם הַגָּדוֹל. וְלָמָּה יֵרְדוּ? בְּגִלְלַת
 שְׁהַתּוֹרָה מִשְׁנֵי הַלּוּחוֹת הִלְלוּ הִיָּה מִשֶּׁה מוֹרִיד
 לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא זָכוּ בָּהֶם, וְנִשְׁבְּרוּ וְנִפְּלוּ, וְזֶה גָרַם
 אֲבָדֵן בֵּית רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי. וְלָמָּה נִפְּלוּ? בְּגִלְלַת שְׁפָרַח
 ו' מֵהֶם, שֶׁהוּא ו' שֶׁל וַיִּיצֶר, וְנָתַן לָהֶם אַחֲרַיִם
 מִצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁמִּשָּׁם נִתְּנָה תּוֹרָה
 בְּאֶסּוּר וְהֵתֵר. מִיָּמִין חַיִּים, וּמִשְׂמָאל מוֹת].

וְלִבָּן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא לְתַלְמִידָיו, כְּשֶׁתִּגְיעוּ
 לְאַבְנֵי שֵׁשׁ טְהוֹר אֶל תְּאֲמְרוּ מִיָּם מִיָּם.
 לֹא תִהְיוּ שׁוֹקְלִים אַבְנֵי שֵׁשׁ טְהוֹר [נ"א שֶׁהֵם
 שְׁנֵי יוֹדִי"ן שֶׁל וַיִּיצֶר, חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה וְחֲכָמָה
 תַּחְתּוֹנָה] לְאַבְנֵים אַחֲרוֹת שֶׁהֵן חַיִּים וּמוֹת,
 שֶׁמִּשָּׁם (קהלת) לֵב חָכֵם לִימִינוּ וְלֵב כָּסִיל
 לְשִׂמְאֵלוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אַתֶּם תִּסְכְּנוּ עֲצַמְכֶם,
 בְּגִלְלַת שְׂאֵלָה שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הֵם בְּפִרוּד,
 וְאַבְנֵי שֵׁשׁ טְהוֹר הֵן בְּיַחְוּד בְּלִי פִרוּד כָּלָל. וְאִם
 תְּאֲמְרוּ שֶׁהֵרִי הִסְתַּלַּק עֵץ הַחַיִּים מֵהֶם וְנִפְּלוּ
 וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם פִּרוּד – דִּבֵּר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד
 עֵינַי, שֶׁהֵרִי אֵין שָׁם פִּרוּד לְמַעְלָה. שְׂאֵלָה
 שֶׁנִּשְׁבְּרוּ הֵיוּ מֵאֵלָה. בָּאוּ לְנִשֵּׁק אוֹתוֹ, פָּרַח
 וְהִסְתַּלַּק מֵהֶם].

סדר הלימוד ליום י תשרי [יום 10 בשנה]

דָּבָר אַחַר וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן - בְּוֹדָאֵי לְמַעְלָה
 בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁם אֵין קְלָפוֹת נְכָרִיּוֹת. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (תהלים ה) לֹא יִגוֹרֶךָ רַע. אָבֵל בְּעֵץ שְׁלִמְטָה
 יֵשׁ בְּוֹדָאֵי קְלָפוֹת נְכָרִיּוֹת, וְהוּא נְטוּעַ בְּגֵן עֵדֶן
 שֶׁל זַעִיר אֲנַפִּין, שֶׁהוּא חֲנוּךְ, מַטְטְרוּ"ן, שֶׁגֵן
 הָעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין שֶׁם
 עֲרֹבֹב שֶׁל קְלָפוֹת לְהִיּוֹת שֶׁם נִפְתָּל וְעַקְשׁ.
 וּבִגְלָל זֶה וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן וְגו', וְיִכְלְנוּ לֹמַר
 בְּמַטְטְרוּ"ן יֵצֵא מֵעֵדֶן - מֵעֵדוֹן שְׁלוֹ. לְהַשְׁקוֹת
 אֶת הַגֵּן - הַגֵּן שְׁלוֹ, הַפְּרִדָּס שְׁלוֹ שְׁנִכְנָסוּ לְשֶׁם
 בֶּן עֲזַאֵי וּבֶן זֹמָא וְאַלִישֶׁע. וְקְלָפוֹת שְׁלוֹ מֵצַד
 זֶה טו"ב וּמֵצַד זֶה רַע. וְזֶה אֲסוּר וְהִתֵּר, כְּשֶׁר
 וּפְסוּל, טְמֵאָה וְטְהוּרָה.

עֲמִיד זָקֵן אֶחָד וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי, כִּף זֶה וְדָאֵי! אָבֵל
 עֵץ הַחַיִּים הוּא לֹא נִקְרָא. אֶלֶּא כִּף הוּא סוּד
 הַדְּבָר, וְיֵיזֵר - יִצִּירָה אַחַת לְטוֹב וְיִצִּירָה אַחַת
 לְרַע. זֶה עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. עֵץ זֶה אָדָם קָטָן,
 מֵצַד הַחַיִּים מִמֶּנּוּ וּמֵצַד הַמּוֹת מִמֶּנּוּ. שֶׁם שְׁתֵּי
 יִצִּירוֹת שְׁלוֹ שֶׁהֵם אֲסוּר וְהִתֵּר, וְעֲלִיו נֹאמַר וְיֵיזֵר
 ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאָדָמָה.

וַיִּפְחַח בְּאִפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים – זו שְׂכִינָה עֲלֵיוֹנָה.
 עֵדֶן – תְּשׁוּבָה. וְעֲלִיָּה נֶאֱמַר וְעַן הַחַיִּים
 בְּתוֹךְ הַגֶּן. זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. הַגֶּן שְׂכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה. שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים הֵם, נִשְׁמָה רוּחַ וְנֶפֶשׁ
 אֶצְלוֹ, וּבָהֶם וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, שֶׁהוּא מִמֶּשׁ
 מִפּוֹ נִקְרָא לְשְׂכִינָה שֶׁהִיא נִשְׁמַת חַיִּים. מִיָּד
 שָׁאֵמַר דְּבָרִים אֵלוֹ, עָלָה לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, חֲבֵרִים, בּוֹדְאֵי זֶה הָיָה מְלֶאךָ, וּבּוֹדְאֵי
 תּוֹמֵךְ יֵשׁ לָנוּ מִכָּל מְקוֹם.

פְּתַח הַפְּסוּק אַחֲרָיו: וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 וַיְנַחֲהוּ בְּגֵן עֵדֶן וְגו'. וַיִּקַּח – מֵאֵין לְקַח
 אוֹתוֹ? אֵלָּא לְקַח אוֹתוֹ מֵאַרְבַּעַת יְסוּדוֹת שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּהֶם וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רָאשִׁים. הַפְּרִידוֹ
 מֵהֶם, וְשָׁם אוֹתוֹ בְּגֵן עֵדֶן.

כִּמּוֹ זֶה יַעֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבֵן אָדָם
 שֶׁנִּבְרָא מֵאַרְבַּעַת יְסוּדוֹת. בְּזִמְן שֶׁשָּׁב
 בְּתְשׁוּבָה וּמִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נוֹטְלוֹ מִשָּׁם, וְעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד. הַפְּרִיד
 נִפְשׁוֹ מִתְּאֹתָם, וְשָׁם אוֹתוֹ בְּגֵן שְׁלוֹ שֶׁהִיא
 שְׂכִינָה, לְעַבְדָּה – בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה, וּלְשִׁמְרָה –
 בְּמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. אִם זָכָה לְשִׁמְרֵה אוֹתָהּ, הוּא
 יִהְיֶה רֹאשׁ עַל אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת, וַיַּעֲשֶׂה נְהַר

שְׁמֹשְׁקִים עַל יָדוֹ וְלֹא עַל יְדֵי אַחֵר, וּמְפִירִים בּוֹ
שֶׁהוּא רַבּוֹן וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם.

וְאִם עָבַר עַל הַתּוֹרָה, הֵם מְשֻׁקִים מִמְרִירוֹת הָעֵץ
שֶׁל רֶעַ שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע. וְכָל הָאֵיבָרִים
שֶׁהֵם מְאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, נֹאמֵר בָּהֶם (שמות א)
וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם וְגו'. וַיִּמְרְרוּ – בְּמִרְרוֹת שֶׁל
מָרָה. וּלְגַבֵּי אֵיבָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַגּוֹף שֶׁהֵם
מֵצֵד הַטּוֹב, עֲלֵיהֶם נֹאמֵר (שם טו) וַיִּבְאוּ מִרְתָּה וְלֹא
יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִיָּם מִמָּרָה וְגו'. כְּגוֹן זֶה אָמְרוּ בְּעֲלֵי
הַמְּשָׁנָה, וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה –
בְּקִשְׁיָא. בְּחֶמֶר – בְּקָל וְחֶמֶר. וּבְלִבְנִים – בְּלִבּוֹן
הַלֵּכָה. וּבְכָל עַבְדָּה בְּשָׂדֵה – זוֹ בְּרִיתָא. אֶת כָּל
עַבְדָּתָם וְגו' – זוֹ מְשָׁנָה.

וְאִם שְׁבִים בְּתִשְׁבָּה, נֹאמֵר בָּהֶם (שם) וַיִּזְרְחוּ ה'
עֵץ, וְזֶה עֵץ הַחַיִּים, וְבוֹ וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. וְזֶה
מֹשֶׁה מְשִׁיחַ, שֶׁנֹּאמֵר בּוֹ (שם יז) וַיִּמָּטֵה הָאֱלֹהִים
בְּיָדוֹ. מִטָּה זֶה מִטְטְרוֹן, מֵצֵדוֹ חַיִּים וּמֵצֵדוֹ
מִיתָה. כְּשִׁמְתֵּהֶפֶךְ לְמִטָּה הוּא עֵזֶר מֵצֵד הַטּוֹב.
כְּשִׁמְתֵּהֶפֶךְ לְנַחֵשׁ הוּא כְּנִגְדּוֹ. מִיָּד (שם יד) וַיִּנָּס
מֹשֶׁה מִפָּנָיו.

וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מְסֻרוֹ בְּיַד מֹשֶׁה, וְהִיא תּוֹרָה
שְׁבַע עָל פֶּה, שְׁבַע אֶסוּר וְהֵתֵר. מִיָּד

שְׁהֵפָה בּוּ בְּסֹלֶעַ, לָקַח אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּיָדוֹ, וְנֹאמַר בּוּ (שמואל-ב כג) וַיֵּרֶד אֵלָיו בְּשֹׁבֶט,
 לְהַכּוֹת אוֹתוֹ בּוּ. וְשִׁבְ"ט הוּא יֵצֵר הָרַע נְחָשׁ,
 וְהַכֹּל הוּא בְּגִלוֹת מִחַמָּתוֹ. וְעוֹד, וּמִשָּׁם יִפְרֹד.
 אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שֵׁשֶׁת־דָּל בַּתּוֹרָה, שְׁבֻזְמָן שֵׁיִקַּח
 אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִהַגּוֹף הַזֶּה מֵאַרְבָּעָה
 יְסוּדוֹת, נִפְרָד מִשָּׁם וְהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת רֹאשׁ בְּאַרְבַּע
 חַיּוֹת, וְנֹאמַר בָּהֶם עַל כַּפֵּי־יְשׂאוֹנָהּ וְגו'.

וַיֵּצֵו ה' אֱלֹהִים וְגו', הָרִי פִּרְשׁוּהָ אֵין צִו אֶלֶּא
 עֲבוּדָה זָרָה, שְׁמִשָּׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְהִיא
 בְּכַבֵּד, שְׁמִמְנָה תְּכַבֵּד הָעֲבוּדָה, שְׁהִיא עֲבוּדָה
 זָרָה לוֹ, וְהַכְּבֵד כּוֹעֵס. וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, כָּל הַכּוֹעֵס
 כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. זֶהוּ וַיֵּצֵו. עַל הָאָדָם
 - זו שְׁפִיכוֹת דָּמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (בראשית ט)
 בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ. וְזוֹ מְרָה, הַחֲרֵב שֶׁל מְלֶאךָ
 הַמּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (משלי ה) וְאַחֲרִיתָהּ מְרָה
 כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחֵרֵב פִּיּוֹת. לֵאמֹר - זֶה גְלוּי
 עֲרִיּוֹת, וְזֶה טְחוּל, עָלָיו נֹאמַר (שם ל) אֲכָלָהּ
 וּמַחֲתָהּ פִּיהָ וְגו', שֶׁלְטְחוּל אֵין פֶּה וְעַרְקִים,
 וּמִשְׁקָה מֵעֲכִירוֹת הַדָּם הַשָּׁחַר שֶׁל הַכְּבֵד, וְלֹא
 מְצָאנוּ לוֹ פֶּה. וְזֶהוּ אֲכָלָהּ וּמַחֲתָהּ פִּיהָ וְגו'.
 כָּל שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵם מְרָה, שְׁעַרְקֵי הַדָּם שֶׁל

הלב, מִיד כְּשֵׁרוּאִים מְרָה, כָּלֶם בּוֹרְחִים
מִלְפָּנֶיהָ.

וְכֵן הָעֲרִיּוֹת מִתְכַּפְּסִים בַּחֲשֵׁךְ בְּדָם שָׁחַר שֶׁל
הַטָּחוּל. מִי שֶׁעוֹבֵר עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים
וְעִבּוּדָה זָרָה וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת, גּוֹלָה נִשְׁמָתוֹ בְּכַבֵּד
מְרָה טָחוּל, וְדָנִים אוֹתוֹ בַּגֵּיהֶנֶם. וְשִׁלְשָׁה מִמְּנִים
עֲלֵיהֶם – מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה. ט"ו עֲרִיּוֹת הֵם
כְּחֻשְׁבוֹן י"ה, וְשִׁשָּׁה אַחֲרֵים כְּחֻשְׁבוֹן ו'. לְפָנֶי
שְׁגָלוֹ יִשְׂרָאֵל בַּגְּלוּת וְשִׁכְיָנָה עִמָּם, צָוָה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, (ויקרא יח) עֲרוֹת אִמָּךְ לֹא
תִגְלֶה. וְהַגְּלוּת הַזֹּאת הִיא גִלּוּי עֲרוֹת הַשִּׁכְיָנָה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (ישעיה ג) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שִׁלַּחָה אִמָּכֶם. וְעַל
גִּלּוּי עֲרִיּוֹת גָּלוֹ יִשְׂרָאֵל וְשִׁכְיָנָה בַּגְּלוּת, וְזוֹהִי
עֲרוֹת הַשִּׁכְיָנָה. וְעֲרוֹה זֶה הִיא לֵילִית, אִמָּם שֶׁל
עַרְב רַב. וְעַרְב רַב הֵם עֲרִיּוֹת שֶׁלָּה וְעֲרִיּוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁעָלְיוֹ נֶאֱמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת
אֲבִיךָ וְגו' לֹא תִגְלֶה.

וְהֵם הַפְּרִידוֹ בֵּין ה' ה' שֶׁלֹּא תִתְקַרֵּב ו' בֵּינֵיהֶם.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא
תִגְלֶה. וְהֵם שִׁכְיָנָה עֲלִיוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה. שְׁבִזְמַן
שֶׁהָעַרְב רַב, שֶׁהֵם: גְּפִילִים גְּבוּרִים עִמְלָקִים
רְפָאִים עֲנָקִים, בֵּין ה' לָה', אֵין רְשׁוּת לְקַדּוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא לְהִתְקַרֵּב בִּיְנֵיהֶם, וְסוּד הַדְּבָר – (ישעיה
 יט) וְנִהַר יִחַרֵּב וַיִּבֶשׁ. יִחַרֵּב בָּהּ עֲלִיוֹנָה, וַיִּבֶשׁ בָּהּ
 תַּחְתּוֹנָה. כְּדֵי שְׁלֹא יִתְפָּרְנְסוּ עַרְב רַב מִו' שֶׁהִיא
 עֵץ הַחַיִּים. וְלִכֵּן אֵין הַתְּקַרְבוֹת לוֹ בֵּין ה' ה'
 בְּזִמְן שְׁעָרַב רַב בִּיְנֵיהֶם.

וְאֵין רְשׁוֹת לְאוֹת י' לְהִתְקַרֵּב לְה' הַשְּׁנֵיָה. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב עֲרוֹת כְּלַתְךָ לֹא תִגְלֶה. וְהֵם
 הַפְּרִידוּ בֵּין ו' לְה' הַעֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב עֲרוֹת
 אֲשֶׁת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה. שְׁי' הִיא אָב, ה' אִם, ו' בֵּן,
 ה' בַּת. וְלִכֵּן צָוָה אֱלֹהֵי ה' עֲלִיוֹנָה. עֲרוֹת אֲשֶׁת
 אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה. עֲרוֹת אַחֻתְךָ בַּת אָבִיךָ – זֶה ה'
 תַּחְתּוֹנָה. אֶת בַּת בְּנֵה וְאֶת בַּת בַּתָּהּ – הֵם ה"א
 ה"א, שֶׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל ה'. עֲרוֹת אַחֵי אָבִיךָ – זֶה
 יו"ד, שֶׁהוּא תּוֹלְדָה שֶׁל אוֹת י', וְהוּא אַח לְוָא"ו.
 כּוּף סוּף בְּזִמְן שְׁעָרַב רַב מְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל, אֵין
 קִרְבָּה וְיַחְוּד בְּאוֹתִיּוֹת שֵׁם יְהו"ה. וּמִיד
 שְׁיִמְחוּ מִהָעוֹלָם, נֹאמַר בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא (זְכוּרִיה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהו"ה אֶחָד
 וְשְׁמוֹ אֶחָד. וְלִכֵּן אָדָם, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָהֶם
 יַחְוּד בַּתּוֹרָה, שְׁנֹאמַר בָּהּ (מְשַׁלִּי ג) עֵץ חַיִּים הִיא
 לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וְהִיא הַגְּבִירָה מְלֻכּוּת, שְׁמִצְדָּה
 נִקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. וְלִכֵּן אָמַר הַקְּדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא, לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ אֲעֲשֶׂה לוֹ
 עֶזֶר כְּנִגְדּוֹ. זֶה מִשְׁנָה, אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַר, וְהוּא
 [וְהִיא] שִׁפְחַת הַשְּׂכִינָה. אִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל – הִיא
 עוֹזֶרֶת לָהֶם בְּגָלוּת מִצַּד שֶׁל הַתֵּר טְהוֹר כָּשֶׁר.
 וְאִם לֹא – הִיא כְּנִגְדּוֹ מִצַּד שֶׁל טָמֵא פְּסוּל אָסוּר.
 טְהוֹר הַתֵּר וְכָשֶׁר הוּא יֵצֵר הַטּוֹב. פְּסוּל טָמֵא
 אָסוּר הוּא יֵצֵר הָרָע.

וְאִשָּׁה שֵׁשׁ לָהּ דָם טְהוֹר וְדָם נִדָּה מִצַּד שֶׁל
הַמִּשְׁנָה הִיא שָׂמָה אוֹתוֹ וְאִינָה בֵּת זוּגוֹ,
 הַיְחוּד שָׁלוֹ, שְׂאִין יְחוּד עַד שְׁעָרַב רַב יִמְחוּ
 מִהָעוֹלָם. וְלָכֵן נִקְבְּרָ מֹשֶׁה מִחוּץ לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
 וְקְבוּרָתוֹ הִיא מִשְׁנָה, וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה. קְבוּרָתוֹ מִשְׁנָה שְׁשׁוּלֶטֶת עַל
 הַגְּבִירָה, שֶׁהִיא קְבֵלָה לְמֹשֶׁה וּמִלָּךְ. וּגְבִירָה
 מִתְּפָרֶדֶת מִבְּעָלָהּ. וְלָכֵן (מִשְׁלֵי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה
 אָרֶץ וְכוּ' תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ – זֶהוּ עֶבֶד הַיְדוּעַ.
 וְשִׁפְחָה – זֶה מִשְׁנָה. וְנָבֵל כִּי יִשְׁבַּע לָחֶם – זֶה
 עָרַב רַב. עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים מִן הָאָדָמָה כָּל
חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם. אוֹי
לְעוֹלָם שֶׁהֵם אָטוּמִי לֵב וְסִתוּמִי עֵינַיִם שֶׁלֹּא
מִסְתַּכְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים. שְׁוֹדָאִי

חַיַּת הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם הֵם עִמִּי הָאָרֶץ, וְאֶפְלוּ
 בְּאֵלוּ, שֶׁהֵם נֶפֶשׁ חַיָּה, לֹא נִמְצָא בָּהֶם עֶזֶר
 [בַּגְּלוּת] לְשִׁכְיֵנָה בַּגְּלוּת, וְלֹא לְמֹשֶׁה שֶׁהוּא עִמָּה,
 שֶׁבְּכָל זְמַן שֶׁגָּלְתָה שִׁכְיֵנָה לֹא זָז מִמֶּנָּה.

**אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהָרִי מִי נָתַן מַעֲשֵׂה שֶׁל אָדָם
 בְּיִשְׂרָאֵל וּבַמִּשְׁעָה? אָמַר לוֹ: בְּנִי, וְאַתָּה
 אָמַרְתָּ כֵּךְ? וְכִי לֹא לְמִדַּת (ישעיה מו) מַגִּיד מִרְאשִׁית
 אַחֲרִית!? אָמַר לוֹ, כֵּךְ הוּא וְדַאי. וְלִכֵּן מֹשֶׁה לֹא
 יָמַת, וְהוּא נִקְרָא אָדָם, וּבַגְּלוּת נֶאֱמַר בַּגְּלוּת
 הָאַחֲרוֹנָה וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר, אֲלֹא כָּלֵם כְּנַגְדּוֹ.
 וְכֵן נֶאֱמַר בְּעֵמּוּד הָאֲמֻצְעִי וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר
 שְׂיוּצִיא שִׁכְיֵנָה מִהַגְּלוּת. זֶהוּ שִׁכְתוּב (שמות ב) וַיִּפֶן
 כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וּמֹשֶׁה הוּא בְּדַמּוּתוֹ
 מִמֶּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.**

**בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם.
 ה' אֱלֹהִים – אָבָא וְאֵמָא. תְּרַדְמָה – זו
 הַגְּלוּת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (בראשית טו) וְתְרַדְמָה נִפְלָה עַל
 אַבְרָם. הִפִּילוּ עַל מֹשֶׁה וַיִּישַׁן. אֵין שָׁנָה אֲלֹא
 גְלוּת. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלַעְתָּיו – מִצְלַעוֹתָיו שֶׁל מִי?
 אֲלֹא מֵאוֹתָם עֲלָמוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה נָטְלוּ אָבָא
 וְאֵמָא אַחַד מֵהֶם, וְהוּא צַד לְבָן, יָפָה כְּלָבָנָה.
 וַיִּסְגֹר בְּשׂוֹר תַּחְתָּנָה – זֶה בְּשׂוֹר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם ו)**

בְּשֶׁגֶם הוּא בָּשָׂר. בְּשָׂר שֶׁל מֹשֶׁה אָדָם, וְעָלְיוֹ
נֹאמַר פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפְנֵי חַמָּה, וְלָכֵן (שיר ו) יָפָה
כְּלַבְנָה בָּרָה כַּחַמָּה.

דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר בְּשָׂר – רָצוּ לְהִגָּן עָלָיו בָּהּ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וַיִּסְגֹּר ה' בְּעֵדוֹ. דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר –
כְּמוֹ שֶׁנֹּאמַר (שמות כה) לְעַמַּת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת
מִתְקַיֶּמֶת, שָׁבָה הַגְּבִירָה (יחזקאל מו) יְהִיָּה סְגוּר
שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה.

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע. כָּאֵן נִרְמָז סוּד הַיְבוּם,
שֶׁאֲמָרוּ בוּ, כִּיּוֹן שֶׁלֹּא בָּנָה, שׁוֹב לֹא יִבְנֶה.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית
אֲחִיו. אָבֵל לְגַבֵּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹאמַר בוּ וַיִּבֶן
ה' אֱלֹהִים. אָבֵא וְאֵמָא בּוֹנִים אוֹתָהּ אֵלָיו. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה'. ו' שֶׁהוּא בֶן י"ה, אָבֵא
וְאֵמָא, עָלֶיהֶם נֹאמַר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע.
אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם – זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.
וַיִּבְאֶה אֶל הָאָדָם – הֵבִיא אוֹתוֹ אֶל הַצֵּלַע שֶׁלָּקַח
מֶה, הָעֵלְמָה שְׁלָהּ.

וְעָלֶיהָ נֹאמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָה ה'
חֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וְלָכֵן בָּהָר זֶה יִבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, יְהִיָּה קִיָּם

לְדוּרֵי דוּרוֹת, וְעָלְיוֹ נֹאמֵר (חגי ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְבוֹד
הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. שְׁהָרֵאשׁוֹן נִבְנָה
עַל יְדֵי אָדָם – וְזֶה עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְלָכֵן (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׁוֹא עֲמֵלוֹ
בוֹנֵיו בּוֹ.

וְכֵן נֹאמֵר בְּמִשָּׁה וַיְכֵן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע,
כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר (שמות כו) וְלָצֶלַע הַמִּשְׁכָּן
הַשְּׁנִיט. צֶלַע וְדָאֵי מִצַּד שֶׁל חֶסֶד לָבָן, מִשָּׁם
נִקְרְאת לְבָנָה. וַיִּסְגֹּר בְּשָׂר תַּחְתָּנָה – בְּשָׂר
שֶׁהוּא אָדָם מִצַּד הַגְּבוּרָה וְנִכְלָל בְּשִׁנְיָהֶם.
בְּאוֹתוֹ זְמַן (שיר ב) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי וַיְמִינֵו
תַּחְבֵּקֵנִי.

זֹאת הַפַּעַם עֲצָם מִעֲצָמֵי וּבְשָׂר מִבְּשָׂרֵי – זו
שְׁכִינָה נִעְרָה הַמְּאֹרְסָה לְעַמּוּד הָאֲמֻצָּעִי,
נֹאמֵר בָּהּ זֹאת הַפַּעַם וְגו' אֲנִי יַדְעֵתִי שֶׁהִיא עֲצָם
מִעֲצָמֵי וּבְשָׂר מִבְּשָׂרֵי. לְזֹאת וְדָאֵי יִקְרָא אִשָּׁה –
מִצַּד עֲלִיּוֹן שֶׁהִיא אִמָּ"א (בִּינָה). כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ
זֹאת – מִצַּד שֶׁל אִבָּ"א (חֻכְמָה) שֶׁהוּא י'. וְכֵן מִשָּׁה
בְּדַמוֹתוֹ לְמִטָּה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יִזְכּוּ יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַת
וְזוּגוֹ, וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב (יחזקאל לו) וְנָתַתִּי לָכֶם

לב חֲדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתָן בְּקִרְבְּכֶם, וְכָתוּב (יואל
 א) וְנִבְּאוּ בְּנִיכֶם וּבְנֵיכֶם וּגְו', וְאֵלוּ הֵם נְשָׁמוֹת
 חֲדָשׁוֹת שְׁעֵתִידִים לְהִיּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שְׁפָרְשׁוּהָ אֵין בֶּן דָּוִד בָּא עַד שְׂיִכְלוּ כָּל נְשָׁמוֹת
 שְׁבַגְוּף, וְאִזְ הַחֲדָשׁוֹת יְבוֹאוּ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יַעֲבְרוּ עָרֵב רַב מֵהָעוֹלָם, וְנֹאמַר
 בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמִשָּׁה, כָּל אֶחָד בְּבַת זֹוּגוֹ,
 וַיְהִיּוּ שְׁנֵיהֶם עָרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא
 יִתְבָּשְׁשׁוּ. שְׁתַּעֲבַר עָרוּהָ מֵהָעוֹלָם, שְׂאֵלָה הֵם
 שְׁגָרְמוּ גְלוֹת, עָרֵב רַב וְדָאֵי.

וַעֲלִיָּהֶם נֹאמַר וְהִנְחַשׁ הָיָה עָרוּם מְכַל חַיִּית
 הַשָּׂדֶה וּגְו'. עָרוּם לְרַע מְכַל הַחַיִּיּוֹת
 שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, וְהֵם בְּנֵי הַנְּחָשׁ
 הַקְּדָמוֹנִי שְׁפָתָהּ אֶת חֲוָה. וְעָרֵב רַב וְדָאֵי הֵם הָיוּ
 זֶהְמָא שְׁהֵטִיל נְחָשׁ בְּחֲוָה, וּמֵאוֹתָהּ זֶהְמָא יֵצֵא
 קִיָּן וְהָרַג אֶת הַבֵּל רוּעָה צֹאן, שְׁנֹאמַר בּוּ בְשָׁגָם
 הוּא בְּשָׂר. בְּשָׁגָם זֶה הַבֵּל. בְּשָׁגָם וְדָאֵי הוּא
 מִשָּׁה. וְהָרַג אוֹתוֹ, וְהוּא הָיָה בֶּן בְּכוֹר שֶׁל אָדָם.

וְעַם כָּל זֶה, מִשָּׁה, כְּדֵי לְכַסּוֹת עַל עָרוֹת אָבִיו,
 לְקַח אֶת בַּת יִתְרוֹ שְׁנֹאמַר בָּהּ (שׁוֹפְטִים א)
 וּבְנֵי קִיָּנֵי חֲתָן מִשָּׁה. וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ, לְמָה נִקְרָא

קִינִי? שֶׁנִּפְרַד מִקִּינִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד) וַחֲבֵר
הַקִּינִי נִפְרַד מִקִּינִי. אַחַר כֵּן רָצָה לְהַחְזִיר עִרְב רַב
בְּתִשׁוּבָה לְכִסּוֹת אֶת עֵרוֹת אָבִיו, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְצַרֵּף מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה לְמַעֲשֵׂה, וְאָמַר לוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֵם מְגֹזְע רַע, תִּשְׁמַר מֵהֵם.
אֵלֶּה הֵם חֲטָא שֶׁל אָדָם שֶׁאָמַר לוֹ וַיַּעַץ הַדַּעַת
טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ. אֵלֶּה הֵם חֲטָא שֶׁל
מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל.

וּבְגִלְגָּלִים גָּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת וַיִּגְרְשׁוּ מִשָּׁם. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם. וְאָדָם
יִשְׂרָאֵל בּוֹדָאִי. וּמֹשֶׁה בְּגִלְגָּלִים גִּרַשׁ מִמְּקוֹמוֹ וְלֹא
זָכָה לְהִכָּנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּגִלְגָּלִים עָבַר עַל
מֵאֲמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחֲטָא בִּסְלֵעַ שֶׁהִכָּה בּוֹ,
וְלֹא אָמַר לוֹ אֵלֶּה רַק (במדבר כ) וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסְּלֵעַ,
וְהֵם גִּרְמוּ. וְעַם כָּל זֶה, מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה, שֶׁהוּא לֹא קָבַל
אוֹתָם, וְנִתְּן בָּהֶם אוֹת בְּרִית אֵלֶּה לְכִסּוֹת עֵרוֹת
אָבִיו. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ (שם יד) וְאַעֲשֵׂה
אִתְּךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְעֶצְוֹם מִמֶּנּוּ, וּבְגִלְגָּלִים אָמַר (שמות
לב) מִי אֲשֶׁר חֲטָא לִי אֶמְחֶנּוּ מִסְּפָרִי, שֶׁהֵם מְזַרְע
עַמְלֵק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זִכְר עַמְלֵק,
וְהֵם גִּרְמוּ לְשִׁבַר אֶת שְׁנֵי הַלּוּחֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

וּמִיָּד - וַתִּפְקַחְנָה עֵינַי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ יִשְׂרָאֵל כִּי עִירָמָם הֵם. בַּשְּׁעָבוֹד שֶׁל מִצְרַיִם שֶׁהָיוּ בְּלֵי תוֹרָה, וְנֹאמַר בָּהֶם (יחזקאל טז) וְאֵת עֵרוֹם וְעֲרָהּ. וְאִיּוֹב בְּגִלְלָה זֶה אָמַר פְּעַמִּים (איוב א) עָרָם יִצְתִּי מִבְּטָן אִמִּי וְעָרָם אָשׁוּב שָׁמָּה. מֵה שֶׁהָיָה מִשִּׁ"ה, הַתְּהַפֵּף לְעֶרְב רַב לְשִׁמ"ה וְלִשְׁנֵינָה. אָשׁוּב שָׁמָּה - כָּאֵן רָמַז שְׁעֵתִיד לַחֲזוֹר בֵּינֵיהֶם בְּגִלּוֹת הָאֲחֵרוֹנָה, וְהוֹלֵךְ בֵּינֵיהֶם לְשִׁמ"ה, וְהוּא אָמַר (שם) ה' נָתַן וְה' לָקַח יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ.

וּבְזִמְזוֹן שֶׁנִּשְׁבְּרוּ שְׁנֵי לִוְחֹת הַתּוֹרָה, וְתוֹרָה שֶׁבַע עֶלְפָה, נֹאמַר בָּהֶם וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה. הַתְּכַסּוּ בְּכֶמֶה קְלִפּוֹת מֵעֶרְב רַב מִשׁוֹם כִּי עִירָמָם הֵם, שְׁלֹא תִתְגַּלֶּה עֲרוֹתָם. וְכִסּוּי שְׁלָהֶם כְּנִפְי צִיצִית וְרִצּוּעוֹת הַתְּפִלִּין, עָלֵיהֶם נֹאמַר וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וְלֹאשְׁתּוֹ כְּתָנּוֹת עוֹר וַיִּלְבַּשֵׁם. אֲבָל לְגַבֵּי צִיצִית - וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה וַיַּעַשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת. זֶהוּ (תהלים מה) חֲגוֹר חֲרָבְךָ עַל יָרֵךְ גְּבוּר, וְזוֹ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁנֹּאמַר בָּהּ (שם קמט) רוֹמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם. זֶהוּ וַיַּעַשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת.

וַיִּשְׁמְעוּ אֵת קוֹל ה' אֱלֹהִים וְגו', כְּשֶׁקָּרְבוּ לְהַר סִינַי. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים ה) הִשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים מִדְּבַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ וְגו'. וְעֶרְב רַב

מתנו. והם היו שְׁאָמְרוּ לְמֹשֶׁה (שמות כ) וְאֵל יִדְבַר
עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן נָמוּת, וּמָצְאוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְאֵלֶּה
הֵם עֲמֵי הָאָרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (דברים כז) אַרְוֹר שֹׁכֵב
עִם כָּל בְּהֵמָה, בְּגִלְלֵי שָׂהֵם מֵצַד אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
אַרְוֹר אֶתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה.

וְהָרִי כִפָּה הֵם עָרַב רַב רָעִים בְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת, אָבֵל
יֵשׁ עָרַב רַב מֵצַד שֶׁל הַנְּחָשׁ, וְיֵשׁ עָרַב רַב
מֵצַד שֶׁל אַמּוֹת עֲכוּ"ם שְׂדוּמִים לְחַיּוֹת וּבְהֵמוֹת
הַשָּׂדֶה, וְיֵשׁ עָרַב רַב מֵצַד שֶׁל מְזִיקִים, שֶׁנִּשְׁמָתָם
שֶׁל רְשָׁעִים הֵם מְזִיקִים שֶׁל הָעוֹלָם מִמֶּשׁ, וְיֵשׁ
עָרַב רַב שֶׁל שְׂדִים וְרוּחוֹת וְלִילִין, וְהַכֹּל
מְעַרְבָּבִים בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֵין בְּכֹלָם מְקַלֵּל כַּעֲמֶלֶק,
שֶׁהוּא נָחַשׁ רַע אֵל אַחֵר. הוּא גְלוּי לְכָל הָעֲרִירוֹת
שֶׁל הָעוֹלָם, רוֹצֵחַ הוּא, וּבֵת זוּגוּ סֵם מְוֹת עֲבוּדָה
זָרָה, וְהַכֹּל סִמָּא"ל. וְיֵשׁ סִמָּא"ל וְיֵשׁ סִמָּא"ל, וְלֹא
הַכֹּל שְׂוִים. אָבֵל אוֹתוֹ צַד שֶׁל הַנְּחָשׁ הוּא מְקַלֵּל
עַל הַכֹּל.

וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה.
כָּאֵן רִמְזוּ לוֹ שְׁעֵתִיד לְהַחְרִיב בֵּית
הַמְּקֻדָּשׁ וּלְבַכּוֹת בּוֹ אֵיכָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איו"ב א)
אֵיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד. אִ"י כ"ה. וְלַעֲתִיד לְבֹא עֲתִיד
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַעַר כָּל הַמֵּינִים הָרָעִים

מֵהָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּח.
וְאִזְ שָׁב הַכֹּל לְמִקְוֵמוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (זכריה יד) בְּיוֹם
הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

שְׁנֵינּוּ, כָּל שְׁלֵמָה שְׁנֵאמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, בְּמִלָּךְ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, בְּמִלָּךְ [ס"א בְּנִקְבוֹת
הַמִּלָּךְ] סֵתָם בְּנִקְבָה מְלָה [מִלָּךְ] תַּחְתּוֹנָה
בְּעֵלְיוֹנָה. וְסוּד הַדָּבָר – דִּירָה תַּחְתּוֹנָה לְעֵלְיוֹנָה
שְׁתִּיחָן כְּאַחַת. וְהֵינּוּ בִי"ת, שְׁכַתוֹב (משלי כד)
בְּחִכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. כְּתוֹב (שיר ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ
הַמִּלָּךְ שְׁלֵמָה מֵעֵצֵי הַלְּבָנוֹן. אֶפְרַיִן זֶה תִּקְוֵן שֶׁל
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מֵהָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן.

שְׁעַד שְׁלֵא כָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הִיָּה נִסְתָּר בּוֹ שְׁמוֹ, וְלֹא [הִיָּה] הוּא שְׁמוֹ
נִסְתָּר בְּתוֹכוֹ אֶחָד, וְלֹא עָמַד דָּבָר, [וְהוּא הִיָּה
בְּלִבְדוֹ] עַד שֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן [שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לְהַעֲמִיד
הַכֹּל בְּשִׁבִיל סִמְמָנִים] לְבָרָא עוֹלָם, וְהִיָּה רְשׁוּם
וּבְנוּי וְלֹא עוֹמֵד, עַד שֶׁהִתְעַטֵּף בְּעִטּוֹף אֶחָד שֶׁל
זֶהר [עֵלְיוֹן שֶׁל מַחְשָׁבָה] וּבָרָא עוֹלָם [נ"א יְמִין
שֶׁל הָעוֹלָם הַקְּדָמוֹן], וְהוֹצִיא [אֵילָנוֹת] אֲרָזִים
עֵלְיוֹנִים גְּדוֹלִים מֵאוֹתוֹ הָאוֹר [וְזִיו גְּדוֹל] זֶהר
עֵלְיוֹן [נ"א אֶחָד שֶׁל זֶהר יְמִין הָעֵלְיוֹן], וְשָׁם
מְרַכְּבָתוֹ עַל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,

שְׁנַחֲקֵנוּ בְּעֶשֶׂר אֲמִירוֹת וְהִתְיַשְׁבוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
מֵעֵצֵי הַלְּבָנוֹן, וְכָתוֹב (תהלים קד) אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
נָטַע. [שְׁהָרֵי מְאָלוֹ עָשָׂה אֶת הָאֲפְרִיזִין הַהוּא].

עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. לוֹ – לְעֶצְמוֹ, לוֹ –
לְתַקְוָנוֹ, לוֹ – לְהִרְאוֹת כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, לוֹ –
לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(זכריה יד) יְהִיָּה יְהוֹ"ה אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, וְכָתוֹב
(תהלים פג) וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה שְׁמֶךָ ה' לְבַדְךָ.

בְּהַגִּיעַ הַהֶכְאָה, הִיכָלוֹת יְדוּעִים, נוֹטָה לְצַד זֶה
לְמַעַלָּה. נוֹטָה לְיָמִין. סוֹטָה לְשְׂמָאל.
יורד לְמַטָּה. וְכֵן לְאַרְבַּעַת קְצוּוֹת. מְלָכוֹת נִפְרָדָה
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּעַת קְצוּוֹת לְהִיּוֹת נֶהָר
עֲלִיּוֹן אֶחָד יורד לְמַטָּה, וְעוֹשֶׂהוּ לַיָּם הַגְּדוֹל, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶל הַיָּם וְהָיִים
אֵינָנּוּ מְלֵא. שְׁהָרֵי הוּא כּוֹנֵס הַכֹּל וְשׂוֹאֵב אוֹתוֹ
לְתוֹכוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ב) אֲנִי חִבְּצַלַת הַשָּׁרוֹן
שׁוֹשַׁנַת הָעֵמֶקִים. וְאֵין שָׁרוֹן אֶלָּא מְקוֹם הָיִים
הַגְּדוֹל שֶׁשׂוֹאֵב כָּל מֵימֵי הָעוֹלָם, שְׂמוּצִיא וְשׂוֹאֵב
וּמְאִיר [וְנִכְנָסִים בּוֹ. מְשׁוֹם כֶּף זֶה מוּצִיא וְזֶה
שׂוֹאֵב, מְאִיר] זֶה בָּזָה בְּדַרְכֵים יְדוּעוֹת [נְחָלִים
רָעַב עֲלָיו], וְאֵז כָּתוֹב עֲלֵיהֶם (משלי כד) בְּחֻכְמָה
יִבְנֶה בַּיִת, וְעַל זֶה בַּיִת בְּרֵאשִׁית [נ"א וְעַל זֶה בַּיִת

שֶׁל הָעוֹלָם מְלֶךְ סֵתָם] [בֵּית עֲלִיּוֹן נִבְנָה בְּחִכְמָה,
וְכֵן אַף כֶּךָ הִתְחַתּוֹן]. אָבֵל בֵּית עֲלִיּוֹן הַגָּדוֹל –
יֵשׁוּב הָעוֹלָם. מְלֶךְ סֵתָם – בֵּית תְּחַתּוֹן.

(תהלים 80) וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים, [כְּשִׁמְתֵּעוֹרֶרֶת
גְּבוּרָה] עֲלִיּוֹנָה לְאַחֲזוֹ בּוֹ תַחַת רֵאשׁוֹ וּלְקַרְבוֹ
בְּחֶדְוָה לְהֵיטִיב הַכֹּל אַחֲדֵי. וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים
– שְׂמִיחָה, אֹר [בְּאֹר] [שְׂמֵאִיר] שֶׁהוֹצִיא בְּשִׁבִיל
אַחֲדֵי טָמִיר וְגִנוּז וְנִכְנָס בּוֹ בְּשָׁנִים שֶׁהֵם אַחֲדֵי, וְעַל
זֶה הָעוֹלָם נִתְקַן בְּקִיּוֹם שְׁלָם.

וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים – עוֹלָם [אֹר עֲלִיּוֹן]
הִתְחַתּוֹן שְׂמִיחָ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן [נ"א
נִסְתָּר אֹתוֹ שֶׁשָּׁלַח] עֲמֵק [שְׂמִיחָה שֶׁשׁוֹפֵעֶת
וְיוֹצֵאת בְּאֵיזָה מְקוֹם שְׂמִיחָ? בְּאֱלֹהִים. בּוֹ שְׂמִיחָ,
בּוֹ שׁוֹלַח] חַיִּים לְכֹל. נִקְרָאִים חַיִּי הַמֶּלֶךְ. זֶה עֵקֶר
הַבֵּית. בֵּית זֶה בּוֹנֵה בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם וּבּוֹנֵה
הָעוֹלָם. וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, ב' רֵאשִׁית.
רֵאשִׁית חִכְמָה כְּשֶׁכּוֹנֵס הַכֹּל לְתוֹכוֹ וְנִעֲשֶׂה יָם
גָּדוֹל לְשֵׁאֵב הַכֹּל.

יָם שֶׁקֶפְאוֹ מִימּוֹ שׁוֹאֵב כָּל מֵימֹת הָעוֹלָם וְכוֹנֵס
אוֹתָם לְתוֹכוֹ, וְהַיָּם הוֹלְכִים וְשָׂטִים
וְנִשְׂאָבִים בּוֹ, וְזֶה יוֹצֵא מִתּוֹךְ הָעֲלִיּוֹן. וְסִימָן שֶׁל

הסוד הזה – (איוב לח) מִבֶּטֶן מִי יֵצֵא הַקֶּרַח,
שְׁמִימֵי גְלוּדִים (קפואים) בּוֹ לְשֶׁאֵב אַחֲרֵים.

הַקֶּרַח הַזֶּה יֵם שְׁקוּפָא, לֹא שׁוֹפְעִים מִימֵי
אֶלָּא בְּשַׁעַה שְׁחֹזֵק הַדְּרוֹם מְגִיעַ אֵלָיו
וּמִקְרָב אוֹתוֹ אֶצְלוֹ, וְאִזְ הַמַּיִם שֶׁהֵיוּ גְלוּדִים
בְּצַד הַצִּפּוֹן מִפְּשִׁירִים וְשׁוֹפְעִים, שֶׁהָרִי מֵצַד
הַצִּפּוֹן הַמַּיִם מְגִלִּידִים, וּמֵצַד הַדְּרוֹם הֵם
מִפְּשִׁירִים וְשׁוֹפְעִים לְהִשְׁקוֹת כָּל אוֹתָן חֵיוֹת
הַשָּׂדֶה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיֵּי שָׂדֵי
וְגו', וְאֵלּוֹ נִקְרְאִים הָרִי בְּתֵר, הָרִי הַפְּרוּד. שְׁכָּלֵם
מְשָׁקִים כְּשֶׁצַּד דְּרוֹם מִתְחִיל לְקָרֵב אֵלָיו, וְאִזְ
הַמַּיִם שׁוֹפְעִים. וּבְכַח עֲלִיוֹן זֶה שְׁשׁוֹפֵעַ, הַכֹּל
הֵם בְּגִדְלָה וּבְשִׁמְחָה.

כְּשִׁמְחָה שָׂבָה עוֹלָה בְּרִצּוֹן [שֶׁל חֲדוּהָ] מִטְּמִיר
שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים, מְגִיעַ [וְשׁוֹפֵעַ]
מִתּוֹכוֹ נִהַר אֶחָד [כְּתוּר טְמִיר], וּכְשִׁמְתַּקְרָבִים זֶה
בְּזֶה בְּשִׁבִיל אֶחָד שְׁלֹא יָדוּעַ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה,
וְכֵאֵן הוּא רֵאשִׁית הַכֹּל. וּבִי מֶלֶךְ סֶתֶם,
מִהֲרֵאשִׁית הַזֹּאת נִתְקַן וְדוּמָה זֶה לְזֶה.

[וּבְכַח זֶה] בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם [סֶתֶם נִקְדָּה
נִסְתַּרְתָּ שְׁשׁוֹפְעִים מִימֵיהָ וְיוֹצְאִים

החוצָה] [נ"א אַחַר שְׂיוּצָאִים בְּזֶה] [ונ"א נְהַר שְׂיוּצָא בְּה"א עֲלִיּוֹנָה] [אור שְׂשׁוּפֵעַ וְיוּצָא בְּזֶה] ומוציא קול מתוכו, וְזֶה נִקְרָא קוֹל הַשּׁוֹפָר. וְהֵינּוּ בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם [וְהוּא] שֶׁהוּא קוֹל הַשּׁוֹפָר [נ"א וְהוּא הַשּׁוֹפָר]. וְשָׁמַיִם שׁוֹלְטִים בְּחַיֵּי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן עַל הָאָרֶץ. וְסִימָן לְדַבֵּר – בֶּן יְשִׁי ח"י עַל הָאֲדָמָה. שֶׁהַחַיִּים תְּלוּיִים בְּבֶן יְשִׁי [וּבּוֹא"ו מְשִׁיעִים לוֹ]. וּבָהֶם שׁוֹלֵט בְּכָל, וְהָאָרֶץ נְזוּנִית מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שְׂכָתוּב וְאֵת הָאָרֶץ. וְא"ו הַתּוֹסֵפָה לְשֵׁלֵט בְּמְזוֹנוֹת עַל הָאָרֶץ.

א"ת לְמַעְלָה, וְהוּא כַח שֵׁל כָּלֵל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁהוּצִיא א"ת א' ת' אֱלֹהִים זֶה, וְנָתַן לְשָׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ג) בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ. וְהֵינּוּ אֶת הַשָּׁמַיִם – לְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה וּלְחַבֵּר אוֹתָם זֶה בְּזֶה לְהַתְקִים כְּאֶחָד בְּאוֹתָם חַיֵּי הַמֶּלֶךְ, מֶלֶךְ סֵתָם, לְהַזִּין מִמֶּנּוּ שָׁמַיִם. וְאֵת הָאָרֶץ – חֲבוּר שֵׁל זָכָר וּנְקֵבָה שֶׁנִּחְקְקוּ בְּאוֹתֵיּוֹת רְשׁוּמוֹת, וְחַיֵּי הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּשְׁפָּעוּ מֵהַשָּׁמַיִם, שֶׁהַשָּׁמַיִם מְשִׁיעִים לָהֶם לְקַיֵּם אֶת הָאָרֶץ וְכָל אוֹכְלוֹסֶיהָ.

וסוד שֵׁל אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן עֲשָׂה שָׁמַיִם וְאָרֶץ לְקִיּוּם. וְהוּצִיא אוֹתָם כְּאֶחָד בְּכַח שֵׁלֵט מַעְלָה

הֲרֵאשִׁית שֶׁל הַכֹּל. כְּמוֹ זֶה סוּד עֲלִיּוֹן יוֹרֵד
 לְמַטָּה. וְהֶאֱחָרוֹן הַזֶּה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ לְמַטָּה.
 וְסוּד שֶׁל הַכֹּל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת הֵם וּבְרָאוֹ עוֹלָמוֹת,
 זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְזֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. זֶה
 כְּמוֹ זֶה. זֶה בְּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְזֶה בְּרָא שָׁמַיִם
 וָאָרֶץ. וְעַל זֶה שְׁנֵי עוֹלָמוֹת הֵם. זֶה הוֹצִיא שְׁנֵי
 עוֹלָמוֹת, וְזֶה הוֹצִיא שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל בְּכַח שֶׁל
 הֲרֵאשִׁית הָעֲלִיּוֹנָה.

יוֹרֵד הָעֲלִיּוֹן בַּתַּחְתּוֹן וּמִתְמַלֵּא בְּדֶרֶךְ שֶׁל דִּרְגָה
 אַחַת שְׁשׂוּרָה עָלֶיהָ. כְּמוֹ שָׂאוֹתוֹ שְׁבִיל
 נִסְתָּר וְטָמִיר וְגִנוּז לְמַעְלָה, פָּרֵט לְשְׁבִיל אֶחָד
 דְּקִיק. וְדֶרֶךְ אַחַת. אוֹתוֹ שְׁלֵמַטָּה דֶּרֶךְ, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהָ. וְאוֹתוֹ
 שְׁלֵמַעְלָה שְׁבִיל דְּקִיק, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (איוב כח) נְתִיב
 לֹא יִדְעוּ עֵיט. וְסוּד שֶׁל הַכֹּל – (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן
 בֵּינֵם דֶּרֶךְ וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָהּ. וְכַתוּב (תהלים עז) בֵּינֵם
 דֶּרֶכְךָ וּשְׁבִילֶךָ בְּמִים רַבִּים. הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
 כְּשִׁמְתְּמֵלֵא וּמִתְעַבֵּר כְּמוֹ נִקְבָּה שְׁמִתְעַבְּרַת מִן
 הַזְכָּר, מוֹצִיאָה שְׁנֵי בָנִים כְּאַחַד, זָכָר וּנְקֵבָה, וְהֵם
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ כְּמוֹ שְׁלֵמַעְלָה.

כִּמְיָמֵי הַשָּׁמַיִם נְזוּנִית הָאָרֶץ וּמִיָּמֵי נִשְׁפָּכִים
 לְתוֹכָהּ, אֵלֵא שְׁעֲלִיוֹנִים זָכָר וְתַחְתּוֹנִים

נְקִיבָה. וְהִתְחַתּוּנִים נְזוּנִים מִן הַזְכָּר. וּמִים
תְּחַתּוּנִים קוֹרְאִים לְעֲלִיוֹנִים כְּנִקְבָה שְׁפִתּוּחָה
לְזָכָר וְשׁוֹפְכַת מִים כְּנִגְדַּ מִים שֶׁל הַזְכָּר לְעֲשׂוֹת
זֶרַע. וְהִנְקִיבָה נְזוּנִית מִן הַזְכָּר. זֶהוּ שְׁפִתּוּב וְאֵת
הָאָרֶץ, בְּתוֹסֶפֶת וַי"ו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.

בְּתוּב (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא
אֱלֹהִים וְגו'. הָאוֹתִיּוֹת נִחְקְקוּ בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל
הַכֹּל, בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל הָעֲלִיּוֹן וּבַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַתְּחַתּוֹן.
אַחַר כֵּן נִרְשְׁמוּ הָאוֹתִיּוֹת וְנִחְקְקוּ בְּכַתּוּב. ב'
בְּרֵאשִׁית בָּרָא. א' אֱלֹהִים אֵת. ב' רֵאשִׁית בָּרָא
וּדְאִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בִּי"ת בָּרָא, וּדְאִי בְּכַח עֲלִיּוֹן.
ב' נִקְבָה. א' זָכָר. כְּמוֹ שֶׁב' בָּרָא וּדְאִי בְּכַח
שְׁלֹמֶעֱלָה, כֵּן א' הוֹצִיא אוֹתִיּוֹת הַשָּׁמַיִם כְּלָלוֹת
שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת. ה' הוֹצִיא שָׁמַיִם לְתַת
לָהֶם חַיִּים [וְלֵהֲשַׁקּוֹת] וְלֵהֲשַׁרֵּשׁ אוֹתוֹ.

וְאֵת הָאָרֶץ - ו' הוֹצִיאָה הָאָרֶץ לְתַת לָהּ מְזוּן
וְלֵהֲתַקִּינָהּ וְלְתַת לָהּ סִפּוּק שְׂרָאוּי לָהּ.
וְאֵת הָאָרֶץ - שְׁלֶקַח וָא"ו א"ת כְּלָלוֹת שֶׁל
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, וְהָאָרֶץ נְזוּנִית. וְהָאָרֶץ
כּוֹלֶלֶת אוֹתָם לְתוֹכָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶת הַיָּם. וְהֵינּוּ סוּד וְאֵת הָאָרֶץ.
שְׁכוּנָסֶת הַכֹּל לְתוֹכָהּ וּמְקַבְּלַת אוֹתָם הָאָרֶץ,

לְקַחַהּ הָאָרֶץ. וְאִתּ - זֶה שָׁמַיִם וְאָרֶץ כְּאַחַד.
 אִתּ הַשָּׁמַיִם - סוּד שֶׁל שָׁמַיִם וְאָרֶץ כְּאַחַד.
 וּמִקְבֻלַּת אוֹתָם לְהַזִּין. הִגַּעַת הַדְּבָר בְּהַכְפָּאתוֹ
 מְצוּיִים. הֵיכַל הַקְּטֹרֶת מְצוּי בְּאָרֶץ.
 כְּשֵׁאֵשׁ לוֹהֶטֶת, שׁוֹפְעֵת וּמִתְעוֹרֶרֶת מִשְׁמַאל
 שְׂאוּחָז בָּהּ וְעוֹלָה עֶשֶׂן, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות יט) וְהָר
 סִינַי עֶשֶׂן כָּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' בְּאֵשׁ. זֶה
 אֵשׁ וְזֶה עֶשֶׂן. וְכָתוּב (שם) וְאֵת הָהָר עֶשֶׂן. מִתּוֹךְ
 שְׂאֵשׁ כְּשִׁירֻדָּתָהּ, אֲחוּזִים זֶה בְּזֶה עֶשֶׂן בְּאֵשׁ, וְאֵז
 הַכֹּל עוֹמֵד בְּצַד הַשְּׂמַאל, וְהֵינּוּ סוּד (ישעיה מח) אֶף
 יְדֵי יְסֻדָּה אָרֶץ. וַיְמִינֵי טַפְחָה שָׁמַיִם, בְּכַח שֶׁל
 הַיָּמִין לְמַעְלָה. כְּמוֹ כֵן נַעֲשׂוּ שָׁמַיִם שֶׁהֵם זָכָר.
 וְזָכָר בָּא מֵצַד הַיָּמִין, וְנִקְבָּה מֵצַד הַשְּׂמַאל.

שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהֵי (ישעיה מ).
 עַד כָּאֵן עָלוּ הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא לְשֵׁאל
 כְּשֶׁלְּמַעְלָה. שְׁחַכְמָה נִתְקַנָּה מֵאֵין וְלֹא עוֹמֶדֶת
 לְשֵׁאלָה שְׁנִסְתֵּרֶת וְעִמְקָה אֵין שִׁיעֵמֵד בָּהּ. כִּיּוֹן
 שֶׁהַתַּפְּשֵׁט אֹר עֵמֶק, אֵז אֹרֹו עוֹמֵד לְשֵׁאלָה אֶף
 עַל גַּב שֶׁהוּא נִסְתָּר מֵהַכֹּל שֶׁלְּמַטָּה, וְקוֹרְאִים לוֹ
 עַל פִּי שֵׁאלָה מִי. מִי בָרָא אֱלֹהֵי.

וְהֵינּוּ סוּד שְׂאֵמְרָנוּ (איוב לח) מִבְּטָן מִי יֵצֵא הַקֶּרֶחַ.
 מִבְּטָן מִי וְדַאי [יֵצֵא הַקֶּרֶחַ], אוֹתוֹ שֶׁעוֹמֵד

לְשֹׂאֵלָהּ. וְאִין לְשֹׂאֵל מַה לְמַעְלָה וּמַה לְמַטָּה,
אֶלָּא לְשֹׂאֵל מְקוּם שְׂיִוְצָאִים לְדַעַת, וְלֹא לְדַעַת
אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי לֹא יְכוּלִים. אֶלָּא עוֹמֵד לְשֹׂאֵלָהּ וְלֹא
לְדַעַת בּוֹ.

סדר הלימוד ליום יא תשרי [יום 11 בשנה]

בְּרֵאשִׁית ב' רֵאשִׁית, רֵאשִׁית מְאָמֵר הוּא. או
נֹאמֵר שֶׁבְּרֵאשִׁית הוּא מְאָמֵר. אֶלָּא
עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא וְהִתְפַּשֵּׁט כְּחוֹ וְהַכֹּל נִסְתָּר בּוֹ,
בְּרֵאשִׁית הוּא וּמְאָמֵר הוּא. כִּיּוֹן שְׂיִצָּא וְהִתְפַּשֵּׁטוּ
מִמֶּנּוּ צְבָאוֹת, נִקְרָא רֵאשִׁית, וְהוּא מְאָמֵר בְּלִבְדּוֹ.
מִ"י שֶׁאֵלֶּה אוֹתוֹ שֶׁבְּרֵא אֵלֶּה. אַחַר כְּשֶׁהִתְפַּשֵּׁט
וְהִשְׁתַּכְּלִל, נַעֲשֶׂה י"ם וּבְרֵא לְמַטָּה. וְהַכֹּל עָשָׂה
כְּמוֹ אוֹתוֹ מִמֶּשׁ שְׁלֹמְעֵלָה. זֶה כְּנִגְדֵי זֶה וְזֶה כְּמוֹ
זֶה, וּשְׁנִיָּהֵם ב'.

כְּתוּב (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ. בְּמִסְבּוֹ –
לְהִתְיָשֵׁב בְּמַלְכוּת תְּחִתּוֹנָה. בְּסוּד שֶׁל
אוֹתָהּ חֲבֵרוֹת וְתַפְנוּק שֶׁל אוֹתָהּ חֲכִיבוֹת שֶׁבְּעֵדֵן
הָעֲלִיּוֹן בְּאוֹתוֹ שְׁבִיל שְׁנִסְתָּר וְגִנוּז וְלֹא נוֹדַע,
וּמִתְמַלֵּא מִמֶּנּוּ וְיוֹצֵא בְּנִחְלִים יְדוּעִים. נִרְדִּי נִתֵּן
רִיחוֹ – זֶה מְלִיךְ תְּחִתּוֹן. שֶׁבְּרֵא עוֹלָם שְׁלֹמְעֵלָה

כְּמוֹ שְׁלֹמֶעָלָה, וּמַעְלָה רִיחַ טוֹב עֲלִיּוֹן לְשֵׁלֶט
 וְלַעֲשׂוֹת, וְיָכוֹל וְשׁוֹלֵט וּמְאִיר בְּאוֹר עֲלִיּוֹן.
בְּשָׁנֵי גִּוְנִים נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּיָמֵיךְ וּבְשִׁמְאֵל,
 בְּשֵׁשֶׁת יָמִים עֲלִיוֹנִים. שֵׁשֶׁת יָמִים נַעֲשׂוּ
 לְהָאִיר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ל"א) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְאֵלֶּה חֲפָרוֹ דְּרָכִים
 וַעֲשׂוּ שְׁשִׁים נִקְבִּים לְתַהוֹם רַבָּה, וְאוֹתָם שְׁשִׁים
 נִקְבִּים לְהַעֲלוֹת מִי הַנְּחָלִים לְתוֹךְ הַתְּהוֹם. וְעַל זֶה
 [הֲרִי שְׁנִינּוּ] הַשִּׁיתִין מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית נִבְרָאוּ,
 וְהֵם הֵיוּ שְׁלוֹם הָעוֹלָם.

וְהָאָרֶץ הֵיטָה תַּהוֹ וּבַהוֹ, הַפְּסֻלַת הַטְּמוֹנָה
 בְּתוֹךְ קְלִיטָתוֹ שֶׁהֵיטָה בַּהֲתַחֲלָה וְלֹא
 הַתְּקִימָה. הֵיטָה כְּבָר וְאַחֲרַי כֶּךָ הַתְּקִימָה.
 בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת נֶחֱקַק הָעוֹלָם וְהַתְּקִימָה,
 וְכֻלָּם עֲטוּר שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. כְּשֶׁמְצַטְרְפוֹת,
 עוֹלוֹת בְּאוֹתִיּוֹת אוֹתִיּוֹת לְמַעְלָה וְיוֹרְדוֹת לְמַטָּה,
 מְתַעֲטְרוֹת בְּעֲטְרוֹת בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם וְיָכוֹל
 הָעוֹלָם לְהַתְּקִימָה. וְאֵלֶּה מִתְּקִימֵי בְּמַעֲשֵׂי
 הָעוֹלָם [נ"א הַמְּלֶךְ]. הַדְּפוּס שֶׁל הַקְּלִיטָה בְּאֵלֶּה
 מְצוּיִים כְּחוֹתָם הַחוֹתָמָת. נִכְנָסוּ וַיִּצְאוּ אֵת וְאֵת
 וּנְבִרָא הָעוֹלָם. נִכְנָסוּ לְתוֹךְ הַחוֹתָם וְהִצְטְרְפוּ
 וְהַתְּקִימָה הָעוֹלָם.

בַּמִּקְדָּשׁ שֶׁל הַנֶּחֱשׁ הַגָּדוֹל הָכּוּ וְנִכְנְסוּ תַּחַת נִקְבֵי
הָעֶפֶר אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמּוֹת. אַחַר כֵּן
תִּהְיֶה רַבָּה הִיא עוֹלָה בַּחֲשֶׁךְ, וְהַחֲשֶׁךְ כִּסָּה
הַכֹּל, עַד שְׂיֻצָא אֹר וּבִקְעַת בַּחֲשֶׁךְ וַיֻּצָא וְהָאִיר,
שְׁכַתוֹב (אִיּוֹב יב) מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת מִנִּי חֲשֶׁךְ וַיֻּצָא
לְאוֹר צִלְמוֹת.

מִיָּם נִשְׁקְלוּ בַּמִּשְׁקָל אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת
בְּאַצְבָּעוֹת. שֶׁלֹּשׁ נִטְפוּ לְתוֹךְ הַמִּשְׁקָל.
חֲצִי מֵהֶם לְקִיּוֹם, וַחֲצִי שֶׁנִּכְנְסוּ לַמָּטָה. אֵלוֹ
עוֹלִים וְאֵלוֹ יוֹרְדִים. כִּיּוֹן שֶׁעָלוּ בְּעֵלִית הַיָּד,
עָמַד הַמִּשְׁקָל בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְלֹא סָטָה לְיָמִין וְלֹא
לְשִׁמְאֵל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה מ) מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ
מִיָּם וְגו'.

הַכֹּל הִיא בְּאֶרֶץ נִסְתָּר וְלֹא הַתְּגִלָּה, וְכַח וְתַקָּף
וּמִיָּם קְפוּאִים בְּתוֹכָהּ, וְלֹא זָרְמוּ וְלֹא
הַתְּפִשְׁטוּ, עַד שֶׁהָאִיר עָלֶיהָ הָאֹר שֶׁלְמַעְלָה,
וְהָאֹר הַכֹּה בְּקִרְיֶשָׁה וְהַפְּשִׁירוּ צְבֹאוֹתֶיהָ. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. זֶהוּ אֹר
רֵאשׁוֹן עֲלִיּוֹן שֶׁהִיא מִקְדָּם לְכֵן.

וּמִכָּאן יֻצְאוּ כָּל הַצְּבֹאוֹת וְהַכַּחוֹת, וְהָאֶרֶץ
הַתְּבַשְׂמָה וְהוֹצִיאָה צְבֹאוֹתֶיהָ אַחַר כֵּן.

כִּיּוֹן שְׁהָאִיר [וַיִּרְד], הָיָה עוֹלָה אֹרוֹ מִסּוֹף
הָעוֹלָם עַד סוֹף הָעוֹלָם. כְּשֶׁהִסְתַּכַּל בְּרִשְׁעֵי
הָעוֹלָם, נִגְנְזוּ וְנִטְמָן, וְלֹא יֵצֵא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵיו
הַנִּסְתָּרִים שֶׁלֹּא הִתְגַּלוּ.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. שְׁנִינוּ, כָּל
חֵלוֹם שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוֹם שֶׁל כִּי טוֹב, שְׁלוֹם
הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. רְאָה אוֹתִיּוֹת, כְּפִי דְרָכּוֹ כָּל
אֶחָד וְאֶחָד. רְאָה ט' – טוֹב לוֹ, טוֹב לְחִלּוּמוֹ,
שְׁהָרֵי הַתּוֹרָה פְּתַחָה בּוֹ כִּי טוֹב. מֵאִיר מִסּוֹף
הָעוֹלָם לְסוֹף הָעוֹלָם. ט' טוֹב. טוֹב הוּא טוֹב
אוֹר בְּשִׁלְמוֹת.

ט' תְּשִׁיעֵי שֶׁל הַכֹּל. אוֹת שְׁמֵאִיר מַעְלִיּוֹן רֵאשִׁית
וְנִכְלָל בּוֹ וְנַעֲשֶׂה בְּסִתֵּר שֶׁל נִקְדָּה סוּד שֶׁל י'
שְׁהִיא נִקְדָּה אַחַת. ו' מִכְחוֹ יֵצֵא. בּוֹ נַעֲשׂוּ שְׁמִיִּם.
כְּשֶׁהִסְתַּתִּים בְּנִקְדָּה אַחַת וְנִגְנְזוּ פְּנִימָה, הָאִירָה ב'.
מִמְנָה יֵצֵאוּ עֲלִיּוֹן וְתַחְתּוֹן. עֲלִיּוֹן טְמִיר. הַתַּחְתּוֹן
גְּלוּי בְּסוּד שֶׁל שְׁנַיִם, וְעוֹמֵד בְּכַח שְׁלֹמַעְלָה.

זָהוּ טו"ב. שֶׁלֹּשׁ הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ טו"ב נִכְלָלוּ
אַחַר כֵּן לְצַדִּיק הָעוֹלָם שְׁכוּלָל הַכֹּל
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ג) אָמְרוּ צַדִּיק
כִּי טוֹב. בְּגִלָּל שְׁאוֹר עֲלִיּוֹן כָּלּוּל בּוֹ, שְׁכַתּוֹב

טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו. (תהלים קמה)
 לכל כתוב, זה סתם של הדבר בשביל להאיר
 יום אחד שמאיר לכל, עליון על הכל. עד כאן
 סתם הדברים.

השלמה מההשמטות (סימן ז"ך)

למה בי"ת דומה? לאדם שנוצר בחכמה,
 שסתום מכל צד ופתוח מלפניו, והאל"ף
 פתוחה מאחוריו. רוצה לומר, כי היא פתוחה
 לקבל מן הכתר, ויש לה פתח להשפיע
 לאחרים: ע"כ.

בראשית ברא אלהים - סוד של ראשית
 עריסתכם חלה תרימו תרומה. זו
 חכמה עליונה שהיא ראשית. ב' בית העולם
 להיות משקה מאותו נהר שנכנס בו, סוד הכתוב
 ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ונהר - שכוונס
 את הכל מהעמק העליון ולא פוסקים מימיו
 לעולמים להשקות את הגן.

ואותו עמק עליון בית ראשון, בראשית,
 הסתימו בו האותיות בשביל דקיק
 אחד שגנוז בתוכו. ומתוך אותו העמק יצאו
 שני כחות, שכתוב את השמים. לא כתוב
 שמים אלא השמים, מתוך אותו עמק הנסתר

מֵהַכֹּל. וְאֵת הָאָרֶץ - סֵתֵר זֶה הוֹצִיא אֶת הָאָרֶץ
הַזֹּאת.

אָבֵל בְּכֹלֵל שֶׁל הַשָּׁמַיִם הִיְתָה. וַיֵּצְאוּ כָאֶחָד
דְּבוּקָה בְּצֵדוֹ זֶה בְּזֶה. כְּשֶׁהָאִיר רֵאשִׁית
הַכֹּל, שָׁמַיִם לָקְחוּ אוֹתָהּ וְהוֹשִׁיבוּ אוֹתָהּ
בְּמִקוּמָהּ, שְׁכָתוּב וְאֵת הָאָרֶץ. וְאֵת - כָּלֵל
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם א"ת. כְּשֶׁחֲזָרָה הָאָרֶץ לְשַׁבַּת
בְּמִקוּמָהּ וַנִּפְרְדָּה מִצַּד הַשָּׁמַיִם, הִיְתָה תוֹהָה
וּבוֹהָה לְדָבֵק בַּשָּׁמַיִם כְּאֶחָד כִּמוֹ [כְּבִתְחֻלָּה]
בְּהִתְחַלָּה, מִשּׁוּם שֶׁרָאֲתָה אֶת הַשָּׁמַיִם מְאִירִים
וְהִיא חֲשׂוּכָה. עַד שָׁאוּר עֲלִיּוֹן יֵצֵא עָלֶיהָ וְהָאִיר
לָהּ, וְשָׁבָה בְּמִקוּמָהּ לְהִסְתַּכֵּל בַּשָּׁמַיִם פָּנִים
בְּפָנִים. וְאִזּוֹ הִתְתַּקְּנָה הָאָרֶץ וְהִתְבַּשְּׂמָה.

יֵצֵא אוֹר בְּצֵד יְמִין וְחֲשֵׁף בְּצֵד שְׂמָאל,
וְהִפְרִידָם אַחַר כֵּן כְּדֵי לְהַכֵּלֵל זֶה בְּזֶה.
זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהִיְתָה מִמֶּשׁ הַבְּדֻלָּה -
לֹא! אֲלֵא הַיּוֹם בָּא מִצַּד הָאוֹר שֶׁהוּא יְמִין,
וְלֵילָה מִצַּד הַחֹשֶׁךְ שֶׁהוּא שְׂמָאל, וְכִשְׂיֵצְאוּ
כְּאֶחָד, הִפְרִיד אוֹתָם. וְהִבְדִּילָה הִיְתָה מִצַּדוֹ
לְהִסְתַּכֵּל פָּנִים בְּפָנִים וּלְהִדְבֵּק זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת
הַכֹּל אֶחָד.

וְהוּא נִקְרָא יוֹם וְקוֹרָא לוֹ יוֹם, וְהִיא נִקְרָאת לַיְלָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְגו'. מה זה ולחשף? זהו החשף שאוחז את הלילה שאין לה אור מעצמה [והיא נקראת לילה, שפכתוב ולחשף קרא לילה, בגלל שאוחז בה החשף ואין לה אור מעצמה]. ואף על גב שבאה מצד של האש שהיא חשף. אבל חשף, עד שמואר מצד היום, יום מאיר ללילה, ולילה לא מאיר עד זמן שפכתוב (תהלים קלט) ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה.

רַבִּי אֶלְעָזָר קִפְץ בְּתַחֲלָה וְדַרְשׁ, (שם כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים. קוֹל ה' – זֶה קוֹל עֲלִיּוֹן שְׁמַמְנָה עַל הַמַּיִם שְׁשׁוֹפְעִים מִדְּרָגָה לְדְרָגָה עַד שְׁמַתְכַנְסִים לְמָקוֹם אֶחָד בְּכַנוּס אֶחָד. אוֹתוֹ קוֹל עֲלִיּוֹן שׁוֹלַח אֶת אוֹתָם הַמַּיִם בְּדַרְכָם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דַרְכוֹ. כְּמוֹ בְּעַל הַגֶּן הַזֶּה שְׁמַמְנָה עַל מַיִם לְשַׁלְּחָם לְכָל מָקוֹם וּמָקוֹם כְּרָאוּי לוֹ, כִּי קוֹל ה' מְמַנָּה עַל הַמַּיִם.

אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים – כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (איוב כו) וַרְעַם גְּבוּרָתוֹ מִי יִתְבוֹנֵן. זֶה צַד שְׂבָא מִגְּבוּרָה וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. דְּבַר אַחַר אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים – זֶה

הַיְמִין שְׂוִיצָאָת מְמַנּוּ שְׂמַאל. ה' עַל מַיִם רַבִּים –
 ה' זֶה חֻכְמָה עֲלִיּוֹנָה שְׁנִקְרָאת יו"ד. עַל מַיִם
 רַבִּים – עַל אוֹתוֹ עִמָּק נִסְתָּר שְׂוִיצָא מְמַנּוּ, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (תהלים עז) וּשְׁבִילָךְ בְּמַיִם רַבִּים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּרֶשׁ אֶת הַמַּחְלָקָת וְאָמַר, פֶּתַח
 הַפְּסוּק וְאָמַר כְּתוּב (שמות כה) לְעַמַּת הַמְּסֻגְרָת
 תִּהְיֶינָּה הַטְּבַעַת [ל]בְּתִים לְבָדִים. מִי אוֹתָהּ
 מְסֻגְרָת? זֶהוּ מְקוֹם סְגוּר שֶׁלֹּא פֶתוּחַ חוּץ מֵאֲשֶׁר
 בְּשִׁבִיל דְּקִיק אֶחָד שְׁנוּדַע בְּגִנְיֹזוֹת אֶצְלוֹ, וּבְגִלְלוֹ
 הַתְּמַלָּא וְרָשָׁם שְׁעָרִים לְהַדְּלִיק גֵּרוֹת. וּבְגִלְלוֹ
 שֶׁהוּא מְקוֹם גְּנוּז וְנִסְתָּר, נִקְרָא מְסֻגְרָת, וְזֶהוּ
 הָעוֹלָם הַבָּא. וְאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא נִקְרָא מְסֻגְרָת.

תִּהְיֶינָּה הַטְּבַעַת – אֵלּוּ טְבַעוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שְׁנֵאחֲזוּ
 זו בְּזוֹ, מַיִם מְרוּחַ, וְרוּחַ מֵאֵשׁ, וְאֵשׁ
 מִמַּיִם. כֻּלָּם נֶאֱחָזוּ זו בְּזוֹ וְיוֹצְאִים זו מִזוֹ בְּטְבַעוֹת
 הַלְלוֹ, וְכֻלָּם מְסַתְּפָלִים לְאוֹתָהּ מְסֻגְרָת, שְׁבָה
 נֶאֱחָזוּ לְאוֹתוֹ אֹרֶךְ עֲלִיּוֹן לְהַשְׁקוֹתָם וְנֶאֱחָזִים בּוֹ.

בְּתִים לְבָדִים – הַטְּבַעוֹת הַלְלוֹ הֵם עֲלִיּוֹנִים,
 בְּתִים וּמְקוֹמוֹת לְבָדִים שֶׁהֵם מְרַכְּבוֹת
 שְׁלֵמֻטָּה, בְּגִלְלוֹ שֶׁזֶה בָּא מִצַּד הָאֵשׁ, וְזֶה מִצַּד
 הַמַּיִם, וְזֶה מִצַּד הָרוּחַ, וְכֵן כֻּלָּם, כְּדִי לְהִיּוֹת

מִרְכָּבָה לְאָרוֹן. וְעַל זֶה, מִי שֶׁמִּתְקָרֵב, מִתְקָרֵב
 בְּבָדִים הַלְלוּ וְלֹא בְמָה שֶׁלִּפְנֵי. לֶךְ לֶךְ אוֹמְרִים
 לְנֹזֵר סָבִיב סָבִיב, לְכָרֵם אֶל תִּתְקָרֵב. פָּרֵט לְאֵלוֹ
 הָרְאוּיִים לְשִׁמְשׁ בְּפָנִים, לָהֶם נִתְּנָה רְשׁוּת
 לְהַעֲלוֹת, לְשִׁמְשׁ וּלְקָרֵב, וְעַל זֶה כְּתוּב (במדבר א')

וְהִזָּר הַקָּרֵב יוֹמֵת.

ב' שֶׁל בְּרֵאשִׁית הִיא גְדוּלָה. ר' יוֹסִי שָׁאֵל
 אוֹתוֹ וְאָמַר, שֵׁשֶׁת יָמֵי בְרֵאשִׁית הַלְלוּ
 שְׁשָׁנֵינוּ מָהֶם? אָמַר לוֹ, הֵינּוּ מֵה שֶׁכְּתוּב (תהלים
 קד) אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. כְּמוֹ שֶׁהָאֲרִזִּים הַלְלוּ
 יוֹצְאִים מִן לְבָנוֹן, כֵּן גַּם אוֹתָם שִׁשָּׁה יָמִים
 יוֹצְאִים מִן בְּרֵאשִׁית.

וְשֵׁשֶׁת הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים הַלְלוּ, הַפְּסוּק פִּרַשׁ
 אוֹתָם, שֶׁכְּתוּב (דברי הימים-א כט) לֶךְ ה'
 הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְגו'. כִּי כָל - זֶה
 צְדִיק. בְּשָׁמַיִם - זֶה תְּפָאֶרֶת. וּבָאָרֶץ - זֶה כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ תְּרַגּוּמוֹ: שְׁאוּחַז בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
 כְּלוּמַר, שִׁיסוּד הָעוֹלָם שֶׁנִּקְרָא כ"ל, הוּא אוּחַז
 בְּתֵפֵאֶרֶת שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, וּבָאָרֶץ שֶׁנִּקְרָאת
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

וְעַל זֶה בְּרֵאשִׁית. ב' רֵאשִׁית הִיא [חֲכָמָה, כְּמוֹ
 שֶׁתְּרַגְּם יוֹנָתָן בְּרֵאשִׁית - בְּחֲכָמָה] בְּגִלְל

שְׁהִיא שְׁנֵיָה לַחֲשֻׁבּוֹן, וְנִקְרָאת רֵאשִׁית בְּגִלְלָה
 שְׁכַתָּר עֲלִיוֹן זֶה טְמִיר הוּא רֵאשׁוֹן. וְעַל שְׁלֹא
 נִכְנַס בְּחֲשֻׁבּוֹן, הִרְאשִׁית הוּא שְׁנֵי. בְּגִלְלָה זֶה ב' **רֵאשִׁית**.
 וְעוֹד, כְּמוֹ שְׁחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה הִיא רֵאשִׁית,
 גַּם כֶּךָ חֲכָמָה תַּחְתּוֹנָה גַּם הִיא רֵאשִׁית, וְלִכֵּן אֵין
 לְהַפְרִיד ב' מִן רֵאשִׁית.

לְבִרְאשִׁית קוֹרְאִים לוֹ מֵאֲמַר וְכֵךָ זֶה. וְשָׁשָׁה
 יָמִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ וְנִכְלָלִים בּוֹ,
 וְאַלְהָה נִקְרָאִים כְּמוֹ שְׁאֵלָה הָאֲחֵרִים. בְּרֵא
 אֱלֹהִים – זֶהוּ שְׁכַתּוֹב וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת
 אֶת הַגֶּן. מַה זֶה לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן? לְהִשְׁקוֹתוֹ
 וְלִקְיָם אוֹתוֹ וְלִהְסַתְּכַל בּוֹ בְּכָל מַה שְׁצָרִיף.
אֱלֹהִים – אֱלֹהִים חַיִּים, שְׁמִשְׁמַע בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
 אֱלֹהִים וְדַאי עַל יְדֵי אוֹתוֹ נִהַר כְּדֵי
 לְהוֹצִיא הַכֹּל וְלִהְשְׁקוֹת הַכֹּל. אֶת הַשָּׁמַיִם –
 חֲבוּר זָכַר וְנִקְבָּה כְּרֵאוּי. אַחַר כֵּךָ בּוֹ נִבְרָא
 הָעוֹלָם לְמִטָּה, בּוֹ נִתֵּן כַּח לְכָל.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ח)

וּמִנֵּין לָנוּ שְׁשָׁמַיִם הֵם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא?
 שְׁכַתּוֹב (מלכים-א ח) וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם.
 הָאֵם שְׁלֹמָה מִתְּפַלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ
 תְּפִלָּתוֹ? אֵלָּא שְׁנִקְרָא שְׁמֵן עַל שְׁמוֹ. וְלָמָּה נִקְרָא

שָׁמַיִם? אֵלֶּא שֶׁהוּא עָגַל כְּמוֹ רֹאשׁ, וּמְלַמֵּד, הַמַּיִם
 מִימֵינוּ וְאֵשׁ מִשְׁמָאלוֹ וְהוּא בְּאִמְצָע, שָׂא מַיִם,
 מֵאֵשׁ וּמִמַּיִם, וּמְכַנִּיס בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם. בָּא הָאֵשׁ
 וּמִצָּא מִצְדוֹ מִדַּת הָאֵשׁ. בָּא מַיִם וּמִצָּא מִצְדוֹ
 מִדַּת הַמַּיִם, וְהֵינּוּ (איוב כה) עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו.
 מָהֶם הַשְּׁמַיִם? מְלַמֵּד שְׁגָבֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֵשׁ וּמַיִם וּטְפָחָן זֶה בְּזֵה, וְעֲשֵׂה מֵהֵן רֹאשׁ
 לְדַבְּרֵיו, שְׁנֵאמַר (תהלים קיט) רֹאשׁ דְּבַרְךָ אֱמֶת: ע"כ.
 אִ"ת הַשְּׁמַיִם, שְׁמִשְׁמַע שֶׁהַשְּׁמַיִם הוֹצִיאוּ אֶת,
 בְּכַח שֶׁל סוּד אֱלֹהִים חַיִּים אַחַר שְׂרָאשִׁית
 הוֹצִיָא אוֹתוֹ.

כִּיּוֹן שְׁזֵה הוֹצִיָא הַכֹּל, וְהַכֹּל הַתִּיֵּשֵׁב בְּמִקְוֹמוֹ
 כְּאֶחָד, טְבַעַת זֶה הָאֶחָרוֹנָה נַעֲשֶׂתָה רֵאשִׁית,
 וּבְרָאשִׁית הַזֶּה הוֹצִיָא אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, וְהַשְּׂרָה
 אוֹר וְהַתְּחִילוֹ מַיִם לְהַשְׁפִּיעַ כְּנֶגֶד לְמַטָּה. וְעַל זֶה
 בְּרָאשִׁית וְדַאי בְּרָא אֱלֹהִים. בּוֹ בְּרָא עוֹלָם
 הַתְּחִתּוֹן, בּוֹ הוֹצִיָא מְאוֹרוֹת, בּוֹ נָתַן כַּח לְכֹל.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, עַל זֶה כְּתוּב (ישעיה י) הִיִּתְפָּאֵר
 הַגְּרוֹן עַל הַחֲצֵב בּוֹ. הַשְּׁבַח שֶׁל מִי – לֹא
 שֶׁל הָאֱמֶן הוּא? כִּךְ בְּרָאשִׁית הַזֹּאת בְּרָא אֱלֹהִים
 עֲלִיוֹן אֶת הַשְּׁמַיִם – הַשְּׁבַח שֶׁל מִי? שֶׁל אֱלֹהִים
 הוּא! אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה שְׁכָתוּב (דברים ד) אֲשֶׁר לוֹ

אֱלֹהִים קְרִבִים אֵלָיו. קְרִבִים? קְרוֹב צָרִיף לְהִיּוֹת!
אֵלָּא אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן. אֱלֹהִים שֶׁל פֶּחַד יִצְחָק.
אֱלֹהִים אַחֲרוֹן. וּמִשׁוֹם כֶּף כְּתוֹב קְרִבִים, וּגְבוּרוֹת
רְבוֹת הֵם שְׂיוּצָאִים מֵאַחַד וְהַכֹּל אֶחָד.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ט)

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ (בראשית א). **בְּזִמְן שֶׁהִקְדוּשׁ**
בְּרוּךְ הוּא הָיָה בְּקִלְפוֹת הָאֱלֹהִים, הָיָה
בוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, וְהָרִי הִקִּימוּ שְׂאִין
הַשְּׂפָעָה בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, וְנָהַר שֶׁהוּא צְדִיק יַחֲרִב
וַיִּבֶשׁ בְּשָׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
וַיֵּשׁ מִי שְׂאוֹמֵר שֶׁעֲלָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לְבִנּוֹת עוֹלָמוֹת
וְלִהְחַרִּיבֵן, וְאָמַר זֶה מוֹעִיל לִי וְזֶה לֹא מוֹעִיל לִי.
אֱלֹהִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ –
מוֹעִילִים לִי, וְהָאֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְהָאָרֶץ הִיְתָה
תְּהוֹ וּבָהוּ, שֶׁמֵּרָאָה עַל עוֹלָמוֹת שֶׁעֲלָה בְּרָצוֹנוֹ
לְבִנּוֹתָם וְלֹא עָשָׂה אוֹתָם – עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר תְּהוֹ
וּבָהוּ. וּבְזִמְן שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקִלְפוֹת הַלָּלוּ,
נֶאֱמַר בוֹ (איכה ב) סִכַּת בְּעֵנָן לֶךְ מֵעֵבֹר תִּפְּלָה.

תְּהוֹ וְחֶשֶׁף, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שמות יד) וַיְהִי הָעֵנָן
וְהַחֶשֶׁף, וְאֵלוֹ קִלְפוֹת הָאֲגוּזָה. הַמַּחַ
מִבְּפָנִים שֶׁתְּלוּי [שֶׁל שְׁלֹשׁ] לְאֲרַבְעָה צְדָדִים זֶה
יְהוָה, שֶׁהוּא לֹא מְקַבֵּל טְמֵאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

(ירמיה כג) הָלוֹא כֹה דְבַרִי כָאֲשֶׁר נָאֵם ה'. מֶה אֲשֶׁר
 לֹא מִקְבֶּלֶת טְמֵאָה, כִּי שְׁמוֹ לֹא מִקְבֶּל טְמֵאָה.
 וּבְזִמְן שְׁמֵת־גְּבוּרֹת הַקְּלָפוֹת הִלְלוּ וְנִשְׁבְּרוֹת
 מִהֶאֱגוּז, הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא שְׂכִינָה, אֲדַנְי, עוֹלָה
 לְבַעֲלָה שֶׁהוּא יְהוָה, וּמַעֲלָה הַכֹּל. שְׁבִזְמַן
 שֶׁהוּא מִתְכַּסֶּה מִמֶּנָּה בְּקְלָפוֹת הִלְלוּ, הִיא
 נִקְרֵאת עֲנִיָּה יְבִשָּׁה, וְאֵין לָהּ אֵלָא מֶה שְׁנוֹתָנִים
 עֲבָדִים בְּחַשָּׁאֵי.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן שְׁמֵת־פֶּשֶׁט הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִן
 הַקְּלָפוֹת הִלְלוּ, נֹאמֵר (ישעיה ל) וְלֹא
 יִכְנַף עוֹר מוֹרִיךְ וְהָיוּ עֵינֶיךָ רְאוּת אֶת מוֹרִיךְ.
 וּמֵה שֶׁהִיָּתָה יְבִשָּׁה, נֹאמֵר בָּהּ (שם ו) מִלֵּא כָל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְנִקְרֵאת הַבְּרָכָה שְׁלוֹ, הַקְּרִבָּן שְׁלוֹ,
 עוֹלָה שְׁלוֹ שְׁשׁוּרְף כָּל הַקְּלָפוֹת הִלְלוּ. וְעוֹלָה אֶל
 הַקְּטָרֶת הַקְּשׁוֹר שְׁלוֹ, הָעוֹלָה שְׁלוֹ, שְׁכַתוֹב (ויקרא
 ו) זֹאת תֹּרַת הָעֵלָה. הִיא הָעֵלָה – בְּתַפְּלַת
 שְׁחָרִית, הִיא הָעֵלָה – אֵלָיו בְּתַפְּלַת מְנַחֵה בְּכַמָּה
 רִיחוֹת וּבְשָׁמִים שֶׁל גֵּן עֵדֶן, שֶׁהִיא גֵּן הַתּוֹרָה.
 זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שיר ד) גֵּן נָעוּל אַחֲתֵי כָלָה. סְתוּמָה
 שְׁלֵא נִפְתַּחַת אֵלָא רַק לְבַעֲלָה.

וּכְשִׁיבֵא בְּעֵלָה, (תהלים נא) אֲדַנְי שְׁפָתַי תִּפְתַּח,
 שֶׁהוּא דָּלַת עֲלִיוֹנָה נִפְתַּחַת אֵלָיו

כְּתָרִים [בְּשָׁנַי] עֲמוּדֵי אֶמֶת (נצח וְהוֹד) וּמִקְבֻלַּת אוֹתוֹ
 בְּשִׁפְתַי זְרוּעוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ב) שְׁמֵאלוֹ תַחַת
 לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ תַחֲבֻקְנִי. יְהוָה יוֹרֵד אֵלַיָּהּ, וְזֶהוּ
 סוּד אֶמֶן גִּימְטְרִיא יֵאֱהוּדוֹנָה", שֶׁהוּא חֲבוּר שְׁנֵי
 שְׁמוֹת בְּאוֹתֵיזוֹת, וְלִכֵּן גְּדוּל הָעוֹנָה אֶמֶן יוֹתֵר
 מִהַמְּבֻרָךְ, בְּזִמְן שֶׁהֵם שְׁנַיִם בְּרֵאשׁ הַצְּדִיקִים.

אָבֵל כְּשֶׁהֵם בְּרֵאשׁ הַרְשָׁעִים, כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל
 אוֹמְרַת לָהֶם, (שם א) אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֲנִי
 שְׁחִרְחַרְתָּ, מֵאֲלֵה שְׁשׁוּרִים לְפִתּוֹת לְבַנֵי אָדָם,
 כְּמוֹ שֶׁהָיוּ מִפְתִּים אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעַגְל בְּשֵׁשׁ
 הַשְּׁעוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שמות לב) וַיֵּרָא הָעַם כִּי בִשֵׁשׁ
 מִשֶׁה לָּרְדַת מִן הָהָר, וּבִבְאֵרוּהָ, מֵה זֶה בִשֵׁשׁ?
 אֲלֵא בְשֵׁשׁ שְׁעוֹת עָשׂוּ אֶת הָעַגְל, כְּדִי לְהַפְרִידֵם
 מִשִּׁבְעָ. זֶה שְׁכָתוּב אַךְ בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ
 שָׂאֵר. אַךְ - חֵלֶק בֵּין שֵׁשׁ לְשִׁבְעָ.

וְלִבֵּן אֶמְרָה כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, שֶׁשִּׁזְפַּתְנִי הַשְּׁמֵשׁ.
 גְּרַמוֹ שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנִי ו' (תפארת), שֶׁהוּא
 הַשֵּׁשׁ, וְאוֹר הַשֵּׁשׁ שֶׁהָיָה מֵאִיר בְּסִתֵּר שֶׁל שֵׁשׁ
 תְּבוּת, שֶׁהֵם שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, בְּנֵי
 אֲמִי נִחְרוּ בִי, נִחַר גְּרוֹנִם שֶׁבְטָלוּ קְרִיאַת שְׁמַע,
 שְׁנֵאמַר בָּהּ (תהלים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל בְּגְרוֹנִם, וְלִכֵּן

שְׁמַנֵי נְטִירָה אֶת הַכְּרָמִים, שֶׁהֵם שְׁאֵר אַמּוֹת עֶרֶב רב. וְלִכֵּן כְּרָמֵי שְׁלֵי לֹא נְטִירָתִי, וְלִכֵּן אוֹתָם עֶרֶב רב מְצַלִּיחִים בְּכֹל.

כְּתָנוֹת עוֹר חֲשׂוּכֵי הָעֵינַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (בראשית כז) וַתִּכְהֶינָּה עֵינָיו מֵרְאוֹת, לְהִסְתַּכֵּל עַל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל א) נִפְתַּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאָרְאָה מֵרְאוֹת אֱלֹהִים, שֶׁהֵם חֲמֵשׁ פְּעָמִים אוֹר שֶׁבְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּתָנוֹת אוֹר הֵם. וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְהוֹ. וְהָאֶרֶץ – הָרִי אֶחָד, תְהוֹ – שְׁנַיִם, בְּהוֹ – שְׁלֹשָׁה. חֲשֶׁךְ – אַרְבָּעָה. תְהוֹם – חֲמֵשֶׁה. וְאַרְבָּעָה הֵם שְׁכֹלֵלִים בְּגוֹף, וְהֵם אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם קְלָפוֹת הָאָגוּז, וְלִכֵּן וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְהוֹ. וּבְאֵרוֹה הִיְתָה – מִקְדָּם לְכֵן, שְׁכָךְ דְּרָךְ הַקְּלָפוֹת שֶׁקוֹדְמוֹת לַמַּח.

וְרוּחַ אֱלֹהִים – זוֹ רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, מִיַּד שֶׁתְהָא מֵרַחֶפֶת עַל פְּנֵי מֵי הַתּוֹרָה, מִיַּד תְהִיָּה גְאָלָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹהִים, מִיַּד [וּלְמַשִּׁיחַ] אֶת הַמְּשִׁיחַ שֶׁהִיָּה בְּגַן עֵדֵן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ (בראשית ג) וַיִּשְׁלַחְהוּ [וְגו'] מִגַּן עֵדֵן, מַעֲדוֹנוֹ, וְלָמָּה? לְעַבֵּד אֶת הָאָדָמָה, שֶׁהִיא שְׁכִינָה. בְּגַלְל זֶה וַיִּשְׁלַחְהוּ, מִיַּד שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם.

וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם - לָגֵן - אֶת הַכְּרוּבִים, מְשִׁיחַ בֶּן
 דָּוִד וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׁמוֹשֵׁךְ רוּחַ
 הַמְּשִׁיחַ, שְׁנֹאמֵר בּוֹ וְרוּחַ אֱלֹהִים, זֶה שִׁיל"ה,
 אוֹתוֹ שְׁנֹאמֵר בּוֹ (במדבר יא) וְאַצְלָתִי מִן הָרוּחַ, שְׁכַף
 עוֹלָה שִׁילָה כְּחֶשְׁבוֹן מְשָׁה. וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם,
 שְׁמִקְדָּיִם שִׁילָה לְשִׁנְיָהֶם, כְּדִי שְׁתַּהֲיֶה מְרַחֶפֶת עַל
 פְּנֵי הַתּוֹרָה, וְהִגְאֵלָה תְּלוּיָהּ בּוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְּתַהַפֶּכֶת, מִיַּד יִהְיֶה בְּיָדוֹ,
 וּמַהוּ? הַמָּטָה. מַטְטֵרוֹ"ן מְתַהַפֵּךְ מִמָּטָה
 לְנַחֵשׁ וּמִנַּחֵשׁ לְמָטָה. וְעוֹד, מָטָה זֹו שְׁכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה, וְאִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל - כְּלָפִי חֶסֶד, לְיִמִּין,
 וַיִּצְאוּ בְּרַחֲמִים. וְאִם לָאוּ - מָטָה כְּלָפִי חוּבָה,
 לְצַד הַגְּבוּרָה, שְׁשֵׁם הַנַּחֵשׁ אֵל אַחַר שְׁמִבְקָשׁ
 לְשִׁפְךְ דָּם, וְנִהְרַג מְשִׁיחַ וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל, וְלִכְן
 נֹאמֵר (רות א) שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר, שֶׁהוּא בֶּקֶר שֶׁל
 אַבְרָהָם שְׁיִהְיֶה מָטָה כְּלָפִי חֶסֶד.

וּבַגְּלָלִי זֶה וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְּתַהַפֶּכֶת, וְהַכֹּל
 כְּדִי לְשַׁמֵּר אֶת דְּרֹךְ עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהִיא
 תּוֹרָה, שְׁנֹאמֵר בָּהּ (משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא, וְהִיא
 תּוֹרָה שְׁבַעֵל פֶּה. אִם זָכָה אָדָם - הִיא סֵם חַיִּים
 שְׁלוֹ, וְאִם לָאוּ - הִיא מְתַהַפֶּכֶת לוֹ לְסֵם הַמּוֹת.
 וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה כֶּךָ, כְּמוֹ שֶׁהַמָּטָה

שְׁהֵתְהִפֵּף לְנַחֵשׁ וּמִנְחֵשׁ לְמַטֵּה. וּבִאֲתוֹ זְמַן
יִמְחוּ מִן הָעוֹלָם כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שמות ז)
וַיַּעֲשׂוּ כֵן חֲרַטְמֵי מִצְרַיִם בְּלִטְיָהֶם:

תּוֹסֵפֶתָא

בְּרֵאשִׁי"ת בְּר"א, רָמַז לְכַתָּ"ר חֲכָמ"ה. אֱלֹהִים
רוֹמַז לְבִינ"ה. א"ת רוֹמַז לְגִדְלָה
וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם זֶהוּ תַּפְאָרְתָּ. וְא"ת רוֹמַז
לְנֶצַח הו"ד יְסוּ"ד. הָאֲר"ן רוֹמַז לְמַלְכוּ"ת: עַד
כֵּאן הַתּוֹסֵפֶתָא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. [וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים, לְמִי הוּא אוֹמֵר? אֵינּוּ אוֹמֵר
אֵלָא לְאַחֵרִים. יְהִי אוֹר – לְעוֹלָם הַזֶּה. וַיְהִי אוֹר
– לְעוֹלָם הַבָּא]. וְזֶהוּ הָאוֹר שֶׁבְּרֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּתַחֲלָה, וְהוּא אוֹר הָעֵינַן, וְהוּא אוֹר שֶׁהָרָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם הָרֹאשׁוֹן וְהָיָה רוֹאֶה בּוֹ
מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְהוּא אוֹר שֶׁהָרָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד, וְהָיָה מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר
(תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאִיךָ. וְהוּא
הָאוֹר שֶׁהָרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשֶּׁה וְרָאָה בּוֹ
מִגְלַעַד וְעַד דֵּין.

וּבְשַׁעָה שָׂרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂעֵמְדוֹ
שְׁלִשָּׁה דוֹרוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְהֵם, דוֹר

אָנוֹשׁ, וְדוֹר הַמְּבוּל, וְדוֹר הַפְּלָגָה – גָּנַז אוֹתוֹ כְּדִי
שְׁלֹא יִשְׁתַּמְּשׁוּ בוֹ, וְנָתַן אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמִשָּׁה וְהִשְׁתַּמְּשׁ בוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים שֶׁנִּשְׁאַרוּ לוֹ
מִיּוֹם עֲבוּרוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ב) וַתִּצְפְּנֶהוּ
שְׁלֹשָׁה יָרְחִים.

וְאַחֵר שְׁלֹשָׁה יָרְחִים נִכְנַס לְפָנָי פְּרַעָה, לְקַח
אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁעָמַד
עַל הַר סִינִי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְהִחְזִיר לוֹ אוֹתוֹ
הָאוֹר וְהִשְׁתַּמְּשׁ בוֹ כָּל יָמָיו. וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְקָרֵב אֵלָיו, עַד שֶׁנָּתַן מַסֹּחָה עַל פָּנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שם לד) וַיִּירָאוּ מִגֹּשֶׁת אֵלָיו. וְהִתְעַטֵּף בוֹ כְּטֹלִית.
זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים קד) עֲטָה אוֹר כִּשְׁלֹמֹה.

יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. כָּל מֵה שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ וַיְהִי –
הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, אוֹר שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית, הִזְה עוֹלָה אוֹרוֹ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף
הָעוֹלָם וְנִגְנָזוּ.

מֵה הַטַּעַם שֶׁנִּגְנָזוּ? כְּדִי שְׁלֹא יִהְיוּ מִמֶּנּוּ רְשָׁעִי
הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָמוֹת לֹא יִהְיוּ בְּגִלְלָם. וְהוּא
שְׁמוֹר לְצַדִּיקִים, לְצַדִּיק דּוֹקָא, שֶׁכָּתוּב (תהלים צז)
אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שִׁמְחָה. וְאִזּוֹ יִתְבַּשְׂמוּ

העולמות ויהיו כלם אחד. ועד היום שיהיה
העולם הבא, הוא נסתר וגנוז.

אותו אור יצא מתוך החשך שנחקק במטה
שנסתר מכל, עד שמאותו אור שנגנז,
נחקק בשביל אחד טמיר לחשך שלמטה. והאור
שרוי בו. מיהו החשך שלמטה? אותו שנקרא
לילה, שכתוב בו ולחשך קרא לילה.

ועל זה שנינו, מה זה שכתוב (איוב יב) מגלה
עמקות מני חשך? רבי יוסי אומר, אם
תאמר מחשך נסתר התגלו, הרי ראינו שנסתרים
הם כל אותם כתרים עליונים וקוראים עמקות.
מהו מגלה? אלא כל אותם נסתרים עליונים לא
התגלו אלא מתוך אותו חשך שהוא בסוד הלילה
והכל יהיה אחד בסוד של והיה אור הלכנה
כאור החמה בדרגה אחת, ועד היום שייבא הוא
גנוז וטמון].

בא ראה, כל אותם עמקים נסתרים שיוצאים
מתוך מחשבה וקול לוקח אותם, לא
מתגלים עד שדבור מגלה אותם. מה הדבר?
הינו דבור.

וזה הדבור נקרא שבת, ובגלל ששבת נקרא
דבור, דבור של חל אסור בשבת. [וכך היה

עוֹשֶׂה רַבִּי שְׁמֵעוֹן, כְּשֶׁהָיָה רוֹאֶה אֶת אִמּוֹ שֶׁהָיְתָה
 מְדַבֶּרֶת, הָיָה אוֹמֵר לָהּ: אִמָּא, שְׂתַקִּי. שֶׁבֶת הַיּוֹם
 וְאַסוּר] בְּגִלְל שְׁדַבּוּר זֶה צָרִיךְ לְשַׁלֵּט וְלֹא אַחֵר.
 וְדַבּוּר זֶה שֶׁהוּא בָּא מִצַּד הַחֲשֵׁךְ, מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת
 מִתּוֹכוֹ. וּמִשְׁמַע מִנֵּי חֲשֵׁךְ, אוֹתוֹ שֶׁבֹא מִצַּד
 הַחֲשֵׁךְ, שֶׁכָּתוּב מִנֵּי דוֹקָא.

השלמה מההשמטות (סימן ל"א)

יֵשֵׁב רַבִּי בּוֹן וְדַרְשׁ, מֵהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מה) יוֹצֵר
 אוֹר וּבּוֹרֵא חֲשֵׁךְ? אֵלֶּא אוֹר שְׁיֵשׁ בּוֹ מִמָּשׁ
 כְּתוּב בּוֹ יִצְרָה, חֲשֵׁךְ שְׁאִין בּוֹ מִמָּשׁ כְּתוּב בּוֹ
 בְּרִיאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ד) יוֹצֵר הָרִים וּבּוֹרֵא
 רוּחַ. אִם תִּרְצֶה אֵמֵר, אוֹר שְׁיֵשׁ בּוֹ מִמָּשׁ כְּתוּב בּוֹ
 עֲשִׂיהַּ, שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר,
 וְאִין הוֹיָה אֵלֶּא עֲשִׂיהַּ, וְקוֹרֵא בּוֹ יִצְרָה. חֲשֵׁךְ
 שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ עֲשִׂיהַּ אֵלֶּא הַבְּדִלָּה וְהַפְּרָשָׁה, קוֹרֵא
 בּוֹ בְּרִיאָה, כְּמוֹ שֶׁאֵתָּה אוֹמֵר הַבְּרִיא פְּלוּנִי וְכוּ'.
 אֵמֵר רַבִּי בְּרַכְיָה, מֵהוּ שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 אוֹר וַיְהִי אוֹר, וְלֹא אֵמֵר וְהָיָה? מְשַׁל לְמַלְךְ שֶׁהָיָה
 לוֹ חֶפֶץ נָאֵה וְהַקְצָהוּ, עַד שֶׁזְּמַן לוֹ מְקוֹם וְשִׁמְהוּ
 שֵׁם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, שֶׁכָּבֵר הָיָה:
אֵמֵר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, מֵהוּ שֶׁכָּתוּב וַיְבַדֵּל
 אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֲשֵׁךְ? אֵמֵר לוֹ,

אור הוֹצִיא יום וְחֻשֵׁן הוֹצִיא לַיְלָה, אַחַר כֶּף
 חֵבֶר אוֹתָם כְּאֶחָד וְהָיוּ אֶחָד, שְׁכָתוּב וַיְהִי עָרֵב
 וַיְהִי בֶקֶר יוֹם אֶחָד. שְׁלֵיִלָה וַיּוֹם נִקְרְאִים אֶחָד.
 וְזֶה שְׁכָתוּב וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין
 הַחֻשֵׁן, [שֶׁהַפְּרִיד מַחְלֶקֶת] זוּ בְזִמְן שֶׁל הַגְּלוּת
 שְׁנִמְצָא פְרוּד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַד כָּאֵן זָכַר בְּאֹר וּנְקָבָה
 בַּחֻשֵׁן. אַחַר כֶּף מִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד לְהִיּוֹת
 אֶחָד. בְּמָה נִפְרָדִים לְהַכִּיר בֵּין אֹר וּבֵין חֻשֵׁן?
 מִתְפָּרְדוֹת הַדְּרָגוֹת, וּשְׁנִיָּהֶם הֵם כְּאֶחָד, שְׁהָרִי אֵין
 אֹר אֶלָּא בַּחֻשֵׁן, וְאֵין חֻשֵׁן אֶלָּא בְּאֹר. וְאֵף עַל
 גַּב שְׁהֵם אֶחָד, נִפְרָדִים בְּגוֹנִים, וְעַם כָּל זֶה הֵם
 אֶחָד, שְׁכָתוּב יוֹם אֶחָד.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, עַל הַבְּרִית הָעוֹלָם נִבְרָא
 וְהַתְקִיִּם, שְׁכָתוּב (יִרְמִיָּה לֵג) אִם לֹא בְרִיתִי
 יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. מִי
 הַבְּרִית? זֶה צְדִיק יְסוּד הָעוֹלָם, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל
 זְכוּר. וְעַל זֶה הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּבְרִית יוֹמָם
 וְלַיְלָה כְּאֶחָד, שְׁכָתוּב אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
 וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. חֻקוֹת
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ הֵם שְׁשׁוּפְעִים וַיּוֹצְאִים מֵעֵדֶן
 הָעֵלְיוֹן.

פְּתַח וְאָמַר, (שופטים ה) **מְקוֹל מְחַצְצִים בֵּין**
מִשָּׂאבִּים שָׁם יִתְּנוּ צְדָקוֹת ה' וְגו'. **מְקוֹל**
מְחַצְצִים - זֶה קוֹל יַעֲקֹב. **מְחַצְצִים** - כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (שמואל-א יז) **אִישׁ הַבֵּינִים.** **בֵּין מִשָּׂאבִּים** -
שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בֵּין אוֹתָם שְׂשׂוֹאֲבִים מִים מִלְמַעְלָה,
וְהוּא נוֹטֵל בְּשָׁנֵי צְדָדִים וְכוּלֵל אוֹתָם בְּתוֹכוֹ.
שָׁם יִתְּנוּ צְדָקוֹת ה' - שָׁם הוּא מְקוֹם הָאֱמוּנָה
לְהִתְדַבֵּק. **שָׁם יִתְּנוּ צְדָקוֹת ה' - שָׁם יוֹנְקִים**
צְדָקוֹת ה' וְשׂוֹאֲבִים. **צְדָקַת פְּרִזּוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל - זֶה**
צְדִיק הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, וְהוּא שׂוֹאֵב
וְנוֹטֵל הַכֹּל וּמְפִיז לַיָּם הַגְּדוֹל אוֹתָם מִים
עֲלִיוֹנִים. בְּיִשְׂרָאֵל - שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִרְשׁוּ בְּרִית הַזֶּה,
וְנִתֵּן לָהֶם הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יִרְשֵׁת עוֹלָמִים.
כִּיּוֹן שֶׁיִּשְׂרָאֵל עֲזָבוּ אוֹתוֹ, שֶׁהֵיוּ מְלִים וְלֹא
פוֹרְעִים, מַה כָּתוּב? (שופטים ה) אֲזַי יִרְדּוּ
לְשַׁעְרֵים עִם ה'. **יִרְדּוּ לְשַׁעְרֵים** - **אוֹתָם שַׁעְרֵי**
צְדָקָה הֵיוּ יוֹשְׁבִים לְשַׁעְרֵים וְלֹא נִכְנָסִים פְּנִימָה.
וּבְאוֹתוֹ זְמַן כָּתוּב (שופטים ב) וַיַּעֲזְבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
ה' וְגו'. עַד שֶׁבָּאָה דְבוּרָה וְהִכְרִיחָה אוֹתָם בְּזֶה,
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם ה) בְּפָרַעַ פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל.
וַעֲלֵי זֶה כָּתוּב חֲדָלוּ פְּרִזּוֹן בְּיִשְׂרָאֵל. חֲדָלוּ פְּרִזּוֹן
- זֶהוּ פְּרִזּוֹנוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. חֲדָלוּ פְּרִזּוֹן - בְּרִית

הקדש שלא פָּרְעוּ. (שם) עד שקמתי דְּבוּרָה
 שקמתי אם בְּיִשְׂרָאֵל. מה זה אם? אלא אני
 הורדתי מים עליונים מלמעלה לקים את
 העולמות. בְּיִשְׂרָאֵל - סתם למעלה ולמטה.
 להראות שהעולם לא מתקיים אלא על ברית זו.
 וסוד הכל - (משלי י) וצדיק יסוד עולם כתוב.

תוספתא

שְׁנַיִנוּ, מל ולא פרע את המילה, כאלו לא
 מל. בגלל ששתי דרגות הן: מילה
 ופריעה. זכור ושמור. צדיק וצדק. זכר ונקבה.
 אות ברית זה יוסף, וברית זו רחל, וצריך
 לחברם. ובמה מחבר אותם? כשהוא גוזר
 ופורע. ומי שגוזר ולא פורע, כאלו עשו
 ביניהם פְּרוּד. (עד כאן התוספתא).

שְׁלֵשָׁה יוצאים מאחד. אחד בשלשה עומד
 נכנס בין שנים. שנים מיניקים לאחד.
 אחד מיניק לכמה צדדים, ואז הכל אחד. זהו
 שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. יום של
 ערב ובקר כולל כאחד, הינו סוד של ברית יומם
 ולילה, ובו הכל אחד.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְיִהְיֶה
 מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. רבי יהודה

אמר, שבעה רקיעים הם למעלה, וכלם עומדים בקדשה עליונה, והשם הקדוש נתקן בהם. ורקיע זה הוא באמצע המים.

רקיע זה עומד על גבי חיות אחרות, והוא מפריד בין מים עליונים למים תחתונים. ומים תחתונים קוראים לעליונים. ומהרקיע הזה שותים אותם. זהו שמפריד ביניהם, משום שכל המים כלולים בו. ואחר כך מוריד אותם לחיות הללו ושואבים משם.

כתוב (שיר ד) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום. גן נעול – שהכל נסתור בו, שהכל נכלל בו. גל נעול – שאותו נהר שופע ויוצא ונכנס בו וכולל ולא מוציא, והמים קופאים בו ועומדים. מה הטעם? בגלל שרוח צפון נושבת באותם המים וקופאים, ולא יוצאים החוצה עד שנעשה קרח, ואלמלא צד הדרום שמשבר כחו של הקרח הזה, לא יצאו ממנו מים לעולמים.

ומראה אותו רקיע עליון כמראה הקרח הזה שקופא ומכניס בתוכו כל אותם המים, כך אותו עליון שעליו כונס כל אותם מים, ומפריד בין מים עליונים למים תחתונים. וזה

שְׁאֲמַרְנוּ יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. בְּאֲמָצֵעַ. לֹא כָּךְ,
אֲלָא כְּתוּב יְהִי. אוֹתוֹ שְׁהִיָּה מִמְּנוּ, בְּאֲמָצֵעַ הַמַּיִם
הִיָּה, וְהוּא לְמַעְלָה שְׁעוֹמֵד עַל רֹאשׁ הַחַיּוֹת.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, יֵשׁ קְרוּם בְּאֲמָצֵעַ מַעֲיו שֶׁל בֶּן
אָדָם שֶׁמִּפְסִיק מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, וְשׂוֹאֵב
מִלְמַעְלָה וְנוֹתֵן לְמַטָּה. כֶּךָ כֶּזֶה הֶרְקִיעַ הוּא
בְּאֲמָצֵעַ, וְעוֹמֵד עַל אוֹתֵן הַחַיּוֹת שֶׁלְמַטָּה, וְהוּא
מִפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים לַתַּחְתּוֹנִים. בֵּא רְאֵה,
אוֹתָם מַיִם הָרוּ וְהוֹלִידוּ חֲשָׁךְ, וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב
(שְׁמוֹת כו) וְהִבְדִּילָהּ הַפְּרָכָת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין
קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים.

סדר הלימוד ליום יב תשרי (יום 12 בשנה)

רַבִּי אַבָּא פָּתַח, (תהלים קד) הַמְקָרָה בַּמַּיִם עֲלִיוֹתָיו
וְגו'. בַּמַּיִם - אֵלוּ מַיִם עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַכֹּל
שֶׁבָהֶם תִּקַּן בַּיִת, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כד) בְּחֻכְמָה
יִבְנֶה בַּיִת וּבְתִבּוּנָה יִתְכַוֵּן.

הַשֵּׁם עֹבֵים רְכוּבוּ - רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֲלָק עֹבֵים
ע"ב י"ם. עֹב שֶׁהוּא חֲשָׁךְ, שְׂמַאל שְׁעוֹמֵד
עַל יָם זֶה. הַמְהִלֵךְ עַל פְּנֵי רוּחַ - זוֹ רוּחַ שֶׁל
הַמְקַדֵּשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה סוּד (שְׁמוֹת כה) שְׁנַיִם כְּרַבִּים
זָהָב. כְּתוּב (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיַּעַף וַיֵּדָא

עַל כְּנִפֵי רוּחַ. וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב אֶחָד, אַחַר כֶּף
נִגְלָה עַל כְּנִפֵי רוּחַ. וְעַד שָׁזָה מִתְעוֹרֵר, לֹא
מִתְגַּלָּה בָּזֶה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּתוּב (איוב כח) וּמִים תִּכַּן
בְּמַדָּה. בְּמַדָּה מִמַּשׁ הִתְקִין אוֹתָם
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְתוֹכָהּ, וְהֵם תִּקּוּן הָעוֹלָם כְּשֶׁהִגִּיעוּ
מִצַּד הַגְּבוּרָה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, כֶּף הָיוּ
הָרֵאשׁוֹנִים אוֹמְרִים כְּשֶׁהָיוּ מְגִיעִים לְמָקוֹם
הַזֶּה, מֵרַחֲשׁוֹת שְׁפָתַי הַחֲכָמִים וְלֹא אוֹמְרִים
דָּבָר, כְּדִי שְׁלֹא יַעֲנֶשׂוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אוֹת רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת
הִיְתָה מְשׁוֹטְטָה עַל פְּנֵי קֶשֶׁר זָךְ, וּמִתְעַטְרָת
מִלְמַטָּה וּמִלְמַעְלָה, וְעוֹלָה וַיּוֹרְדָת, וּמִים נִחְקָקִים
בְּחֻקֵּיהֶם וּמִתִּישְׁבִּים בְּמָקוֹמָם, וְנִכְלְלוּ אֶחָד
בְּאַחֵד. וְכֵן כָּל הָאוֹתִיּוֹת כְּלָן כְּלוּלוֹת זוּ בְּזוּ
וּמִתְעַטְרוֹת זוּ בְּזוּ, עַד שֶׁנִּבְנְהָ עָלֵיהֶן בְּנִין וַיִּסּוּד.

וּכְשֶׁנִּבְנְנוּ כָּלָם וְהִתְעַטְרוּ, הָיוּ מִים עָלֵינוּ
מִתְעַרְבִים בְּמִים תַּחְתּוֹנִים, וְהוֹצִיאוּ
בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם [וְעַל זֶה הוֹצִיאוּ שְׁנֵי אוֹרוֹת, אֶחָד
שֶׁנִּקְרָא אֶרֶץ, וּמֵאֹר שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם], וְעַל זֶה ב'
נִרְאִית בְּרֵאשׁ, וּמִים עוֹלִים וַיּוֹרְדִים עַד שֶׁהָיָה

הֶרְקִיעַ הַזֶּה שֶׁהִפְרִיד אוֹתָם. וּמַחְלֶקֶת הַיְתָה
בְּשָׁנֵי, שָׁבוּ נִבְרָא גֵיהֶנָם, שֶׁהוּא אֵשׁ שְׂדוּלֶק, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד) אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא, וְעֵתִיד לְשָׁרוֹת
עַל רֹאשׁ הַרְשָׁעִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִכָּאֵן כָּל מַחְלֶקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם
שָׁמַיִם סוּפָה לְהִתְקַיֵּם. שֶׁהִרִי כָּאֵן מַחְלֶקֶת
שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם הַיְתָה, וְהַשָּׁמַיִם בָּזָה הִתְקַיְמוּ.
לְאַחַר זֶה שֶׁכָּתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרִקְיעַ שָׁמַיִם
וְגו'. בְּהַבְדִּלוֹת שֶׁבַמַּעֲלוֹת, בְּמִדְתָּם מְצוּיִים
וְהִתְקַיְמוּ, שֶׁהִרִי שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (שמות כו) וְהַבְדִּילָה
הַפְּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקַּדָּשׁ וּבֵין קַדְּשׁ הַקְּדוּשִׁים
דְּוָקָא, שֶׁהִרִי הוּא רִקְיעַ שֶׁמִּפְרִיד בְּתוֹךְ הָאֲמֻצָּע.

בֵּא רְאָה, כְּתוּב אַחַר כֵּךְ יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת
הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם
מִמַּשׁ. אֶל מְקוֹם אֶחָד – לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא אֶחָד,
וְהוּא יָם תַּחְתּוֹן, שֶׁהִרִי הוּא מְשָׁלִים לְאֶחָד,
וּבִלְעָדָיו לֹא נִקְרָא אֶחָד. וּמִשְׁמַע שֶׁכְּתוּב יִקְוּוּ,
שָׁבוּ כָּל הַמַּיִם מִתַּכְּנָסִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶל הַיָּם.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, אֶל מְקוֹם אֶחָד – זֶהוּ מְקוֹם
שֶׁכְּתוּב בּוֹ (ישעיה נד) וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא

תמוט. שְׁהָרִי הוּא נוֹטֵל הַכֹּל וְזוֹרֵק בָּיָם, וְבוֹ
מִתְתַקְנֵת הָאָרֶץ, שְׁכַתּוֹב וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. זוֹהִי
אָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִּבְשָׁה אָרֶץ.

לָמָּה נִקְרְאת יִבְשָׁה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הִינּוּ מֵה
שְׁכַתּוֹב (דברים טז) לָחֶם עֲנִי. לָחֶם עֲנִי כְּתוּב.
וּבְגִלְלֵי שֶׁהוּא לָחֶם עֲנִי נִקְרָא יִבְשָׁה, וְשׂוֹאֵב
בְּתוֹכָהּ כָּל מִימֵי הָעוֹלָם, וְהִיא הִיְתָה יִבְשָׁה, עַד
שֶׁמָּקוֹם זֶה מְמַלֵּא אוֹתָהּ, וְאִזּוֹ שׂוֹפְעִים מִיָּם דְּרָף
אוֹתָם הַמְּקוֹרוֹת.

וְלִמְקוֹהַ הַמַּיִם קָרָא יָמִים – זֶהוּ בֵּית כְּנוּס הַמַּיִם
שֶׁלְּמַעְלָה, שֶׁשָּׁם כָּל הַמַּיִם מִתְּכַנְּסִים
וּמִשָּׁם שׂוֹפְעִים וְיוֹצְאִים.

השלמה מההשמטות (סימן לי"ב)

שְׁבִיעִי הָיָה בְּמִזְרְחוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמִשָּׁם בָּא זֶרַעַם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי חוּט הַשְּׂדֵרָה מְשׂוּף מִן
הַמַּחֲ שֶׁל אָדָם וּבָא לְאִמָּהּ, וּמִשָּׁם הוּא הַזֶּרַע,
שְׁכַתּוֹב (ישעיה מג) מִמִּזְרַח אָבִיא זֶרַעַךְ. כְּשֵׁיִשְׂרָאֵל
טוֹבִים – מִזֶּה הַמְּקוֹם אָבִיא זֶרַעַךְ, יִתְחַדֵּשׁ לָךְ
זֶרַע חֲדָשׁ. וּכְשֵׁיִשְׂרָאֵל רָעִים – מִן הַזֶּרַע שֶׁכָּבַר
בָּא לְעוֹלָם, שְׁכַתּוֹב (קהלת א) דוֹר הַלֵּךְ וְדוֹר בָּא.
דוֹר שֶׁכָּבַר בָּא. וּמֵהוּ מִמְּעַרְבֵי אֶקְבָּצְךָ? מֵאוֹתָהּ

מִדָּה שְׁנוּטָה תְּמִיד לַמַּעֲרָב. וְלָמָּה נִקְרָא מַעֲרָב?
 מִפְּנֵי שֵׁשׁ מִתְעָרֵב כָּל הַזֶּרַע. מִשָּׁל לָמָּה הַדְּבָר
 דּוֹמֵה? לְבֵן מֶלֶךְ שֶׁהֵיטָה לוֹ כָּלָה נָאָה וְצָנוּעָה
 בְּחִדְרוֹ, וְהָיָה לוֹקַח מִבֵּית אָבִיו עֲשֶׂר וַיִּמְבִּיא לָהּ
 תְּמִיד, וְלוֹקַחַת הַכֹּל וַיִּמְצָנַעַת אוֹתוֹ תְּמִיד וַיִּמְעָרְבַת
 הַכֹּל. לְסוּף יָמִים בִּקֵּשׁ לְרֹאוֹת מָה אָסֵף וּמָה קִבֵּץ.
 הֵינּוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה מג) וַיִּמְעָרֵב אֶקְבָּצֶךָ. וּמָה הוּא
 בֵּית אָבִיו? שְׁכָתוֹב מִמְזֵרַח אָבִיא זֵרְעֶךָ. מִלְּמַד
 שֶׁמִּמְזֵרַח מְבִיא, וְזוֹרֵעַ בַּמַּעֲרָב, וְאַחַר כֵּךְ הוּא
 מִקְבֵּץ מַה שֶּׁזֵּרַע: ע"כ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מְקוֹה הַמַּיִם זֶה צְדִיק.
 שֶׁכְּשֶׁמְּגִיעַ לְמְקוֹה הַמַּיִם, כָּתוּב וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים כִּי טוֹב, וְכָתוּב (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי
 טוֹב. [וְכֵן אִוֵּר רֵאשׁוֹן נִקְרָא טוֹב, וְכֵן בְּכֹלֶם כָּתוּב
 כִּי טוֹב, פָּרַט לַיּוֹם הַשְּׁנַי שֶׁלֹּא כָתוּב בּוֹ כִּי טוֹב]
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יִשְׂרָאֵל הוּא מְקוֹה, שְׁכָתוֹב (ירמיה
 יז) מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה'.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, זֶה צְדִיק, הֵינּוּ מַה שְׁכָתוֹב קָרָא
יָמִים. מְשׁוּם שְׁנַחֲלִים וּמַעֲיִנוֹת וּנְהָרוֹת, אֵת
כָּלֶם הוּא נוֹטֵל, וְהוּא הַמְּקוֹר שֶׁל הַכֹּל וְהוּא נוֹטֵל
הַכֹּל. מְשׁוּם כֵּךְ יָמִים. וְעַל זֶה וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי
טוֹב, וְכָתוּב (ישעיה יג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב.

ומשום שהוא נרשם, הפריד בין יום ראשון לשלישי ולא נאמר כי טוב ביניהם, שהרי ביום השלישי עשתה הארץ פרות מִכַּח הצדיק הזה, שכתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי. מה זה עץ פרי? זה עץ הדעת טוב ורע, שהוא עושה אבנים ופרות. עשה פרי – זה צדיק יסוד עולם.

למינו – של כל בני אדם שיש להם רוח קדושה, שהוא פרי שאותו אילן רושם בהם רשום למינו. ומה הרשם? זהו ברית קדש ברית שלום. ובני האמונה למינו, למינו נכנסים ולא נפרדים ממנו, וצדיק עושה פרי הוא. ואותו אילן מתעבר ומוציא אותו פרי למינו, למינו של אותו עושה פרי שיהיה כמותו.

אשרי חלקו של מי שדומה לאמו ולאביו, ועל כן רשם הקדוש ביום השמיני כדי שידמה לאמו [בגלל שהיא דרגה שמינית, ואותה נפש שפרחה ממנה צריכה להראות לפנייה לשמונה ימים]. וכשנפרע ומתגלה רשם הקדוש כדי שידמה לאביו. ועל זה עץ פרי – זו אם. עשה פרי – זו ברית קדש אביו. למינו – שידמה לו וירשם בו.

אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ – זָרְעוּ בּוֹ? זָרַע בּוֹ
 צָרִיף לֵהִיּוֹת! מַה זֶה זָרְעוּ בּוֹ? אֲלֵא זָרַע
 וְאִ"ו בּוֹ. עַל הָאָרֶץ – כִּף הוּא וְדַאי, שְׁהָרִי אוֹתוֹ
 זָרַע זָרַק עַל הָאָרֶץ. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
 קְדוּשִׁים וְדוּמִים לְקְדוּשִׁים, וְעַל זֶה וְדַאי כְּתוּב
 (ישעיה סח) וְעַמָּךְ כָּלֶם צְדִיקִים. כָּלֶם צְדִיקִים וְדַאי,
 שְׁהָרִי מֵאֲלֵה יִצְאוּ וּלְאֵלֵה דוּמִים. אֲשֶׁרִיהֶם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, כְּתוּב (ירמיה י ונא) עֲשֵׂה אָרֶץ
 בְּכַחוֹ. מַה זֶה עֲשֵׂה אָרֶץ? [בְּכַחוֹ? עֲשֵׂה
 אָרֶץ צָרִיף לֵהִיּוֹת! אֲלֵא עוֹשֵׂה וְדַאי תְּמִיד, וּמִתְקֵן
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת] זֶה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּף הוּא לְמַעְלָה. בְּכַחוֹ – זֶה צְדִיק. מִכֵּין תֵּבֵל
 בְּחֻכְמָתוֹ. תֵּבֵל – זוֹ אָרֶץ שְׁלֵמָטָה. בְּחֻכְמָתוֹ – זֶה
 צְדָק, שְׁכָתוּב (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק.
 עֲשֵׂה אָרֶץ – זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא שְׁמִתְקִין אָרֶץ
 וּמִתְקִין דְּרָכֶיהָ, וּבִמְהָ? בְּכַח, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּאוֹתִיּוֹת חֻקּוֹת שֶׁל רַבִּי
 אֶלְעָזָר יֵשׁ קְשָׁרִי הָאוֹתִיּוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
 קְשׁוּרִים כְּאֶחָד. שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, זוֹ עוֹלָה וְזוֹ יוֹרְדָת,
 וְשְׁעוֹלָה יוֹרְדָת וְשְׁיורְדָת עוֹלָה. וְסִימָן זֶה – (ישעיה
 מה) אֲ"ף בְּ"ף אֲ"ל.

רבי יוסי אָמר, הַלְשׁוֹן שֶׁל מִשְׁקַל עוֹמֵד בְּאֲמָצַע,
 וְסִימָן – (ויקרא ט) בְּמִדָּה בְּמִשְׁקַל וְגו'. מִשְׁקַל
 – לְשׁוֹן שְׁעוֹמֵד בְּאֲמָצַע. וְזֶה סוּד (שמות ל) שְׁקַל
 הַקֹּדֶשׁ כָּתוּב. וּמֵאֲזֵנִים עוֹמְדִים בּוֹ וְנִשְׁקְלוּ. אֵיזָה
 מֵאֲזֵנִים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ט) מֵאֲזֵנֵי צֶדֶק, וְכֻלָּם
 עוֹמְדִים בְּמִשְׁקַל בְּשִׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
 בְּשִׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ – זֶה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּתוּב (תהלים לג) בְּדָבַר ה' שָׁמַיִם
 נִעְשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צָבָאָם. בְּדָבַר ה'
 שָׁמַיִם נִעְשׂוּ – אֵלּוּ שָׁמַיִם שְׁלֵמָטָה שְׁנִעְשׂוּ בְּדָבַר
 שָׁמַיִם שְׁלֵמָעֵלָה. בְּרוּחַ – שֶׁהוֹצִיא קוֹל עַד שֶׁהִגִּיעַ
 לְאוֹתוֹ נָהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיּוֹצֵא וְלֹא פּוֹסְקִים מִיָּמִיו
 לְעוֹלָמִים. וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צָבָאָם – כָּל הַתַּחְתּוֹנִים
 עוֹמְדִים בְּרוּחַ שֶׁהוּא זָכָר.

(שם קד) מִשְׁקָה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ
 תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ. מִשְׁקָה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו, מֵה זֶה
 עֲלִיּוֹתָיו? כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, שְׁכָתוּב (שם) הַמִּקְרָה
 בְּמַיִם עֲלִיּוֹתָיו. מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ –
 סוּד שֶׁל אוֹתוֹ נָהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיּוֹצֵא לְמִטָּה. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב עֲשֵׂה פְרֵי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ וְגו', וְהָרִי
 נִתְבָּאָר.

יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. יְהִי מְאֹרֶת, חֶסֶד. רַבִּי חֲזַקְיָה אֹמֵר, מְאֹרֶת שְׁשׁוּרִים בּוֹ תִקְרָא הַדִּין, קְלוּטַת הַדִּין. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יְהִי מְאֹרֶת - לְמִטָּה. הִיא הַלְבָנָה שְׂבֵה תְלוּיָה אֲסַכְרָה לְתִינוּקוֹת הָעוֹלָם, וּבֵה תְלוּי מְאֹרֶת, בְּגִלְל שֶׁהִיא מְאֹרֶת קָטָן מְכַל הַמְּאֹרוֹת, וְלִפְעָמִים שֶׁנִּחַשְׁכֶת וְלֹא מְקַבֶּלֶת אֹר.

בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם - זֶהוּ רָקִיעַ שֶׁהוּא כְּלוֹת שֶׁל כָּלָם, בְּגִלְל שֶׁנוֹטֵל כָּל הַמְּאֹרוֹת, וְהוּא מְאִיר לְמְאֹרֶת הַזֶּה שֶׁאֵינוֹ מְאִיר [וְהִיא תְלוּיָה בּוֹ בְּגִלְל שֶׁנִּדְבְּקָה בָּהּ אוֹתָהּ מְאֹרָה, וּבּוֹ תְלוּיִים לְמִטָּה כָּל אוֹתָם מִיָּנִים אַחֲרֵים בְּגִלְל הַקְטָנַת הָאֹר].

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְהוֹצִיא [וְאֶפְלוֹ] אֶת הַרְקִיעַ הַזֶּה שֶׁלֹּא מְאִיר. וְקוֹרְאִים לוֹ מְלָכוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאָרֶץ הַחַיִּים. הַשָּׁמַיִם הוּא [שְׁמַאִיר] הַרְקִיעַ הַזֶּה, מְשׁוּם כִּן יְהִי מְאֹרֶת חֶסֶד ו'. מֵה הַטַּעַם? שֶׁזֶה בְּלִי וְא"ו מוֹת הוּא בְּעוֹלָם.

יְהִי מְאֹרֶת - הַכֹּל תְלוּי בּוֹ לְהַכְלִיל לִילִית בְּעוֹלָם. כְּתוּב (אִיּוֹב ג) קָטָן וְגָדוֹל שָׁם הוּא. וְכְתוּב (יִשְׁעִיָּה ל) כִּי אִם שָׁם אֲדִיר ה' לָנוּ. וְעַל

זֶה כְּתוּב (שם לד) אַף שֵׁם הַרְגִיעָה לִילִית וּמִצָּאָה
לָהּ מְנוּחַ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, יְהִי מְאֹרֶת – אֲסַפְּקֶלְרִיָּה שְׁלֵא
מְאִירָה מֵעֲצָמָה, אֲלֵא עַל יְדֵי אֹרֹת
עֲלִיוֹנִים שְׁמֵאִירִים לָהּ כְּמוֹ עֲשָׂשִׁית שְׁמִקְבֶּלֶת
אוֹר שְׁמֵאִיר. כְּתוּב (יהושע ג) הִנֵּה אַרְוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן
כָּל הָאָרֶץ. הִנֵּה אַרְוֹן – זֶה אֲסַפְּקֶלְרִיָּה שְׁאִינָה
מְאִירָה. הַבְּרִית – אֲסַפְּקֶלְרִיָּה הַמְאִירָה. הִנֵּה אַרְוֹן
– זֹהִי מְאֹרֶת. אַרְוֹן – תְּבָה לְהַכְנִיס בְּתוֹכָהּ תוֹרָה
שְׁבִכְתָּב. הַבְּרִית – זֶה הַשֶּׁמֶשׁ שְׁמֵאִירָה לָהּ, וְהִיא
בְּרִית יַחַד עִם אַרְוֹן הַבְּרִית דּוֹקָא. אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ
– הַבְּרִית שֶׁהוּא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ.

וּמִשּׁוּם שֶׁהָאֲרוֹן הַזֶּה הוּא אֲדוֹן, בְּגִלְלֵי הַשֶּׁמֶשׁ
שְׁמֵאִירָה לָהּ וּמְאִירָה לְכָל הָעוֹלָם כִּף
נִקְרָאת, וּמִמֶּנּוּ לְקַחְהָ אֶת הַשֵּׁם. וְנִקְרָא הָאֲרוֹן
הַזֶּה אֲדוֹן בְּסוּד שֶׁל אֶלֶף דָּלָת נוּן יוֹד.
כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ צְדִיק וְצַדִּיק, כִּף אֲדוּן אֲדוּן זֶה
בְּזֶה תְלוּיִים.

בֵּא רְאֵה, כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת עוֹמְדִים בְּבְרִית, שֶׁהוּא
[שֶׁמֶשׁ שְׁאֲמַרְנוּ וְזֶה] רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם,
שְׂרִשׁוּמִים וְחִקּוּקִים בּוֹ כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת וּבוֹ

תְּלוּיִים לְהָאִיר. רַבִּי יֵיסָא הִזְקֵן הָיָה אוֹמֵר כֶּף, יְהִי מְאֹרֶת שְׁתְּלוּיִים בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם, וְזוֹ הַלְבָּנָה שְׁתְּלוּיָהּ בּוֹ. כִּיּוֹן שְׁפָתוֹב וְהָיוּ לְמְאֹרֶת - הָרִי הַשָּׁמַשׁ. וְלִמּוֹעֲדִים - שְׁהָרִי זְמַנִּים וְחֲגִים חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת תְּלוּיִים בָּהֶם וְהוּוּיִם.

וְהַכֹּל בְּמַעֲשֵׂה רֵאשׁוֹן עֲלִיּוֹן שְׁשֵׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ נֶאֱחָז בּוֹ, וְהוּא הוּא הַכֹּל. שְׁבַעַה כּוֹכְבִים הֵם כְּנֻגַד שְׁבַעַה רְקִיעִים, וְכֹלֵם מְנַהֲגֵי הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם עֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם. וְשְׁנֵי עוֹלָמוֹת הֵם - עוֹלָם עֲלִיּוֹן וְעוֹלָם תַּחְתּוֹן. תַּחְתּוֹן כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׁפָתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים - א טז) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. מְלָךְ עֲלִיּוֹן וּמְלָךְ תַּחְתּוֹן.

[שְׁנֵינּוּ] כְּתוּב ה' מְלָךְ ה' מְלָךְ ה' יְמִלּוֹךְ לְעוֹלָם וְעַד. ה' מְלָךְ - לְמַעֲלָה. ה' מְלָךְ - בְּאִמְצָע. ה' יְמִלּוֹךְ - לְמַטָּה. רַבִּי אַחָא אָמַר, ה' [נ"א זו הַחֲכָמָה הָעֲלִינָה] מְלָךְ - זֶה עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא. ה' מְלָךְ - זו תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. ה' יְמִלּוֹךְ - זֶה אַרְוֹן הַבְּרִית [נ"א ר' אַחָא אָמַר, ה' מְלָךְ - זו חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה. ה' מְלָךְ - זֶה עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא. ה' יְמִלּוֹךְ - זו תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל].

בא זמן אחר דוד וְהַחֲזִיר אוֹתָם מִלְמָטָה לְמַעְלָה,
 וְאָמַר (תהלים י) ה' מֶלֶךְ עוֹלָם וְעַד. ה' מֶלֶךְ -
 לְמָטָה. עוֹלָם - בְּאִמְצַע. וְעַד - לְמַעְלָה. שְׁשָׁם
 הַתּוֹעֲדוֹת וְקִיּוּם וּשְׁלָמוֹת הַכֹּל. מֶלֶךְ - לְמַעְלָה.
 יִמְלוֹךְ - לְמָטָה.

רבי אָבָא אָמַר, כָּל הַמְּאוֹרוֹת הַלָּלוּ, כָּלָם
 מִתְחַבְּרִים בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל
 הָאָרֶץ - לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. מִיְהוּ הַרְקִיעַ שְׁמַאִיר
 עַל הָאָרֶץ? הֲוֵי אוֹמֵר, זֶה נָהַר שְׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
 מַעֲדָן, שְׁכָתוֹב וְנִהַר יֵצֵא מַעֲדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן.
בא רָאָה, כִּיּוֹן שֶׁהַלְבָּנָה שׁוֹלֶטֶת וּמוֹאֲרֶת
 מֵאוֹתוֹ הָאֹר שְׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא, כָּל אוֹתָם
 הַשָּׁמַיִם שְׁלֵמָטָה וְצַבְאוֹתֵיהֶם, כָּלָם נוֹסְפִים
 בְּאוֹר. וְכוֹכְבִים הַמְּמַנִּים עַל הָאָרֶץ, כָּלָם
 שׁוֹלֵטִים וּמַגְדִּילִים צְמָחִים וְעֵצִים, וְהָעוֹלָם
 מִתְגַּדֵּל בְּכָלָם, וְאֶפְלוּ מִים וְדָגֵי הַיָּם כָּלָם
 בְּגִדְלוֹת יִתְרָה. וְכַמָּה שְׁלוּחֵי הַדִּין מְשׁוֹטְטִים
 בְּעוֹלָם, בְּגִלְל שְׁכָלָם בְּחֻדוֹה וּבְגִדְלוֹת יִתְרָה.
 כְּשֶׁהַחֻדוֹה הִיא בְּבֵית הַמֶּלֶךְ, אֶפְלוּ אוֹתָם מְמַנֵּי
 הַשְּׁעָרִים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם מְמַנֵּי הַנְּשִׁים [נ"א
 מְזִיקִים], כָּלָם שְׁמָחִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם.
 וְתִינוּקוֹת הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִשְׁמַר.

רבי אחא אמר, ויתן אתם אלהים ברכיע השמים. וכשכלם עומדים בו, אז חדרוה זה עם זה, ואז הלכנה מקטינה אורה מלפני השמש, וכל מה שנוטל כדי להאיר לה. זהו שכתוב להאיר על הארץ.

רבי יצחק אמר, כתוב (ישעיה ל) והיה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה שבעתים כאור שבעת הימים. מה זה שבעת הימים? אלה אותם שבעת ימי בראשית. רבי יהודה אמר, אלה אותם שבעת ימי המלוואים. מלוואים ודאי. משום שאותו זמן התבשם העולם וחוזר בשלמותו, ולא נפגמת הלכנה בגלל הנחש הרע שכתוב בו (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף. ומתי יהיה זה? בזמן שכתוב (ישעיה כה) בלע המות לנצח. ואז כתוב (זכריה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ישרצו המים שרץ נפש חיה למינה. אמר רבי אלעזר, אלו מים תחתונים שרוחשים מינים כמו שלמעלה. אותם עליונים ואותם תחתונים. רבי חייא אמר, עליונים הוציאו נפש חיה, ומה הוא? זו הנפש של אדם הראשון, כמו שנאמר ויהי האדם לנפש חיה. ועוף יעופף על

הָאָרֶץ – אֵלּוּ שְׁלִיחִים עֲלִיוֹנִים שְׁנֵרָאִים לְבְנֵי אָדָם
כְּמֵרָאָה אָדָם. מִשְׁמַע שְׁכָתוּב יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ,
הַיּוֹת שֵׁישׁ אַחֲרִים שְׁלֵא נֵרָאִים אֶלָּא בְרוּחַ מִמֶּשׁ
לְפִי שְׁכָל בְּנֵי הָאָדָם.

לָכֵן לֹא כָתוּב בְּאֵלּוּ לְמִינְהוּ כְּמוֹ אוֹתָם אַחֲרִים
שְׁכָתוּב בָּהֶם וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינְהוּ,
הַיּוֹת שְׁאֵלּוּ לֹא מְשָׁנִים מִמִּינֵיהֶם לְעוֹלָמִים
כְּאַחֲרִים הֵלְלוּ שְׁלֵא כָתוּב בָּהֶם לְמִינְהוּ. וְאִם
תֵּאמַר, יֵשׁ בָּהֶם שְׁמֵשָׁנִים זֶה מִזֶּה – כִּךְ זֶה
בְּוֹדָאִי! שְׁהֲרִי יֵשׁ בָּהֶם שְׁמֵשָׁנִים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה.
מְשׁוּם כִּךְ כָּתוּב וּמְשָׁם יִפְרֹד.

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים – אֵלּוּ לוֹיִתָן
וּבֵת זוּגוּ. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׁת –
זוֹ נֶפֶשׁ אוֹתָהּ הַחַיָּה שֶׁהִיא רוֹמֶשֶׁת לְאַרְבַּעַת צַדֵּי
הָעוֹלָם. וּמִי הִיא הַחַיָּה שֶׁהִיא רוֹמֶשֶׁת? הֲיֵי אוֹמֵר
זוֹ לִילִית. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵיהֶם – שֶׁהַמַּיִם
מְגֹדְלִים אוֹתָם. שְׁכָשְׁבָא צַד הַדְּרוֹם, מִפְּשִׁירִים
הַמַּיִם וְשׁוֹפְעִים לְכָל הַצְּדָדִים, וְאַנְיּוֹת הַיָּם
הוֹלְכִים וְעוֹבְרִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קד) שָׁם
אַנְיּוֹת יִהְלְכוּן לוֹיִתָן זֶה יִצְרֹתָ לְשַׁחַק בּוֹ.

וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינְהוּ – כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (קהלת י)
כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וּבַעַל

כְּנַפִּים יִגִּיד דְּבָר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּלֶם מִשֵּׁשׁ
 כְּנַפִּים וְלֹא מִשְׁתַּנִּים לְעוֹלָמִים, וּמִשּׁוּם כֶּךָ כָּתוּב
 לְמִינֵהוּ. מַה זֶה לְמִינֵהוּ? לְמִין שְׁלֹמֶעֱלָה, וְאֵלֶּה
 טָסִים וּמְשׁוּטְטִים בְּעוֹלָם בְּשֵׁשׁ, וְרוּאִים מַעֲשֵׂי
 בְּנֵי אָדָם וּמַעֲלִים אוֹתָם לְמַעְלָה, וְעַל זֶה כָּתוּב
 (שם) גַּם בְּמַדְעָךְ מֶלֶךְ אֵל תִּקְלַל וְגו'.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, הֲרַמְשֶׁת? הַשּׁוֹרְצַת צָרִיף
 לְהִיּוֹת! אֵלֹא כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ, רוּמֵשׁ לִילָה.
 וְעַל זֶה (תהלים קד) בּוֹ תִרְמֵשׁ כָּל חַיְתוֹ יַעַר. שְׂכָלֶם
 שׁוֹלְטִים בְּשַׁעָה שֶׁהִיא שׁוֹלְטַת, וּפּוֹתְחִים שִׁירָה
 בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים שֶׁל חַצוֹת הַלַּיְלָה, וּמְזַמְרִים
 שִׁירָה וְלֹא שׁוֹקְטִים. וְעַל אֵלוֹ כָּתוּב הַמְזַכִּירִים
 אֶת ה' אֵל דְּמִי לָכֶם.

עָמַד רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, מִסְתַּכֵּל הֵייתִי,
 שְׂכַשְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא
 אָדָם, הַזֹּדְעֵזְעוּ כָּל הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, וַיּוֹם
 הַשֵּׁשִׁי הָיָה עוֹלָה בְּדַרְגוֹתָיו, עַד שֶׁעָלָה רְצוֹן
 עֲלִיוֹן וְהָאִיר תַּחֲלָה כָּל הָאוֹרוֹת. וּפְתַח שַׁעַר
 הַמְּזָרַח, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵא הָאוֹר. וְהַדְּרוֹם הָרָאָה
 חֲזַקֵי הָאוֹר שֶׁיִּרְשׁ מֵרֹאשׁ וְהַתַּחְזֵק בַּמְּזָרַח. מְזָרַח
 חֲזֵק אֶת הַצָּפוֹן, וְהַצָּפוֹן הַתְּעוֹרֵר וְהַתְּפַשֵּׁט,
 וְקָרָא בְּחֵיל גְּדוֹל לְמַעַרְב לְהַתְּקַרֵּב וְלִהְיוֹת שְׂתַתַּף

עמו. אז מערב עלה בצפון ונקשר בו. אחר כך בא הדרום ואחז במערב, וסובבו אותו דרום וצפון, שהם גדרי הגן. אז המזרח קרב למערב, ומערב שרה בחדוה ובקש מכלם, ואמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. שיהיה כמו זה בארבעת הצדדים ומעלה ומטה. ומזרח נדבק במערב והוציא אותו. ועל זה שנינו, שאדם יצא ממקום בית המקדש.

עוד נעשה אדם, הקדוש ברוך הוא אמר לתחתונים הללו שבאו מצד שלמעלה. סוד השם הזה שעולה אדם. אדם מסוד נסתר עליון. אדם סוד האותיות. שהרי האדם כלול למעלה וכלול למטה. אדם אחד למעלה למעלה. ם נסתר שהיא ם מלסרבה המשרה. ד' תחתון שנסתר במערב. וזה כללות שלמעלה ושלמטה. נתקן למעלה ונתקן למטה.

כשירדו האותיות הללו למטה כלם כאחד בשלמותו, נמצא זכר ונקבה, ונקבה נדבקה באחוריו, עד שהפיל עליו תרדמה וישן, והיה מטל במקום בית המקדש למטה.

ונפר אותו הקדוש ברוך הוא ונתקן אותה כמו שמתקנים את הכלה והכניסה אליו. זהו

שְׁכָתוּב וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלַעְתָּיו וַיִּסְגֹּר בְּשָׂר תַּחְתָּנָה.
 וַיִּקַּח אֶחָת דּוֹקָא. בְּסַפְרֵי הָרָאשׁוֹנִים מְצָאנוּ, זו
 לילית ראשונה שהיתה עמו והתעברה ממנו, ולא
 היה כנגדו עזר, כמו שכתוב ולאדם לא מצא עזר
 כנגדו. מה זה עזר? סמך. עד אותה שעה שכתוב
 לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו.
 בא ראה, אדם אחרון הכל היה, שפך ראוי
 להביא שלום על העולם.

עוד אמר רבי שמעון, כתוב וכל שיח השדה
 טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם
 יצמח כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ וגו'.
 וכל שיח השדה – אלו עצים גדולים שננטעו
 אחר כך והיו קטנים.

בא ראה, אדם וחוה זה בצד זה נבראו. מה
 הטעם לא נבראו פנים בפנים? בגלל
 שכתוב כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ,
 והזווג לא נמצא בתקונו כראוי. וכשנתקנה זו
 שלמטה וחזרו להיות פנים בפנים, כן נמצא
 למעלה.

מניין לנו? מן המשכן, שכתוב (שמות מ) הוקם
 המשכן, היות שמשכן אחר הוקם עמו.

וְעַד שְׁלֹא הוּקַם לְמַטָּה, לֹא הוּקַם לְמַעְלָה. גַּם
כָּאֵן כְּשֶׁהוּקַם לְמַטָּה, הוּקַם לְמַעְלָה. וּמִשּׁוּם שְׁעַד
עֲכָשׂוּ לֹא הִתְתַּקֵּן לְמַעְלָה, לֹא נִבְרְאוּ פָּנִים
בְּפָנִים, וְהַפְּסוּק מוֹכִיחַ, שְׁכַתּוּב כִּי לֹא הִמְטִיר ה'
אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. וּמִשּׁוּם כֶּךָ וְאָדָם אֵין, שְׁלֹא
הָיָה בְּתַקּוּנוֹ.

וּכְשֶׁנִּשְׁלַמְתָּ חוּהָ, נִשְׁלַם אָדָם, וְקֹדֶם לְכֵן לֹא
נִשְׁלַם. וְזֶה הַסּוּד שְׁעַד עֲכָשׂוּ אֵין
אוֹת סִמְךָ בְּפִרְשָׁה, וְאֵף עַל גַּב שֶׁהַחֲבָרִים אָמְרוּ,
אֲבָל סִמְךָ זֶה עֵזֶר, וְזֶה עֵזֶר שְׁלַמְעֵלָה שְׁחֹזֵר
לְמַעְלָה פָּנִים בְּפָנִים זָכָר וּנְקֵבָה, נִסְמְךָ זֶה כְּנֶגֶד
זֶה בְּיָדָאִי, (תהלים קיא) סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִים
בְּאֶמֶת וַיִּשֶׁר. סְמוּכִים – זֶה זָכָר וּנְקֵבָה שֶׁהֵם
סְמוּכִים כְּאֶחָד [נ"א שֶׁהֵם סְמוּכִים עוֹלָם תַּחְתּוֹן
בְּעוֹלָם עֲלִיוֹן, שְׁעַד שְׁלֹא נִתְקַן הָעוֹלָם שְׁלַמְטָה,
לֹא נִתְקַן אוֹתוֹ הָעוֹלָם שְׁאֲמַרְנוּ] [הָעוֹלָם הַזֶּה
שְׁאֲמַרְנוּ תְּלוּי בְּעוֹלָם שְׁלַמְטָה, וּכְשֶׁלֹּא נִתְקַן
עוֹלָם שְׁלַמְטָה, לֹא נִתְקַן אוֹתוֹ עוֹלָם שְׁאֲמַרְנוּ].
כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, שֶׁהָרִי זֶה
בְּזֶה סְמוּךְ. וְעוֹלָם זֶה הִתְתַּחְתּוֹן, כְּשֶׁנִּתְקַנּוּ
וַחֲזָרוּ לִהְיוֹת פָּנִים בְּפָנִים וְנִתְקַנּוּ, נִמְצָא סִמְךָ
לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי מִקֹּדֶם לְכֵן לֹא הָיָה הַמַּעֲשֵׂה

בְּתִקּוּן [נ"א עוֹלָם בְּתִקּוּנוֹ], מִשּׁוּם שְׁלֵא הַמְטִיר
ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, וְזֶה בְּזֵה תְלוּיִים.

מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, זֶה תִּקּוּן
שְׁלֵמֻטָּה. אַחַר כֵּן, וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי
הָאֲדָמָה. וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ – זוּ הַשְׁתּוֹקְקוֹת
הַנִּקְבָּה לְזָכֹר. דְּבָר אַחֵר, מַה הַטַּעַם לֹא הַמְטִיר?
בְּגַלּל שְׁלֵא נִמְצָא תִקּוּן שִׁיעֲלֶה מִן הָאָרֶץ. וְעַל זֶה
מִן הָאָרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה הַתְּעוֹרֵר מַעֲשֶׂה לְמַעֲלָה.

בא רֵאָה, עֲשֵׂן עוֹלָה מִן הָאָרֶץ בְּהִתְחַלָּה וְעַנָּן
מִתְעוֹרֵר, וְהַכֹּל מִתְחַבֵּר אַחֵר כֵּן זֶה בְּזֵה.
כְּמוֹ זֶה עֲשֵׂן הַקֶּרְבֵּן מִתְעוֹרֵר מִלְמֻטָּה וְעוֹשֶׂה
שְׁלֵמוֹת לְמַעֲלָה, וּמִתְחַבֵּר הַכֹּל זֶה בְּזֵה, וְנִשְׁלָמִים
כְּמוֹ זֶה לְמַעֲלָה. הַתְּעוֹרְרוֹת מִתְחִילָה מִלְמֻטָּה,
וְאַחֵר כֵּן הַכֹּל נִשְׁלָם. וְאַלְמָלֹא שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
מִתְחִילָה בְּהִתְעוֹרְרוֹת בְּהִתְחַלָּה, לֹא יִתְעוֹרֵר
כְּנֻגְדָה אוֹתוֹ שְׁלֵמֻטָּה. וּבִהַשְׁתּוֹקְקוֹת שְׁלֵמֻטָּה
נִשְׁלָם לְמַעֲלָה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, לָמָּה כְּתוּב וְעַץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן
וְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע? עַץ הַחַיִּים הָרִי שְׁנִינוּ
שְׁמֵהֶלֶךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים הָיָה, וְכָל מִימֵי
בְּרֵאשִׁית נִחְלָקִים תְּחִתּוֹ. עַץ הַחַיִּים מִמָּשׁ

בְּאִמְצַע הַגָּן, וְהוּא לֹקַח כָּל מִימֵי בְּרֵאשִׁית
וְנַחֲלָקִים תַּחֲתָיו.

שְׁהָרִי אוֹתוֹ נָהַר (בִּינָה) שְׂשׂוּפֵעַ וְיוֹצֵא, הוּא שׁוֹרָה
עַל אוֹתוֹ הַגָּן וְנִכְנָס בּוֹ, וּמִשָּׁם נַחֲלָקִים
הַמַּיִם לְכַמָּה צְדָדִים. וְאוֹתוֹ הַגָּן לֹקַח הַכֹּל, וְאַחַר
כֵּן יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ וְנַחֲלָקִים לְכַמָּה נַחֲלִים לְמַטָּה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ שָׂדֵי. כְּמוֹ
שְׂיוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ עוֹלָם עֲלִיוֹן וּמִשְׁקָה אֶת אוֹתָם
הָרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל אֶפְרַסְמוֹן זָךְ. אַחַר כֵּן
כְּשֶׁמְגִיעִים לְעֵץ הַחַיִּים, נַחֲלָקִים תַּחֲתָיו בְּכָל צַד
כְּפִי דְרָכּוֹ.

וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע – לְמָה נִקְרָא כֵּן, שְׁהָרִי
עֵץ זֶה אֵינוֹ בְּאִמְצַע? אֲבָל עֵץ הַדַּעַת טוֹב
וְרַע מֵהוּ? אֵלָּא בְּגַלְל שְׂיוֹנֵק מִשְׁנֵי צְדָדִים וְיִוֹדַע
אוֹתָם כְּמִי שְׂיוֹנֵק מִתּוֹק וּמֵר, וּבְגַלְל שְׂיוֹנֵק
מִשְׁנֵי צְדָדִים וְיִוֹדַע אוֹתָם וְשׁוֹרָה בְּתוֹכָם נִקְרָא
כֵּן טוֹב וְרַע. וְכָל אוֹתָם נְטִיעוֹת שׁוֹרִים עֲלֵיהֶם.

וְבוֹ אַחוּזִים נְטִיעוֹת אַחֲרוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהֵם
נִקְרָאִים אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן. מִי הֵם אַרְזֵי לְבָנוֹן?
אוֹתָם שְׂשָׂה יָמִים עֲלִיוֹנִים, שְׂשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית
שְׂאֲמָרְנוּ. אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע, נְטִיעוֹת וְדָאֵי

שְׁהִתְקִימוּ אַחַר כֶּף. מִכַּאן וְהִלָּא סַמ"ך. מֵהִי
וַיִּסְגֹר בְּשׂוֹר תַּחְתָּנָה? בְּצֵדוֹ הִיָּתָה, וְהִיָּה זֶה בְּצֵד
זֶה. וַדַּאי עָקַר אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁתַּל
אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר, וְחִזְרוּ לְהִיּוֹת פְּנִים בְּפְנִים
לְקִיּוֹם. כְּמוֹ זֶה סְמוּכִים הָעוֹלָמוֹת. עָקַר אוֹתָם
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁתַּל אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר
וְהִתְקִימוּ בְּקִיּוֹם שָׁלֵם.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, מַנִּין לָנוּ שְׁאָדָם וְחַוָּה הֵיוּ
נְטוּעִים? שְׁכַתּוּב (ישעיה ס) נִצֵּר מִטְּעֵי
מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר. דְּוָקָא מַעֲשֵׂה יָדַי, שְׁלֵא
הִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵם בְּרִיּוֹת אַחֲרוֹת, וְכַתּוּב (שם יז) בְּיוֹם
נִטְעַף תִּשְׁגֹּשְׁגִי. שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם שְׁנַנְטְעוּ בְּעוֹלָם,
סִרְחוּ. שְׁנִינּוּ, הַנְּטִיעוֹת הֵיוּ כְּקַרְנֵי חֲגָבִים וְאוֹרִם
דְּקִיק וְלֹא הֵיוּ מְאִירִים. כִּיּוֹן שְׁנַנְטְעוּ וְנִתְקַנּוּ,
הִתְרַבּוּ בְּאוֹר וְנִקְרְאוּ אַרְזֵי לְבָנוֹן. וְאָדָם וְחַוָּה עַד
שְׁנַנְטְעוּ, לֹא הִתְרַבּוּ בְּאוֹר וְלֹא הָעֵלוּ רִיחַ בְּוַדַּאי.
נְעַקְרוּ וְנִשְׁתַּלּוּ וְנִתְקַנּוּ כְּרֵאוּי.

וַיִּצְוּ ה' אֱלֹהִים. הֲרִי שְׁנִינּוּ, אֵין צוֹ אֶלָּא עֲבוּדָה
זָרָה. ה' - זו בְּרַכַּת הַשֵּׁם. אֱלֹהִים - אֵלוֹ
הַדְּיָנִים. עַל הָאָדָם - זו שְׁפִיכַת דָּמִים. יֵאמֹר - זו
גְּלוּי עֲרִיּוֹת. מְכַל עֵץ הַגֵּן - וְלֹא גִזְל. אָכַל תֹּאכַל
- וְלֹא אָבַר מִן הַחֵי, וַיִּפֶּה.

מכֹּל עֵץ הַגֵּן אָכַל תֹּאכַל - שְׁהִתִּיר לוֹ הַכֹּל
 לְאָכְלָם יַחַד. שְׁהָרִי רְאִינוּ אַבְרָהָם אָכַל,
 יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְכָל הַנְּבִיאִים אָכְלוּ וְחָיוּ. אָבֵל עֵץ
 זֶה, עֵץ הַמּוֹת הוּא [כְּמוֹ שְׁפָתוֹב וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב
 וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ]. מִי שֶׁנֹּטְלוֹ לְבָדוּ - מֵת,
 שְׁהָרִי סֵם הַמּוֹת נָטַל [בְּגִלְלֵל שֶׁהוּא מִפְּרִידוֹ
 מֵהַחַיִּים]. וְעַל זֶה כִּי בְיוֹם אָכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
 תָּמוּת, בְּגִלְלֵל שֶׁמִּפְּרִיד הַנְּטִיעוֹת.

רַבִּי יְהוּדָה שָׁאַל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ,
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה מוֹשֵׁף בְּעֶרְלָתוֹ, מַה זֶה?
 אָמַר לוֹ, שְׁהַפְּרִיד בְּרִית קֹדֶשׁ מִמְּקוֹמוֹ וּמִחֻלְקוֹ,
 וְדַאי שֶׁהָיָה מוֹשֵׁף בְּעֶרְלָה. וְעֹזֵב בְּרִית קֹדֶשׁ וְדַבֵּק
 בְּעֶרְלָה וְהִתְפַּתָּה בְּדַבַּר הַנְּחָשׁ. וּמִפְּרִי הָעֵץ - זֶה
 אֲשֶׁה. לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ - בְּגִלְלֵל שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי ה)
 רְגֵלִיָּה יִרְדוֹת מוֹת שְׁאוֹל צְעָדִיָּה יִתְמַכּוּ. וּבִזְזָה
 הָיָה פְּרִי, שְׁהָרִי בְּאַחַר לֹא הָיָה פְּרִי. כִּי בְיוֹם
 אָכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת - בְּגִלְלֵל שֶׁעֵץ הַמּוֹת הָיָה,
 כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ שְׁפָתוֹב רְגֵלִיָּה יִרְדוֹת מוֹת.

[וְהַנְּחָשׁ הָיָה עָרוֹם מְכַל חַיִּת הַשְּׂדֵה] רַבִּי יוֹסִי
 אָמַר, הָאֵילָן הַזֶּה שֶׁאֲמַרְנוּ הָיָה מִשְׁקָה
 מִלְּמַעְלָה, וְהִתְגַּדֵּל וְהָיָה שְׂמַח, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְנָהָר
 יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. הַגֵּן זֶה אֲשֶׁה. וְנָהָר

זֶה הָיָה נִכְנָס בָּהּ וּמִשְׁקָה אוֹתָהּ וְהָיָה הַכֹּל אֶחָד
 [וְאֵז ה' אֶחָד וְשָׁמוּ אֶחָד]. שְׁהָרֵי מִשָּׁם וּלְמִטָּה
 הוּא פְּרוּד, שְׁפָתוֹב וּמִשָּׁם יִפְרָד.

וְהִנְחֵשׁ, רַבִּי יִצְחָק אָמַר זֶה יֵצֵר הָרַע. רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר נִחַשׁ מִמֶּשׁ. בָּאוּ לְפָנֵי רַבִּי
 שְׁמַעוֹן. אָמַר לָהֶם, וְדַאי הַכֹּל אֶחָד, וּסְמַא"ל
 הָיָה, וְנִרְאָה עַל נִחַשׁ וְצִלְמוֹ. שְׁנַחֲשׁ זֶה הוּא שְׁטָן,
 וְהַכֹּל אֶחָד.

שְׁנַיִנוֹ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יָרַד סְמַא"ל מֵהַשָּׁמַיִם רְכוֹב
 עַל נִחַשׁ זֶה, וְצִלְמוֹ הָיוּ רוֹאִים כָּל הַבְּרִיּוֹת
 וּבּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ. וְהִגִּיעוּ לְאִשָּׁה בְּדַבְרִים וְגִרְמוּ מוֹת
 לְעוֹלָם. וְדַאי בְּחֻכְמָה הִבִּיא סְמַא"ל קְלָלוֹת עַל
 הָעוֹלָם, וְחִבֵּל אֶת הָאֵילָן הַקֶּדְמוֹן שְׁפָרָא הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, וְדָבַר זֶה הָיָה תְּלוּי עַל סְמַא"ל,
 עַד שֶׁבָּא אֵילָן אַחֵר קְדוֹשׁ, שֶׁהוּא יַעֲקֹב, וְנָטַל
 מִמֶּנּוּ בְּרֻכּוֹת שְׁלֵא יִתְבָּרַךְ סְמַא"ל לְמַעְלָה וְעָשׂוּ
 לְמִטָּה. שְׁהָרֵי יַעֲקֹב דְּגִמַּת אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה
 [וְיִפְיוֹ], שֶׁיַּעֲקֹב יִפְיוֹ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה. וְעַל
 זֶה, כָּמוֹ שְׁמַנֵּע סְמַא"ל בְּרֻכּוֹת מֵהָאֵילָן הָרֵאשׁוֹן,
 כֵּן גַּם מִנֵּע יַעֲקֹב שֶׁהוּא אֵילָן, דְּגִמַּת אָדָם
 מִסְמַא"ל, בְּרֻכּוֹת מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה. וַיַּעֲקֹב לְקַח
 אֶת שְׁלוֹ בְּכַל, וְעַל זֶה (בְּרֵאשִׁית ל"ב) וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ.

כְּתוּב וְהִנָּחֵשׁ הִיָּה עָרוּם, זֶה יִצַּר הָרַע, זֶה מְלֹאֲךָ הַמּוֹת. וּמְשׁוּם שֶׁהִנָּחֵשׁ הוּא מְלֹאֲךָ הַמּוֹת, גֵּרָם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ סוּד שְׁפָתוֹב (שם ו) קֵץ כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנָי. זֶהוּ קֵץ שֶׁל כָּל בְּשָׂר שְׁנוּטֵל הַנִּשְׁמָה לְכָל בְּשָׂר, וְנִקְרָא כֵּךְ.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ד) סְפָר הַבְּהִיר

נִשְׁמַת הַזְכָּר מִן הַזְכָּר, וְנִשְׁמַת הַנְּקֵבָה מִן הַנְּקֵבָה, וְהֵינּוּ שֶׁהֵלֵךְ הַנָּחֵשׁ אַחֲרֵי חוּהָ. אָמַר: הוּאִיל וְנִשְׁמַתָּה מִן הַצָּפוֹן, אֲסִיתָנָה מְהֵרָה. וּמָה הַהֶסְתָּה שְׁהִיתָה? מְשׁוּם שֶׁבָא עֲלֶיהָ. שְׂאֵלוֹ תִלְמִידָיו: אֵיךְ הִיָּה הַמַּעֲשֵׂה? אָמַר לָהֶם: סמא"ל הָרַשָּׁע קָשָׁר עִם כָּל צְבָאוֹת מַעֲלָה עַל רַבּוֹ, מְשׁוּם שְׂאֵמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרָדוּ בַדְּגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם. אָמַר, הֵיאֵךְ אוֹכֵל לְהַחֲטִיאוֹ וּלְגַרְשׁוֹ מִלְּפָנָיו? יָרַד עִם כָּל חִילוֹתָיו וּבִקֵּשׁ לוֹ בְּאַרְץ חֵבֵר כְּמוֹתוֹ. וּמִי הוּא? נָחֵשׁ, וְהָיָה לוֹ דְמוּת גָּמֵל. רָכַב עָלָיו וּבָא לוֹ אֲצֵל הָאִשָּׁה. אָמַר לָהּ: אֵךְ כִּי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגֵּן. אָמַר, אֲבִקֵּשׁ יוֹתֵר וְאוֹסִיף, כְּדֵי שֶׁתִּגְרַע הִיא. אָמְרָה: לֹא מְנַעֵנּוּ אֶלֶּא – מֵעֵץ הַדַּעַת אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן תִּמְתּוּן. וְהוֹסִיפָה שְׁנֵי דְבָרִים. אָמְרָה, מִפְּרֵי הָעֵץ

אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֶּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ, וְלֹא נֹאמַר לָהּ אֲלֹא מֵעַץ הַדַּעַת. וְאָמְרָה, לֹא תִגְעוּ בּוֹ פֶּן תִּמְתּוּן.

מַה עָשָׂה סְמַ"ל הַרְשָׁע? הֲלֵךְ וְנִגַּע בְּאֵילָן, וְהָיָה הָאֵילָן צוֹחַ וְאוֹמֵר: (תהלים לו) אֵל תְּבוֹאֲנִי רַגְלֵי גֵאוּהָ וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תִּנְדְּנִי, אֵל תִּגַּע בִּי, שְׁנֹאמַר וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תִּנְדְּנִי. הֲלֵךְ וְאָמַר לְאִשָּׁה: הֲרִי נִגַּעְתִּי בְּאֵילָן וְלֹא מִתִּי, אַף אֶת תִּגְעֵי בְּאֵילָן וְלֹא תִמּוֹתִי. הֲלִכָה הָאִשָּׁה וְנִגַּעָה בְּאֵילָן, וְרָאָתָה מִלֵּאךְ הַמּוֹת בָּא כְּנִגְדָּה. אָמְרָה: אוֹלֵי עֲכָשׂוּ אֲנִי מִתָּה, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ אִשָּׁה אַחֲרַת וְנוֹתְנָה לְאָדָם, אֲלֹא הֲרִינִי גוֹרְמַת לוֹ שְׂיֹאכֵל עָמִי. אִם נָמוֹת – נָמוֹת שְׁנִינוּ, וְאִם נַחֲיָה – נַחֲיָה שְׁנִינוּ. וְלִקְחָה מִפְּרִי וְנִתְּנָה גַם לְבַעֲלָהּ. נִתְּפַקְחוּ עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וְקָהוּ שְׁנֵיו. אָמַר לָהּ: מַה שְׁהֶאֱכַלְתָּנִי שְׁקָהוּ שְׁנֵי? כִּךְ קָהוּ שְׁנֵי כָּל הַבְּרִיּוֹת. יֵשֵׁב לוֹ בְּדִין אָמֵת, שְׁנֹאמַר (שם ט) יִשְׁבֹּת לְכֹסֵא שׁוֹפֵט צְדָק. קָרָא לְאָדָם וְאָמַר לוֹ: לָמָּה בְּרַחַת מִפְּנֵי? אָמַר לוֹ: אֶת קִלְךָ שְׁמַעְתִּי בְּגֶן, וְרַעְדוּ עֲצָמוֹתַי, וְאִירָא כִּי עִירָם אֲנִכִּי וְאֶחְבָּא. כִּי עִירָם אֲנִכִּי – מִפְּעֵלִי. כִּי עִירָם אֲנִכִּי – מִצְוּוּיִי, כִּי עִירָם אֲנִכִּי – מִמַּעֲשֵׂי, וְאֶחְבָּא.

מַה הָיָה לְבוּשׁוֹ שֶׁל אָדָם? עוֹר שֶׁל צִפְרָן,
 וְהַפְּשִׁיטוֹ מֵעֲלָיו. רָאָה עֲצָמוֹ עָרִם, שֶׁנֶּאֱמַר
 מִי הִגִּיד לָךְ כִּי עִירִם אֶתָּה. אָמַר אָדָם לְפָנָי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּשֶׁהֵייתִי
 לְבָדִי שָׁמָּה חֲטָאתִי לָךְ, אֲלֵא הָאִשָּׁה שֶׁהִבֵּאתָ לִי
 הִיא הִדְיָחָה אוֹתִי מִדְּבָרֶיךָ, שֶׁנֶּאֱמַר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
 נִתְּתָה עִמָּדִי הוּא נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ. אָמַר לָהּ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לֹא דִיךָ שֶׁחֲטָאת, אֲלֵא
 שֶׁהִחֲטָאת לְאָדָם? אָמְרָה לְפָנָיו: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 הִנְחַשׁ הַשִּׂיאָנִי לְחֲטָא לְפָנֶיךָ. הִבִּיא שְׁלִשְׁתָּם וְגִזַּר
 עֲלֵיהֶם גְּזֵרוֹת דִּין. תִּשְׁעָה וּשְׁלֹשִׁים קְלָלוֹת וּמּוֹת,
 וְהִפִּיל סְמָא"ל וְאֵת הַכֶּתֶשׁ שֶׁלּוֹ מִמְּקוֹם קִדְשָׁתָם מִן
 הַשָּׁמַיִם, וְקִצֵּץ רִגְלָיו שֶׁל נֶחֱשׁ, וְאַרְרוּ מְכַל חִיָּה
 וּמְכַל בְּהֵמָה, וּפָקַד עֲלָיו שִׁיחֵיהָ מִפְּשִׁיט אֵת עוֹרוֹ
 אַחַר שֶׁבַע שָׁנִים: ע"כ.

וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה אָף. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּאָף
 פָּתַח וְאָף הִטִּיל בְּעוֹלָם. אָמַר לָהּ
 לְאִשָּׁה, בְּאֵילָן זֶה בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְדָאִי אֵת הָעוֹלָם, אֲכָלוּ מִמֶּנּוּ וְהֵייתֶם כְּאֱלֹהִים
 יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע. שֶׁהָרִי הוּא כֶּף הוּא אֱלֹהִים
 שְׁמוֹ עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, וְעַל זֶה וְהֵייתֶם
 כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא אָמַר כֶּף, שְׁאֵלוּ אֶמֶר בְּאֵילָן
 זֶה בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, נֶאֱחָה
 הָיָה, כִּי הוּא כַּגְרֵזֶן בְּיַד הַחֹצֵב בּוֹ. אָבֵל לֹא אָמַר
 אֱלֹא, מֵאֵילָן זֶה אָכַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָז בָּרָא
 אֶת הָעוֹלָם, וְכָל אֲמֵן שׁוֹנֵא אֶת חֲבֵרוֹ, אָכְלוּ מִמֶּנּוּ
 וְאִתָּם תְּהִיוּ בּוֹרְאֵי עוֹלָמוֹת. וְעַל זֶה כִּי יִדַע
 אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְגוֹ', וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא
 יִדַע אֶת זֶה, צִוָּה אֶתְכֶם עָלָיו שְׁלֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכָל דְּבָרוֹ שֶׁקָּר. בַּתְּחִלָּה
 שְׁאִמְרוּ שֶׁקָּר הָיָה – שֶׁכָּתוּב אָף כִּי אָמַר
 אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגֶּזֶן, וְלֹא כֶּף, שֶׁהָרִי
 כָּתוּב מִכָּל עֵץ הַגֶּזֶן אָכַל תֹּאכֵל, וְכָלֵם הִתִּיר לוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׁנִינּוּ שְׁצוּהָ אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַל עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁכָּתוּב וַיִּצֹו.
 ה' – עַל בְּרַכַּת הַשֵּׁם. אֱלֹהִים – עַל הַדִּינִים. עַל
 הָאָדָם – עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים. לֵאמֹר – עַל גְּלוּי
 עֲרִיוֹת. וְכִי כַּמָּה אֲנָשִׁים הָיוּ בְּעוֹלָם שֶׁהוּא צָרִיף
 זֶה? אֱלֹא וְדַאי הַכֹּל עַל הָאֵילָן הַזֶּה הָיָה.

מִשׁוֹם שֶׁבּוֹ אַחֲוָזִים כָּל הַמְּצוּוֹת הִלְלוּ. שֶׁכָּל מִי
 שֶׁנּוֹטֵל אוֹתוֹ בְּלִבָּדוֹ, עוֹשֶׂה פְּרוּד. וְנוֹטֵל
 אוֹתוֹ בְּאוֹכְלוֹסִים שְׁלֵמָטָה שְׁאֲחֻזִּים בּוֹ, וְנוֹטֵל

עבודת זרה ושפיכות דמים וגלוי עריות. עבודה זרה באותם גדולים ממנים. שפיכות דמים תלויים באילן הזה שהוא בצד גבורה. וסמאל ממנה על זה. גלוי עריות אשה היא, ואשה נקראת, ואסור לזמן את האשה בלבדה אלא עם בעלה שלא יהיה חשוד בגלוי עריות. ועל זה בכלם הצטוו באילן הזה. כיון שאכל ממנו, עבר בכלם, שהרי הכל אחוז בו.

סדר הלימוד ליום יג תשרי (יום 13 בשנה)

רבי יהודה אמר, ודאי דבר זה כף הוא, שאסור להתיחד עם אשה בלבדה אלא אם כן בעלה עמה. מה עשה אותו רשע? אמר, הרי הגעתי לאילן הזה ולא מתתי, גם את קרבי וגעי בידך ולא תמותי. ודבר זה הוא הוסיף לה מעצמו.

מיד ותרא האשה כי טוב וגו'. במה ראתה? אמר רבי יצחק, אותו אילן [שדה] העלה ריחות, כמו שנאמר (בראשית כז) כריח שדה אשר ברכו ה'. ובגלל אותו ריח שהיה עולה, חמדה אותו לאכל ממנו. רבי יוסי אמר, ראיה היתה. אמר לו רבי יהודה, והרי כתוב ותפקחנה עיני

שְׁנֵיהֶם? אָמַר לוֹ, רְאִיָּה זֶה בְּשִׁעוֹר שֶׁל הָאֵילָן
לְקַחְהָ אוֹתוֹ [נ"א שְׁעוֹר הַלֵּב הִיָּתְהָ], שְׁכַתּוֹב
וַתֵּרָא הָאִשָּׁה דְּוָקָא.

וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב – רְאִתָּה וְלֹא רְאָתָה. כִּי
טוֹב – רְאִתָּה כִּי טוֹב וְלֹא הִתִּישְׁבָּה בּוֹ.
מֵה כְּתוֹב אַחַר כֶּךָ? וַתִּקַּח מִפְּרִיּוֹ, וְלֹא כְּתוֹב
וַתִּקַּח מִמֶּנּוּ. וְהִיא נִדְבָקָה בְּמָקוֹם הַמּוֹת, וְגִרְמָה
לְכָל הָעוֹלָם מוֹת. וְהַפְּרִידָה חַיִּים מִמוֹת, וּבְחֻטָּא
זֶה גָרַם פְּרוּד לְהַפְּרִיד אִשָּׁה מִבְּעָלָהּ, שֶׁהָרִי קוֹל
מִדְּבוּר לֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. וּמִי שֶׁמִּפְּרִיד קוֹל
מִדְּבוּר, מִתְאַלֵּם וְלֹא יְכוּל לְדַבֵּר. וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁטַל
מִמֶּנּוּ דְּבוּר, נִתֵּן לְעֵפֶר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוֹב (תהלים ט) נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה
הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב וּכְאֲבִי נִעְכָּר. נֶאֱלַמְתִּי
דּוּמְיָה, פָּסוּק זֶה אָמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל
בְּגָלוֹת. מָה הַטַּעַם? בְּגָלָל שֶׁקוֹל מְנַהֵיג אֶת
הַדְּבוּר, כִּיּוֹן שֶׁהִיא בְּגָלוֹת. קוֹל נִפְרָד מִמֶּנָּה,
וְדְבוּר לֹא נִשְׁמָע, וְעַל זֶה נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה וְגו'.

מָה הַטַּעַם? בְּגָלָל שֶׁהַחֲשִׁיתִי מִטוֹב, שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ
קוֹל אֶתָּה. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שם סה) לָךְ דּוּמְיָה
תְּהִלָּה. מָה זֶה דּוּמְיָה? זֶה תְּהִלָּה לְדוּד, שֶׁהִיא
דּוּמְיָה בְּגָלוֹת וְשׁוֹתֶקֶת בְּלִי קוֹל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ יֵאֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֶם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מְרֵאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת נְעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמְשֹׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהְרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנָּנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
שֶׁתֹּארוּךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנָנוּ כְּדַכְתִּיב וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחַן
 וְרַחֲמֵתִי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לֵשֶׁם יַחֲוֹד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּהּ בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמֵנוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלָיו
 לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַת קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּה, וּבְפֶרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְחָא שְׁגֵלָה תַקוּן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוּ גְרַנְנָה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִז « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמַרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אִמְרַת
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ, אֲדַנֵּי אֶתָּה, טוֹבֵתִי בַל־עֲלִיד:

ג לקדושים אשר-בארץ הַמָּה, ואדירי, כָּל-חֲפְצֵי-בָם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מִדָּם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יְהוָה יאהדונהי
 מִנֶּת-חֲלָקֵי וְכוּסֵי, אֶתְּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חבלים נִפְלוּ-לִי
 בנעמים, אֶף-נִחַלְת שִׁפְרָה עָלַי: ז אֶבְרַךְ אֶת-יְהוָה
 יאהדונהי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף-לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי
 יְהוָה יאהדונהי לְנַגְדֵי תְּמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַל-אֲמוּט: ט לָכֵן
 שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבַטַּח: י כִּי
 לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא-תִתֵּן חֲסִידֶךָ חֲסִידֶיךָ כִּי לְרֵאוֹת
 שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֵרַח חַיִּים, שִׁבַּע שְׁמֹחוֹת אֶת-פְּנֵיךָ,
 נַעֲמֹת בִּמְיֻנְךָ נִצַּח:

לב « לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נְשׁוּי-פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יְהוָה יאהדונהי לוֹ עוֹן,
 ואין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי-הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֵׂאֲנֵתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדָה, נִהַפֵּךְ
 לְשֹׂדֵי, בְּחֲרַבְנִי קִיץ סְלָה: ה חֲטָאֵתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי
 לֹא-כִסִּיתִי, אִמְרַתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה יאהדונהי,
 וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאֵתִי סְלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מִצָּא, רַק לְשִׁטְף מִים רַבִּים אֵלָיו
 לֹא יִגִּיעוּ: ז אֶתְּה סִתֵּר לִי, מִצָּר תִּצְרַנִּי, רְנִי פֶלֶט
 תִּסּוּבְּנִי סְלָה: ח אֲשַׁכִּילֶךָ, וְאוֹרֶךָ בְּדַרְדָּרוֹ תִּלְךָ,

אִיעֲצָה עָלַיךְ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ חֶסֶד
 יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ: ג יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהוּ יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאֱשֶׁר כ' בְּאַרְצָךְ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו: ד יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ יִסְעֲדֶנּוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּה בְּחֵלְיוֹ: ה אֲנִי-אִמַּרְתִּי יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהוּ חַנּוּנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאֱמְרוּ
 רַע לִי, מִתֵּי יָמוֹת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יִדְבַר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבַר: ח יַחַד עָלַי
 יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאָי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יִוְסֵף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוֹמִי
 אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעֵ אֵיבֵי עָלַי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי, וְתִצְיַבֵּנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קָרַח: ב פְּאִיל תְּעָרַג
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאֲרָאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְהֵלִי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם וְלִילָה,
 בְּאִמְרַי אֵלִי כָּל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלָה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשֵׁי, כִּי אֶעְכַּר בְּסַף, אֲדַדְּם עַד-בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל-רְנָה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נַפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, בִּי-עוֹד אֲוַדְּנוּ
 יִשׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהֵי, עָלַי נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח, עַל-בֵּן
 אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרִיץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעַר: ח תַּהוּם-
 אֶל-תַּהוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
 עָבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהֵי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲזַמְּרָה לְאֵל סְלַעֵי,
 לְמָה שְׂכַחְתָּנִי, לְמָה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִב: יא בְּרִצַּח
 בְּעֲצָמוֹתַי, חֶרְפוּנֵי צוֹרְרֵי, בְּאִמְרָם אֵלִי כָּל-הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֶיךָ: יב מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשֵׁי, וּמַה-תַּהֲמֵי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, בִּי-עוֹד אֲוַדְּנוּ יִשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלֹהֵי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהֵי,
 מִמַּתְקוּמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אָוֶן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי, יְגוּרוּ עָלַי עוֹזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוּן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תְּחֵן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרֻבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֵׁרָרִי: יב אֶל-תִּהְרָגֶם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֵלָה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מוֹשֵׁל
 בַּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיֵעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכַל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הִיִּית מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צַר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֵי
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְפָּ מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי:
 ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דַרְשֵׁתִי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָ הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטְּפֵנִי רוּחֵי סֵלָה: ה אַחֲזֶנָּה שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי:
 ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֶר וְדֶר: י הַשְּׂכַח חֲנוּת אֵל,
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יַמִּין עֲלוֹיוֹן: יב אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מַעֲלֵלֵי-יָהּ, כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכָהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵאָה, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָה: טז גְּאֻלַּת בּוֹרוֹעַ
 עַמָּהּ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיִּוְסַף סֵלָה: יז רְאוּהָ מִיָּם אֱלֹהִים, רְאוּהָ
 מִיָּם יַחֲלוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת, קוֹל
 נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצְיָהּ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָהּ בַּגְּלָגֶל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תַּבַּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בְּיָם דְּרָכָהּ,
 וַשְּׁבִילָהּ וַשְּׁבִילֶיהָ כ' בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
 כא נְחִית כְּצֹאן עַמָּהּ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

כב תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶר וְדֶר: כ בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲלוּל
 אָרֶץ וַתַּבַּל, וַיַּעֲזוּלְם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תָּשַׁב אֲנוּשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיהָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כִלְינוּ בְּאֶפֶד, וּבְחַמְתָּךְ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתִינוּ לְנִגְדָךְ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כִּלְינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֹת
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עִמָּל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אֶפֶד, וּכִירְאָתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּע, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוֹבָה יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקֵּר חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיְמֹת עֲנִיתְנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהַדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קח א הודו ליהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שִׁירֹו־לוֹ זְמֵרו־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נְפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פְּנֵיו תָּמִיד: ה זְכְרוּ נְפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפְּתֵיו
 וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפְּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צוּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר בָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֲתָן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֶבְל נַחֲלַתְכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מִתִּי מִסֶּפֶר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי-תִרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְחֵם שָׁבָר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדֵי נַמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַכָּבֵל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹא-דַבְּרוּ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפַּתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירְהוּ, מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשָּׁל בְּכָל-קְנִינֹו: כב לְאִסֹּר שָׁרְיוֹ
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִינוֹ יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵי עַמּוֹ, לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי: כו שָׁלַח
 מִטְּהַ עַבְדּוֹ, אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בּוֹ: כז שָׁמוּ-בְכֶם דְּבָרֵי
 אֲתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֶשֶׁד וַיַּחֲשֹׁד,
 וְלֹא-אָמְרוּ אֶת-דַּבְּרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיִּמַּת אֶת-דֹּגְתָם: ל שָׁרַץ אֶרֶץ אֲרָצִים צִפְרֻדַּעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלָכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁפַר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלֶק, וְאִין מְסָפֵר: ל^ה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
 פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
 אוֹנָם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלָה: מ שָׂאֵל וַיִּבֵּא
 שְׁלֹו שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: מא פָּתַח צוּר, וַיּוֹזְבוּ
 מוֹם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
 אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
 אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
 יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלו א על נְהִרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ
 אֶת-צִיּוֹן: ב עַל-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ כְּנֹרוֹתֵינוּ:
 ג כִּי שָׁם שְׂאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵנוּ שְׂמֻחָה,
 שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר־יְהוָה־
 יֵהוּדוֹנְהִי, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ה אִם-אֲשַׁפְּחֵךְ יְרוּשָׁלַם,
 תִּשְׁפַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכֶּי,
 אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
 יְהוָה־ יֵהוּדוֹנְהִי לְבִנְי אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
 עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ח בַּת-כָּבֵל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי
 שִׁישְׁלֵם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
 וְנִפְץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבְּל וּבְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּה
 וּמְחֹזֵל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאָהֳרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאָהֳרֹנְהִי מְעֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאָהֳרֹנְהִי וַיַּפְּלֵמָם וַיַּפְּלֵמָם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֵלְת הָעֲלוֹת וּסְבַת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּה
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְּלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא כְּךָ כְּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֵר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמָקוֹם שְׁאֲנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךָ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדִרְךָ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לְחֻשָׁב בְּמִחְשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבְתַּי חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלוי אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁתוּלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
 וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
 יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
 בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵי:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַמַּת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
 וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי
 יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ: יֵשֵׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלַהֲבִיאֶךָ
 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְנַתִּי:

הַמְּלֵאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּף רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
 וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתַי, אֲבָרְכֵם
 וַיִּצְחַק, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לְכָל הישועות.
 כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֹל מִה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יְהִי כֹּאֵן וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כִּמְהָ שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֹּל מוֹמֵךְ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבֵּי רַבּוֹת פְּעֻמִּים שְׂעִזְרַתְךָ לִי, תְּמוֹכַת בֵּי,
 הוֹשְׁעַת אוֹתִי הַצֹּלֶת אוֹתִי, שְׂמֹחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׂמֹרַת עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִּי תְּמוּדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהַתְּפַלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעֻמִּים שְׂעִזְרַתְךָ לִי וְלֹא יַדְעֵתִי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כָּל גְּשִׁימָה וּגְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁמ/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודעת שכל מה
שמגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודעת להעריך
את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

קדיש על ישראל:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא
 כְּרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיִצְמַח פְּרָקְנָהּ
 וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמן) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
 יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן: (אמן) יְהֵא שְׁמָהּ
 רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל
 שְׁמָהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. (אמן) לְעָלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
 שִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאָמְרוּ
 אָמֵן: (אמן) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנֵי וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל
 תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
 בְּאַתְרָא הֲדִין וְדִי בְּכָל אֶתְר וְאַתְר, יְהֵא לְנָא וְלֵהוֹן וְלִכּוּן
 חֲנָא וְחַסְדָּא וְרַחֲמֵי מִן קַדָּם מְאִרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאָמְרוּ
 אָמֵן: (אמן) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא, חַיִּים וְשָׁבַע
 וְיִשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּיָּא וְגַאֲלָה וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה,
 וְרוּחַ וְהַצְּלָה לְנוּ וְלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן: (אמן)
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
 וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן: (אמן)

השכבה לאיש:

אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל כָּל
 בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוּל וְיִרְחַם עַל גַּפְּשׁ, רוּחַ וְגִשְׁמָה שֶׁל (פכ"ב).
 רוּחַ יְהוָה תְּנִיחֵנוּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפָּטֵר מִן עֲלַמָּא הֲדִין כְּרַעוּת
 אֱלֹהָא מְאִרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם

עָלְיוֹ וַיְחֹס וַיַּחְמוֹל עָלָיו. מִלֶּדֶּ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ
בְּצֶל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֲהָלוֹ לְחֹזֶת בְּנוֹעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוֹ. וְלִקְצֵן
הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר בְּצִרְוֹר הַחַיִּים
נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֶה אֵלָיו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם. כְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל
מִשְׁכְּבוֹתָם. הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשׁוֹכְבִים עִמּוֹ בְּכֻלָּל
הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת. וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן:

השכבה לאשה:

אִשֶּׁת חֵיל מִי יִמְצֵא, וְרַחֵק מִפְּנִינִים מְכַרְהָ: שֶׁקֶר תַּחַן וְהַבֵּל הַיָּפִי,
אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ
בְּשַׁעֲרִים מַעֲשֵׂיהָ: הַמְּרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחֹס וַיַּחְמוֹל
וַיִּרְחֵם עַל נַפְשׁוֹ, רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנָהּ בְּגֵן
עֵדֶן: דְּאִתְּפַטְרַת מִן עֲלֵמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְרִיחָ שְׁמֵיָא
וְאַרְעָא. הַמִּלֶּדֶ בְּרַחֲמָיו יְחֹס וַיַּחְמוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֶה אֵלֶיהָ הַשְּׁלוֹם
וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יִהְיֶה שְׁלוֹם. כְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל
מִשְׁכְּבוֹתָם. הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשׁוֹכְבוֹת עִמָּהּ
בְּכֻלָּל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת. וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן:

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם

מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם

ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשבן את הזכות הגדולה שיכולים

לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות

לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר

היומי, ספרים ועלוני בחינם: 0527-651911

תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקִי רַבִּי שְׂמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵי. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הֵייתָ מַחְסֶה לִּי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֶךְ עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בְּסֶתֶר
כְּנֶפֶךְ סֵלָה. וְאִזְכֶּה שְׁבִלִימוּדֵינוּ זֶה יִהְיֶה שְׂפָתוֹתֵיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שְׂמוּ בְּאֶהְבָּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבְהַדִּין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהְיֶה נַעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה, וְיִהְיֶה נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים
 והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה
 יאהדונהי אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה,
 שקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו
 חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו,
 אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על פן אנחנו מפילים
 תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו
 ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך.
 ובכן יהי רצון מלפניך יהוה יאהדונהי אלהינו ואלהי
 אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך,
 ותקשיב אזנך לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל
 בסודות תורתך. ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא
 כבודך פריח גיחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו
 בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים
 אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות
 אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשם יעמוד לנו
 לכל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה
 שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל, גל עיני
 ואביטה נפלאות מתורתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
 לבי לפניך, יהוה יאהדונהי צורי וגאלי. כי יהוה

יאהדונהי יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרֵא
 מְלִין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּידָּ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפֵא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלֵאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָּא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אֲמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֵד וְהָיָה
 לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלַי מְצוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשִׁי וּמְאֹדִי, וְהַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוֹהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאֵן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרִפּוּאֵת...]
 [יְשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יִחְזַקְהוּ
 [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרִפּוּאֵת הַנְּפֶשׁ וּרְפּוּאֵת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
 וַיִּשְׁמְ"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאֲרִיךְ יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וַיּוֹשִׁיעָהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה
 וּרְחִמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂוִיתֶקִים בְּנֹו עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַים וְלִיסַד אָרְצִי",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמַם וּלְתַקַּן הַרִיסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְּׂכִינָה
 הַקְּדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנֹו
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַים בְּנֹו מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחֲמָה וְאֹור הַחֲמָה
 יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים בְּאֹור שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁבִי
 הַקְּדוּשׁ וּבְנֹו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתַם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לְנֹו
 לְתַקַּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוֹפֹו בְּרַצוֹנֹו וּכְרַצוֹן
 יֵרָאִיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתְנֹו עֶסוּקִים בְּחַכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תַצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׂכִינַת עוֹזְנֹו בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּים בְּנֹו מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹור", וַיִּזְרַח עֲלֵינוּ אֹור יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנֵו הַקְּדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂוִיתֶנִּי לְלָמוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלַמְדְנוּ
 תוֹרָתָם יַעֲמוּד לְנֹו וּלְזוֹרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשְׁעַי בִּיעַקֵּב נַאֲם יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאַנִּי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָךָ אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה. וּבְרַפְתַּ מִשָּׁה רַעִיא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֲנֵנוּ וְאִין עֲמוּ אַל נְכַר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנּוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאֵמַת בְּאֵמַר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עֲלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוּנָךְ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֹו. וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנֹו. וְהָשִׁב שְׁכִינָתְךָ לְתוֹכֹו, וְהָשִׁב כְּהַנִּים לְעַבּוֹדָתָם וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֵת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהַבָּה אֵת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחְוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (משלי א כח) אָז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכַךְ מִי שֶׁגוֹרֵם שְׁתַּסְתַּלֵּק קְבֻלָּה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְגוֹרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדֵאֵי
 כְּבֹלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזֵן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבִכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבֹלוּ הַחֲזוֹר
 הַעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגוֹרֵם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁא הָאָרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמיתו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורבייה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורבייה, באלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שְׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִינָה. "לְדַרְתֶּם", מֵהוּ
 לְדַרְתֶּם? אֵלֶּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְּתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנֶה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְּלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְרֵ יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְרֵ, יֵשׁ נִהְרֵ וַיֵּשׁ נִהְרֵ, יֵשׁ נִהְרֵ הַנִּקְרָא נִהְרֵ פְּלִגְיוֹ,
 וַיֵּשׁ נִהְרֵ הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֵן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵינֵן לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלְתָּד", זֶה הַנִּהְרֵ
 הוּא אֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכֵמָה וְאֵמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמְבִיעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מַשְׁקָה לְגַגְה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכָאִי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבַּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת לֵה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אַרְבָּעִים
 מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים מְלָקִיּוֹת חֹסֵר
 אַחַת בְּשַׁבַּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבַּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאכוֹת הֵן נַחֲשָׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקִיּוֹת. יִצְיָאוֹת הַשַּׁבַּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבַת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנְּיִחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֵקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעֲקָרוּ מֵאַרְצָן יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאַרְצָן נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּיבִים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמְעַבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חַמָּ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שַׁבְּתָא"י עָלְיוֹ נֹאמֵר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נַחֲשִׁים וְעֻקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעַרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֵאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהֶם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבַרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנֵּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמְרַת הַשְּׂכִינָה: "פִּשְׁמֹתַי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנַפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלְבוּשִׁים, בְּנֵר וּבִמְאֻכָּלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שיעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמַר. רבוֹן הָעוֹלָמִים שְׁאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאִין מַחְשְׁבָה או תְּפִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּית עֶשְׂרֵי תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׁאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְּכַסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׁאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׁמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת, נַחֲשָׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׁמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׁמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְּמַעְלָה וְלֹא מִלְּמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׁמֵהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׁנִקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלֵפֵי הַלְּבוּשִׁים שְׁמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתַקּוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תְּפָאֶרֶת כְּנֶגֶד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוּד כְּנֶגֶד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשְׁבָה שְׁבַפְּנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מְבִין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמַר, הַנְּסַתְרוּת לֵה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חזן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לדרף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הבה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הבה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

